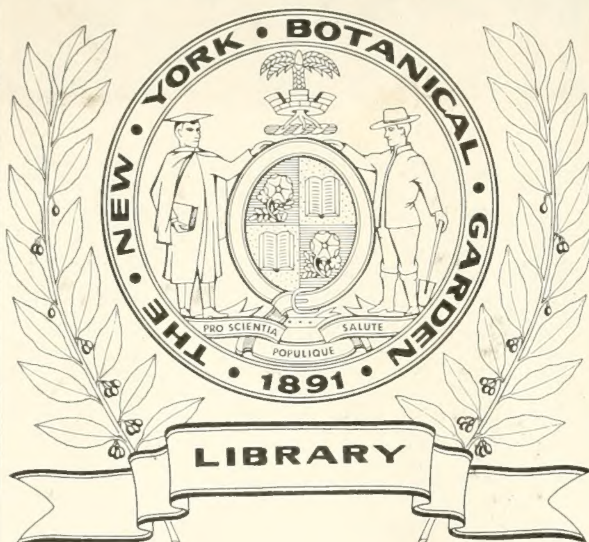

THE NEW YORK • BOTANICAL • GARDEN
PRO SCIENTIA POPULIQUE SALUTE
• 1891 •
LIBRARY

Given by Hon Addison Brown
1913
Septemb 1897
R.W. Gibson. Inv.

ICONES

FLORAE GERMANICAE ET HELVETICAE

SIMUL

PEDEMONTANAE, LOMBARDOVENETAE, ISTRIACAE, DALMATICAE, HUNGARICAE, TRANSSYLVANICAE, BORUSSICAE, DANICAE, BELGICAE, HOLLANDICAE, ALSATICAE,

ERGO

MEDIAE EUROPAE.

ICONOGRAPHIA ET SUPPLEMENTUM AD OPERA WILLDENOWII, SCHKUHRII, PERSOONII, DECANDOLLII, GAUDINI, KOCHII ALIORUMQUE

NUPERRIME DETECTIS NOVITIIS ADDITIS

EXHIBENS

COLLECTIONEM COMPENDIOSAM IMAGINUM CHARACTERISTICARUM OMNIUM GENERUM ATQUE SPECIERUM

IN

FLORA GERMANICA EXCURSORIA

RECENSITARUM

AUCTORIBUS

L. REICHENBACH ET **H. G. REICHENBACH** FILIO.

VOLUMEN XXI.

AUCTORE

H. G. REICHENBACH FILIO.

LIPSIAE

SUMPTIBUS AMBROSII ABEL.

1867.

UMBELLIFERAE

IN

FLORA GERMANICA RECENSITAE.

AUCTORE

H. G. REICHENBACH FILIO.

TABULAE AENEAE CCX.

LIPSIAE

SUMPTIBUS AMBROSII ABEL.

1867.

UMBELLIFERAE Juss.

Gen. 218.

Obs. Systema Umbelliferarum me judice longe recedit a perfectione. In hisce iconibus ill. Koch sequar, cum familiam non ita noverim, ut quae mihi mutanda visa, ea jam nunc publici juris faciam. Sed multis numeris me aliter sentire, quam ill. Koch et illos, qui eum secuti sunt, explicabo.

Peregregie mihi ill. Moris (Flora Sardoa II. 155 sq.) videtur Umbelliferas tractasse. Familiam tamen nunc nondum ita bene novi, ut illius, Tauschii, Grisebachii exempla secutus aliam seriem proferam. Favente fato serius eandem viam altera vice ingrediar.

Subordo I. ORTHOSPERMÆ Koch.

„Gen. tribuumque plant. Umb. dispositio" in Act. Caes. Leop. p. 60.

Tribus I. HYDROCOTYLEÆ Spreng.

Schult. Syst. Veg. 6. p. XXXII. excl. gen.

Umbella rudimentaria. Fructus a latere contractus vel plano compressus. Carpophorum nullum.

I. Hydrocotyle L.

Gen. 325.

Character tribus (sc. pro nostra tantum redactae!).

1. H. vulgaris L. Sp. 338. Fl. Dan 90. Schk. t. 59. Engl. Bot. 751. Curt. Lond. II. 64. Koch Umb. X. f. 61. 65. Hydrocotyle Schkuhriana Rchb. Exc. 482. Plantula succosa fragilis flavo-virens seu virens lucida. Rhizoma elongatum radicans in internodiorum confiniis. Folia ibi pauca fasciculata, duo, tria, longe petiolata petiolo superne piloso, lamina peltata orbiculata vulgo septemlobulata lobulis retusis nunc tricrenatis. Inflorescentiae axis inferne nudus, superne verticillo uno duobusve florum pedicellatorum bracteatorumque. Flos nunc terminalis bracteolatus. Fructus adeo compressus, uti ab Ammineis poscitur; nunc jugis secundariis anticis auctus (13 superne, 10 ad dextram), nunc ne ipsis quidem jugis primariis lateralibus pollens (9 ad dextram). Sub epidermide fungosoparenchymatosus, intus autem lignosus. Semina antice et postice spatium non omnino occupantia, rhombea. Tota epidermis sicca rufo-verrucosa ob conceptacula oleifera supposita. Calycis limbus obsoletus. Petala ovata acuta, dorso carinata, apice inflexo conceptaculis paucis; albidula; nunc rubella dicuntur occurrere.

Crescit in sylvis muscosis, in turfosis etc. locis humidis. ♃. Floret ab exeunte vere. In ditione hic inde. Dalmatam habet ill. De Visiani: in palustribus circa lacum Boccagnazzo prope Zara.

Tab. 1. MDCCCXLII. I. Planta. 1. Folium. +. 2 Inflorescentia. +. 3. Flos a latere. +. 4. Idem superne. +. 5. Petalum. +. 6. Stamen intus. +. 7. Idem extus. +. 8. Fructus junior. +. 9. Idem adultus altero latere ejugoso. +. 10. Idem altero latere jugo secundario ornato. +. 11. Fructus adultus normalis. +. 12. Idem transsectus, alter loculus stratum lucidum striolatum parietis offert, alter ovulum transsectum. +. 13. Fructus transsectus. +.

Tribus II. SANICULEÆ Koch.

Umb. p. 138.

Flores capitati seu simpliciter umbellati. Fructus transsecti teretiusculi. Carpophorum nullum.

II. Hacquetia Neck.

Elem. n. 306.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala erecta a medio in lacinulam inflexa carinarum ala coadunante nulla. Polygama. Diachenium didymum a lateribus compressum, quinquegibbosum, gibberibus primariis quaternis vittarum ope perfossis.

H. Epipactis DC. Prodr. IV. 85. Astrantia Epipactis L. fil. Suppl. 177. Dondia Epipactis Spreng. Umb 21. Dondisia Epipactis Rchb. in Mössl. Handb. ed. 2. Vol. I. p. 493. Scop. Carn. t. 6. Jacq. Austr. V. App. tb. 11. Sturm 24. Gaud. II. t. III. Rhizoma adscendens nunc sigmoideum squamis fuscis dense obsitum radicibus validis perfossum. Foliorum stipulae elongatae apice libero obtusangulae. Lamina tripartita, partitionibus flabellatis, limbo serratis, dentibus antrorsis aristatis. Partitio media triloba, partitiones laterales vulgo bifidae, segmentis lobosis, nunc trifidae. Pedunculi apice capitati, involucro stellato. Involucri folia oblonga acuta pauciserrata demum flavida. Flores alii masculi demum ovario in pedicellum elongato insignes. Alii hermaphroditi ovario abbreviato cognoscendi. Diachenia demum carnosa, superne sub dentibus calycis pro vallecularum sinubus plicosa. Petala aurea. Filamenta gracilia emersa. Antherae magnae.

Crescit in sylvis subalpinis ac montanis. Vere. ♃. Oberschlesien: Landecke, Hultschin Grabowski! Teschen Kotschy! — Moravia: Brünn. Makowsky! Styria: Reifenstein auf Quadersandstein. Pittoni von Dannenfeldt! — Oberlaibach, Grosskahlenberg bei Laibach Papperitz! Loibl Sieber! Storzo, Nanos Freyer! Triest. Fleischer! Görz. Monfalcone Sieber! — Agram. Schlosser! Sadler! Roonge Comit. Trent. Rochel!

Tab. 1. MDCCCXLII. II. Planta. 14. Flos masculus floridus. +. 15. Flos hermaphroditus. +. 16. Idem dejectis staminibus et petalis. +. 17. Idem adultior. +. 18. 19. Petala. +. 20. Petalum a latere ut videas alam nullam coadunantem adesse. +. 21. Diachenium maturum. +. 22. 23. 24. 25. Diachenia varia transsecta. +.

III. Astrantia L.

Gen. n. 327.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala erecta a medio in lacinulam inflexa carinarum ala coadunante. Polygama. Diachenium cylindraceum utrinqe quinquecostatum epidermide papulosa vesiculosa separata plicis papulosis multis. Vittae nullae.

1. A. major L. Sp. 330: foliis radicalibus quinquepartitis quinquefidisve, partitionibus oblongis acutis obovatisve acutis hinc lobatis serratis, dentibus aristatis, involucri foliolis nervulis extimis quibusdam anostomosantibus, calycis dentibus acuminatis, jugorum papulis mediis obtusis.

a. vulgaris K. Syn. Ed. I. 280.: involucri foliolis longitudine umbellae.

b. involucrata K. Syn. Ed I. 280.: involucri foliolis umbella sesquilongioribus. A. pallida Presl. Schk. t. 60. St. I. 29. Hayne Arzgw. I. 13. Koch l. c. f. 42. 43.

Crescit in umbrosis sylvarum pratisque hic inde. Aestate. ♃. Etiam in Dalmatia.

Tab. 2. MDCCCXLIII. a. vulgaris K. I. Planta. 1. Flos masculus. +. 2. Idem junior. +. 3. Idem transcisus. +. 4. Idem. +. Calyces accuratissime depicti, ut videas, quantum sint varii! Quo magis involucri foliola acuminata, eo melius sunt cuspidati. 5. Flos foemineus adeo transsectus, ut diachenii junioris dimidium sit remotum. +. 6. Idem omnino transcisus. Vides ovula pendula; et defectum carpophori. +. 7. Stamen antice. +. 8. Idem postice. +. 9. Involucri foliolum. +.

b. involucrata K.: II. capitulum.

Tab. 3. MDCCCXLIV. a. vulgaris K. 14. Flos foemineus et masculus, ut videas pedicellorum asperulorum variam longitudinem. +. 15. Diachenium transsectum, remoto altero dimidio. +. 16. Flos hermaphroditus. +. 17. Petalum. +. 18. 19. Fructus. +. 20. 21. Fructus intus. +. 22. Papula melius acuta. +. 23. Albumen apice transsectum. +. 24. Idem medium. +. 25. Fructus dimidium basi transsectum. +.

2. A. ranunculifolia Rchb. Seminar. hort. Dresd.: foliis radicalibus tripartitis, partitionibus lateralibus alte trifidis (hinc si mavis septempartitis), partitionibus oblongolanceolatis folii medianis trilobis, omnibus aristatoserratis, involucri foliolis nervulis extimis quibusdam anastomosantibus, calycis dentibus acuminatis, jugorum papulis medianis obtusiusculis.

In horto Dresdensi culta. ♃. Unde accepta fuerit, nescimus.

Tab. 5. MDCCCXLVI. Caulis cum folio radicali. 1. Flos foemineus. +. 2. Flos masculus filamentis dejectis +. 3. Petalum. +. 4. Involucelli foliolum +.

3. A. gracilis Bartl. (Ind. Sem. hort. Gottg. 1840) Koch Syn. ed. 2. p. 308.: foliis radicalibus tripartitis, partitionibus lateralibus bifidis, omnibus oblongis serratis aristatove serratis, involucri foliolis nervulis externis anastomosantibus liberisve, umbellam prope aequantibus, calycis dentibus acutis acuminatisve, jugorum papulis mediis acutiusculis, pedicellis florum sterilium basi tantum muriculatis. A. bavarica F. Schultz Flora. 1858. p. 161. A. carniolica Koch loca bavar.

Crescit in subalpinis Austriae ac Bavariae. Aestate. ♃. In Bavariae alpibus: Plaschnik! (herb. Univ. Lips.) Stangenlägerjoch im bairischen Hochland Sendtner! (herb. id.). Achenthal W. Hofmeister! — Carnia: Poresen. Ferjantschisch! (herb. Univ. Lips.) Fleischmann! Satnitz Carniol. Fenzl 1828 (herb. Rochel. — Dresd. publ.) Alpe Ooge im obersten Wildensteiner Graben. v. Jabornegg Gamseregg! Nordtirol durch die Kalkalpenkette. v. Hausmann!

Tab. 4. MDCCCXLV. I. Planta. 1. 2. 3 Involucelli folia. +. 4. 5. Flores masculi. +. 6. 7. Petala. +. 8. Fructus. +.

4. A. carniolica Wulf. ap. Jacq. Austr. 5. p. 31. t. 10: foliis radicalibus profunde quinquefidis, laciniis obovatis ovatisve aristato serratis, involucri foliolis nervulos externos nullos, seu liberos offerentibus, umbella brevioribus, calycis dentibus oblongis apiculatis, jugorum papulis mediis obtusatis, pedicellis florum sterilium dense muriculatis. St. II 29.

Crescit in subalpinis Austriacis. Aestate. ♃. E. gr. Loibl im Bodenthal Traunfellner! Baron v. Jabornegg Gamseregg! Sieber! Hoppe! Karfreit im Isonzothal Papperitz! An der Klause bei Flitsch Papperitz! Predilpass Grisebach! Wocheiner und Steiner Alpen. Freyer!

Tab. 4. MDCCCXLV. II. Planta. 9. 10. Foliola involucri. +. 11. Flos foemineus. +. 12. Flos sterilis. +. 13. Flos hermaphroditus fructifer. +. 14. Dens calycis. +. 15. 16. Petala. +.

5. A. minor L. Sp. 340: foliis radicalibus profunde partitis, (digitatis), partitionibus septenis usque novenis, ligulatis seu lanceolatis serratis seu biserratis hinc aristulatis, involucri foliolis nervulos externos nullos seu liberos offerentibus umbellas aequantibus, sepalorum dentibus oblongis ovatisve acuminatis, pedicellis muriculatis. St. II. 29.

Crescit in pratis alpinis Tiroliae, Helvetiae, Sabaudiae, Pedemontii. Aestate. ♃.

Tab. 3. MDCCCXIV. I. Planta. 1. 2 Involucri foliola. +. 3. 4. Flores fructiferi. +. 5. Flos masculus. +. 6. 7. Calycis sepala. +. 8—11. Petala. +. 12 Diachenii dimidium intus. +.

6. A. pauciflora Bertol. Journ. de bot. tom. IV. 76. n. 2. Amoen It. p 96. n. 2. et p. 317. n. 82. Fl. Ital. III. 128. foliis radicalibus profunde quinquepartitis, partitionibus ligulatis acutis integerrimis, nunc apicem versus seu totis serratis. Rchb. Crit. IV. tab. 373. „Helleborus minimus alpinus Astrantiae flore. Bocc. Pl. si c. p. 10. tab. 5. in pag. 9. fig. 3. H. G. bona Bertol. l. c." „Bocconius legit in alpibus Apuanis, ut ego, et bonam figuram ejus exhibuit, quae perperam delata est ab auctoribus vel recentioribus ad Astrantiam minorem L., quacum planta Apuana nullo pacto confundi potest, nisi ab iis, qui eam non viderunt. Extra Italiam nondum reperta fuit, certissime non in Helvetia. Cum dixi, umbellulas ejus magnitudine accedere ad umbellulas Astrantiae majoris L., id intelligendum de umbellulis consuetis, et frequentioribus; ut dantur individua macriori umbellulis contractioribus, cujus modi est illud a Reichenbachio pictum in Cent. 4. l. c., quae res etiam contigit in reliquis speciebus hujus generis. Quare in comparatione umbellularum cujuscunque speciei semper conferenda individua ejusdem conditionis."

Crescit in alpibus Apuanis Sagno, Tambura Bertoloni! Cavallo, Pisanina Bertol. fil. Fonte gelata Praetut. Orsini.

Tab. 5. MDCCCXLVI. II. Planta ill. Bertolonii. 5. Folium involucri. +. 6. Flos sterilis dejectis staminibus. +. 7. Flos foemineus. +. 8. Flos hermaphroditus fructifer. +.

IV. Sanicula L.

Gen. 326.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala erecta a medio in lacinulam inflexa carinarum ala coadunante. Polygama. Diachenium didymobiglobosum subecostatum aculeis uncinatis tectum. Vittae multae. Involucella multisquamata.

En — ad Saniculam europaeam!

Sanicula marylandica L. cujus habeo diachenia praestantissima, in costis primariis perfossis offert vittas maximas! Diachenium egregie a lateribus compressum.

Sanicula azorica Guthn. me judice nil nisi luxurians S. europaea.

1. S. europaea L. Sp 339. S. vulgaris K. Syn. ed I p. 279. calami lapsu. Caucalis Sanicula Crantz. S. officinalis Gouan Hort. 131. Astrantia Diapensia Scop. Carn. I. p. 186. Schk. Handb. 60. Fl. Dan. 283, Engl Bot. 98. Bull. 267. Sv. Bot. 245. Rhizoma abbreviatum ascendens. Folia rosulata a basi vaginante petiolata, tripartita, partitionibus lateralibus alte bifidis, nervis medianis nunc a basi liberis, nunc ima basi cohaerentibus, unde folia pedatopartita seu palmatopartita dici possunt. Limbus aristato serratus paulo marginatus. Caulis uno alterove folio squamiformi foliatus seu nudus usque ad involucrum. Involucri squamae ligulatae acutae pauciserratae Capitula pauca paniculata globosa. Involucelli squamae ligulatae mucronatae. Flores

masculi pedicellis teretibus immediate in calycis limbum quinquepartitum abeuntes. Flores hermaphroditi ovario supra descripto. Apices crurum stylinorum conici.

Crescit in sylvis ditionis — etiam in Dalmatia. Vere exeunte. ♃.

Tab. 6. MDCCCXLVII. I. Planta. 1. Involucellum. +. 2. Flos hermaphroditus. +. 3. Flos masculus. +. 4. Petalum intus. +. 5. Idem a latere. +. 6. Diachenii dimidium transsectum. +. 7. Stamen. +. 8. Styli apex. +. 9. Lobus folii. +. 10. Stylopodium ex flore masculo. +. 10 b. Apex styli. +.

V. Eryngium L.
Gen. 324.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala erecta a medio in lacinulam inflexa carinarum ala coadunante. Hermaphroditum. Diachenium transsectum rhombeotetragonum seu cylindraceum squamis tuberculisque obsitum. Juga primaria vittis perfossa.

A. Folia radicalia omnia integra.

1. E. alpinum L. Sp. 337: involucri foliolis sinuatopartitis seto-oserratis dentatisve arrectis capitulum oblongum superantibus; diachenio utrinque squamarum jugis ternis, ceterum gyroso insculptis. Jacq. Ic. Rar. 55. Bot. Mag. 922. Rhizoma magnum validum. Folia radicalia longe petiolata triangulo ovata, basi cordato subhastata, limbo aristato dentata; caulina inferiora subaequalia brevi petiolata, caulina superiora multifida. Bracteae trigonocarinatae linearisetaceae seu medio tripartitae, seu altero latere nudae, altero aristatae. Styli crura acuta.

Crescit in pascuis alpium Sabaudiae, Helvetiae, Carnioliae. Aestate. ♃. E. gr. Montagne de la Serve Huguenin! — Pagus Vaudensis: au Richard. Rchb fil.! — Krain: Goliza Freyer! Wochein Sieber! Rattendorfer Alpe im Gailthal in Kärnthen. v. Jabornegg-Gamseregg!

Tab. 6. MDCCCXLVII. II. Caulis cum folio radicali. 11. Bractea tripartita. +. 12. Bractea bipartita. +. 12. Bractea simplex. +. 14. Flos. +. 15. Petalum. +. 16. Fructus. +. 17. Fructus dimidium intus. +. 18. Idem transsectum. +.

2. E. planum L. Sp. 337: involucri foliolis patulis linearibus trifidisve sinuatoserratis capitulum ovatum subaequantibus, diachenio dense squamato. Jacq Austr. 391. Paucipollicare, pedale, pluripedale, superne paniculatum. Folia radicalia planopetiolata, oblonga obtuse acuta, basi cordata seu subcordata, serrata, limbo dentium cartilagineo. Folia caulina subaequalia subsessilia, superiora pinnatipartita partitionibus serratis. Caulis superne chalybeatus. Bracteae trigonolanceae subulatae. Diachenia dense squamata squamarum seriebus ternis majoribus. Styli apicibus capitati.

Crescit in collibus siccis, arenosis, campis. Aestate. ♃. Prussia (Ostpreussen), Silesia, Moravia, Austria, Hungaria.

Tab. 7. MDCCCXLVIII. Planta junior annua et apex inflorescentiae. II. Folium caulinum integrum cum caulis portione. 1. Bractea. +. 2. Flos. +. 3. Fructus junior. +. 4. 5. Petala. +. 6. Fructus junior demtis calycis partitionibus. +. 7. Diachenii dimidium. +. 8. Diachenii dimidium transsectum. +. 9. Squama diachenii. +.

B. Folia radicalia palmatifida; nunc additis foliis radicalibus externis integris.

3. E. maritimum L. Sp. 337: foliis radicalibus externis cordatoovatis, internis tripartitis, caulinis auriculato amplexicaulibus, auriculis integerrimis, involucri foliolis latis imbricantibus, dia-

chenii costis lateralibus incrassatis suberosis subrotundis. — Hook. Lond. 185 Fl. D. 875. Engl. Bot. 718. Alboglaucum Capitula subcyanea. Styli apicibus globosis.

Crescit in arenosis maritimis. Aestate. ♂. In ora tam boreali, quam septentrionali vulgare.

Tab. 8 MDCCCXLIX. Planta. 1. Bractea. +. 2. Flos. +. 3. Fructus. +. 4 — 7. Petala. +. 8. Diachenium transsectum. +.

4. E. creticum Lam. Dict. IV. 754: foliis radicalibus tripartitis, partitionibus trifidis, caulinis auriculato amplexicaulibus, auriculis multipartitis, diachenii costis lateralibus angustis, involucri foliolis linearibus distantibus. Eryngium cyaneum Sibth. Sm Fl. Fr. Prodr. I. 175. Fl. Graec. tab. 258. Laroch. Eryng. tab. 8. E. dichotomum Pett Bot. Weg. 314. Superne cyaneum. Gracile. Raro bipedale.

Crescit in Dalmatia. Aestate. ♂. Salona, Macarsca. Fleischer! Spalato. Wurzelblätter im März. Petter!

Praeterea: Graecia Sartori!

Tab. 9. MDCCCL. I. Planta II. Folium radicale. 1. Bractea. +. 2. Flos. +. 3. Fructus junior. +. 4. Petalum a latere. +. 5. Idem intus. +. 6. Achenium transsectum. +. 7. Folium caulinum auricula altera demta. +.

C. Folia radicalia pinnatipartita. (Primaria tamen nunc oblonga, saltem in Eryngio campestri).
(Styli apice acuti.)

5. E. amethystinum L. Sp. 327. var. α.: foliis caulinis basi integerrima amplexicaulibus, involucri squamarum partitionibus basilaribus deflexis. W. Kit. Hung. 215. Laroche Eryng. 4. Caulis et capitula et folia suprema chalybeatocoerulea. Unde planta amethystina dicta fuerit me fugit. Bracteae dorso carinatae. Calycis sepala oblonga aristata. Fructus dense et nitide squamati. Achenia transversa, costis externis elongatis, costis costulisque reliquis abbreviatis.

Crescit in littore adriatico ac mediterraneo. Aestate. Autumno. ♃.

Tab. 10. MDCCCLI. Caulis pars suprema. Folium radicale. 1. Involucri squama. +. 2. 3. Bracteae. +. 4. Capitulum transsectum. +. 5. Flos. +. 6. Fructus juvenis. +. 7. 8. 9. Petala. +. 10. Achenium transsectum (multivittatum). +. 11. 12. Stamina. +. 13. Flos superne. +.

6. E. campestre L. Sp. 327: foliis caulinis basi lacera amplexicaulibus, involucri squamis basi inermibus. Hayne Arzgw. II. 1. Engl. Bot. 57. Fl. D. 554. Jacq. Austr. 155. Schk. 59. Er. vulgare Lam. Caesio viride. Folia prima nunc ovata!

Crescit in arenosis, ad vias etc. Aestate. ♃. In Dalmatia indicatur. In ditione orientali videtur perrarum. Wimm. Schles. Dritt. Ausgb. 1857: An der Oder bei Pirscham nach Mattuschka, und bei Pöpelwitz von Krocker und Schummel in wenigen Exemplaren und seither nicht wieder gefunden. Schwarzwasser bei Teschen nach Kotschy.“ Garcke Deutschl. Fl. 4. Angb. p. 137: „im östlichen Theile des Gebiets nur an der Münde bei Danzig zwar eingeführt, aber jetzt eingebürgert; in Posen wieder verschwunden.“

Tab. 11. MDCCCLII. Plantae summitas et folium radicale. 1. Alterum latus auriculae folii caulini. +. 2. 3. 4. Bracteae. +. 5. 6. 7. Petala +. 8. Flos. +. 9. Achenium transsectum. +.

Tribus III. AMMINEÆ K.

Umb. 114.

Mericarpia jugis quinis filiformibus aequalibus, a latere compressa.

VI. Cicuta L.

Gen. 351.

Calycis limbus quinquedentatus, dentes trianguloovati. Petala obcordata ob lacinulam inflexam. Diachenium rotundo didymum, lateribus paulo compressum. Styli anthesi papuliformes abbreviati; in fructu maturo tereti-subulati apice globosi, deflexi. Juga primaria magna obtusata. Vittae senae, externae quaternae obscure per cuticulam lucentes. Carpophorum bifidum.

C. virosa L. Sp. 368: Heyne Arzgw. I. 37. Engl. Bot. 479. Fl. D. 206. Schk. 71. et 80. f. 679. Sv. Bot. 134. Bull. 151. Coriandrum Cicuta Roth. Cicutaria aquatica Lam. Cicuta tenuifolia Schrk. Denk. Acad. Münch Vol. 7. p. 56. C. angustifolia Kit. Schult. Oestr. Fl. I. 515. Rhizoma septatum. Caulis exaltatus teretiusculus striatus. Foliorum petioli fistulosi; petioli partiales etiam fistulosi. Partitiones laminae bipinnatipartitae ligulatae acutae serratae. Corolla alba.

Crescit in fossis, lacubus, rivulis etc. *Aestate* ♃. Excepta Liguria ac Dalmatia forsan ubique.

Tab. 12. MDCCCLIII. Summitas inflorescentiae. Folium ex inferioribus. Rhizoma ad sinistram — alterum transcisum ad dextram. 1. Flos superne. +. 2. Fructus juvenis, ut videas stylos adhuc papuliformes. +. 3. Diachenium maturum. +. 4. Idem dehiscens. + 6. 7. Achenia transverse secta. +.

VII. Trinia Hoffm.

Umb. G. p. 92.

Flores polygami. Calycis limbus obsoletus. Flores masculi: ovarium turbinatum valde minutum seu nullum. Stylopodium planum. Petala lancea apicibus involuta, per lineam dorsalem incrassata. Stamina gracilia. Styli papuliformes. Flores foeminei: ovarium turbinatum compressum. Petala oblongoligulata acuta per lineam mediam incrassata. Stylopodium subconicum. Styli filiformes apicibus capitatis. Fructus juga quinque elevata canalibus resiniferis perfossa; postpositis, appositis seu deficientibus fasciculis ligneis. Valleculae atque commissurae facies vittis parvulis in nonnullis (omnibus?) speciebus. Carpophori bipartiti crura planoligulata. Flores hermaphroditi floribus foemineis subaequales staminibus additis. (Mihi semper steriles visi.)

1. T. glauca Rchb. Exc. 473: involucelli squamis deficientibus seu solitariis, fructus jugis elevatis laevibus, canalibus perfossis, fasciculis ligneis postpositis, caule diffuso. Pimpinella glauca L. Sp. 378. Pimpinella pumila Jacq. Austr. I. 18. Seseli dioicum Vill. Delph. II. 579. Trinia pumila Rchb. Exc. 473. T. Henningii M. K. D. Fl. II. 446. Trinia elatior Gaud. Helv. 413.

Crescit in ditione rhenana, Helvetia, Pedemontio, Liguria, Longobardia, Austria, Tirolia, Moravia, Dalmatia. Aestate. ♂.

Tab. 29. MDCCCLXX. I. Planta foeminea. II. Planta hermaphrodita et mascula. III. Pars caulis ac folium ex infimis Triniae elatioris Gaud. a cl. De Visiani missae. 1. Flos masculus superne. +. 2. Idem a latere. +. 3. Petalum floris ex latioribus. +. 4. Flos hermaphroditus. +. 5. Stamen. +. 6. Flos foemineus. +. 7. Petalum ejusdem. +. 8. Fructus dehiscens. +. 9. Fructus mericarpium antice. +. 10. Idem dissectum. +. 11. 12. Carpophora. +.

(2.) T. Lessingii Rchb. fil. Mss.: involucellis plurisquamatis, fructus jugis elevatis aspero-papulosis, canalibus perfossis (fasciculis postpositis nullis?), caule diffuso.

Rossia. Lessing! Herb. Reg. Berol.

Tab. 31. MDCCCLXII I. Ramus ac folium ex inferioribus. 1. Fructus. +. 2. Idem dissectus auctus. +. 3. Corpus resinae ex canali productum. +.

3. T. Kitaibelii M. B. Suppl. 246: involucellis plurisquamatis, fructus jugis depressis laevibus, canalibus perfossis (fasciculis postpositis nullis?), caule pyramidali. Pimpinella glauca W. Kit. Hung. Tab. 72.

Crescit in Moravia, Podolia, Volhynia ac in Hungaria. Floret aestate. ♂. Podolia ac Volhynia Besser! Bannatus: in collibus herbidis versus Werschetz. — Gemein durch das Bannat. Heuffel!

Tab. 30. MDCCCLXXI. Summitas ac basis plantae foemineae addito ramo masculo. 1. Umbellula foeminea florida. +. 2. Flos masculus. +. 3. Petalum floris masculi. +. 4. Stylopodium cum stylis. +. 5. Flos masculus superne. +. 6. Fructus. +. 7. Ramulus fructifer. +. 8—10. Fructus dimidia transsecta. +.

VIII. Helosciadium Rchb. fil.

Calycis limbus obsoletus. Petala basi subcordata unguiculata apice lacinula acuta inflexa. Diachenia oblonga bene didyma. Costae arguto prominulae. Vittae parvae, rarissime dilatatae. Carpophorum apice dilatatum bilobum.

H. leptophyllum DC. Mem. Soc. Gen. Fol. IV. Prodr. IV. 105. Aethusa leptophylla Spr. Umb. Prodr. 22. Aethusa Ammi Spreng. Umb. Prodr. 22. Pimpinella leptophylla P. Ench. I. 324. Pimpinella lateriflora Lk. Enum. II Berol. I. 285. Cap. Helosciadium laterillorum K. Umb. 126. Herba annua ramulis fractiflexis, summis nunc in speciem sympodii adeo stabilitae, ut unus radiorum umbellae fiat novum internodium pro efferenda nova umbella et sic porro. Caulis striatus. Folia breviter vaginata, bipinnatipartita seu pinnatipartita partitionibus capillaceis. Umbella radiis paucis sine involucro ac sine involucellis. Nunc unus alterve flos non pedicellatus, sed sessilis.

In America frequens, nec non in Australasia. In ditione nostra specimina exsiccavit dom. Fleischmann (ego specimina exsiccavi in hortis!), quae distributa sunt in flora germanica exsiccata no. 2215 cum scheda, in qua impressus est locus: „Montefalcone und zwischen Wippach und Heidenschaft." Ill. Tomassini videtur haud ita felix fuisse, ut in plantam inciderit in ditione, quam nemo illo melius novit.

Tab. 19. MDCCCL. I. Planta. 1. Caulis fragmentum +. 2. Petalum. +. 3. Stamen. +. 4. Radius umbellae. +. 5. Fructus a latere. +. 6. Idem antice. +. 7. 8. Mericarpia transsecta. +.

VIII b. Discopleura DC.

Coll. Mem. V. p. 38. t. 8 et 9.

Calycis limbus minute quinquedentatus. Petala basi unguiculata cordata apice lacinula acuta inflexa. Diachenia subglobosa a fronte depressa. Costae anticae duae vel ternae filiformes, vittis ternis vel quaternis additis. Costae laterales in alas latas expansae marginantes. Vitae commissurales geminae. Carpophorum apice summo bipartitum.

D. capillacea DC. l. c.: Ammi majus Walt. Car. 113. Ammi capillaceum Spreng. Schult. Syst. VI. 411. Aethusa capillacea. Nutt. in Herb. Herba annua ramosa. Caulis sulcatus. Folia bi- tripinnatipartita partitionibus setaceis. Umbellae involucratae foliis pinnatipartitis partitionibus setaceis. Involucella foliis linearisetaceis.

In America septentrionali. ⊙.

Tab. 19. MDCCCL. 9. Petalum. +. 10. Fructus a latere. +. 11. Idem antice. +. 12. Mericarpium intus visum. +. 14. 15. Mericarpia transsecta. +. 13. Carpophorum. +.

Obs. Totum genus me judice huc non pertinet. (Potius ad Seselineas.)

IX. Apium (L.)

(Gen. n. 367.)

Calycis limbus plus minus obliteratus. Petala oblonga basi rotundata, cuneata cordatave; apice acuto obliqua seu inflexa. Diachenium rotundo didymum seu oblongo didymum. Styli post anthesin paulo aucti, filiformes, apicibus sphaericis. Juga primaria in costis validis prominula. Vittae magnae; simplices. Carpophorum simplex.

Cl. Bentham genera Helosciadii et Apii ita dicit differre, ut Helosciadium habeat: „Flowers and fruit of Apium, except that there are no vittae on the face of the carpels next the axis.“ Tamen sub Apio habet: „It might be made more so if extended so as to comprise Heliosciad, and several small exotic ones.“ Benth. Engl. Bot. 241.

§. 1. Petala basi cordata.

1. A. graveolens L. Sp 379. Engl. Bot. 1210. Fl. D. 790. Hayne Arzgw. VII. 24. Hoffm. t. 1 A. f. 8. Seseli graveolens Scop. Carn. I. 215. Sium Apium Roth Tent. I. 128. Glabrum. Radix fusiformis (in planta culta carnosa, tuberiformis). Folia tripartita seu pinnatipartita cum impari, partitionibus oblongis cuneatove oblongis grosse serratis; folia caulina summa petiolis vaginaeformibus. Petala alboflava. Vittae nunc ternae.

Crescit in pratis fossisque salsis. Aestate. ♂. Circa littora marina atque juxta salinas.

Tab 13. MDCCCLIV. II. Planta. 4. Caulis plantae cultae transsectus. +. 5. Flos. +. 6. Pistillum longitudinaliter transsectum. +. 7. Flos superne. +. 8. Alabastrum dehiscens superne. +. 9. 10. Petala. +. 11. 12. Stamina. +. 13. Fructus. +. 14. Idem transverse transsectus. +. 15. Pollinis grana. +.

§. 2. Petala basi cuneata.

a. Folia dimorpha: superiora pinnatipartita cum impari, partitionibus oblongo cuneatis hinc serratis.

2. A. inundatum. Sison inundatum L. Sp. 363 Meum inundatum Spr. Umb. 115. Hydrocotyle inundata Sm Brit. 1. 290. Sium inundatum Roth Germ. I. 128. Helosciadium inundatum Koch Umb. 126. Planta natans seu repens. Folia inferiora capillacea pinnato multipartita, superiora pinnatipartita, partitionibus cuneatis oblongis pinnatodentatis. Nunc alterum foliorum genus tantum occurrit e situ plantae. Umbellae pedunculus radiis longior. Involucrum generale nullum. Involucellorum foliola vulgo tria sine margine scarioso trinervia.

Crescit in ditione boreali occidentali. Aestate. ♃. E. g. Schleswig. Jessen! Hamburg. Sonder! Hübener! Varel Böckeler! Wipperteich Brunsvigiae. Beling! Minden Weihe! Fresenbrügge bei Grabow Schreiber!

Tab. 14. MDCCCLV. I. Caulis plantae heterophyllae. II. Id. var. homophyllae. 1. 2. 3. Petala +. 4. Diachenium dehiscens. +. 5. Achenium transsectum. +. 6. Involucellum. +.

b. Folia homomorpha.

3. A. crassipes: caule superne non radicante, foliis pinnatipartitis cum impari, partitionibus cuneato ovatis acutis grosse pauciserratis, pedunculis umbellarum radios ternos non aequan-

tibus, involucro nullo, involucelli squamis paucis. Sium crassipes Spreng. Syst. IV. Part. 2. p. 120. Helosciadium crassipes Koch Umb. p. 126.

Forsan in Dalmatia. — Specimina mea: Corsica: Bastia Sieber! Marécages maritimes: lta Manza près Bonifacio Kralik! — Laconi Sardiniae. Müller! Alger.: in paludosis ditionis Senhadja Bonam inter et Philippeville. Letourneux et de la Perraudière!

Tab. 13. MDCCCLIV. I. Caulis. 1. Achenium transsectum. +. 2. Petalum. +. 3. Radius umbellae. +.

4. A. repens: caule per omnia internodia radicante, foliis pinnatipartitis partitionibus ovatis grosse serratis trifidisve, umbellae pedunculo radios superante, involucro ac involucellis pleiophyllis basin axis circumdantibus, diacheniis compresso didymis. Sium repens L fil in Suppl. 182. Helosciadium repens Koch Umb. 126. — Jacq. Austr. 200.

In paludosis hinc inde in ditione praesertim septentrionali. Aestate. ♃. E. gr. Malchin Timm! Schweriner See Buek! Treuenbrietzen Peuckert! Darmstadt Leyser! Mannheim Döll! Potsdam Regel! Rummelsburg Otto! Brandenburg Schramm! Neu Gerwisch bei Magdeburg Peck! Studenheim bei Frankenthal Roeder! Zerbst Kreyss! — Simering bei Wien Dolliner! — Au chalet à Grobet près de Lausanne Canton de Vaud. Leresche! Neufschatel Schleicher! — Strasburg.

Tab. 14. MDCCCLV. III. Planta. 7. 8. Petala. +. 9. 10. Fructus. +. 11. Carpophorum. +. 12. Achenium transsectum. +.

5. A. nodiflorum: caule per internodia omnia non radicante, foliis pinnatipartitis, partitionibus oblongis seu lanceolatis, crenatis serratisve, obtusis acutisve, umbellae pedunculo radiis breviore, involucro nullo seu unilaterali, involucellis quaquaversis, diacheniis compresso didymis oblongis, valide costatis. Sium nodiflorum L. Sp. 361. Seseli nodiflorum Scop. Carn. I. 213. Helosciadium nodiflorum Koch Umb. 126. Engl. Bot. 639. Flores albo viriduli.

Crescit in fossis, pratis etc. ditionis occidentalis. Etiam in Carnia ac Tirolia. Aestate. ♃. Haardtgebirge Bischoff! Linke Rheinseite Wirtgen! Mainz Thieme! Jülich Ley! Deidesheim Rchb. fil.! Maienfeld Regel! Zweibrücken F. G. Schultz! — Tirol: in Gräben am Kalterer See. P. v. Morande! (nescio, num nomen bene legam.)

Tab. 15. MDCCCXLVI. I. Planta juvenis superposito ramo florido. II. III. Lusus microphyllus. 1. Umbella cum involucello bene evoluto. +. 2. 3. 4. 5. Umbellae involucellatae seu nudae. +. 6. 7. 8. Petala. +. 9. Fructus. +. 10. Fructus dimidium transsectum. +.

X. Petroselinum Hoffm.

Umb. Gen. 1. p. 78.

Calycis limbus plus minus obliteratus. Petala oblonga basi cordata apice acuto vel tridentato inflexa. Diachenium oblongo didymum. Styli post anthesin paulo aucti, filiformes, apicibus sphaericis. Juga primaria cum costis validis prominula. Vittae magnae, simplices seu compositae. Carpophorum bipartitum.

— Vittae simplices. —

1. P. hortense Hoffm. Umb. p. 163: bienne, caule angulato, foliis infimis ternatim tripartitis, partitionibus cuneatis incisodentatis trifidisve, supremis linearibus seu tripartitis, partitionibus linearibus acutis, involucri squamis lanceoacutis abbreviatis, radiis umbellae subaequalibus, diacheniis bene didymis. Apium Petroselinum L. Sp. 379. Petroselinum sativum Hoffm. Umb. 177. Koch Umbell. 128. Petala flavoviridula.

Frequenter culta. Hic inde efferata. Aestate. ♂.

Tab. 16. MDCCCLVI. II. Caulis fastigium cum folio inferiori. 11. Involucri squama. +. 12. 13. 14. Petala. +. 15. Diachenii dimidium longitudinaliter transsectum. +. 16. Diachenii dimidium intus visum. +. 17. Diachenii dimidium transverse persectum. +. 18. Carpophorum. +. 19—22. Fructus maturi immaturique. +.

2. P. segetum K. Umb. 128: annuum, caule tereti, foliis pinnatipartitis, partitionibus oblongis subsessilibus pinnatifido serratis, caulinis superioribus linearibus integris trifidisve, involucri squamis lanceolinearibus elongatis; radiis umbellae valde inaequalibus, diacheniis oblongis. Sison segetum L. Sp. 362. Jacq. H. Vind. 134. Petala albida.

Crescit in agris arvisque Galliae, Angliae. Aestate. ⊙. Olim a Lachenalio in valle Erguel Helvetiae lecta dicitur. Specimina E. Thomasiana omnia ex horto Thomasiano.

Tab. 16. MDCCCLXVI. I. Planta bis secta. 1. Radius umbellae. +. 2. 1[b]. Petala. +. 2. Stamen. +. 3. Diachenii dimidium transsectum. +. 4. Fructus submaturus. +. 5. Fructus dimidium a latere. +. 6. Idem intus. +. 7. Idem antice. +. 8. Carpophorum. +. 9. 10. Fructus dimidia transverse transsecta. +.

3. P. ammoides: annuum, caule teretiusculo striato, foliis bipinnatipartitis partitionibus lineari filiformibus hinc bi- trifidisve, summis hinc simpliciter pinnatipartitis, involucris nullis, involucellis vulgo squamis ternis lanceis, duabus spatulatis supra medio vesicato inflatis apice cuspidatis. Seseli ammoides Gouan Ill. p. 16. S. verticillatum Desf. Atl. I. 260. Ptychotis verticillata Duby Bot. Gall. 235. Ptychotis ammoides Koch Umb. 124. Planta vulgo pusilla tenuis pauciramea. Umbellae pauciradiatae. Umbellularum radioli scabri. Petala disco crocea. Vittae valde conspicuae.

Crescit in olivetis, agris, vineis. Vere exeunte. ⊙. Istria meridionalis De Pittoni! Dalmatia Petter! Clementi!

Tab. 17. MDCCCLVIII. I. Planta. 1. Umbellula +. 2. Involucelli squama. +. 3. Involucelli squama bifida. +. 4. 5. Involucelli squamae vesiciferae. +. 6. Flos superne. + 7. Petalum postice. +. 8. 9. Petala antice. +. 10 Pedunculus +. 11. Fructus junior. +. 12. Diachenii dimidium. +. 13. Idem antice. +. 14. Mericarpium transsectum transverse. +.

— Vittae compositae. —

4. P. intermedium Rchb. fil.: perenne, stoloniferum, foliis bipinnatipartitis partitionibus lineariacuminatis, summis nunc pinnatipartitis, involucris pleiophyllis, involucelli squamis aequalibus. Sison verticillato-inundatum Thore Chl. Land 101. Sium intermedium DC. Fl. Fr. IV. 302. Sium bulbosum Thore Desv. Journ. Bot 1. p. 193. tab. 7. f. 2. Helosciadium bulbosum Koch Umb. 126. Helosciadium intermedium DC. Prodr. IV. 115. Carum inundatum Lespin. Act. Soc. Lin. Bord. Mars 1847. Ptychotis Thorei Godr. Gren. Fr. I. 735. Petroselinum Thorei Coss. Mss.

Crescit apud Gallos: Bordeaux Aunier! Abondant aux bords de l'étang de Cazeaux près la Teste de Buch. Cosson! Mareés herbeuses à Gazinet près Bordeaux! Au quartier Garat de Dorbignac, dic-commune de St. Julien. Dep. des Landes. Bayonne. Endress!

Tab. 17. MDCCCLVIII. II. Planta. 15. Flos superne. +. 16. Petalum extus. +. 17. Petalum intus. +. 18. Flos valde monstrosus quasi calyce duplici ac stylis quaternis. +. 19. Umbellula. +. 20. Carpophorum. +.

XI. Falcaria Riv.

Pentap. no. 48.

Flores polygami. Flores hermaphroditi ovario fusiformi, calycis dentibus triangulis. Flores masculi calyce turbinato, calycis dentibus abbreviatis. Petala ab ungue brevi sensim dilatata, oblonga, emarginata apice inflexo, ligulato, ipso apice nunc lobato. Stylopodium limbo inferiore circumvallante cinctum. Styli filiformes apice stigmatico incrassati. Mericarpia pentangula, obtusangula. Costae obtusangulae (costa antice nunc vitta una anteposita seu postposita ante seu post fasciculum ligneum). Vittae simplices, (nunc bigemineae commissurales). Carpophorum bipartitum.

1. F. Rivini Host. Austr. I. 381: foliis tripartitis seu pinnatipartitis, partitionibus oblongo ligulatis cuneatis seu decurrentibus, limbo laminarum serratis apiculatis, umbellae radiis intus laevibus. Sium Falcaria L. Sp. 362. Seseli Falcaria Scop. Carn. I. 213. Drepanophyllum Falcaria Lois. Gall. I. 194. Critamus agrestis Bess. Enum. Volh. 93. Jacq. Austr. Tab. 257. Planta bipedalis, glauca. Radix biennis. Folia leneariligulata, alia tripartita, superiora pinnatipartita; caulina bene vaginata, tripartita, partitionibus lateralibus nunc extrorsum unilobis.

Crescit secus vias, inter segetes, in montibus hic inde. Vulgaris per maximam Germaniae partem. Etiam in Dalmatia. In Helvetia tantum Basileae indicatur.

Tab. 21. MDCCCLII. Caulis summitas postpositis foliis duobus. 1. Umbellula sterilis. +. 2. Umbellula mascula. +. 3. Umbellula mixta. +. 4. Umbellula foeminea fructifera. +. 5. Apex folii. +. 6. 7. 8. Petala. +. 9. Fructus. +. 10. Mericarpii facies commissuralis. +. 11. 12. 13. Fructus transsecti. +. 14. Carpophorum. +.

2. F. pastinacifolia Rchb.: foliis tripartitis seu pinnatipartitis, partitionibus ovatis oblongisve inaequaliter serratis seu laceris, umbellarum radiis intus asperis. Hladnikia pastinacifolia Rchb. Exc. 474. Pl. Crit. IX. 1114. Falcaria latifolia Koch Syn. 313. Oenanthe apiifolia Hladnik Mss. Oenocarpa Freyeri Lang in Herb. Teste ill. Koch biennis. Folia multum diversa. Caulis simplex seu ramosus, striatus (saltem in speciminibus siccis). Involucra ac involucella anthesi erecta, post anthesin deflexa. Flores albi. Nunc vix spithamaea, nunc ultra pedalis.

Crescit in subalpinis montis Zhaun in Carniolia. Aestate. ♂. Specimina prostant: Graf! Freyer! Nicomed Rastern! Tommasini! Dolliner! von Pittoni! Hladnik!

Tab 22. MDCCCLIII. Planta postposito folio radicali ac apposito folio lacero. 1. Umbellula mixta. +. 2. Flos masculus. +. 3. Flos superne visus. +. 4. Petalum. +. 5. Fructus junior. +. 6. Fructus adultior. + 7. Diachenium apertum. +. 8. Diachenii superficies commissuralis. +. 9. Fructus transsectus. +.

3. F. saxifraga Rchb. fil: foliis infimis ac mediis pinnatipartitis cum impari, partitionibus inferiorum oblongis lobatis, lobis apice serratis, partitionibus superiorum linearibus, nunc trifidis, rhachi alata, umbellae radiis intus laevibus. Seseli saxifragum L Sp. 374. Aethusa Bunius Murr. Syst. Veg. 236. Carum Bunius L. Syst. nat. 733. Meum heterophyllum Moench. Meth 86. Sium saxifragum Roth Tent. I. 128. Critamus heterophyllus M. K. D. Fl. II. 441. Ptychotis Bunius Rchb. Exc. 474.

Crescit in aridis saxosis ad lacum Lemanum, in Pedemontio, Sabaudia, Liguria, Lombardia. Aestate. ♂ Helvetia: Nyon. Schleicher! Leresche! Reuter! Chambery Huguenin! Pedemontium: Entragne, Tenda Rchb. fil. — Liguria Cesati! Ad Baldum juxta Brentonico prope Roveredo Papperitz!

Tab. 38. MDCCCLXXIX. Ramus ac planta annotina. 1. Umbellula. +. 2. 3. 4. Petala. +.

5. Carpophorum. +. 6. Fructus immaturus antice. +. 7. Fructus maturus a latere. +. 8. Fructus dimidium transsectum. +.

Obs. Ptycholis Timbali Jord. Adn. Cat. Hort. Gran. 1850 = Falcaria Timbali Rchb. fil.

XII. Sison L.

(Gen. 349. e. p.)

Calycis limbus obliteratus. Petala basi cordata apice inflexo retusiuscula. Diachenium oblongum didymum a latere compressum. Styli post anthesin vix aucti. Juga primaria filiformia. Costae vix prominulae. Vittae magnae clavatae ab apice medium versus, extus effigiem claviformem efferentes. Carpophorum bipartitum usque supra basin.

S. Amomum L. Sp. 362. Bienne. Radix fusiformis. Caulis bipedalis et altior. Folia radicalia petiolata, distanter pinnatipartita cum impari, partitionibus cuneato oblongis acutis lobatis serratis, infimis basi decurrentibus. Involucra e squamis inaequalibus triangulis paucis (vulgo ternis). Radii umbellae pauci, inaequales. Involucella parvula. Petala albidula. Genevae legi monstrum satis mirum, cujus ovaria immatura adeo erant dimidiata, ut utrumque liberum esset.

Crescit ad sepes, vias etc. Aestate. ♂. Helvetia: Genevae: Carouge. Schmaltz! Reuter! Rchb. fil.! — Belgium: Martens! — Carnia ex Scopolio. — Fiume Noë! Verona: Lasysii: Fontana! Bassano Montini! — Taurini prope hortum Valentinum 1843. Rchb. fil.

Tab. 18. MDCCCXLIX. Portio caulis superior addita particula inferiori, folio radicali ac radice. 1. Flos superne. +. 2. 2[b]. 3. Petala. +. 4. Fructus junior. +. 5. Fructus adultior. +. 6. 8. 9. 10. Fructuum dimidia varia. +. 7. Fructus antice. +. 10. Mericarpium intus visum. +. 12—15. Fructus horizontaliter et varia altitudine transsecti, 14. basin versus. +. 16. Carpophorum. +.

XIII. Sium (L.) Koch.

(Gen. n 348.) M. K. D. Fl. II. 433.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala basi abrupte brevissimeque unguiculata, transverse ovata, apiculo inflexo. Stylopodium tumidum. Styli primum tumidi breves, dein filiformes capitellati deflexi. Fructus oblongi utrinque quinquecostati, costis lateralibus externis vulgo inter se liberis. Costae spongiosae fasciculo ligneo in mediis. Vittae numero inconstantes, tum in vallibus, tum commissurales, vulgo ternae. Carpophorum omnino nullum. (Juxta Sium latifolium L.)

S. latifolium L. Sp. 361. Fl. Dan. 246. Sv. Bot. 178. Schk. t. 80. f. 666. Hayne Arzgw. I. 38 Engl. Bot. 204. Jacq. Austr. 66. Cicuta latifolia Riv. 78. Cicutaria aquatica Bull. Fr. 151. Rhizoma annulatum radicans. Folia infima submersa pinnatipartita, pinnulis hinc oblongis serratis, hinc bipinnatifidis, hinc capillaceis simplicibus seu decomposito partitis. Folia contra aërea pinnatipartita partitionibus bi- usque quadrijugis cum impari, in superioribus foliis saepe aequalibus, in inferioribus inaequalibus, basi oblique cuneatis seu abrupte rotundis, argute serratis apice obtusatis. - Petioli vaginaeformes summi valde abbreviati. Caules angulati. Involucrum paucisquamatum Involucella plurisquamata.

Crescit in paludosis, aquis lente fluentibus. Num in Dalmatia?

Tab. 36. MDCCCLXXVII. Caulis summitas. Appositae pinnae varie sectae. — Partitio folii nervationis causa. 1. Flos a latere. +. 2. Flos superne. +. 5. Fructus junior. +. 3. 4. Petala. +. 8. Fructus dehiscens. +. bene maturus calycis dentibus delapsis. +. 7. Fructus adhuc cohaerens calycis dentibus servatis. +. 6. Dimidium fructus intus +. 11. 12. 13. Fructus dimidia transsecta. +. 9. Fructus integer transsectus. +.

XIV. Berula K.

M. K. D. Fl. II. 433.

Calycis limbus minute quinquedentatus, nunc denticulis adventitiis interjectis. Petala acuminata basi dilatata transverse seu oblique ovata, apice obcordata apiculo inflexo. Stylopodium incrassatum, maturo fructu vulgo valde imminutum. Styli primum abbreviati, dein jam ex media anthesi bene evoluti ascendentes, demum divaricati. Fructus oblongi tumidi calycis dentibus coronati, obsolete utrinque quinquecostati, costis medianis vix contiguis inter costas reticuloso rugosis. Pericarpium suberosum fasciculis ligneis obliteratis (semper?). Cyclus vittarum contiguus intus circa fines internos pericarpii. Carpophorum nullum. — Corolla alba.

B. angustifolia K. l. c. Jacq. Austr. 67. Hayne I 39. Engl. Bot. 139. Hook. Lond. 111. Hoffm. Umb. t. 1 A. f. 26. Sium angustifolium L. Sp. 167. Sium erectum Huds. Angl. 103. S. Berula Gouan Monsp. 218. Rhizoma annulatum album polyrrhizum in limo fixum. Folia pinnatipartita cum impari rhachi teretiuscula, partitionibus oblongis serrato crenatis serratisve, subhorizontalibus. Involucra ac involucella plurisquamata.

Crescit in fossis, rivulis, stagnis. Aestate. ♃. Prope ubique. Etiam apud Dalmatas.

Tab. 37. MDCCCLXXVIII. Portiones duae caulis. Adduntur folium rhizomatis et apex folii. 1. 2. 3. 4. Petala. +. 5. Umbellula. +. 6. Fructus junior. +. 7. Fructus adultus. +. 8. Dimidium fructus intus visum. +. 9. Dimidium horizontaliter transsectum +.

XV. Bunium (L.) Gren. God

(Gen. 332.) Fr. 1. 729.

Calycis limbus prope seu omnino obsoletus. Petala cuneato obovata cum lacinula inflexa seu ligulata acuta inflexa. Stylopodium tumidum conicum seu tabulaeforme. Styli demum patuli anthesi jam evoluti. Fructus oblongi utrinque quinquecostati. Valleculae uni- usque trivittatae. Carpophorum apice furcatum. — Flores albi.

I. Carum (L). Valleculae univittatae.

a. Carvi DC. Prodr. 4. 115: radix fusiformis. Involucra et involucella nulla seu subnulla.

1. B. Carvi M. Bieb. Taur. Cauc. I. 211. Suppl. 206. Carvum Carvi L. Sp. 378. Apium Carvi Crantz Austr. 218. Seseli Carum Scop. Carn. I. 210. Schk. 277. Aegopodium Carum Wib. Engl. Bot. tab. 1503. Fl. Dan. 1091. Gärtn. t. 23. Hayne VII. 19. Sv. Bot. 115. Pedale et ultra. Virgatum. Radix simplex. Caulis teretiusculo subangulatus striatus, sursum ramosus. Folia bipinnatipartita laciniis lanceis acuminatis. Petala latiuscula.

Crescit in pratis, secus vias etc. Vere exeunte. ♂.

Tab. 31. MDCCCLXXII. II. Plantae partes. 4. Flos superne. +. 5. Ovarium junius post anthesin. +. 6. Fructus carpophoro monstrose bipartito. +. 7. Fructus genuinus carpophoro furcato. +. 8. 9. 10. Fructus dimidia transsecta genuina. +. 11. 12. 13. Fructus dimidia transsecta monstrose sexcostata.

b. Verticillatum: radiculae incrassatae. Involucra et involucella.

2. B. verticillatum Gren. Godr. Fl. Fr. I. 729. Sison verticillatum L. Sp. 363. Sium verticillatum L. Sp. 363. Carum verticillatum Koch Umb. 122. Engl. Bot. 395. Folia pinnati-

partita rhachi depressa, laminis partitionum bipinnatipartitis acuminatis quasi verticillos setaceos in apice folii approximatos sistentia.

Auf Waldwiesen zwischen Sinn und Karken bei Heinsberg, dann auf der sogenannten Herrenwiese unweit der Stadt Aachen. Thieme!

Tab. 32. MDCCCLXXIII. Planta. 1. Flos. +. 2. Umbellula. +. 3. Fructus a latere. +. 4. Fructus dimidium intus. +. 5. 6. Idem horizontaliter transsectum. +. 7. Rhachis folii transsecta expansis partitionibus duabus. +

c. Bulbocastanum Adans. DC. Prodr. 115. Collum globosum.

3. B. ferulaceum Sm. Prodr. Fl. Graec. I. 186: caulis ramis patulis, fructus limbo lobulis cochleatis onusto, umbellulis submaturis squarrosis ex pedicellis incrassatis multis divaricatis, involucro ac involucellis oligophyllis. Bunium ferulaefolium Desf. Ann. Muss. II. 275. B. divaricatum Cesat. in Linnaea XI. 314. Carum divaricatum Koch Syn. ed II. 315. Carum ferulaefolium Boiss. in litt. Planta facile recognoscenda habitu divaricatim squarroso, internodiis abbreviatis validis, petalis late lituratis.

Crescit in cultis et satis Istriae. Dalmatiae Vere. ♃. Cl. Koch ex Istria habuit a cl. Biasoletto. — Dalmatia: in cultis circa Zara, Spalato etc. De Visiani! Lesina: Botteri! Spalato: Petter! In Fl. Dalm. De Vis.: „in saxosis circa Sebenico, Verbolje, Ragusa, Cattaro, in monte Biokowo etc., insulis Cherso et Lesina." — (Habeo ionicam et graecam.)

Tab. 34. MDCCCLXXV. Planta addita umbella submatura. 1. Flos superne. + 2. Fructus semimaturus. +. 3. Fructus submaturus. +. 4. Apex ejusdem appendicibus geminis cochleatis coalitis. (calycis dentibus?) +. 5. 6. Fructus transsecti. +. 7. 8. Carpophora. +.

4. B. Bulbocastanum L. Sp. 349: caulis ramis ascendentibus, fructus limbo obsoleto seu minutissime quinquedentato, umbellulis submaturis maturisque arrectis, pedicellis non incrassatis nec divaricatis, involucro ac involucellis oligophyllis. Carum Bulbocastanum Koch Umb. 121. Sium Bulbocastanum Spreng. Umb. 31.

Crescit in agris, inter segetes ditionis mediae ac australis, praecipue occidentalis ut in Helvetia australi, Pedemontio. In Dalmatia desiderari videtur. Aestate ♃.

Tab. 33. MDCCCLXXIV. Planta dissecta apice deficiente. Postpositum folium ex infimis junius. Umbellula aucta ad dextram. 1. 2. Flores duo superne. +. 3. 4. Carpophora. +. 5. Carpophorum addito mericarpio. +. 6. 7. 8. Varii fructus transsecti. +.

II. Bunium (L). Valleculae trivittatae.

5. B. alpinum W. K. Pl. Rar Hung. II. 199. Tab. 182: humile, foliorum laciniis oblongo lanceis aristatis, umbellae radiis 4—6 involucri squamas quater superantibus, crassis, pedicellis crassis ancipitibus involucelli squamas vix superantibus. Ligusticum alpinum Spreng. Syst. Veg. I. 908. Wallrothia tuberosa Spr. Pugill. pl. 2. p. 52. Planta mihi ex paucissimis speciminibus tantum cognita. Bunium petraeum Ten., quo etiam egeo, cum non sat multa specimina teneam, mihi foliorum laciniis carnosioribus, longioribus, involucelli squamis latioribus latius membranaceo marginatis recedere videtur.

Crescit in Dalmatia ac Croatia. Aestate. ♃. „In saxosis subalpinis jugi Monte Santo dicti in montibus Vellebith, et supra Cattaro; in insula Brazza ex Portschlg. herb." De Vis. Dalm. 33. — Ipse misit ex monte Vellebith.

Tab. 35. MDCCCLXXVI. III. Planta. 7. Folii lacinia. +. 8. Flos. +. 9. Fructus. +. 10. Mericarpium transsectum. +.

6. B. divaricatum Bertol. Ital. III. 222: elatius foliorum laciniis linearibus acutis, umbellae radiis 5—13 involucri squamas longe superantibus, tenuibus, pedicellis tenuibus teretiusculis, involucelli squamas longe superantibus. Bunium montanum Koch Syn. ed. II. 315. Gracile, tenuius praecedente. Folia in planta macra valde elegantia ab lacinias tenuissimas.

Crescit in Istria, Croatia, Dalmatia in agris saxosisque. Aestate. ♃. Fianona Istriae Papperitz! Monte Maggiore Tommasini fid. cl. Koch. — Fiume Noë! — Korenica und Ostaria in Croatien Schlosser! — Dalmatia De Visiani! (loca ex flora Dalm.: in saxosis circa Sebenico, Verbolje, Ragusa, Cattaro in monte Biokovo et in insulis Cherso et Lesina.)

Tab. 35. MDCCCXXVI. I. Planta. II. Portiones caulis speciminis elatioris. 1. 2. 3. Petala. +. 4. Stamen. +. 5. Fructus. +. 6. Mericarpium transsectum. +.

XVI. Pimpinella L.
Gen. 366.

Flores hermaphroditi. Calycis limbus obliteratus. Petala inaequalia, subradiantia, obovata cum lacinula inflexa basi saepe cordata. Fructus paulo compressus, didymo ovatus seu didymo oblongus (in P. Aniso eheu depressus!). Styli anthesi varie evoluti, filiformes, capitati, demum deflexi de stylopodio pulvinato. Juga primaria bene evoluta, costa cum fasciculis ligneis. Vittae inter juga, imo post juga, numerosae, hinc cursu suo inter seu anastomosantes, confluentes. Carpophorum bifidum seu prope usque supra basin divisum.

1. Fructus puberuli.

a. annua. (Anisum Adans. DC. Prodr. IV. 122).

1. P. Anisum L. 379. Anisum vulgare Gärtn. Fr. t. 13. Sison Anisum Spreng Umb. 55. — Hayne Arzgw. VII. 22. Planta annua. Radix semifusiformis. Folia infima longipetiolata rotundoreniformia, medio grosse tridentata, lateribus minutius dentata; nunc aequaliter dentata. Foliorum superiorum lamina bene tripartita, partitionibus lateralibus flabellato dolabriformibus, extus inaequaliter ac grosse dentatis; partitio media basi abrupta, rotunda, inaequaliter dentata. Folia superiora bi- tripinnatipartita partitionibus lanceis acuminatis. Pedicelli et radii puberuli. Involucrum nullum. Involucella nulla seu unisquamata. Fructus pyriformes, bene velutini, depressi, albumine demum de pariete interno secedente. Petalorum lacinula bene varia.

Herba orientalis hic inde, praesertim in ditione australi, etiam in Thuringia et Alsatia culta. Aestate. ☉.

Tab. 24. MDCCCLXV. Plantae partes. 1. Umbellula. +. 2. Flos expansus. +. 3. 4. 5. Petala intus visa. +. 6. Petalum extus visum. +. 7. Fructus junior. +. 8. Fructus adultior stylis jam dejectis. +. 9. Idem longitudinaliter transcissus. +. 10. Diachenium transsectum. +. 11. 12. Mericarpia transsecta. +. 13. 14. Carpophora. +.

b. Perennes seu biennes (Tragium Spr. Umb. 26).

2. P. peregrina L. Sp. 378: biennis, foliorum radicalium pinnis cordatis, diacheniis patulo hispidis. Jacq. H. Vind. 2. tab. 131. Pimpinella hispida Lois. Not. 48. Tragium peregrinum Spr. Umbell. 135. Puberula. Caulis striatus. Folia pinatipartita. Partitiones in foliis infimis trifidae laciniis rhombeis, seu triangulo cordatae, inaequaliter serratolaciniatae; illae in foliis mediis cuneato oblongae; illae in foliis summis lanceae.

In Croatia ac Dalmatia ad agrorum margines, in collibus. Aestate. ♂. Fiume Noë! — Ad margines agrorum et in collibus circa Sebenico, Clissa, Ragusa et in insula Lesina. De Vis. Dalm. II. 34.

Tab. 25. MDCCCLVI. Planta. 1. Flos. +. 2. Petalum. +. 3. Carpophorum. +. 4. Fructus. + 5. Mericarpium transsectum. +.

3. P. Tragium. Vill. Hist. Dauph. II. 606: perennis, rhizomate squamoso, foliis pinnatipartis partitionibus cuneatis, serratis dentatisve, diacheniis appresso puberulis. Pimpinella canescens Lois. Not. p. 58. tab, 4. Lois. Fl. Gall. 242. Tragium Columnae Sprg. Umb. 134. Tragium glaucum. Presl. Del. Prag. 125. Varie canescens seu imo subscabra.

Crescit in rupibus maritimis. Aestate ♃. Lissa Stalio.

Tab. 26. MDCCCLVII. I. II. Plantae foliis variis. 1. Folia diversa radicalia, 2 Umbellula junior fructifera. +. 3. 4. Umbellulae fructibus valde variis ex eadem umbella. +. 5. Carpophorum. +. 6. 7. Petala. +. 8. Flos. +. 9. Fructus junior. +. 10. Fructus dimidium antice. +. 11. Idem superficie commissurali. +.

2. Fructus calvi.

(Tragoselinum. T. Inst. 309. tab. 163.)

4. P. magna L. Mant. alt. 219: foliorum partitionibus oblongis bi-pinnatipartitis acutis, caule folioso angulato sulcato, stylis anthesi elongatis, fructibus oblongo ovatis. P. glabra Rostk.' Sed. 133. Jacq. Austr. 396. Hayne Arzgw. VII. 21. Schk. 80. f. 718. Fl. Dan. 1155 Flores albi seu rosei. Var. dissecta Rchb. Exc. 478: foliis bipinnatipartitis.

Crescit in pratis, graminosis, dumetis etc. Vere exeunte. ♃.

Tab. 27. MDCCCLXVIII. I. Planta. 2. Flos. +. 3. Idem superne visus staminibus abjectis. +. 4. Pistillum junius. +. 5. Fructus adultus. +. 6. Mericarpium transsectum. +. 7. Mericarpium infra visum. +. 8. Alabastrum dehiscens. +.

5. P. Saxifraga L. Sp. 378: foliorum partitionibus obtusatis (exclusa varietate dissectifolia), caule superne vix foliato, teretiusculo, sulcato, stylis anthesi papuliformibus, fructibus ovatis. Jacq. A. 395. Hayne Arzgw. VII. 20. Hoffm. tab. 1. A. f. 12. Sv. Bot. 160. Schk. 1. 78. f. 715—717. Engl. Bot. 407. Fl. Dan. 669.

b. nigra K. Syn. ed. 2. 316: robusta, pubescens, succo radicis coeruleo lactescente. P. nigra. W. Prodr. n. 348.

c. alpestris Spreng. R. T. VI. 386. minor, partitionibus foliorum incisis, laciniis triangulis. P. alpina Host Austr. I. 399.

d. dissectifolia Wallr. Sched. 123: foliis bipinnatipartitis.

e. partita Rchb. fil. MSS.: foliis bipinnatipartitis.

Crescit in collibus siccis ditionis. Aestate. ♃. var. alpestris: in alpestribus. Var. nigra: in Germania septentrionali. Var. dissectifolia: Edinburgh Scotiae, Kellermann.

Tab. 28. MDCCCLXIX. I. Genuina. 1. Flos. +. 2. Fructus. +. 3. 4. Diachenia transsecta. +. 5. 6. Carpophora. +.

II. var. nigra K.: folium radicale et umbella.

III. var. alpina Spr.: folium.

IV. vor. dissectifolia Wallr. Planta.

V. var. partita Rchb. fil. Folium.

XVII. Aegopodium L.
Gen. 368.

Flores hermaphroditici. Calycis limbus obliteratus. Petala inaequalia subradiantia seu bene radiantia cuneato obovata emarginata cum lacinula inflexa. Fructus oblongo semifusiformis antice depressus. Styli anthesi vix multum evoluti, stylopodii pulvinaribus conicis aequales, dein longiores, demum deflexi, apicibus stigmaticis globosis. Juga quina cum fasciculis superadditis jugis duobus circa carpophorum. Vittae omnino nullae. Carpophorum filiforme apice furcatum.

A. Podagraria L. Sp. 379. Seseli Aegopodium Scop. Carn. I. 215. Pimpinella angelicaefolia Lam. Dict. I. p, 451. Tragoselinum Angelica Lam. Fl. Fr. III. 449. Sison Podagraria Spreng. Umb. 35. Rhizoma repens. Caulis robustus, striato costatus, superne scaberulus, apicem versus ramosus. Folia infima longe petiolata tripartita seu ternato trifida seu tripartita, partitionibus ovatis acutis seu cuneato ovatis acutis seu obtusato rhombeis limbo argute antrorsum serratis supra nervos et petiolos scaberula Folia summa vagina lata sessilia, simplicia seu tripartita partitionibus cuneato lanceis parce serratis. Umbellae radii et radioli, praesertim superficie interna scabridi. Petala lineis flavis super fundum album.

Cresit in umbrosis, ad sepes, in pratis etc. Aestate. ♃. In Dalmatia ex ill. De Visianio tantum ab ill. de Tomassini lectum.

Tab. 20. MDCCCLI. Apex caulis floridi postpositis foliis duobus infimis ac rhizomate annuo ad sinistrum. 1. Pedicellus intus. +. 2. Flos superne salvis staminibus +. 3. Flos a latere staminibus demissis. +. 4. Petalum intus. +. 5. Petalum extus. +. 6. 7. Carpophora +. 8. Fructus maturus a latere. +. 9. Mericarpium intus. +. 10. Fructus a latere +. 11. Fructus tricoccus monstrosus. +. 12. 13. Mericarpia transsecta. +.

XVIII. Ammi T.
Inst. 304.

Flores hermaphroditici. Calycis limbus obliteratus. Petala inaequalia radiantia cuneato obovata biloba cum lacinula inflexa basi subcordata. Fructus oblongo turbinatus seu oblongosemifusiformis antice subdepressus. Styli anthesi vix multum evoluti, stylopodii pulvinaribus depressis longiores, dein vix valde elongati, demum deflexi, apieibus stigmaticis globosis. Juga quina cum fasciculis ligneis. Vittae magnae, prosilientes, solitariae, circumstantibus vittis(?) parvulis extrorsum radiantibus. Carpophorum bipartitum.

1. A. majus L. Sp. 349. Apium Ammi Crantz. Austr. 217. Ammi diversifolium Noulet Souspyr. 279. Planta annua. Folia valde polymorpha, glauca; tripartita, pinnatipartita, nunc ima partitione una alterave bi- seu trifida seu bi-tripartita; limbus serratus. Folia infima nunc simplicia. Involucrum e squamis tripartitis seu pinnatipartitis partitionibus acuminatis. Involucella e squamis acuminatis utrinque membranaceis, limbo sinuatulis. Radii et radioli umbellae intus scabri. — Adsunt varietates foliorum partitionibus retusiusculis.

Crescit in campis sterilibus, vineis, agris ditionis mediterraneae et adriaticae, tamen etiam in interioribus ditionis. ☉. Trier: auf einer Wiese im Sirzenischen Thale gesammelt. Löhr! — Pedemontium: Col de Bruis! Col de Braus. Rchb. fil! — S. Andrea Tergesti Papperitz! — Dalmatia: auf lockerem Schutt, allenthalben um Spalato Petter!

Tab. 23. MDCCLXIV. Planta bis secta. 1. Umbella. +. 2. Flos. +. 3. Flos magis radians. +. 4. 5. 6. 7. Petala. +. 8. Fructus immaturus. +. 9. Fructus semimaturus. +. 10 Mericarpium transverse sectum. +. 11. Carpophorum. +. 12. 13. Involucelli squamae. +.

XIX. Bupleurum L.

Gen. 328.

Ab omnibus praecedentibus recedit foliis integris.

Flores hermaphroditici. Calycis limbus obsoletus. Petala rotundata apicibus cucullato inflexa. Fructus didymus, seu bioblongus, seu hexagonus. Styli anthesi parci, demum melius evoluti stylopodiis planis. Juga quina nunc cum fasciculis lignosis, nunc sine illis. Vittae solitariae seu plures seu nullae. Carpophorum bipartitum.

A. Involucrum nullum.

Folia perfoliata. (Vittae et fasciculi deficientes.)

1. B. rotundifolium L. Sp. 340: umbellis pluriradiatis, petalorum cucullis elaciniatis emarginatis, diacheniis laevibus, involucellis post anthesin erectis. B. perfoliatum Lam. Fl. Fr. III. 405. St. H. 5. Hayne Arzgw. VII. 1. Hoffm. tb. 46. Usque pedale, glaucum. Patenti ramosum.

Crescit inter segetes ditionis mediae atque australis. Aestate. ☉.

Tab. 39. MDCCCLXXX. II. Caulis pars superior. 7. 8. Petala intus. +. 9. Flos superne. +. 10. Diachenium maturum a latere. +. 11. Mericarpium antice. +. 12. Idem intus. +. 13. Idem transsectum. +. 16, 17. Tela spongiosa pericarpii. +.

2. B. protractum LK. Hffgg. Portug. II. 387: umbellis pauciradiatis, petalorum cucullis laciniiferis, diacheniis tuberculatis, involucellis semper patulis. B. rotundifolium β. intermedium Lois. Not. 45. B. subovatum LK. Spr. Sp. Umb. 19. Rchb. Crit. 1112. 1113. Folia vulgo angustiora.

Crescit in olivetis, inter segetes, in asperis regionis mediterraneae et adriaticae. Aestate. ☉.

Tab. 39. MDCCCMXXX. I. Planta. 1. Petalum intus. +. 2. Idem extus. 3. Id. intus. +. 4. Mericarpium. +. 5. Idem transsectum. +. 6. Jugum. +.

B. Involucrum evolutum.

a. Involucrum persistens.

1. Retinervia: folium uninerve, reticulato nervosum.

3. B. longifolium L. Sp. 341: foliis infimis cuneato oblongis acutis, involucelli foliis liberis, ovatis acutis. — Rhizoma annulatum gracilentum. Squamae infimae ligulatae. Folia radicalia petiolata spatulata obtuse acuta; folia caulina oblongotriangula acuta cordata semiamplexicaulia, Umbellae pauci- usque pluriradiatae. Involucri generalis squamae ovatae acutae paucae. Involucelli squamae 4—7 mediocres oblongae acutae, seu acuminatae. Hae saepe, reliqua folia hinc livide purpureoviolacea. Petala rhombea, basi petiolato angustata, apice bilobulo emarginata. Mericarpia pentagona. Fasciculi in angulis prosilientibus. Vittae ternae in interstitiis.

Crescit in sylvis umbrosis. Aestate. ♃. Hinc inde per ditionem.

Tab. 40. MDCCCLXXXI. Planta semel secta apposita inflorescentia fructifera. 1. Flos superne. +. 2. 3. Petala. +. 4. Diachenium maturum. +. 5. Diachenii dimidium soluto mericarpio et extenso carpophoro. +. 6. Mericarpium transsectum. +.

4. B. stellatum L. Sp. 340: foliis infimis linearibus acutis gramineis, involucri involucellorumque foliis connatis apice libero ovatis apiculatis. Rchb. Crit. 1103—1105. Hall. Helv. Tab. 18. B. petraeum Rchb Exc. 480. Rhizoma validum cylindraceum obliquum apice fasciculo foliorum vetustorum coronatum. Folia radicalia linearia acuminata bene glauca uti reliqua planta. Caulis basi supra rosulam nudus, ceterum oligophyllus simplex seu furcatus. Folia caulina oblonga seu triangula, basi rotundata seu cuneata. Involucra oligophylla foliis ternis, geminis, raro pluribus, inaequalibus, hinc basi gamophyllis. Radii umbellae pauci, vulgo subaequales. Involucella paucisquamata usque decemsquamata retusiusculo apiculata. Mericarpia pentagona angulis prosilientibus fasciculo percursis. Vittae solitariae. Petala transversa, basi ac apiculo oblongata emarginato inflexa, nervo dorsali per dorsum incrassato.

Crescit in pascuis alpium Sabaudiae, Pedemontii, Helvetiae, Tiroliae Aestate. ♃.

Tirolensia loca plura habet cl. de Hausmann pag. 356: Mendel bei Bozen und Ultneralpe. Elsmann. — In Rabbi; Hinterhuber. — Von Rabbi aus nach dem Martelthale Funk. Auf dem Bondon Pollini! Piz del Mezzodi Tappeiner. Montalon Montini! Bergwiesen bei Torcegno in Valsugana. Ambrosi. Fleiris: bei Cazzorgo; Primiero auf dem Berge Agnellezza; Cima d'Asta in Tesino und Val di Beguzzo in Iudicarien. Facchini. Val di Genova Rendener. Alpe Lenzada und am Frate in Breguzzo. Boni. Cima di Val larga im Ferrinathal Perini! —

Praeterea indicatur in Carniolia a cl. Host.

Tab. 41. MDCCCLXXXII. I. Planta. 1. Pars squamae involucri. +. 2. 3. Petala intus. +. 4. Petalum extus. +. 5. Stylopodium et stylus superne. +. 6. Fructus a latere. +. 7. 8. Mericarpia transsecta. +. 9. Carpophorum. +. 10. Idem semifidum nec bipartitum. +.

(5.) B. pyrenaeum Gouan Ill. p. 8. tab. 4: foliis infimis cuneato linearibus, involucri involucellique foliis liberis oblongo rhombeis muticis. B. angulosum L. Sp. 341 exc. var. β. B. pyrenaicum W. Sp. III. 1371. Rhizoma praecedentis. Folia basi magis cuneata, quam in praecedenti, ligulato linearia acuminata. Caulis basin usque foliatus. Folia caulina basi rotundata, ligulata, acuta, superiora latiora ex ovato triangula. Involucri folia oblongo mutica. Involucelli squamae subaequales. (Fructus maturos non habeo.) Mericarpia immatura hexangula, angulo quidem sexto cum angulo correspondente mericarpii vicini connato. Fasciculi (quales? potius vittae?) in apicibus angulorum. Vittae geminae seu ternae seu solitariae in vallibus. Petala prope praecedentis.

Crescit in monte Pyrenaeo. Cum praecedenti criticum. Aestate. ♃.

Ic. nostr. Tab. 41. MDCCLXXXII. II. Planta. 11. Involucri folium. +. 12 13. Petala intus. +. 14. Petalum extus. +. 15. Fructus junior transsectus. +. 16. Fructus junior a latere. +.

II. Gramininervia: folium plurinerve, rectinerve.

§. Perennia.

6. B. petraeum L. Sp. 340: rhizomate crasso squamoso, foliis rosulatis lineariligulatis acutis nervis marginantibus limbo cartilagineo tenui, caule nudo seu subnudo scaposo, involucro generali plurisquamato squamis ovato ligulatis acuminatis ternis usque quinis, involucelli squamis quinis usque septenis lanceolatis basi acuminatis. B. graminifolium Vahl Symb. III. 48. B. incurvum Bell. app. ad fl. ped. Acad. taur. 223. tab. 21. Vill. Dauph. II. p. 576. tab. 14. Rchb. Ic. IX: fig. 1106. Subglaucum.

Folia infima rosulata, elongata, linearia. Umbellae radii 5 usque undecim. Involucri folia ligulata acuminata radiis umbellae bene breviora. Involucellorum squamae ovato rhombeae apiculatae. Ovaria decaptera costis saltem elongatis valde prominulis. Vittae solitariae in interstitiis et fasciculi (?) in apicibus costarum. Haud bene liquet. Fructus maturos non habeo.

Crescit in mediis jugis alpium Carnioliae, Carinthiae, Tessini, Pedemontii. Aestate. ♃. E. gr.: Oberkrain: Poresen und Ratitovc ob Zarg, Freier! Poresen Welden! Wochein Noë! Carniolia, Sieber! Müller U. J. — Tessin: Schleicher! — Tenda: Lisa, Reuter, Rchb. fil!

Tab. 42. MDCCCLXXXIII. I. Planta. 2. Squama involucelli +. 3. Flos superne. +. 4. Petalum. +. 5. 6. Fructus immaturi transsecti. +.

7. B. gramineum Vill. Dauph. II. 575: rhizomate tenuiusculo, foliis radicalibus rosulatis cuneato ligulatis obtuse acutis cum nervo marginante tenui limboque subcartilagineo, caule foliato, foliis angustis linearilanceis acuminatis, involucro generali paucisquamoso, squamis linearilanceis, inaequalibus, solitariis usque ternis, involucelli squamis bi- usque sexsquamatis, squamis lineari-subulatis fructibus decemcostatis, costis prominulis, vittis numerosis. B. diversifolium Roch. Bann. p. 68. t. 28 f. 57. B. baldense Baumg. ex Rchb. l. c. B. cernuum Ten. Nap. III. 270. ic. tab. 125. „B. exaltatum M. B." K. Syn. 319. Vis. Dalm. III. 36. „B. Sibthorpianum Sm." Rchb. Exc. 481. — Ic. crit. IX. 1111. B. rigidum Freyer Mss. Elatius, uni- — tripedale, gracile. Folia radicalia annua valde characteristica. In planta florida contra multo angustiora, acuminata, superiora, dum illa jam exsiccata. Rami ascendentes. Umbellae radii quinque usque viginti, variae longitudinis. Stylopodium ultra ovarium extensum. Petala dorso linea media incrassata.

Crescit in collibus siccis, asperis subalpinis. Aestate. ♃. Pedemontium circa Tendam Lisa, Reuter, Rchb. fil.! — Carniolia: Adelsberg. Dolliner! Nanos, Podkraj Freyer! Bassowitza bei Triest Papperitz! — In saxosis sylvaticis montium Biokovo, Prologh & Orien. De Visiani! — Auf einer croatischen Alpe im Jahre 1835 gesammelt Noë! Fiume an Felsen oberhalb Kamenjak Noë! — In herbidis ad cataractas Bisztrae, in alpe Szarko Bann. Rochel! Heuffel!

Tab. 43 MDCCCLXXXIV. Planta bis secta addita planta annua. 1. Squama involucri. +. 2. Flos superne. +. 3. 4 Petala intus. +. 5. Fructus. +. 6. 7. Mericarpia transsecta. +.

Tab. 44. MDCCCLXXXV. Bupl. diversifolium Rochel! Typus auctoris. I. Planta. 1. Umbellula. +. 2. Involucelli squama. +. 3. Petalum postice. +. 4. Idem antice. +. 5. Fructus junior transsectus. +.

8. B. ranunculoides L. Sp. 342: rhizomate tenuiusculo, foliis radicalibus linearibus acuminatis, caule foliato nervo marginante tenui seu nullo, limbo cartilagineo subnullo, caule oligophyllo seu pleiophyllo, involucri squamis geminis usque senis inaequalibus, variis, involucelli squamis quinis senisve obovatis ellipticisve mucronulatis, fructibus decemcostatis, costis haud bene prominulis, vittis solitariis. B. angulosum Spr. Syst. Veg. I. 881. Rchb. Ic. IX. 1107. 1108.

b. caricifolium DC. Prodr. IV. 131: foliis omnibus, praesertim infimis, linearibus angustissimis. B. caricinum Rchb. Ic. 1109. 1110. Multis formis mediis in typum transit.

Planta valde ludens, bipollicaris usque prope bipedalis. Saepissime colore sordide rufoviolaceo aspersa. Folia caulina superiora saepe valde dilatata. Petala crocea, valde transversa, apiculo inflexo emarginato.

Crescit in pascuis alpium, in subalpinis. Aestate. ♃. In alpibus ditionis. In Dalmatia desiderari videtur, non enim affertur ab ill. De Visiani.

Icon. nostr. Tab. 45. MDCCC. LXXXVI. II. Planta. 7. Involucelli squama. +. 8. 9 Petala. +. 10. Diachenium. +. 11. Mericarpium transsectum. +.

9. b. caricinum. III. Planta.

9. B. falcatum L. Sp. 341: rhizomate tenuiusculo, foliis radicalibus longissime petiolatis oblongis seu oblongocuneatis breviter acutis, foliis caulinis petiolatis oblongis acutis, supremis sessilibus, nervo marginali valido ac limbo angustissimo cartilagineo, involucro mono- usque triphyllo,

squamis inaequalibus, involucelli squamis lanceis aristatis umbellulam subaequantibus, fructibus decemcostatis, costis vix prominulis, vittis in interstitiis externis ternis. Jacq. Austr. t. 158. Riv. t. 45. Planta gracilis, usque bipedalis, superne flexuosa, glauca.

Crescit in asperis apertis, in solo calcareo, inter virgulta. Aestate. ♃. Prope per ditionem.

Icon. nostr. Tab. 44. MDCCCLXXXV. II. Planta. 6. Umbellula decisis fructibus plerisque. +. 7. 8. Petala. +. 9. Stylopodium cum stylis ex flore superne. +. 10. Mericarpium transsectum. +.

Tab. 78. MCMXIX. I. Folium radicale nervo marginali bene sculpto, nec uti in icone primaria neglecto.

§§. Annua.

a. Fructus laeves. (Involucella paucisquamata floribus bene breviora).

10. B. junceum L. Sp. 342: involucris bi- — triphyllis, involucellis fructibus bene brevioribus, petalis vertice retusis, fructus vittis numerosis subaequalibus. B. trifidum Ten. Nap. III. 272. ic. tab. 126. B. baldense Wb. Rar. Hung. tab. 257. — Rchb. Crit. II. CLXVI. Planta usque bipedalis flacca. Folia lanceo acuminata glauca septemnervia. Panicula expansa, racemis divergentibus. Umbellae pauciradiatae, involucro bi- usque trifoliato e foliis lanceis acuminatis cuspidatis. Involucelli squamae ternae, quaternae, quinae pedicellis subbreviores. Fructus sat magni.

Crescit in aridis, in campis, in olivetis. Aestate. ☉. In ditione adriatica ac mediterranea. — Loca vallesiaca et spadana certe obsoleta, si quidem unquam sincera.

Tab. 42. MDCCCLXXXIII. II. Planta. 1. Squama involucelli. +. 7. Umbella. +. 8. 9. Petala. +. 10. Umbellula. +. 11. Fructus junior. +. 12. Mericarpium transsectum. +.

11. B. Gerardi Jacq. Austr. III. Tab. 256: involucris pleiophyllis, involucellis fructus aequantibus, petalis vertice cucullatis, fructus vittis numerosis inaequalibus, panicula effusa. Isophyllum Gerardi Hoffm. Umb. 115. Gerard Gall. Prov. Tab. 9. Rchb. Crit. II. 296. (B. Gerardi Jacq. var. patens.)

b. breviradiatum Rchb. l. c. p. 56. fig. 294.

c. virgatum Rchb. l c. p 56. fig 295.

Ad utrumque pertinet B affine Sadl. fl. Com. Penth. ed. I. p. 204. Ex cl. Koch aliisque B. Gerardi habet valleculas evittatas, B. affine valleculas vitta prominula perductas. Mihi non contigit ullum! B. Gerardi indagare, quod egeret vittis.

Omnia specimina videntur inter se multis lusibus mediis transire. Planta vulgo bene tenuior, quam praecedens.

Crescit in Austria, Hungaria, Bannatu, Dalmatia. Aestate. ☉. E. gr. Wien v. Kovats! Welwitsch! Pokorny! Petter! — M. Gerardi Budae Lang! zwischen Gebüsch bei Markovitz 2. Octbr. 1845. Wierzbicki! — „Inter segetes insulae Torcola prope Lesina Stalio.“ De Visiani.

b. breviradiatum et virgatum: Vindoboni Leithner! Budae Sadler! Lang!

Icon. nostr. Tab. 46. MDCCCLXXXVII. I. Planta. 1. 2. Petala. +. 3 Fructus. +. 4. Mericarpium transsectum. +.

c. virgatum: (affine Sadl.!). II. Planta. 5. 6. Petala. +. 7. Umbellula. +. 8. Fructus. +. 9. Mericarpium transsectum. +.

b. Fructus laeves (forsan maturi omnes nitidi).

Involucella plurisquamata flores excedentia.

12. B. Kargli De Vis. Dalm. III. 35: involucelli squamis obovatis acutis herbaceis trinerviis, nervillis liberis, petalis vertice gibberoso cucullatis, lacinula nervosa, foliis cuneato ligulatis acutis. En nitidissima diagnosis et descriptio Visianii: „caule ramosissimo paniculato gracili, foliis obverse

lanceolatis, cuspidatis trinerviis, inferioribus longe petiolatis, superioribus lineari-lanceolatis, umbellis biradiatis, involucri bi- — triphylli involucellique pentaphylli foliolis ovalibus cuspidatis margine membranaceis laevibus, opacis trinerviis, nervis omnibus utrinque ramoso venosis, pedicellis aequalibus fructu brevioribus. Hab. in sterilibus montium Vellebith ad Valle Paklenija, ubi detexit Jos. Kargl. Flores lutei. Floret aestate. ⊙.

Descr. Radix fusiformis simplex. Caules erectiusculi vel adscendentes, vix angulati, graciles, fragiles, ramis ramulisque filiformibus patulo paniculatis, omnibus florigeris. Folia inferiora longissima attenuato-petiolata, obverse lanceolata, apice cuspidata, laevia, reliqua angustiora, suprema lineari-lanceolata. Umbellae in quovis ramulo jam a basi caulis biradiatae, radiis capillaribus, involucri triphylli foliolis ovalibus trinervibus subaveniis, involucelli pentaphylli foliolis quidquam latioribus nervis ramoso venosis, utrinque cuspidatis. Flores pedicello filiformi involucro duplo breviores, petalis carina glandulari discoloribus apice inflexo tricuspidatis, apiculo dilatato apice subrotundo. Styli brevissimi, apice obtusi. Fructus oblongolinearis (immaturus) rugulosus, valleculis univittatis, jugis tenuissimis.

Obs. Aff. B. glumaceo Sm., quod vero distat foliis caulinis linearibus nec basi attenuatis, umbellis inaequaliter 2—3 radiatis et praecipue involucellis lanceolatis pellucidis."

Juxta haec moneo, petala non esse, quod ego dixerim cornuta, vertice excepto. Fructum transsectum non tenui.

Planta etiam a b. rege Saxoniae Frederico Augusto in Dalmatia lecta.

Tab. 48. MDCCCLXXXIX. I. II. Portiones caulis sectae. 8. Umbellula. +. 9. Involucelli squama. +. 10. Petalum intus. +. 11. Petalum extus. +. 12. Fructus junior. +.

13. B. aristatum Bartl. in Bartl. & Wendl. Beitr. p. 89: involucelli squamis herbaceis margine externo scariosis, acuminatis, trinerviis nervulis liberis, petalis vertice cucullatis lacinula enervi, foliis lanceis acuminatis. B. Odontites γ. δ. Ces. Linnaea 1837. p. 315. B. Odontites Sm. Engl. fl. II. 93. — Sow. Engl. bot. t. 2468. Rchb. Crit. II. f. 311. Planta glauca paucipollicaris usque bipedalis. Folia linearia acuminatissima, basi sessilia, 3—5 nervia, duobus nervis vulgo marginalibus. Umbellae radii 2—6. Involucri squamae 3—5, umbellulae squamae 5. Fructus nigri, lucidi, transsectione utrinque pentagoni.

Crescit in aridis collium ditionis mediterraneae ac adriaticae, imo in Tirolia australi, Carniolia australi, Pedemontio. Aestate. ⊙.

Icon. nostr. Tab. 47. MDCCCLXXXVIII. II. Planta nana. III. Ramus plantae elatae.

Tab. 48. MDCCCLXXXIX. 1. Umbellula demtis radiis duobus. +. 2. Involucri squama. +. 3. Petalum postice. +. 4. Idem antice. +. 5. Fructus antice. +. 6. Fructus intus visus. +. 7. Mericarpium transsectum. +.

14. B. Odontites L. Sp. p. 342: involucelli squamis hyalinis, herbido nervosis, lanceis acuminatis, trinerviis, nervulis anastomosantibus cum nervis. petalis vertice emarginatis, lacinula enervi, foliis lanceis acuminatis. Jacq. H. Vindob. III. 47. 92. Rchb. Crit. II. 310. (Icon. perbene fida). „Plerumque patenti vel divergenti ramosum; caule superne angulato. Folia linearilanceolata, trinervia, infima subspatulata, suprema linearia, umbellulae terminales 5 radiatae, laterales, etiam 2—3 radiatae; involucra angusta lanceolata cuspidata, radii exserti; involucella floribus duplo longiora, linearilanceolata cuspidata, medio hyalina, trinervia, nervo medio sinuato, extra laterales nervos lutescentes; flores noveni, inaequaliter et longe pedunculati; petala lutea, apice late spatulata. Planta elegans, a vicinis distinctissima. Caulis tamen ramositas non magis videtur diagnostica, quam ramorum directio, quod jam in B. Gerardi atque B. tenuissimo explicando probare coacti sumus." Rchb.

Fructus quasi cornei. Alcaliis extrahere colorem atrum non contigit nec adeo multi adfuere fructus, ut de structura omnino certior factus fuerim. Certe est Umbellata pulcherrime campylosperma, sed speciebus vicinis maxime affinis.

Crescit in ditione mediterranea. Aestate. ⊙. Apud nos nondum lecta. Specimina ex Sardinia, Sicilia, Gallia, Palaestina, Syria, Graecia.

Tab. 47. MDCCCLXXXVIII. I. Planta. 1. 2. Involucri squamae. +. 3. 4. Petala. +. 5. 6. Fructus transsecti. +. 7. Stylopodium superne. +. 8. Fructus antice. +. 9 Idem intus. +. 10. Umbellula demtis squamis involucelli. +.

15. B. glumaceum Sibth. Sm. Prodr.: involucelli squamis oblongo lanceolatis acutis trinerviis nudinerviis hyalinis, petalis utrinque vertice cornutis, medio intrusis, lacinula divergentibiloba, foliis lineari setaceis acuminatis. Planta tenuis sursum ramulosa.

Comparandum. Crescit in asperis collium: e. gr. Attica et Lydia Boissier! Hymettus Spruner! Chios 3624 Aucher! Suda Sieber! Smyrna Fleischer! Constantinopel Noë.!

Tab. 46. MDCCCXC. II. Planta. 4. 5. Petala intus. +. 6. Involucellum. +. 7. Fructus junior. +.

16. B. apiculatum Friw. in Gris. Spic. Rum: involucelli squamis oblongo acuminatis, sursum crenulatis, disco herbidis, utrinque extus hyalinis, trinerviis, nervillis juxta nervos ascendentibus, petalis utrinque vertice divergenticornutis, medio gibberosis, lacinia apice divergentibiloba, foliis lineari setaceis acuminatis. Planta praecedenti vulgo validior.

Comparanda. Rumelia Friwaldski! Zante Mazziari! Theben v. Spruner! Athen 3625. Aucher! Peleponnesus. 236. Orphanides! In agris et ad vias prope Thessalonicam 10. Aug. 51. Heldreich! In Olympo Thessaliae regione superdicta ad Melochi prope Elerterochori 20. Juli 1851. v. Heldreich 1747!

Tab. 49. MDCCCXC. I. Planta. 1. Umbellula. +. 2. Petalum. +. 3. Fructus junior. +.

b. Fructus tuberculati.

17. B. tenuissimum L. Sp. 343: fructibus subsessilibus subsphaericis, jugis argutis, involucelli squamis trinerviis limbo scariosis crenulatis. B, Columnae Guss. Sic. Prodr. Suppl. 70. — Rchb. Crit. II. 298. Fl. 1030. Sow. Engl. Bot. 478. B. junceum et Pollichii Gmel. Bad. I. 612. 613. B. Gerardi Fl. Wett. I. 403. Odontites tenuissima Spr. in R. S. VI. 382. Planta annua a basi ramosa. Rami patuli. Folia linearia acuminata trinervia erecta. Umbellae parvulae pauciradiatae axillares et terminales. Involucra paucisquamata, squamis linearilanceis, vulgo ternis. Umbellulae paucae, squamis fructus excedentibus.

Crescit in agris sterilibus, ad salinas, ad littus maris. Aestate. ⊙. Hinc inde in ditione: Hafniae Lange! in Holsatia, Schleswig. Sonder! Halae: Röblingen. W. Hofmeister! Kötschau. Artern L. Rchb.! Stassfurth Hecklingen Löschke! Nauenheim in Wetterau. Maxdorf Mannheim Buttelborn. Darmst. Koch. Salzdahlen bei Wolfenbüttel Behling! — Austria, Bohemia, Moravia. Fusina Venet. Papperitz! Dalmatia: Spalato, Lesina De Visiani! — Budae. Gerenday!

Tab. 50. MDCCCXCI. II. Planta. 6. Involucri squama. +. 7. Umbella. +. 8. 9. 10. Petala. +. 11. Fructus. +. 12. Mericarpium intus. +. 13. Mericarpium transsectum. +. 14. Planum mericarpii. +.

18. B. semicompositum L. Sp. 342: fructibus pedicellatis oblongis jugis obsoletis, involucelli squamis trinerviis limbo integerrimis. Odontites semicomposita Spr. R. S. VI. 381. O. luteola Hoffm. Umb B. 116. Rchb. ic. II. f. 320. 321.

Istr. fid. Host. Muggia Istriae. Sept. 1843 Tommasini! Venetiae Welwitsch! — Praeterea: Montpellier Salzmann! Oran Alg. Boissier & Reuter! Abouquir Aegypti Kralik!

Tab. 50. MDCCCXCI. I. Planta. 1. Squama involucelli. + 2. Umbellula. + 3. Fructus. + 4. 5. Petala +

b. Involucrum deciduum.

19. B. fruticosum L. Sp. 343: fruticosum foliis persistentibus, penninerviis, retinerviis, cuneato oblongis acutis, umbella terminali multiradiata, radiis oliganthis, fructu bis pentagono, canalibus magnis, fasciculis in angulis, petalis humilibus. Tenoria fruticosa Spr. R. S. Syst. VI. 375. Fl. Graec. Tab. 263. — Frutex 6 pedes altus, sempervirens.

Nicaeae indicatum. Aestate ♄. Specimina mea: Gallia: Montpellier, mons Lupi Sonder! Salzmann! Vernet Pyr. Or. Godron! Narbonne: Moulin de Ferrioles. St. Chinian. De Martrins Trancade d'Embouillaz Rugl! Marseille Sieber! Bonifacio Corsic. Sieber! Corti Corsicae Kralik! — Laconi Sardin., Müller! Cerizo Sard. P. Thomas! — Granada in sepibus Funck! Sierra Nevada region montagneuse inférieure, au Cortijo de la Vibora Bourgeau!

Tab. 45. MDCCCLXXXVI. I. Ramus. 1. Apex folii. + 2. Stylopodium superne + 3 Petalum intus. +. 4. Petalum extus. +. 5. Fructus. +. 6. Fructus transsectus. +.

Obs. Pagellae praecedentes jam erant typis impressae, ubi ab optimo fautore, cl. de Tommasini Umbelliferas quasdam rarissimas obtinui. Inter illas Bupleurum canalense Wulf. (**B.** ranunculoides β caricifolium Auct.) cum fructibus maturis, quales numquam obtinueram. Specimina sunt quatuor, unum mirum, ob involucella floribus plus duplo longiora, quasi B. aristatum in mentem revocat. Reliqua genuina. Video fructus maturos recedere ab illis B. ranunculoidis, quod costae prope non prominent. Hinc forsan, optime monente cl. Tommasini, propria species. Quaestio certe a peritissimo viro solvetur.

Tribus III. SESELINEAE Koch.

Umb. p. 102.

Fructus transverse secti teretes seu teretiusculi. Mericarpia jugis 5 minute carinatis, vel alatis; lateralia juga marginantia, aequalia seu reliquis paulo latiora.

XX. Aethusa L.

Gen. 141. Sp. excl.

Hermaphroditica. Calycis limbus obsoletus. Petala cuneato obovata, emarginata apiculo inflexo, radiantia. Styli post anthesin melius evoluti. Diachenium obovatum. Costae valide prominulae, oblongae, argutae, laterales latiores marginantes, subalatae. Valleculae univittatae, vittae commissurales bene evolutae. Carpophorum bipartitum.

A. Cynapium L. Sp 367. Hayne Arzgw. I. 35. Engl Bot. 1192. Bull. 91. Sv. Bot. 64. Hoffm. 1. t. I. a. f. 5. Riv. t. 76. Planta spithamaea usque pluripedalis diffusa erecta. Folia inferiora tripartita partitionibus bipinnatipartitis, laciniis rhombeis obtuse obliqueque serratis. Folia superiora minora. Umbellae sine involucro. Involucelli squamae lineari acuminatae.

setaceae, unilaterales, demum deflexae, pedicellis vulgo multo longiores, nunc breviores (Ae. cynapioides, MB. Taur. Cauc. I. 227.)

Crescit in agris, ruderatis, ad vias. Aestate ⊙.

Tab. 60. MCMI. Ramus plantae maximae folio postposito. 1. Alabastrum superne. +. 2. 3 Flores superne. +. 4. Fructus junior. +. 5. Idem transsectus. 6 Mericarpium extus +. 7. Idem intus + 8 9. Mericarpia transsecta. +. 10. Carpophorum. +. 11. Umbellula A. cynapioidis. +

XXI. Oenanthe L.

Gen. n. 352.

Hermaphroditico polygama floribus fatuis. Calycis limbus quinquedentatus, Petala cuneato oblonga bifida lacinula lancea, alte inflexa, inaequalia, externa bene majora, flores radiantes sistentia. Styli subulato filiformes, anthesi peracta magis evoluti. Diachenium conicocylindraceum substantia exocarpii et mesocarpii suberosa, injectis fasciculis nunc separatis, nunc in annulum confluentibus. Juga quina inaequalia, lateralia multo majora marginantia. Valleculae univittatae ac vittae solitariae in commissurae utroque latere. Carpophorum numquam secedens. — Involucra generalia vulgo omnino nulla. Involucella varie evoluta.

I. Oenantheae verae K. Syn. 324. Radix fasciculata fibris plus minimus incrassatis.

1. Oe. fistulosa L. Sp. 365: „radicis fibris napiformibus", oblongis, filiformibusque, caule fistuloso, umbellis maturis globosis, fructibus basi ecallosis. Oe. Tabernaemonti in Gmel. Bad. I 676. Radix fasciculata. Caulis basi stolones longos promens, ipse fistulosus striolatus. Foliorum rhaches primariae et secundariae fistulosae partitionibus rhombeo cuneatis varie incisis lacerisve. Partitiones foliorum superiorum vulgo melius cuneato oblongae obtuse acutae. Umbella primaria triumbellulata, reliquae divitiores, sed steriles. Flores umbellae primariae fertiles atque valde radiantes. Diachenia basi inaequalia; nunc tetragona, nunc trigona, calycis dentibus bene persistentibus, valde suberacea. Vittae magnae inclusae. Annulus cellularum telae fibrosae clausus. Styli elongati fructum coronant.

Crescit in fossis fluviisque, in pratis humidis stagnisque. Aestate ♃. In ditione exceptis regionibus maxime australibus. Hinc e. g. a cl. de Visiani dalmat non affertur.

Tab. 57. MDCCCXCVIII I. Plantae partes. 1. Flos. +. 2. Idem superne visus. +. 3. Fructus. +. 4. 5. Mericarpia transsecta. +

2. Oe. pimpinelloides L. Sp. 365: radicis fibris filiformibus apice napuliformi incrassatis, caule fistuloso, umbellis maturis planis, fructibus basi callosis Sow. Engl. Bot. 347. Jacq. Austr. 394. Pourr. act tol. III. 323. Rhizomatis collum valde breve. Radices numerosae deflexae. Caulis valde striatus. Folia basilaria saepe pulchre rosulata infima bipinnatipartita laciniis rhombeis trifidis seu pinnatifidis. Folia superiora partitionibus elongatis linearibus acutis hinc partitis Umbella bene clausa. Mericarpia pentagona seu utrinque depressa, hinc tetragona. Annulus telae fibrosae circa vittas clausus. Petala valde radiantia inaequalia.

Crescit in pratis humidis ditionis maxime australis. Aestate. ♃.

Austria inferior fid. Koch. — Fiume Noë! In Dalmatia: Zara, Trau, Spalato, Ragusa, Breno, Ossero, Lesina. De Vis. III. 38.

Tab. 54. MDCCCCXV. Planta secta. 1. Umbellula fructifera 2. Flos sterilis petalis dejectis +. 3. Diachenium. +. 4. 5. Petala + 6. 7. Mericarpia transsecta. +.

Tab. 111. MCMLXII. 1 Fructus apice tumido pedicelli ac basi ipsa diachenii melius evolutis. +.

3. Oe. silaifolia Bieb. Taur. Cauc. III. 232: radicis fibris oblongo fusiformibus, caule farcto, umbellis demum convexis, fructibus cylindricis, basi calloso circumcinctis. O. globulosa Pett. Bot. Wegw. 66. Oe. prolifera Host flor. Austr. II. 362. Annulus circa vittas, nunc additis fasciculis lateralibus telae fibrosae, in fructu clausus.

Crescit in Carinthia, in Istria ac Dalmatia, nec non in ipso Bannatu. Aestate. ♃.

Laibach Graf! Noë! — Pola. Tommasini! Papperitz! — Dalmatia: Salona, Spalato Petter! — Cl. De Vis. habet: Zara, Sebenico, Morinje, Trau, Spalato, Salona, Breno. — Cf. infra sub O. media Gris.

Taf. 52. MDCCCXCIII. Planta. 1. Involucelli squama. +. 2. Flos. +. 3. 4. 5. 6. Petala. +. 7. Flos sterilis petalis dejectis +. 8 9. Fructus. +. 10. 11. 12. Fructus transsectus. +

4. Oe. marginata. De Vis.! Dalm. III 38: radicis fibris cylindraceis, caule farcto, umbellis demum convexis, fructibus obovatis. En. cl. auctoris descriptionem. Radix fibris cylindricis (in speciminibus nostris abruptis). Caulis subangulatus striatus farctus, parce ramosus vel simplex. Folia caulina inferiora et media pinnatipartita, laciniis vix angustioribus acutioribusque. Umbellae terminales 5—7 radiatae parvae, involucri 3—5 phylli involucellique polyphylli squamis lanceolato linearibus acuminatis, radiis erectopatulis, in fructu arcuato ascendentibus. Petala vix radiantia subrotundo obcordata, ad tertiam partem biloba, apiculo inflexo. Stamina petala subaequantia. Styli divergentes stigmatibus capitatis. Fructus obovatus, apice subcontractus sectione transversa subquadratus, fuscus, jugis albidis, calycis dentibus lanceolato subulatis erectis vel vix conniventibus; pedicellis exterioribus longiusculis sterilibus, calyce profundius diviso, sequentibus brevissimis margine calloso tumido apice cinctis, intimis nullis. Carpellum novemjugatum jugis tribus mediis sursum crassioribus cum quatuor tenuioribus alternantibus, duobus exterioribus cum illis carpelli alterius in marginem caeteris quadruplo latiorem coalitis. Vittae sub quovis jugo minore sive in vallecula solitariae, in commisura utrinque binae. Semen sectione transversa teres.

Dalmatia; in pratis udis ad Cascata della Kerka supra Scardone. De Vis.! Aestate. ♃.

Tab. 53 MDCCCXCIV. II. Caulis cum folio. 7. Umbellula. +. 8. Fructus. +. 9. Idem transsectus. +. 10. Flos. +. 11. Petalum. +.

5. Oe. Lachenalii Gmel. Fl. Bad. I. 678: radicis fibris cylindraceis, caule fistuloso, umbellis superne convexis, pedicellis apice ecallosis, fructibus clavato oblongis, basi nullo annulo cinctis, costis valde obtusis.: O. pimpinelloides Sm. Brit. I. 318. O. Megapolitana W. Berl. Mag II. 297. O. Michelfeldensis Lach. O. peucedanifolia Poll. Ver. I, 342. O. gymnorrhiza Brign. Foroj. 21. O. rhenana DC. F. Tr. V. 506. — Engl. Bot. Tab. 347. (sub O. pimpinelloide). Fasciculi telae fibrosae in fructu non contigui, distantes; inter vittas siti.

Crescit in pratis paludosis Helvetiae, Germaniae occidentalis et borealis, Liguriae. Aestate. ♃ E. gr. Travemünde: Haecker! Beveroe an der Ostsee. Jessen! Swinemünde Schramm! — Mainz Ziz! Speyer Regel.! Ellerstadt Schultz Bitch! Strassbourg Billot! Chailly sur Vevey Muret! Leresche! Roche Körner! Rchb. fil.! — Var Nicaeae Rchb fil!

Tab. 51. MDCCCXCII. Caulis sectus et radix. 1 Umbellula demtis diacheniis. +. 2. Flos superne. + 3. Petalum postice. + 4. Diachenium maturum +. 5. Mericarpium intus + 6 7. 8. Mericarpia transsecta. +

4*

6. Oe. peucedanifolia Poll. Pal. I. 289. t. 2. f. 3: radicis fibris pluribus napiformibus sessilibusque apicibus breve caudatis, caule fistuloso, umbellis superne convexis, pedicellis apice ecallosis, fructibus fusiformibus, costis obtusatis O. Pollichii Gmel. Bad. I. 679. O. filipenduloides Thuill. Par. 146. O. patens Moench Meth. VII. 7. Fasciculi telae fibrosae in fructu contigui, annulum efformantes vittas includentem. Pedicelli valde breves.

Crescit in pratis humidis. Aetate. ♃. In Helvetia atque in Germania occidentali. Aestate. ♃. In Thuringia ab ill. b. Koch indicata, sed vix ibi crescit, etiam monente cl. Garcke. — Zürich Heer! Barth! Zwischen Saar und Mosel auf feuchten Wiesen. Flora von Trier. Löhr! Wittlich bei Trier Nauheim! Zwischen Steindorf und Wetzlar Lambert! Zweibrücken Müller! Hengster bei Offenbach Lehmann! Dambach Winkler! —

Tab. 53. MDCCCXCIV. I. Plantae sectae partes. 1. Petalum antice. +. 2. Idem postice. +. 3. Umbellula fructifera. +. 4. Fructus. +. —5. Mericarpium intus. +. 6 Idem transsectum. +.

Species dubiae.

Oe. banatica Heuff. in Verh. Zool. bot. Vereins in Wien. VIII. 113: a proxima Oenanthi peucedanifolia Poll. recedere videtur calycis dentibus latioribus ovatis acutis ac foliis latioribus. Sed haud liquet. En b. auctoris descriptionem: radicis fasciculatae napulis sessilibus, deorsum attenuatis, caule erecto, ramoso, sulcato, fistuloso; foliis radicalibus bipinnatis, foliolis pinnatifidis, segmentis inferioribus bifidis, foliis caulinis summis pinnatis, laciniis omnium conformibus, linearilanceolatis; umbellis 18—20 radiatis, fructiferis patentibus, involucro oligophyllo; involucelli foliolis inaequalibus, umbellula brevioribus; floribus exterioribus sterilibus longe pedunculatis; petalis radiantibus apice fissis, in unguem protractis; fructibus ovatis, pedicello multo crassioribus, exterioribus apice obsolete quinquedentatis. Syn. Oe. silaifolia Heuff. exs. non MB.

„In dumetis et sylvis, locis humidioribus, hyeme inundatis. Maj. Jun.“ In pratis ad Lugos Bann. Ap. — Jun Heuffel! „In dumetis et nemoribus humidis ad Lugos Cottus Crasso. May — Juni.“ Heuffel! Vid. sp. in herb. Exc. Archepiscop. Doct. Haynald et 3 in herb. propr.

Tab. 56. MDCCCXCVII. II. Plantae sectae partes. 6. 7. Squamae involucelli. +. 8. Flos demtis petalis +. 9. Flos cum petalis. +. 10. Flos superne. +.

Oe. media Gris. Heuff. l. c. p. 114: „radicis fasciculatae napulis sessilibus fusiformibus, caule recto ramoso, sulcato fistuloso; foliis radicalibus bipinnatis, foliolis pinnatifidis, segmentis inferioribus bifidis, laciniis linearilanceolatis, foliis caulinis summis pinnatis, laciniis linearibus elongatis, umbellis 5—8 radiatis, fructiferis contractis; involucro nullo, involucello foliolis lanceolato-acuminatis, umbellula brevioribus, floribus exterioribus sterilibus longe pedunculatis, petalis radiantibus apice fissis in unguem protractis; fructibus cylindricis pedicello incrassato quadruplo breviori suffultis, annulo calloso ad basin cinctis, apice calyce quinquedentato coronatis. Syn. Oe. peucedanifolia Heuff. exs. non Poll. test. Griseb. in litt.

In pratis humidis et aquosis fossis vulgaris. Maj. Jun.“

Planta mihi bene dubia. Copia speciminum sub Oe. peucedanifoliae nomine e Bannatu receptorum (Alt-Orsowa Bann. Rochel! Nasse Wiesen bei Tilvany 23. Jun. 1844 Wierzbicki! Illadia Wierzbicki! 128) In pratis ad Lugos May Jun. Flor. Banatus. Heuffel! (specimina tria) mihi omnino sistunt Oenanthen silaifoliam veram, excepta Oenanthi Orsowae lecta, quae mihi videtur O. Lachenalii. Radices desunt, sed fructus bene evoluti.

Restant tamen specimina duo a b. Heuffel: in humidis ad Lugos C Krasso! Iun. lecta Haec napis gaudent breve pedicellatis subsessilibusve Fructum delineavi juniorem quidem pedicello apice

continuo. Sed dum haec scribo maturiores decipio callosos. Hinc haec vera videtur O. media Gris., quae differret ab O. silaifolia MB. napulis, ab O. peucedanifolia Poll. fructibus callosis, hinc optime „media" dicta; ab utraque praeterea excellit lacinulis petalorum inflexis vere aristaeformibus, petalis basi longe cuneatis.

Quod in herbario ill. Exc. archepiscopi Haynald specimen reperi pulcherrimum, ad O. silaifoliam M. B referendum videtur.

Tab. 56 MDCCCXCVII. I. Caulis sectus. +. 1. 2. 3 Petala +. 4 Flores duo sine petalis. +. 5. Fructus transsectus. +.

Tab III. MCMLXII. 2. 3. Fructus apice pedicelli tumidiusculo melius evoluto. +.

II. Phellandrium Koch Syn. ed. II. 1. 322.: radicis fibris omnibus tenuibus.

7. Oe. Phellandrium Lam. Fl. Fr. III. 432. Phellandrium aquaticum. L Sp. 566. Ligusticum Phellandrium Crtz. Austr. 200. — Bull. Herb. fr. 147. Schk. 71. Engl. Bot. 684. Fl. D 1154. Caulis fistulosus articulatus, basi ex articulis inferioribus radicans; nunc fluitans (O. fluviatilis Coleman. Oe. Phellandrium B. fluviatilis Babingt. Man. Brit. Bot. 131), basi stolonifero, stolonibus hyemem perdurans. Folia tripinnatipartita seu bipinnipartita, partitionibus ovatis pinnatifidis. Umbellae terminales ramorum a ramis axillaribus superatae. Flores bene irregulares petalis externis radiantibus. Styli jam anthesi ipsa bene evoluti. Fructus immaturi fusiformes, demum basi bene dilatati, incrassati. Costae suberosae; medianae ternae multo minores, quam commissurales. Substantia fibrosa a vittis solitariis interrupta. Nunc planta in udis circa flumina exaltata Conii maculati vultum quasi perhibet egregie monente etiam ill. Nolte.

Crescit in aquosis, fluviis, stagnis, fossis, locis humidiusculis. Aestate ♃.

Tab. 55. MDCCCXCVI Caulis fastigium ac caulis basis. 1. Flos superne. +. 2. Idem a latere. +. 3. 4. Fructus transsecti. + 5 Fructus antice +. 6. Idem a latere conspectus. +. 7. Mericarpium intus. +. 8. Fructus junior. +.

XXII. Kundmannia Scop.

Intr. p. 116.

Hermaphroditica. Calycis limbus quinquedentatus. Petala oblonga cucullato involuta, apice acuta; aequalia. Styli papuliformes breves acuti anthesi peracta vix magis evoluti. Diachenium heptagonocylindraceum, substantia exocarpii tenui. Fasciculi substantiae fibrosae plurimi cyclum contiguum inter exocarpium et endocarpium efficientes. Juga quina subaequalia interjectis prominentiis parvulis. Vittae plures intra (etiam extra) cyclum fasciculorum. Carpophorum libere secedens bipartitum. — Involucra et involucella.

K. sicula. DC. prod. IV 143. Sium siculum L. Sp. 362. Ligusticum balearicum L. Maut. alt. 218. Campderia sicula Lag. Am. nat. II. 99. Br. pastinacaefolia Bertol. Desv. Journ. Bot. IV. 76. Rhizoma — — apice annulatum fibris foliorum dejectorum erinaceum. Folia bi- imo tripinnatipartita, partitionibus petiolatis seu sessilibus ovatis serratis, serraturis apice apiculatis. Folia superiora simpliciora. Caulis teretiusculus striatus. Flores luteoli.

In Liguria indicata e. gr. Genuae ex DC. — Specimina mea: Gibraltar Broussonet! Corsica Pohl! Bonifacio Kralik! Majorca Cambessédes! Sardinia Müller! Sicula prata montana. Maj. ⨀. Presl! Panormi Todaro! — Romae de Raynewal! Creta Chalepa. Sieber! — Sommet de l'Atlas pics Ben Koran, à huit heures d'Alger. Jamin!

Tab. 58. MDCCCXCIX. (Nomine Brignoliae pastinacaefolia Bertol.) Caulis summitas postposito folio inferiore et parte alterius folii. 1. Petalum intus. +. 2. Idem postice. +. 3. Apex alterius petali. +. 4. Discus epigynus superne. +. 5. Fructus. +. 6. Vertex alterius fructus. +. 7. 8. Mericarpia transsecta. +.

XXIII. Crithmum. L.

Gen. 340.

Hermaphroditico polygamum umbellis nempe lateralibus hinc fatuis. Calycis limbus demum prope obliteratus. Petala transversa ovalia basi inflexa attenuata, apicibus inflexis angustis. Styli anthesi papuliformes. Diachenium heptagonum subsphaericum Pericarpium medullaceum fasciculis substantiae fibrosae in extimis angulis. Annulus vittarum indefinitarum in interno endocarpio, circa semen de mesocarpio dehiscens. Carpophorum bipartitum. — Involucra et involucella.

Cr. maritimum L. Sp. 354. Cachrys. maritima Spr. Umb 20 Jacq. Hort. Vind. 187. Planta prope suffruticosa. Caules ramosi teretiusculi. Folia carnosula, basi supra vaginas petiolata, pinnatipartita seu bipinnatipartita partitionibus lanceis acutis nervo marginali in siccis speciminibus bene prominulo. Folia summa lancea simplicia. Flores albido viriduli.

In scopulis circa mare adriaticum et mediterraneum. Aestate. ♃.

Tab. 59. MCM. Caulis ex trunco vetustiori prosiliens sectus addito folio bipinnatipartito. 1. Squama involucri. +. 2. Flos. +. 3. 4. 5. Petala. +. 6. Fructus +. 7. Fructus junior, ut videas stylos abbreviatos. +. 8. Mericarpium quadricostatum monstrosum + 9. Mericarpium transsectum. +. 10. Discus epigynus superne. +. 11. Idem a latere. +.

XXIV. Seseli L.

Gen. 360

Hermaphroditicum. Calycis limbus quinquedentatus seu prope obliteratus. Petala obovata basi subcordata apicibus involutis, aequalia. Styli saltem demum filiformes. Diachenium ovoideum transsectione orbiculare; costae haud nimis prominulae, obtusatae. Valleculae uni- plurivittatae. Carpophorum bipartitum. Involucra nulla seu paucisquamata. Involucella plurisquamata

1. Hippomarathroides: DC. Prodr. IV. 14!

Involucella cupulata monophylla, ad dimidium fissa.

1. S. globiferum Vis. Pl. Rar. Dalm in Bot. Z. 1830. I. B. p. 50: foliis tripinnatipartitis partionibus linearibus acutis, caule valido ramoso, vaginis amplis apice foliaceis, foliis pinnatipartitis, umbellis densissimis semiglobosis, involucellis cupulatis in lacinias triangulas exeuntibus, petalis ima basi postica puberulis, calycis dentibus ciliatis, fructibus papillosis, fibrarum fasciculis in extremis angulis costarum, vittis latis internis, vittis commissuralibus geminatis. Vis. Dalm tab. XXX. Rhizoma validum lignosum flavicantigriseum, „sapore Apii graveolentis" fid de Vis.! Caulis basi sublignosus usque orgyalis, striatus, glaucus hinc violaceo irroratus. Folia supra descripta. Petala sordide alba. Fructus interdum ludit glaber asserente ill. De Vis., qui etiam refert ex caulium rimis vel incisuris gummi-resinam fluere sapore amaro resinoso ingrato.

Crescit in rupibus ac tectis Dalmatiae australis. Autumno. „♄ vel cultura ♃." „In urbe Cattaro ad tecta et muros domorum, extra urbem ad rupes; circa Bergatto et Ombla prope Ragusa, nec non in montibus Ragusinam ditionem ab Erzegowina discriminantibus." De Vis. l. c. III. 41. Specimina nostra: Cattaro de Visiani! Spalato. Petter! Montenegri prata montana Noë!

Tab. 69. MCMX. Caulis fastigium et plantae basis. 1. 2. Petalum intus. +. 3. Petalum a dorso visum. +. 4. Flos junior. +. 5. Mericarpium extus. +. 6. Idem intus. +. 7. 8. Mericarpia transsecta. +. 9. Involucellum +.

2. S. leucospermum W. K. Pl. Rar. Hung. I t. 92. t. 89: foliis bipinnatipartitis partitionibus linearisubulatis acutis, caule mediocri superne ramoso, vaginis superioribus arctis, apice minute foliaceis, umbellis arctis semiglobosis, involucellis cupulatis in lacinias triangulas exeuntibus, petalis ima basi postice puberulis, calycis dentibus triangulis ciliatis dorsoque puberulis, fructibus papillosis, fibrarum fasciculis in costarum angulis mediis, vittis commissuralibus geminatis. — Bipedale vulgo. Rhizoma validum coma fibrarum obtectum vertice. Folia fasciculata, glauca, demum rufopurpurea. Caulis striatus tenuissime molliculus. Rami ascendentes breviusculi. Petala dorso rubrostriata hinc etiam purpureo aspersa. Fructus vulgo rufopurpureo aspersi, vertice praesertim, ubi maturi.

Crescit in pratis siccis Budae Aug. Sept. ♃. Adlerberg Sadler! Gerenday! Heuffel! Rochel! — Blocksberg bei Ofen v. Janka!

Tab. 71. MCMXII. Planta. 1. Petalum intus. +. Idem postice. +. 3. Idem antice. +. 4. Involucellum pedicello communi lapsu non puberulo velutino, sed glabro. +. 5. Fructus pedicello bene puberulo. +. 6. Mericarpium transsectum. +.

Tab 111. MCMLII. 4 Umbellula fructibus immaturis ut videas involucellum multo magis lacerum, quam illud supra delineatum. 5. Dens calycis. +.

3. S. rigidum W. K. Pl. rar. Hung. II. 156. t. 146: foliis bipinnatipartitis partitionibus leneariligatis acutis, caule validissimo superne nunc brevi ramoso, vaginis superioribus latis, planiusculis (haud adeo convolutis, ut in S. globifero), umbellis amplis fastigiatis, involucellis cupulatis in lacinias multas triangulas limbo solutis, calycis dentibus triangulis puberulis, petalis postice medio disco puberulis, fructibus puberulis, fibrarum fasciculis in angulis ternatis geminatisve, vittis commissuralibus solitariis. S. peucedanifolium Bess. Enum Cont. 44. DC. Prod. IV. 145 cf. Ledeb. Ross. II. 273. Vulgo humile, vix pedem altum, saltem in speciminibus herbariorum, quae forsan inter specimina minora electa. Glaucum. Seseli peucedanifolium Bess. huc fid. Led. refero. Ipse non habeo typicum. Ill. P. DC. citat: Trev. act. soc. cur. nat. 1826 v. 13. p. 173 in adnot. et addit „saepe monente cl. Koch in litt., involucro oligophyllo gaudet". Hoc certe sigficat pleiophyllo. Iam specimina culta herbarii mei, a Günthero edita, Trevirani tempore in horto Wratisl. lecta, omnia gaudent involucellis polyphyllis, quales inter septendecim specimina herbarii mei bannatica etiam decipio.

Crescit in Podolia australi Besser fid. DC.! ac in Bannatu. Aestate ♃ Ad thermas Herculis Rochel! In rupibus calcaris ad Cziklowa Wierzbicki! Orawicza Heuffel! Wierzbicki!

Tab. 70. MCMXI. Planta secta. 1. Flos. +. 2. 4. 5. Petala intus. +. 3. Petalum a dorso +. 6. Involucellum. +. 7. Fructus junior. +. 8. 9. Mericarpia transsecta. +.

II. Hippomarathrum (Riv.) DC. Prod. IV. 144:
Involucella cupulata limbo tantum fissa seu repando dentata.

4. S. Hippomarathrum L. Sp. 873: foliis bipinnatipartitis partitionibus linearibus obtuse acutis abbreviatis, involucellis cupulatis retusiusculis repandulo dentatis sive dentatis, fasciculis fibrosis in mediis costis, vittis internis solitariis, superadditis vittis majoribus, externis in ipsis angulis costarum externarum. Seseli articulatum. Crtz. Austr. 205. t. 5. f. 1. Hippomarathrum pelviforme H. Wett. Sium Hippomarathrum Roth. Germ. I. 128. Jacq Austr. t. 143. Rhizoma breve. Folia glauca. Vaginae nunc rufulae. Petala alba.

Crescit in collibus, saxosis, praesertim argillaceis ac calcareis Bohemiae, Thuringiae, ditionis rhenanae, Hungariae. Aestate. ♃. E. gr. Auf Wiesen am Blocksberg bei Ofen Papperitz! — Bohemia: Uhustein bei Leitmeritz; Auperschin; Czernosek. Podbaba bei Prag. Rchb. fil.! — Freiburg im Breisgau. Buddensieg! Rollsdorf, Kölme bei Halle W. Hofmeister! Wanckel! Papperitz! Rchb. fil.! Aschersleben Suffrian! — Kreuznach Wirtgen! Bogenhardt!

Tab. 72. MCMXIII. Planta addito folio melius secto ac pedunculo nondum florido vagina inflorescentiam obcelante. 1. 2. Petala intus. +. 3. Umbellula fructifera. +. 4. Fructus junior dentibus jam obliteratis. +. 5. Fructus adultus. +. 6 Mericarpium intus. +. 7. Mericarpium transsectum. +.

Tab. 111 MCMLII. 5. Umbellula involucello melius lecto, +, dentibus fructuum adhuc evolutis.

Obs. Character admirabilis vittarum externarum mihi haec scribenti iterum in omnibus, quae secavi, mericarpiis obvius.

5. S. tomentosum Vis. Stirp. Dalm. Sp. p. 6. Fl. Dalm. III. 41. III. et tab., f. 1: foliis bipinnatipartitis, partitionibus subulato filiformibus acuminatis elongatis, involucellis limbo lobulato dentatis, fasciculis fibrosis costarum inter vittas ternis. Planta bi- tripedalis scoparia bene a cl. De. Visianio dicta. Caulis elongatus, superne brachycladus, inflorescentiis parvis. Petala dorso bene puberula, vitta dorsali maculisque purpureis. Fructus puberuli.

„Crescit in apricis saxosis rupestribus circa Zara, Sebenico, Trau, Spalato, Clissa, Almissa, Ragusa, nec non ad pedem montis Vellebit et in insula Lesina. Flores albi „aut pallidi.“ Floret Septembri, Octobri. ♃. Specimina mea in collibus maritimis Dalmatiae a Sebenico ad Cattaro usque. Septb Fleischer! Lesina Novembri Botteri! Cattaro Welden! Ackerdämme am Wege nach S. Girolamo; um die Festung Clissa bei Spalato. Petter! „Dalm.“ Kützing! Clementi!

Tab. 73. MCMXIV. Planta secta 1. Flos. +. 2. 3 Petala intus. +. 3. Petalum extus. +. 5. 6 Involucelli portiones. +. 7. Fructus junior. +. 8 Pedicellus cum carpophoro. +. 9. 10. Mericarpia transverse secta. +.

III. Euseseli DC. Prodr. l. c. 145.
Involucella polyphylla. Involucra nulla seu subnulla.

* Flores flavi.

6. S. gracile W. K Rar. Hung. II. p. 132 117.: foliis tripinnatipartitis, partitionibus lineari-setaceis tenuissimis, vittis adventitiis in angulis externis mericarpiorum ante fasciculos fibrosos. —

Crescit in Bannatu in rupestribus umbrosis ad thermas Herculis. Aug. Heuffel! Rochel! Auf lichten steinigen Waldwiesen der Berge. Domuglett bei den Herkulesbädern. Wierzbicki! — Bergwiesen in Siebenbürgen. L. Vagner! Auf Wiesen der Hügelreihe nordwestlich von Klausenburg auf Kalk v. Janka! — Ad moenia vetusta arcis Merzin et ad rupes montis Klek Croat. J. C. Schlosser!

Tab. 67. MCMVIII. Planta transsecta. 1. 2. Petala intus. +. 3. Umbellula. +. 4. Pedicellus et carpophorum. +. 5. 6. Fructus. +. 7. 8. Mericarpia transsecta. +.

** Flores albi.

7. S. annuum L. Sp. 373: bienne, caule stricto, superne simpliciter ramoso, foliis radicalibus ac caulinis tripinnatipartitis, ambitu laminae oblongis, partitionibus linearibus acutis, umbella terminali 20—30 radiata, radiis subaequalibus, intus puberulis, involucelli squamis ciliolato denticulatis hyalino marginatis flores non aequantibus, fructibus calvis seu puberulis. S. coloratum Ehr. Herb. p. 113. S. bienne Crantz Austr. 204. Sium annuum Roth. Germ. I. p. 128. Selinum dimidiatum DC. Fl. Fr. S. tortuosum Poll. pal. I. 300. Jacq. Aust. 35. Caulis et umbellularum radii saepe purpureoviolacei.

Crescit in collibus siccis. Aestate exeunte. ♂. Dalmaticum non indicatur.

Tab. 66. MCMVII. Planta. 1. 2. Squamae involucri. +. 3. Flos. +. 4. Petalum intus. +. 5. Fructus junior +. 6. 7. Mericarpia transsecta. +. 8. Mericarpium transsectum monstrosum +.

8. S. carvifolium Vill Prosp. 24 et Dauph. II. 586: perenne rhizomate simplici, caule subtiliter striato, superne divaricatim ramoso, foliis bipinnatipartitis, partitionibus ligulatis acutis, umbella terminali 12—20 radiata, radiis aspero puberulis, involucri oligophylli squamis lanceis, involucellorum squamis lato membranaceo marginatis denticulatis flores aequantibus, fructibus glabris. Planta gracilenta usque bipedalis, viridigrisea.

Crescit in pascuis sicciusculis Pedemontii. Aestate. ♃. Prope San Martin de Lentosca 10. Aug 1852. Reuter! Reliqua specimina delphinensia.

Tab. 68. MCMIX. Planta secta. 1. Flos superne. +. 2. Petalum postice. +. 3. Umbellula. +. 4. Fructus secedens. +. 5. Fructus. + 6. Mericarpium transsectum. +.

9. S. montanum L. Sp. 372: perenne, rhizomate multicipiti, caule striatulo superne partitionibus ramoso, foliis ambitu oblongis bipinnatipartitis, partitionibus linearibus acutis, approximatis, umbella terminali 9—12 radiata, radiis subaequalibus minute puberulis, involucri squamis minutis seu nullis, involucelli squamis lanceis angustissime marginatis floribus bene brevioribus, fructibus hinc puberulis, costis inter se remotis, interstitiis latis. S. glaucum St Am. Agen. 121. Planta valde glauca, multifolia, multicaulis. Folia multipartita. Petala alba hinc rubro aspersa. Fructus vulgo rufopurpureo suffusi.

Crescit in collibus Alsatiae, Helvetiae (unde non vidi), Carnioliae (?), Pedemontii. Aestate. Autumno. ♃. Specimina mea: Nancy Suard! Wasslenheim Alsat. Buchinger! — In alpibus Carniolicis. Hoppe! Ingenue fateor specimen vultum egregie hortensem ferre! — In rupibus editissimis subalpinis Carinthiae Loibl. 16. Jul. Hoppe! (specimen potius spontaneum apparet). — Tendam inter et Fontan Rchb. fil.!

Tab. 64. MDCMV Planta secta 1. Umbellula fructifera + 2. Petalum postice +. 3. Idem antice. + 4. Mericarpium transsectum. + 5. Involucelli squama. +

Obs. Fragmentum hujus plantae habeo cum scheda autographa: Seseli mansfeldense Spreng. S. glaucescens Jord (Toulouse: Timbal Lagrave!) mihi non differt

10. S. Tommasinii Rchb. fil: perenne, rhizomate paucicipiti, caule striatulo a basi (seu rarius superne tantum) ramoso, foliis ambitu oblongis pinnatipartitis seu bipinnatipartitis, partitionibus linearibus acutis, remotis, paucis, umbella terminali 5—6 radiata, radiis inaequalibus, interne muriculato puberulis, involucri squamis nullis, involucelli squamis lanceis acuminatis, limbo membranaceo nullo, dorso ac limbo puberulis, fructibus glaberrimis, costis magnis latis approximatis, interstitiis angustissimis. S. montanum Koch Syn. 2. p. Vis. Dalm. III. 42. S. montanum Rchb. Exsicc. 1557. S. glaucum Vis. Stirp. Dalm. 47.

Planta mihi diu valde dubia, a cl. fautore Mucio Tommasini iterum iterumque commendata, saepissime inspecta, media quasi inter Seseli tortuosum ac S. montanum: illi fructibus, huic foliis affinior.

Istria: Pola auf Weideplätzen: de Tommasini! Insel Lossino im Quarnero: de Tommasini! — Fiume an Felsen. Noë! — Dalmatia. De Visiani! Kellner von Koellenstein! — Spalato Petter! — Loca dalmatica „in pascuis siccis locisque saxosis collium montiumque circa Zara, Sebenico, Dernis, Spalato, Salona, Clissa, in montibus Promina et Dinara, in vineis circa Ragusa. Floret Sept. Oct.“ De Vis Dalm.

Habeo etiam ex Zacyntho Mazziari.

Icon in supplemento edetur.

11. S. tortuosum L. Sp. 373: (rhizomate simplici (?)?), caule striato a basi divaricato ramoso, foliorum lamina ambitu triangula tripinnatipartita, partitionibus breveligulatis acutis, approximatis, umbella terminali quinque-octo usque radiata, radiis superne puberulis, involucelli squamis flores semiaequantibus, limbo tenuioribus, ibi ac dorso puberulis, angustis, fasciculis fibrosis in costarum angulis ante vittas solitarias. S. massiliense Caesalp. de pl. p. 294. S. glaucum Sanguin. Cent. prod. fl. rom. add. p. 48. Planta valde diffusa, robustissima, durissima, glauca.

Crescit in saxosis sterilibus Dalmatiae. Autumno. ♃. Specimina mea: Istria: um Pola im Herbste. Tommasini! (specimen antiquius ex herbario b. Buekii Fracof. Viadr., quod caret fructibus. Huc tamen referendum ex caule validissimo ac folio.) Dalmatia: in saxosis sterilibus: De Visiani! Littoral- und Gebirgspflanze. In saxosis locis Spalato Petter!

Tab. 85. MCMXXVI. Planta parva et folium inferius. 1. Umbellula. +. 2. Petalum intus. + 3 Idem postice. +. 4 Fructus +. 5. Discus epigynus +. 6. 7. Mericarpia transsecta +.

12. S. glaucum Jacq. Austr. II. 27. p. 44: rhizomate subsimplici (?), caule striato superne ramuloso, foliorum laminis ambitu triangulis, bipinnatipartitis, partitionibus linearibus acutis, umbella terminali 10—15 radiata radii scalvis, involucelli squamis triangulo subulatis brevissimis, angustissime membranaceo marginatis, vix dimidios pedicellos anthesi attingentibus, fructibus glabris puberulisve, valleculis univittalis. S. osseum Cranz Aust. 207. S. montanum β glaucum. D. C. Prod. IV. 146. — Planta exaltata bene glauca.

Crescit in collibus, apricis (etiam in montosis sylvaticis fide b. Koch) in Austriaco imperio

Aestate ♂ (ex b. Koch.). Specimina praesto sunt: Podbaba bei Prag: Rchb. fil.! — Wien: Laaberg C. Petter! Briehl Czagl! Türkenschanze Dollner! Geisberg bei Steina a. d. Donau. Aichenhayn! Salzburg Hinterhuber! Ränder der Weinberge am Blocksberg bei Ofen Papperitz! Lapocz in Ungarn. Veselsky! Verschetz Bann. Heuffel!

Tab. 62. MCMIII. Caulis summitas. Basis Folium radicale. Apposita: Petalum. +. Mericarpium. + Mericarpium transsectum. + Mericarpiam antice +.

13. S. varium Trev. (Ind. Sem Wratisl. 1803 mss.) Nov. Act. nat. Cur. 1826 v. XIII. p. 168: recedit radiis tenerioribus, longioribus, magis numerosis (15 25) S. glaucum. Pall Ind. Taur. M. B T 234.

Icon data refert typum, quem b Treviranus benevole mecum communicavit Et asservo tria specimina a b. Günther Treviranii tempore ex horto Wratislawiensi siccata. Necnon, num sit planta bene constans — Fructus caucasicos ab Bessero tenuerat b. Treviranus Specimen caucasicum: „In aridis prope Helenendorf Georg. Cauc. Jun. Jul Hohenacker!“

Copia speciminum: Seseli varium Hort Ber. c. Schloicher. — sat similia, radii umbellarum adhuc longiores, teneriores.

Specimina bohemica: Lobositz Schramm 1849! Rchb. fil. 1861 bene similia numero radiorum, sed radii paulo breviores. Videntur media hoc inter et glaucum, pro quo cl. Garcke plantam strenue declaravit. (Flora von Nord- und Mittel-Deutschland Sechste Aufl 17.) —

Specimina Moravica: Wege südöstlich von Brünn A. Makowsky! Wegränder um Saitz und Tracht im südlichen Mähren 1855 Uechtritz! — Austriaca: Laaerberg bei Wien. In graminosis siccis. Juratzka! Radii teneriores crebriores quam in speciminibus Petterianis sub S. glauco enumeratis. Hinc forsan ibi quaestio de discrimine specierum solvenda. Grätz Styriae Zechenter! An sonnigen Hügeln im untern Vintschgau von Calzaun bei Schlanders 2307 Tappeiner! Vintschgau z. B. oberhalb Castelbel auf Granitformation Facchini! Bavaria Aucsee Bulnheim!

Ex Hungariae Bannatu; in rupibus apricis inter Borzazoka et Szvinicza Bann. Jul. 1834: Seseli montanum var. banaticum Heufl. Prod. fl Bann. (ab Exc. Archepiscopo Transsylv. Dr. Haynald benigne mecum communicatum). —

Planta persimilis: in collibus graminosis ad Szuyor- Jun Jul. Heuffel! (Herb. propr.). —

Specimina dalmata: in montibus Promina et Zelenagora. De Visiani! (S promonense Vis Dalm tab. XXIX nec III p. 41, ubi pro S. vario declaratur).

Jam restant typi consimiles: 139. Seseli varium Trev. In collibus siccis ad Verschetz. Jun. — Aug. Flor. Bannatus. Heuffel! — Croatia: von der Vrabecka steza, Schlosser! — Fructus me deficiunt. Insignia rhizomate crasso bene comoso, rosula foliorum, quae illis S montani simillima, usque supra vaginam partita, sed bene deltoidea. Umbellae pluriradiatae, sed radii breviores, quam in genuino S. vario. Forsan in umbellis fructiferis extenduntur.

Tab. 61. MCII. Typus herbarii Treviraniani. 1. Mericarpium extus +. 2. Idem intus +. 3. Idem transsectum +.

14. S. Gouani Koch syn ed. I. 234: rhizomate monocephalo (?), caule striatulo a basi divaricato ramoso, foliorum laminis ambitu bene triangulis pinnatipartitis — usque tripinnatipartitis, partitionibus linearibus acuminatis, umbellis 2—6 radiatis, involucelli squamis triangulis, pedicellos non aequantibus, radiis calvis, fructibus glabris, seu parce puberulis, valleculis trivittatis, S. elatum Gouan Illustr 16. 8 — Nunc adeo bene, ut a bonis botanicis pro Trinia habitum fuerit.

Crescit in rupibus saxosisque Tiroliae et littoralis Austriaci. Aestate. *. Im südwestlichen Tirol über Torbole am Gardasee, bei Storo in Giudicaria. Facchini! Riva am Gardasee Papperitz! — Monte Spaccato bei Triest Papperitz! Heidenschaft. Fleischmann! (spontaneum?). Fiume Noë! De Visiani (qui addit idem cum sp dalm.) —

Specimina monspessulana adhuc teneriora.

Tab. 63. MCMIV. Planta monspessulana. 1. Umbellula. +. 2. Petalum intus. +. 3. Fructus. +. 4. Mericarpium transsectum. +.

Obs. Jam restant specimina: Zhaun Freier! An Felsen an d. Klause bei Flitsch. Papperitz! Forsan ad S. glaucum pertinent.

4. Libanotis.

Gren. God. Fr. I. 710.

Involucella polyphylla. Involucra plurisquamata. Calycis dentes bene evoluti.

15. S. Libanotis K. Umb. p. 111.: foliis bi- usque tripinnatipartitis laciniis cuneato oblongis pauciserratis, petalis calvis. Athamanta Libanotis L. Sp. 351. Libanotis montana All. Ped. I. p. 30. tb. 62. Libanotis vulgaris DC. Prodr. IV. 150. L. athamantica Fl. Wett. I. 427. L. daucoides Scop. Carn. II. 193. Fructus semper puberuli.

β. athamantoides. Fructus sub lente minute puberuli, oculo inermi glabri apparent. L. athamantoides DC. Prodr. IV. 150 id. Koch Syn. II. 326.

Crescit in collibus siccis tam planitiei, quam montium, imo alpium. Aestate. ♃. β. Labaci. Freyer!

Tab. 74. MCMXV. Planta. 1. Involucelli squama. +. 2. Flos. +. 3. Flos expansus, ut videas stylos anthesi evolutos. +. 4. Calycis dens. +. 5. Pedicellus cum carpophoro bipartito. +. 6. Papilla ex fructu. +. 7. Fructus semimaturus. +. 8. Mericarpium antice. +. 9. Idem intus. +.

b. athamantoides: Tab. 67. MCMXVIII. 1. Fructus. +.

16. S. sibiricum: recedit foliis pinnatipartitis, partitionibus pinnatifidoincisis Athamanta sibirica L. Mant. 56. Ligusticum sibiricum Spr. Prod. Umb. 40. Athamanta Libanotis sibirica C. A. Meyer Ind. Cauc. 124. K. Syn. 296.

Crescit in collibus siccis ditionis boreali orientalis. Aestate. ♃. Schocken im Grossherzogthum Posen Jensen! Danzig Oenike!

Reliqua specimina: Mosquae Buek! Tiflis Becker! In campis herbidis ditionis Elisabethpol Georg. Caucas. Jul. Hohenacker!

Tab. 75. MCMXVI. Caulis fastigium. Folium ex infimis. Caulis basis. 1. Fructus. +. 2. Idem transsectus. +. Sed moneo, me haec scribentem valleculas prope omnes trivittatas reperisse, unumque tantum vidisse iterum fructum valleculis univittatis.

17. S. nitidum: recedit a S. Libanotide foliis superne (adhuc siccis!) valde nitidis, laciniis magis falcatis, umbellae valde compactae involucro abbreviato, stylis anthesi vix evolutis, pe-

talis postice puberulis, valleculis (semper?) univittatis Athamanta Libanotis De Vis. Dalm. III. p. 43. Libanotis nitida De Vis. Dalm. Vol. II. tab. XXVIII. L. nitens De Vis. Dalm. Dalm. p. 43. et in scheda „Planta nostra habitu multo grandiore, foliis nitidis, incisuris saepe falcatis et petalis dorso hirtellis quidquam differt a specie, sed non adeo, ut distingui mereatur. Involucri foliola ludunt pinnatifida." De Vis. l. c. III, 44.

In sylvaticis montium Vellebith. De Visiani!

Tab. 76. MCMXVII. Caulis summitas et folium inferius. Addita umbellula ad dextram. +. 1. Flos. +. 2. Petala intus. +. 4. Flos demtis petalis et staminibus. +. 5. Flos semimaturus. + 6. Mericarpium transsectum. +. 7. Fructus transsectus. +.

Obs. Libanotis verticillata DC. Prodr. IV. 151 = Seseli verticillatum. Rchb. fil. Libanotis condensata Fischer = Seseli condensatum Rchb. fil.

XXV. Foeniculum Adans.

Fam. 2. 101.

Hermaphroditicum. Calycis limbus integerrimus. Petala involuta, apice non seu vix coarctata, aequalia. Styli anthesi papuliformes, demum elongati. Stylopodium extus limbo recte deciso cinctum. Diachenium obovatum seu cylindraceum, transsectione subhexagonum. Costae bene prominentes fasciculis fibrosis angulos occupantibus. Valleculae univittatae. Carpophorum bipartitum. — Involucra et involucella nulla. Petala et stylopodia lutea. (Juxta viva specimina F. piperati Ten. ac officinalis All.).

1. F. officinale All. Ped. 25. n. 1359: perenne, caule orgyali, farcto, foliis decomposito partitis, partitionibus capillaceis, umbellae radiis numerosis inaequalibus, internis abbreviatis, fructibus ovatis, costis interstitiis latis distantibus. Anethum Foeniculum L. Sp. pl. 378 β γ. Meum Foeniculum Sm. Engl. Fl. 2. p. 85. Foeniculum vulgare DC. Prodr. IV. 142. Vaginae foliorum maximae. Glauco pruinatum.

Crescit in apricis saxosis ditionis maxime australis. Aestate. Autumno. ♄. In Tirolia australi: cf. cl. de Hausmann Flora Tirolens. p. 359: Bozen, wild am Griesner und Guntschnaerberg, am Fagnerbache gegen d. Wasserfall, beim Einsiedel und am Ceslar etc., auch in den meisten Weinleiten angebaut und allda verwildert. Eppau: in Weinbergen. In Felsritzen im Tridentinischen. — Veronae castrum S Felicis Bracht! — „In Vallesia". Schleicher! — „In apricis saxosis et ad agrorum margines totius Dalmatiae, praesertim littoralis." De Vis Dalm. III. 40.

Tab. 89 MCMXXX. I. Caulis summitas et folium inferius. II. Umbellula fructifera. 1. Flos. +. 2. Ovarium junius. +. 3. Petalum intus. +. 4. Mericarpium intus. +. 5. Diachenium transsectum. +. 6. Carpophorum. +.

2. F. dulce DC. Prodr. IV 142: „annuum, caule brevi fistuloso, compresso, foliis decomposito partitis, partitionibus filiformibus, umbellae radiis inaequalibus", fructibus cylindraceis, curvulis, costis valde prominulis angulatis, interstitiis subnullis. Quae „ " signis comprehendit, ea ex cl. Bertolonii flora italica concepi, qui Foenicula optime distinxit.

Cultum. Juxta specimen a b. Chaubard cultum.

Tab. 89. MCXXX. III. Radius umbellae. 7. Mericarpium transsectum

3. F. piperitum DC. Prodr. IV. 142: perenne, caule suborgyali farcto, foliis pinnatipartitis partitionibus summis seu omnibus crassiusculis, rigidis, umbellae radiis paucis, inaequalibus, fructibus ovatis, costis obtusis interstitiis magnis separatis. Seseli ammoides (errore amboides) Ucr. Hort. Pan. 136. Anethum piperitum Ucr. Pl. ad Linn. op add. in Opusc. di Ant. Sic. tom VI p 250. Foeniculum piperatum Ten. Syll. p. 104. Meum piperatum Ten. Nap III. 291. Petala saepe rufulo aspersa.

Crescit in Pedemontio. Aestate. ♃. Col de Bruis 9. Aug 1843 Reuter et Rchb fil.! Fontan 18. Jul. 1843 Reuter, Lisa, Rchb. fil!

Tab. 90. MCMXXXI Caulis fastigium et folium ex infimis. 1. Flos +. 2 Ovarium pronius. +. 3. Petalum intus +. 4. Fructus. +. 5. Idem transsectus. +.

XXVI. Ridolfia Mor.

Fl. Sard. II. 212. (Mss. in Enum sem. 1. Taur. 1841 p 43).

Hermaphroditica. Calycis limbus omnino obliteratus. Petala involuta apice retusiuscula seu divergenti bicruria, lamina media latiora. Styli anthesi papuliformes, demum nunc evoluti, filiformes, capitati, nunc abbreviati manentes. Diachenium cylindraceum costis omnino non prominulis. Fasciculi fibrosi inter vittas solitarias. Carpophorum bipartitum. Involucra et involucella nulla.

R. segetum Mor. l. c Anethum segetum Ur. Plant. Arch. p. 33. Meum segetum Guss. fl. Sicul. Planta annua, foliis bi-, tri-, decomposito pinnatipartitis partitionibus capillaceis. Umbella pauci- usque multiradiata. Flores flavidi. Fructus parvi, quasi cornei.

„Habitat in arvis et cultis Dalmatiae praesertim circa Trau, Lesina. Floret a vere in aestatem. ⊙." De Vis. Dalm. III 40. Teneo specimen a cl. auctore. Habeo etiam specimen floridum fructibusque immaturis: S Andrea bei Triest Papperitz! Credo esse Ridolfiam, quod petalorum apices adeo late divaricati ultra centralem petalorum partem excedunt et radii umbellae adeo tenues. Sed nonnisi casu ibi provenisse videtur, alias a cl. de Tommasini fuisset observatum.

Alia specimina: Cadix Reuter! Inter segetes in calcareis ad Serra di Monsanto Lusit. Welwitsch! Sardinia Müller! Philippe Thomas! — Constantine. Guyon! Blidah Lefèbre! — Smyrna Balansa!

Tab. 91. MCMXXXII. II. Planta secta. 9. Petalum expansum intus +. 10. Idem postice. +. 11. Idem statu naturali involutum. +. 12. Mericarpium antice — stylo non evoluto. + 13. Mericarpium transsectum. +. 14. Stylopodium cum stigmatibus superne. +. 15 Carpophorum. +. 16 Fructus a latere +.

XXVII. Meum T.

Inst. 312. t. 165.

Hermaphroditicum. Calycis limbus omnino obsoletus. Petala ovata acuta, non in lacinulam coarctata. Styli anthesi exeunte evoluti. Diachenium hexagonum costis valde prosilientibus. Fasciculi fibrosi in costis. Vittae in valleculis latis numerosae, etiam commisurales. Carpophorum bipartitum. — Rhizoma comosum. Involucrum nullum. Involucella evoluta. Petala alba roseo violaceove suffusa.

1. M. athamanticum Jacq. Austr. IV. p. 2. t. 303: foliorum partitionibus capillaceis. Athamanta Meum L. Sp. 353. Aethusa Meum Murr. Syst. Veg. 259. Ligusticum Meum Crantz. Umb. 85. Seseli Meum Scop. Carn. I. 212. Ligusticum capillaceum Lam. Fl. Fr. III. 454. Gärtn. I. t. 23. Hook. Lond 182. Schk. t. 80. Heyne Arzgw. VII. 12. Saepissime ovaria tricocca effert.

In pratis ericetisque montium alpiumque hic inde. Vere. Aestate. ♃. Odor adeo graveolens, ut calidis diebus aër repleat.

Tab. 91. MCMXXXII. I. Planta. 1. Flos expansus superne. +. 2. Flos a latere. +. 3. Fructus. +. 4. Carpophorum. +. 5. 6. 7. Mericarpia transsecta. +. 8. Folii partitio. +.

2. M. Mutellina Gärtn. Fruct. I. 106. t. 23: foliorum partitionibus linearibus, integris serratisve. Phellandrium Mutellina L. Sp. 366. Ligusticum Mutellina Crantz. Umb. 82. — All. ped. t. 60. f. 4. Koch Umb. f. 75.

In alpibus, subalpinis ac in montibus Silesiae: mährisch schlesisches Gesenke. Vogesen. Schwarzwald.

Tab. 92. MCMXXXIII. Planta. 1. Flos a latere. +. 2. Flos superne. +. 3. Petalum intus. +. 4. Fructus secedens. +. 5. Carpophorum. +. 6. Mericarpium transsectum. +. 7. Fructus a latere. +. 8. Meriarpium antice. +.

XXVIII. Cnidium Cuss.

Mem. Soc. Med. Paris. 1782. p. 280.

Hermaphroditicum. Calycis limbus prope obliteratus. Petala cordato ovata in lacinulam coarctata. Styli anthesi evoluti. Diachenium hexagonum costis valde prosilientibus. Fasciculi fibrosi in costas radiantes. Materies mesocarpii ceterum spumosa. Vittae sub valleculis solitariae; etiam commissurales. Carpophorum bipartitum. Rhizoma minute comosum. Involucra subnulla. Involucella evoluta.

1. Cn. venosum K. Umb. 109: caule subsimplici, ramulis superioribus valde abbreviatis, foliorum vaginis longis ampliusculis appressiusculis, laminis ambitu oblongis bipinnatipartitis partitionibus linearibus acutis, hinc denticulo adventitio, petalorum lacinulis retusiusculis, diachenii costis prosilientibus cum valleculis depressis rectangulis. — Seseli saxifragum Scholl. Barb. 307. Seseli dubium Schk. I. 217. S. venosum Hoffm. I. 144. Selinum lineare Schum. Saell. I. 95. S. Chabraei Knth. fl. Berol. 78. S. pratense Spreng. Hal. ed. I. p. 92. t. 2. Planta saepe pedalis nunc bene altior caule striato. Synonymia antiqua bene dubia. Ex cl. Fries esset Selinum sylvestre L. Sp. 350. Num typus fuerit inspectus nescio. Descriptio pessime quadrat: „Semina ovali-oblonga; sulcis 3, elevatis, obtusis, approximatis," „Herba sublactescens; caulibus numerosis, laevibus (nec striatis)." Pater quaesivit in Selino palustri L., quod radice quidem unica ac caule solitario melius quadrat, sed vix est, praecipue cum hoc in Suecia vulgare, Cnidium venosum rarissimum.

Crescit in pratis humidis sylvisque humidiusculis ditionis borealis et mediae. Aestate. ♃. Indicatur in ditione Hannoverana, Megapolitana, Pomeranica. Inde eheu non habeo. Specimina mea: Hamburg: Horn, Escheburg Sonder! Barby: Wiesen. Rother! Magdeburg. Banse! Halle. Sprengel! Leipzig: Nonne, Leutzsch Petermann! W. Hofmeister! Papperitz! Treptow bei Berlin. Oenicke! Glogau Grabig. Mielke! Driesen Lasch! Breslau: Ooderthal

von Uechtritz! Mähren: Eisgrub Hochstetter! Makowsky! (nescio num in Moravia sit locus: „St. Marcin. v A. L. 4/25." Habeo ex herbario Bieneriano). — Palatinatus: Haaslich Koch! Frohnmühle bei Hasslich Bechler!

Tab. 80. MCMXXI. Planta 1. 2. Petala. +. 3. Fructus junior. +. 4. Idem adultus. +. 5. Fructus quidam juniores cum squama involucelli. +. 6. Carpophorum. +. 7. Mericarpium transsectum. +.

2. Cn. apioides Spreng. Umb. Prodr 50: caule bene ramoso ramulis superioribus bene evolutis, foliorum vaginis brevibus inaequalibus laxis, foliorum laminis ambitu triangulis bi- usque tripinnatipartitis, partitionibus oblongis acutis, petalorum lacinulis acutis, diachenii costis immediatim in valleculas introrse acutas insilientibus. Ligusticum apioides Lam Dict. III. 577. L. cicutaefolium Vill. Dauph. II. 612. t. 15. Laserpitium silaifolium Jacq. Austr. App. t. 44. Ligusticum silaifolium Gaud. Helv II. 399 Ligusticum Lobelii Vill Prosp. 24. Planta alta bipedalis. Folia infima longe petiolata, superiora vaginae ope subsessilia in caule.

Crescit in rupibus umbrosis, in decliviis montium calcareorum. Aestate. ♃. In Helvetia australi, Monte Generoso. E. Thomas! Specimen Schleicherianum scheda delphica: „prope Basileam inventum". Num species omnino ibi inventa? Specimen autem cultum. — Triest: Lippiza, Karst. Tommasini! Bassowitza ibid. Papperitz! — Fiume: Kamenjak Noë! — Dalmatia: Petter! Clementi!

Tab. 81. MCMXXII. 1. Planta secta. I. Flos. +. 2. 3. Petala. +. 4. Fructus bene juvenis. +. 5. Fructus adultus. +. 6. Idem secedens. +. 7. Mericarpium transsectum. +.

Obs. **Cnidium Monnieri** Cuss non apud nos nuper repertum, videtur Dahuriae tantum civis. Cf. Ledeb. Ross.

XXIX. Trochiscanthes K.

Umb. p. 103. f. 95.

Polygamum. Calycis limbus minute evolutus seu obliteratus. Petala unguiculata, superne dilatata in laminam cum lacinula inflexa. Styli semper parvi recti. Diachenium hexagonum. Valleculae omnino planae inter costas vix prominulas. Mesocarpium spumosum. Endocarpium fibrosum radiatim in jugo prodiens. Vittae inclusae quaternae. Carpophorum bipartitum.

T. nodiflorus K. l. c. Ligusticum nodiflorum Vill. Dauph. II. 608. Smyrnium nodiflorum All. Ped. II. p. 21. t. 72 Angelica paniculata Lam. Dict. I. 172. Rhizoma annulatum apice bene comosum. Folia triternato partita partitionibus cuneato oblongis acutis serratis. — Inflorescentiae umbellulae paniculatim dispersae vaginis ligulatis acuminatis. Flores viriduloflaveoli.

Crescit in umbrosis sylvaticis seu castanetis Arunco sylvestri bene similis. Aestate. ♃. In Vallesia: Porte du Vallais, Pennaset. Schleicher! Thomas! Lagger! Rchb. fil.! (cum Arunco!) — Camposilvano bei Roveredo. Huter! — Pedemontium: Valdieri: Reuter, Lisa, Rchb. fil! — Forêt au Col de Braus Bourgeau 116.

Tab. 77. MCMXVIII. I. II. Caulis sectus. III. Folium inferius. 2. 3. Flores expansi. +. 4. Petalum. +. 5. Diachenium. +. 6. 7. Mericarpia transsecta. +.

Tab. 88. MCMXXIX. III Rhizoma.

XXX. Ligusticum (L.)
(Gen. 346.) K. Umb. 105.

Hermaphroditicum. Calycis limbus minute seu non evolutus. Petala brevissime unguiculata, oblonga cum lacinula inflexa. Styli ipsa anthesi bene evoluti erecti. Diachenium hexagonum. Valleculae omnino planae inter costas valde prominulas linearicarinatas. Mesocarpium firmum. Fasciculi fibrosi in costis extensi. Vittae ternae. Carpophorum bipartitum.

1 L. Seguieri K. Umb. 105: foliorum partitionibus linearibus acutis, vaginis foliorum supremorum angustis, involucro nullo seu subnullo, involucellorum squamis triangulis pedicellos non aequantibus, petalorum lacinia valde coarctata. Selinum Seguieri L. fil. Suppl. 179. Jacq. Hort. Vindob. I. 61. Imperatoria Seguieri Spreng. Umb. 65. Planta vere spectabilis exaltata, bene rara. Folia ultra pedalia pinnato tripartita, partitionibus linearibus acuminatis margine laevibus, nec uti in Ligustico pyrenaico Gouan scabridis. Umbellae amplae. Petala alba.

Crescit in umbrosis montium regionis transalpinae ac Dalmatiae. Aestate. ♃. In monte Generoso: Schleicher! Thomas! Muret! Leresche! (herb. Boiss.! benevole mitt. amic. Reuter). — In Tirolia: „Auf Gebirgen im wärmern Tirol (Host.)! Auf der Seiseralpe zwischen der Alphütte St. Michael und dem Frombach (Elsm!)? Fichtenregion des Baldo, Triften von Brentonico, ogli Zocchi und vorzüglich an der Aviana (Poll!)“ Hausm. Fl. Tirol. 363. — Monte Maggiore in Istrien M. Tommasini! (misit pulcherrimum specimen). Am Sladenk, Julische Alpen. 24. Juni 1843. Papperitz! — Vom Berge Golak in Innenkrain Freyer! — Dalmatian habet cl. De Vis.: „In petrosis apricis montis Orien, unde misit Neumayer.“ Addit cl. De Visiani: „Simile praecedenti, cum quo pluries confusum, sed a quo differt praecipue fructuum valleculis trivittatis.“ Praecedens est Cnidium apioides. Specimina Petteriana, quae obtinui, Ligustici Seguierii omnia ad Cnidium pertinet. Sed vix crediderim, Cn. apioides esse. Compages foliorum valde firma, partitiones valde angustatae, herba siccata flavida, nec nigroviridis viridisve.

Tab. 85. MCMXXVI. Caulis fastigium cum folio supposito. 1. 2. Petala. +. 3. Fructus ex junioribus. +. 4. Mericarpium transsectum. +. 5. Mericarpium antice. +. 6. Fructus maturi magnitudine naturali. +. 7. Pedicellus cum carpophoro +.

2. L. ferulaceum All. Ped. II. p. 13. t. 60. f. 1: foliorum partitionibus abbreviatis serratis, involucro bene evoluto, involucellorum squamis triangulis seu ligulatis (integerrimis seu superne pinnatidentatis) pedicellos aequantibus, petalorum lacinula vix coarctata. Planta perelegans. Rhizoma subperpendiculare semifusiforme costatum. Folia rosulata bipinnatipartita, partitionibus bene tenuibus. Caules vulgo humiles, seu simplices seu ramosuli. Involucri squamae integerrimae late scarioso marginatae seu pinnatodentatae, ac herbaceae. Petala alba dorsali nervo viridi.

Crescit in pascuis alpinis Jurassi ac Pedemontii. Aestate. ♃. Mont Reculet, Jura. Schleicher! Reuter! (qui monet, plantam non apud Helvetos, sed apud Gallos vigere diu frustra quaesitam). - Ducommun! — Vinadio: à la Barricade sur l'Argentine. Lisa! (Ubi et ab Allionio fuerat indicatum).

Tab. 84. MCMXXV. I. Planta involucris involucellisque subintegerrimis. II. Radius ex umbella involucro involucellisque pinnatodentatis. III. Umbellula fructifera involucelli squamis pinnatiserratis. 1. Flos. +. 2. Fructus junior. +. 3. Carpophorum cum pedicello. +. 4. Petalum. +. 5. Fructus junior. +. 6. Mericarpium antice. +. 5. 7. Mericarpia transsecta. +. 8. Mericarpium monstrosum transsectum. +.

XXXI. Athamanta K.

Umb. 106.

Hermaphroditico polygama. Calycis limbus plus minus quinquedentatus. Petala brevissime cuneata, oblonga seu ovata cum lacinula inflexa. Styli prima anthesi ipsa jam bene evoluti. Diachenium obtuse hexagonofusiforme. Valleculae subfornicatae inter costas haud bene prominulas. Mesocarpium firmum. Fasciculi fibrosi in costis abbreviati semirotundi. Vittae solitariae in valleculis magnae (commissurales nunc monstrose geminae), nunc vittae adventitiae in ipsis costis. Carpophorum bipartitum.

1. Ath. macedonica Spr. Schult. Syst. VI. 491: foliis bi- usque tripinnatipartitis partitionibus a basi ovata cordatave oblongis acutis serratis. Bubon macedonicum L. p. 364. Planta mollis pube velutina. Caulis striatus molliter velutinus quasi paniculatus ob umbellas multas laterales. Folia ramulos stipantia ligulata, seu ligulata apice tridentata. Involucri involucellorumque squamae ligulatae acutae molliter velutinae. Pedicelli, ovaria, petala extus valde velutina. Petala etiam margine ciliolata. Vittae adventitiae post costarum fasciculos fibrosos valde memorabiles. Flores albidi.

Varie fuit in ditione indicata. Nicaeae ab Allionio. In litteris venetam monuit beatus Kellner von Koellenstein. Cl. Bertoloni contra (Fl. III. 453.) dicit: „Athamanta macedonica Spr., Bubon macedonicum L., non videtur planta indigena Italiae, licet Allionius, et Tenorius afferant in Floris suis In herbario Allionii stant sub hoc nomine exemplaria duo sine indicatione loci natalis, quorum alterum pertinet ad veram hujus nominis speciem, alterum res diversa est. Quoad stirpem, de qua loquitur Cl. Tenorius in Fl. Nap. I. p. 124., ipse auctor suspicatur esse advenam et advena revera est juxta exactiores notitias, quas mihi comparavi." — Equidem spontaneam in herbario tantum reperio ionicam: in montibus Caria Leucadiae, et in rupestribus Trini ejusdem. Junio. Julio. Mazziari. Quid sit „Trini" non intelligo, nec novi num recte legerim. Planta multo tenerior, quam copia speciminum cultorum.

Tab. 93. MCMXXXIV. II. Pars caulis postposito folio, in quo rhacheos pubes neglecta. 6. Involucri squama. +. 7. Flos. +. 8. Flos junior sine petalis. +. 9. Petalum. +. 10. Mericarpium. +. 11. Idem transsectum. +.

2. Ath. cretensis L. Sp. 354: foliis bipinnatipartitis, partitionibus linearibus bi- usque quinquefidis, umbella 6-9radiata, petalis albis a brevissimo cuneo statim dilatatis transversis. Libanotis cretensis Scop. Carn. I. 192. Ath. Matthioli Sut. Helv. I. 161. A. mutellinoides Lam. Dict. I. 325. A. rupestris Vill. Dauph. II. 648. (Haec synonyma ad plantam calvam: A. cre- [illegible]. mutellinoidem DC. pertinent.)

Crescit in alpibus ubique. Aestate. ♃.

Tab. 94. MCMXXXV. II. Planta. 4. Flos. +. 5. 6. Petala varia puberula. +. 7. Petalum calvum. +. 8. Fructus et carpophorum in pedicello cum squama involucelli. +. 9. 10. Mericarpia transsecta. +. 11. Papilla ex fructu. +. 12. Mericarpium intus visum. +.

3. Ath. aurea De Vis Dalm. III. 44: recedit umbellis 10 — 12 radiatis, petalis flavis, angustis, longissime cuneatis. Libanotis aurea De Vis. l. c.: „Caule canescente, foliis tripinnatopartitis, laciniis linearibus brevibus acuminatis bi- — trifidis erectis hispidulis, vaginis involucrisque membranaceis lanuginosis, petalis longe unguiculatis, extus hirtis, fructu hirto flavescente. Radix fusiformis simpliciuscula. Folia radicalia viridia brevia breviterque petiolata, lacinulis sparse et

breviter hirtis. Caulis erectus strictus, a basi ramosissimus, ramis superne verticillatis, foliis bipinnatipartitis, vaginis late membranaceis lanuginosis. Umbellae terminales et axillares 10 — 12 radiatae, foliolis involucrorum omnium 5—6 membranaceis flavidis hyalinis lanuginosis, costa viridibus, radiis pube hirtellis. Umbellae multiflorae, pedicellis involucello subaequalibus. Calyx minute quinquedentatus. Petala obcordata, profunde biloba, apiculo lanceolato inflexo, basi in unguem longum attenuata. Styli primum breves erecti, dein fructui maturo subaequales divaricati aut patentes, stylopodio pulvinato glabro, stigmatibus stylo crassioribus. Fructus oblongus setis flavidis patentibus hirtus, pedicello suo sesquilongior. Pars superior plantae flavescens.

Obs. Similis L. cretensi, quae praeter notas adductas differt caule minus ramoso, foliis canescentibus nec viridibus, vaginis involucrisque angustioribus anguste membranaceis nec hyalinis, nec flavidis, petalis levius emarginatis albis."

Habitat in apricis saxosis montis Prologh, unde misit Doct. Georgius Roich. Flores flavi. Floret aestate. „⊙." Ill. auctor De Vis. misit ramulum rarissimae plantae, unde icon. Vere annua???

Tab. 94. MCMXXXV. I. Ramus. 1. 2. Petala. +. 3. Involucelli squama. +.

3 Ath. rupestris Rchb. fil.: foliis bipinnatipartitis partionibus leariligulatis, umbella 15 — 25 radiata, petalis albis, latis. Libanotis rupestris Scop. Carn. I. 192. Ath. Matthioli et rupestris Rchb. Exc. 470. Ath. Matthioli Wulf. in Jacq. I. 24. Turbith Matthioli Tausch. Usque bipedalis. Rhizoma validissimum, obliquum, nigrofuscum, superne vaginis fuscatis nitidulis. Foliorum lamina ambitu prope triangula decomposito pinnatipar ita partitionibus linearibus acuminatis. In planta culta partitiones hae multo latiores. Caulis sulcatus superne vel a basi ramosus ramis a foliis vaginatis stipatis. Involucri squamae linearisemilanceae acuminatae radiis pluries breviores. Radii sulcati, numerosi, quindecim ad viginti quinque. Involucelli squamae numerosae medio virides, ceterum late scariosae. Ovaria jam anthesi bene papilloso hispidula muriculis. Calyci limbus prope obliteratus. Petala unguiculata late obtusanguloquadrata lacinula acuminata inflexa. Mericarpia pentagona bene muriculato hispidula. Vittae solitariae magnae.

Specimina bannatica multo robustiora indumento brevi omnino per caulem radiosque umbellae tecta involucella multo longiora et angustius marginata offerunt. Specimina carnica prope: „Zhaun" a cl. Dolliner lecta quasi media. Quaestio in conclavi non solvenda.

Crescit in rupibus littoralis austriaci ac Bannatus. Aestate. ♃. Zhaun Dolliner! Pinguente, Slavnik. Tommasini! Görz. Papperitz! Sieber! Monte Maggiore Noë! Duino Jan.! Karfreit im Isonzothal. Papperitz! — Kalkfelsen des Berges Domuglett bei den Herculesbädern, auch bei Majdan nächst Orawitza. Wierzbicki! Heuffel!

Tab. 93. CMXXXIV. I. Caulis summitas et folium inferius. 1. Umbellula fructifera. +. 2. Fructus. +. 3. Involucelli squama. +. 4. Petalum. +. 5. Mericarpium transsectum. +.

XXXII. Portenschlagia De Vis.

Dalm. III. 45.

Hermaphroditica. Calycis limbus bene evolutus quinquedentatus. Petala brevissime unguiculata, rotundata, basi subcordata, apice ligula inflexa per marginem dorsumque papulis pluribus filiformibus. Styli prima anthesi ipsa jam bene evoluti, dein capitellati, deflexi. Diachenium ambitu subteres. Costae primariae et secundariae (contra tribus leges!) prominulae extus papillis saccharatis hispidae, fasciculi in costis primariis. Vittae in costis primariis ac secundariis valde dilatatae in plano commissurali. Carpophorum bipartitum.

P. ramosissima De Vis. III. l. c. 45. Athamanta ramosissima Portenschl. in R. S. Syst. Veg. 496. Athamanta verticillata Portenschl. in Tratt. En. pl. Dalm. p. 14. Athamanta flavescens Vis. Orto bot. di Padova 1842. p. 235. „Radix cylindrica perennis. Caulis depressus caespitosus." De Vis. l. c. Caulis teres plurisulcatus superne ramulis verticillatis. Folia longipetiolatata rhachibus teretibus sulcatis, ambitu oblonga decomposito pinnatipartita partitionibus linearibus. Folia in caulibus sub inflorescentiis saepe opposita. Involucra ex squamis pluribus linearilanceis erectis deflexisve. Involucelli squamae numerosae florum pedicellos aequantes." Flores ochroleuci" De Vis. l. c.!

„Ad moenia arcis Clissa, in rupestribus circa Almissa, Duare, Vrullia, Prossik et montis Biokowo, prope Ragusa versus Valle di Breno, et circa Cattaro." De Vis. l. c. Specimina mea: Fort Clissa v. Welden! „Littoralpflanze. An Kalkfelsen um Clissa und Almissa bei Spalato. Juni." Petter! Castel Duare Petter! Spalato Fleischer U. J.!

Tab. 86. MCMXXVII. Caulis fastigium. Folii portio. Postposita rhacheos basis. 1. Petalum intus. +. 2. Petalum a dorso. +. 3. Fructus a latere. +. 4. Vertex fructus valde immaturi. +. 5. Vertex fructus maturi stylis deflexis. +. 6. Diachenium transsectum. +. 7. Mericarpium transsectum. +. 8. Papilla saccharata ex fructu. +. 9. Mericarpium intus. +.

XXXIII. Conioselinum Fisch.

Hoffm. Umb. ed. 2. p. 185.

Hermaphroditicum. Calycis limbus obsoletus. Petala a cuneata basi oblonga apiculo angusto seu tota parte suprema inflexa. Styli anthesi papuliformes, vix dimidium stylorum maturorum attingentes; demum elongati apicibus capitatis. Diachenium octopterum; alae commissurales contiguae, reliquis subduplo latiores. Valleculae trivittatae. Carpophorum bipartitum.

C. Fischeri Wimm. Grab. Fl. Siles. I. 266. C. tataricum Fisch. Cat. Gorenk. Selinum Gmelini Bray Denkschr. bot. Gesellsch. Regsb. II. 36. Angelica chaerophylla „Lottermoser apud Eysenhardt inaug. de accur. pl. comp. p. 12." Radix biennis (?). Caulis glaber teres striatus. Vaginae foliorum amplae. Laminae ambitu triangulae tripinnatipartitae pinnulis oblongis acutis parce ac grosse serratis. Involucrum generale nullum seu paucisquamatum. Umbellae radii numerosi 15, 20 etc. sulcati. Involucelli squamae lineares acuminatae nonnullae margine obscure serrulatae pedicellis bene breviores. Flores albi.

Crescit in Silesia ac in ditione maxime orientali. Cl. Wimmer Fl. v. Schlesien dritte Bearb. p. 447. haec habet: „An waldigen und steinigen Gebirgslehnen. Im Kessel, auf dem Nesselurlich und kleinen Keilich im Gesenke, und in einigen Grasgärten der Dörfer Thomasdorf und Waldenburg, wohin die Bewohner dieselbe verpflanzt haben, von Grabowski entdeckt. Jul. Aug. „♃." Specimina mea Silesiaca: „Vom Glatzer Schneeberge" Tausch! Nesselurlich Krause! — Im Thale Drechselhäuschen bei Käsmark in der Zips. v. Uechtritz in Oestr. Bot. Wochenbl. 1857. p. 369. cf. Neilreich Nachtr. — Lithuanica: im Erlenwalde der Güter Grünwald und Schlossberg an der Gränze von Livonien und Litthauen, eine Stunde von Illuxta: S. B. Gorski! (Rchb. Fl. exsicc. 2440). — Tilsit Heidenreich! Comm. cl. Patze!

In Styria numquam vera planta fuit reperta, sed lapsu quodam indicata.

Tab. 78. MCMXIX. Caulis fastigium, demto ramo, postposito folio, de quo pinna decisa. 1. Involucri squama. +. 2. Ovarium junius. +. 3. 4. Petala. +. 5. Mericarpium. +. 6. Aliud mericarpium. +. 7. 8. Mericarpia intus. +. 9. Carpophorum. +. 10. Mericarpium transsectum. +.

XXXIV. Cenolophium Koch.
Umbell. 103.

Hermaphroditicum. Calycis limbus obsoletus. Petala oblonga, ima basi subcordata, brevissime unguiculata, lacinula inflexa. Styli anthesi papuliformes, abbreviati, acuti; demum elongati capitellati. Diachenium hexagonum jugis argutis aequalibus; intus demum secedentibus excavatis. Valleculae latissimae, univittatae. Commissura utrinque univittata. Totum mericarpium demum Archangelicae more adeo secedens, ut semen in pericarpio sicco fere utriculato nucleatum evadat. Carpophorum bipartitum.

C. Fischeri Koch l. c. Chrithmum mediterraneum M. B. Fl. t. III. 215. Peucedanum officinale Georgi It. I. 204? aliorumque. Peucedanum album Fisch. H. Gorenk. 1812. p. 46. Ligusticum Fischeri Lk. En. En. H. Berol. I. 276. Angelica Fischeri Spreng. in Schult. Syst. Veg. VI. 605. Cnidium Fischeri Spreng. Syst. Veg. I. 888. Silaus longifolius Led. Alt. I. 323. Rhizoma obliquum nigrofuscum comosum. Caulis sulcatus superne ramosus. Folia basi vaginis amplis petiolata, lamina ambitu triangula bipinnatipartita, partitionibus ambitu oblongotriangulis pinnatifidis laciniis oblongis apiculatis, seu tripinnatipartita partitionibus linearioblongis seu lineariligulatis acutis, hinc parce trifidis. Partitiones plus minus divaricatae. Involucrum generale nullum. Umbella quindecim- usque triginta radiata. Involucella setacea. Flores albi.

Planta a cl. Paulo Ascherson, Dre., altero inter custodes Herbarii Berolinensis, florae patriae vindicata.

In pratis. Aestate. ♃. Tilsit. Patze! In regione fluminis Niemen in Lithuania. Gorski!

Tab. 79. MCMXXIII. Planta foliis angustius partitis. 1. Flos dejectis staminibus. +. 2. 3. Petala. +. 4. 5. 6. Fructus. +. 7. Mericarpium junius transsectum. +. Cum tum temporis fructus maturos non habuissem et involucella neglecta a sculptore non vidissem juvat addere:

Tab. 149. MXM. sequentia. 1. Umbellula involucello bene delineato. 2. Mericarpium antice. +. 3. Idem postice. +. 4. Mericarpium transsectum. +. Parietes omnino secederunt. Loca lineolis cruciantibus illustrata vacua.

XXXV. Silaus Bess.
R. S. Syst. VI. p. 36.

Diagnosis juxta Silaum pratensem Bess.: Hermaphroditicus. Calycis limbus minutissime quinquedentatus seu obliteratus. Petala ungue brevissimo unguiculata, oblonga, apiculo inflexo apice ipso retuso seu trilobulo. Styli anthesi ipsa minuti, dein elongati, capitellati. Diachenium ambitu hexagonum. Costae paulo prosilientes fasciculis validis impositis. Fasciculis rarius cellulae postpositae resiniferae. Vittae in valleculis nullae. Carpophorum bipartitum.

De vittarum natura diutissime dubius haesi. „Cetera Ligustici" habet incl. Koch. Igitur „valleculae multivittatae." — Cl. Grenier et Godron Fl. Fr. I. 701. „Les autres charactères comme dans le genre Meum'. Igitur: „vallécules à bandelettes nombreuses" (l. c. p. 700). Mihi misero hac vallecularum copia delectari non contigit. Ingentem copiam fructuum perlustravi. Numquam vittae quid simile vidi. Tandem haec scribens per diem dissecavi fructus et dum plurimi vittis carebant, nonnulli uti jam descripsi post fasciculos costarum cellulas quasdam resiniferas gerebant. (Cf. t. 149. MXM. fig. 5.).

Silaum virescentem ill. Boissier hinc insero. Paucissimos et malos fructus tantum habui, licet speciminum copia haud spernenda praesto sit. Credo analyses tab. 83. 12. & 13. fidas

esse. Quod ubi acciderit, planta numquam ejusdem generis erit, cujus praecedens. In Buniorum exercitu meliori Marte militasse plantam judicaverim.

1. S. pratensis Bess. l. c.: caule angulato, foliis bi- seu tripinnatipartitis, partitionibus lanceolatis acutis, integris trifidis bifidisve; foliis summis squamaeformibus, involucro nullo seu uni- seu bisquamato, involucello e squamis lanceis pluribus. Peucedanum Silaus L. Sp. 354. Hayne Arzgw. VII. 5. Peucedanum pratense Lam. Fl. Fr. III. 469. Cnidium Silaus Spreng. Umb. Prod. 40. Ligusticum Silaus Duby DC. Bot. Gall. I. 230. Rhizoma apice comosum. Caulis usque tripedalis. Pedunculi umbellarum asperuli. Petala pallide lutea.

Crescit in pratis humidiusculis siccisve, ad agrorum margines etc. Aestate. ♃. In ditione media ac septentrionali haud rarus, licet non ubique. Dalmaticum non affert ill. De Visiani. Ill. Neilreich (Nachtr. zu Maly's En. p. 198.): „In Kärnten und am Littorale des adriatischen Meeres finde ich ihn nicht angegeben, sonst in allen Ländern."

Tab. 82. MCMXXIII. Planta in partes secta. 1. Rhachis umbellae. +. 2. Flos superne. +. 3. Petalum postice. + 4. Petalum antice seu intus. +. 5. Apex lacinulae petali. +. 6. Diachenium a latere. +. 7. 8. Mericarpia intus. +. 9. Mericarpium transsectum. +. 10. Umbellulae fructiferae.

Tab 149. MXM. fig. 5. Pars mericarpii transsecta. +.

2. S virescens Boiss. Ann. sc. nat. s. 3. t. 1. p. 301: caule striato angulato, foliis ambitu oblongis bipinnatipartitis, partitionibus linearibus mucronatis, hinc bifidis trifidisve, involucro multisquamato, squamis linearibus mucronatis, involucello plurisquamulato, squamulis linearibus acuminatis. Bunium virescens DC. Mem. Gen. IV. 499. Sium virescens Sprg. Umb. 94. Selinum Rochelii Heuff. Vix recedunt: Bunium peucedanoides M. B. Taur. Canc. I. 211. Sium peucedanoides Spreng. Umb. 92. Silaus carvifolius C. A. M. Ind. Canc. 125. Rhizoma comosum. Caulis sursum divaricato ramosus. Umbellae radii bene inaequales. Petala lutea.

In Hungaria ac Transsylvania. Ineunte aestate. ♃. (♂?). Bannat auf grasigen Hügeln in Suschera bei Grebenacz, dann bei Orawicza zwischen Gesträuch am Fusse des Berges Tilfa Mare 15. Juni 1839. Wierzbicki! Heuffel! „Auf grasigen Sandhügeln etc." Wierzbicki! Auf Grasplätzen zwischen Gebüsch und Sandhügeln des illyrisch-banatischen Grenzbezirks 1837. im Juli entdeckt. Heuffel! — Siebenbürgen: auf den Heuwiesen (Szenafu) bei Klausenburg. 24. Aug. 1859. von Janka!

Tab. 83. MCMXXIV. I. Caulis pars superior. II. Caulis basis cum rhizomatis apice. +. III. Plantula junior. 1. Portio pinnae. +. 2. Portio folii. +. 3. Umbellula. +. 4. Petalum intus. +. 5. Flos cum pedicello. +. 6. Squama involucri margine ac dorso asperula. +. 7. Stylopodium cum stylo. +. 8. Fructus antice. +. 9. Idem intus. +. 10. Idem a latere junior. +. 11. Idem a latere adultior. +. 12. 13. Mericarpia transsecta. +.

XXXVI. Pachypleurum Led.
Fl. Alt. I. 296.

Hermaphroditicum. Calycis limbus quinquedentatus seu obsoletus. Petala a basi constricta unguiculata oblonga seu transverse ovata, intus per lineam mediam bicarinata apice acuto inflexo. Styli anthesi papuliformes acuti; dein elongati capitellati. Diachenium octopterum; valleculis prope rectangulis cum alis dilatatis. Fasciculi ante alarum bases. Vittae nullae. Carpophorum bipartitum.

Pater, fl. excurs. 471., plantam optime retulit ad Ledebourii Pachypleurum.

Cl. Koch, edit. Synops. I. p. 299: „Gaya simplex Gaud." „Genus Pachypleuri Led., in flora altaica I. p. 296. descriptum, notis essentialibus a Gaya differt et alius tribus est.

Cl. Koch, edit. 2. p. 329: „Gaya simplex Gaud. helv. 2. p. 389. 1828." „Genus Pachypleuri Ledeb. 1829 innotuit."

Cl. Koch non monuit, quod debuisset, Gayam jam Malvaceam adesse nuncupatam.

Cl. Grenier Godron Fr. I. 699. iterum habent Gayam et addunt Gaud. Helv. II. 389. non Kunth, ac si idem nomen bis pro genere tolerari posset.

Cl. Meissner (Plant. Vasc. Gen.) II. p. 104: „Neogaya Nov. Decb.r 1837. — Gaya, Gaud., DC. p. 163. Koch Synops. Fl. Germ. p. 299. (non Kunth). — Pachypleurum Rchb. fl. excurs. p. 471. (non Ledeb.) — ?Arpitium Neck. — Quum antiquior Gaya, a cl. Kunth recondita, a recentioribus restituta sit (v. supra Malvacearum t. p. 27., comm. p. 24.), Gaudiniani generis nomen mutare coacti sumus, et quum Arpitium Neck. synonymon dubium sit, genus Neogayam dicere proponimus, quo nomine simul synonymon absque confusionis periculo includitur.

Obs. Vittae valleculares a cl. Koch (Deutschl. Flora I. p. 398. n. 880.) dicuntur tenerrimae, obsoletae, pallidae; apud cel. DC. vero ut etiam a cl. Rchb., l. c., et Koch (Synops. l. c.) fructus traditur evittatus; apud cl. Tausch contra (l. c. p. 345. in nota) in eadem specie (sc. Neogaya simplici Nob., s. Gaya simpl. auct.) valleculae describuntur 1-vittatae et commissura 4-vittata."

Illustr. Ruprecht in E. Hofmann d. nördl. Ural 1856. vol. II. p. 35.: Planta Uralensis certe eadem est ac P. alpinum in Fl. Altaica primo descriptum nec differt Conioselinum? Gayoides Less. in reg. alp. mont. Tremet lectum. Utriusque specimina originalia ipse investigavi. Idem quoque videtur Pachypleurum (seu Neogaya) simplex (Flor. Ross. et Taymyr.) Forsan etiam genuinum Allionii, nemo saltem charact. differentiales utriusque plantae rigorose exhibuit. Involucri foliola in utraque variant, modo integra, modo trifida, modo repetite trifida, non solum in Lessingiana, sed et in Salisburgensi. Differentias e vittis, pubescentia, divisione et latitudine foliorum involucri nihili habenda esse, jam cl. Reichenbach, Koch et Bertoloni, nec non natura ipsa, docuerunt. Neogaya idem est genus ac Pachypleurum et certe superfluum, at species forsan diversae. In P. simplici germanico cremocarpia inter costas plerumque glabra, fere semper colore violaceo suffusa, stylopodium magis prominens, hoc vero passim in P. alpino uralensi-altaico conspicitur. Restat unica magnitudo fructuum maturorum, qui licet paulo variabiles in P. alpino, distincte minores sunt in speciminibus P. simplicis ex Alp. Carinthiacis, a me ipso in statu maturissimo collectis, quod saltem aliis nonnullis germanicis maturis non refutatur. An hoc sufficit ad speciem constituendam?

1. P. simplex Rchb. l. c. 471.: mericarpii alis utrinque planis transsectione linearibus, interstitiis vallecularibus calvis. Laserpitium simplex L. Mant. 56. Ligusticum simplex All. Ped. II. 15. Rhizoma brunneum squamarum residuis tectum, pluriceps, capitibus comosis. Folia longius brevius petiolata, ima basi vaginantia, bi-, vulgo tripinnatipartita, partitionibus linearilanceis acutis obtusisve. Pedunculus validus sulcatus. Involucri squamae ligulatae acutae, margine scariosae, simplices, seu utrinque unidentatae, seu pluridentatae. Umbellae radii validi minute muriculati, subaequales. Involucelli squamae ligulatae acutae, flores prope aequantes. Flores sulfureoviriduli seu alboviriduli. Involucella ac involucra pallida. Fructus verticibus sordide violacei.

In summis alpium herbidis. Aestate. ♃. Per tractum alpium ac in Pedemontio. Aestate. ♃.

Tab. 87. MCMXXVIII. I. II. Plantae. 1. 2. Involucri squamae. +. 3. 4. 5. 6. Petala

intus. +. 7. Carpophorum. +. 8. Fructus junior. +. 9. Fructus adultior. +. 10. 11. Vertices fructuum. +. 12. 13. Mericarpia transsecta. +. 14. Fructus antice. +. 15. Mericarpium intus. +.

(2.) **P. alpinum** Led. Alt. 397: mericarpii alis utrinque convexis transsectione biconvexis, interstitiis vallecularibus puberulis. Planta praecedenti altior, foliis simplicioribus.

In Asia boreali rossica. ♃. Specimina mea ex Dahuria, Altaï, regione Baikalensi.

Tab. 88. MCMXXIX. I. Caulis pars superior. II. Planta. 1. Involucri squama. +. 2. 3. Petala. +. 4. Flos. +. 5. Mericarpium antice. +. 6. Mericarpium intus. +. 7. Mericarpium transsectum. +. 8. Rhachis umbellulae e. p. +.

Tribus V. ANGELICEAE Koch.

Umb. p. 98.

Fructus transverse secti lenticulares, extrorsum marginibus alatis, alis hiantibus nec juxta appositis

XXXVII. Angelica (L. e. p.) Hoffm.

(Gen. n. 347.) Umb. I. 158.

Calycis limbus obsoletus. Petala cuneato oblongolanceolata acuminata, apicibus inflexa. Styli anthesi abbreviati, dein elongati. Diachenii alae laterales dilatatae, dorsales humiles. Valleculae univittatae. Fasciculi supra basin costarum. Tota fructuum substantia fructu maturo cohaerens, nec Archangelicae more secedens, carpella nucleata sistens. Raphe centralis. Carpophorum bipartitum.

1. A. sylvestris L. Sp. 361: foliorum partitionibus oblongis acutis serratis, umbellae radiis numerosis. Imperatoria sylvestris DC. Fl. Fr. IV. 286. Selinum sylvestre Crantz a. 177. Selinum pubescens Moench Meth. 80. Rhizoma validum. Caulis fistulosus striatus, sursum velutino puberulus, glaucus. Folia radicalia longipetiolata, caulina superiora petiolo vaginaeformi, bi- usque tripinnatipartita, partitionibus petiolulatis oblongis acutis serratis. Folia summa nunc tantum vaginae. Flores sordide albi seu albido lilacini.

b. var. Bertolonii Rchb. fil. Mss. in tab. 95: foliorum partitionibus rotundulis. Angelica sylvestris β. foliolis ovatis oblongisve. Bertol. Ital. III. 412. Et l. c. 414: „Varietas β., quae frequentior in Italia demissa, distinguitur foliolis brevioribus, late ovatis, aut ovato oblongis, et quandoque etiam lanceolatis, nunc utrinque glabris, nunc in tota facie inferiore, aut saltem in nervis, venisque pubescentibus. At haec ipsa brevitas foliorum non semper constans, quamvis communior. Teneo enim exemplaria missa ab egregio Marzialetto, quae habent foliola late ovato-oblonga bipollicaria, et ea, quae ipse legi in regno Neapolitano, gaudent eisdem foliis sesquipollicaribus. In partibus inflorescentiae, et fructificationis, nulla diversitas a specie.

c. elatior Wahlb. Carp. 84: foliorum partitionibus summis basi decurrentibus, confluentibus. Angelica montana Gaud. Helv. II. 341.

Crescit in pratis humidis, ad rivulos, in sylvis. Aestate. ♃. Ubique. Imo Dalmaticam habet cl. De Visiani. b. Bertolonii: Fassa: Facchini! c. elatior. Hercynia Hampe! Saxonia metall.: Schwarzwasser zwischen Johanngeorgenstadt und Breitenbrunn. Weicker! Schmiedeberg Rchb. fil.!

1839! Mondsee bei Salzburg Hinterhuber! Ritten bei Botzen v. Hausmann! — Bex Schleicher! E. Thomas! Bévieux, Villeneuve Rchb. fil.!

Tab. 95. MCMXXXVI. I. II. Planta. 1. Flos junior demtis staminibus et petalis. +. 2. Fructus junior. +. 3. Flos superne. +. 4. Mericarpium transsectum. +. 5. Carpophorum in pedicello. +. 6. 7. Mericarpia antice. +. 8. Involucelli squama. +.

var. Bertolonii Tab. c. III. Folium.

var. elatior: Tab. 96. MCMXXXVII. Umbella postposita folii part. 1. Umbellula. +. 2. 3. 4. Petala. +. 5. Fructus. +.

Obs. Angelica pachyptera Av. Lall. Hort. Petrop. IX. 58. mihi non innotuit.

2. A. pyrenaea Spreng. Umb. 62: foliorum partitionibus linearibus integris bi- — trifidisve, umbellae radiis paucis, ternis usque septenis. Seseli pyrenaeum L. Sp. 374. Selinum pyrenaeum Gouan Ill. p. 11. t. 5. Selinum Lachenalii Gmel. Bad. I. 640. t. 3. Rhizoma calamum anserinum crassum (siccum!), polyrrhizum, unicaule. Caulis bipollicaris usque ultra bipedalis, sulcatus, simplex, seu ramosus. Folia bene petiolata, petiolis ima basi vaginaeformibus. Lamina ambitu triangulo oblonga bipinnatipartita, partitionibus pinnatidentatis, dentibus semilanceis acuminatis. Involucrum nullum. Umbellae radii valde inaequales. Involucella paucisquamata. Petala flavidoalbida, saepe purpureo aspersa. Et fructus nunc purpureo aspersi. In plano commissurali nunc vittam utrinque solitariam, nunc vittas geminas decepi.

Crescit in montibus Vogesiacis. Aestate. ♃. Commençement de Juillet. 1841. Prairies spongieuses et bois humides sur le granit, près de Lièczy, canton de Gérardmer. Jacquel! Schultz Fl. Gall. & Germ. exsicc. 451. Döll. Rhein. Flora p. 719: „In Gebüschen und auf Triften der höheren Vogesen, besonders häufig zwischen Gérardmer, dem Hoheneck und St. Leonhard."

Tab. 97. MCMXXXVIII. I. Planta. II. Umbella fructifera. 1. Flos superne. +. 2. 3. Mericarpia extus. +. 4. Mericarpium intus. +. 5. 6. Mericarpia transsecta. +.

XXXVIII. Archangelica Hoffm.
Umb. I. 168.

Calycis limbus vulgo obliteratus, nunc minute quinquedentatus. Petala a cuneata basi oblonga acuminata apiculo inflexo. Styli post anthesin haud multum aucti. Diachenium hexagonum. Juga lateralia reliquis majora. Vittae numerosae, in pericarpii lamina interna demum a lamina externa secedente, pericarpium nucleatum efformante. Carpophorum bipartitum.

A. officinalis Hoffm. l. c. Angelica Archangelica L. Sp. 360. A. sativa Mill. Dict. n. 1. Angelica littoralis Fries. Hayne Arzgw. VII. t. 8. Caulis teres glaber striatus. Folia bipinnatipartita. Partitiones oblongae acuminatae serratae, hinc lobatae, simplices seu tri-, seu bifidae, infimae saepe bene semicordatae. Petioli basi vaginantes. Umbellae amplissimae plurimiradiatae. Involucrum nullum. Involucella paucisquamata. Radii umbellae asperuli. Petala flavovirentira.

In dumetis ac humidis in planitie boreali et in subalpinis. Aestate. ♃.

Icon. nostr. Tab. 99. MCMXL. Caulis sectus. Postpositum folium inferius. 1. Flos expansus superne. +. 2. Flos junior demtis petalis staminibusque a latere. +. 3. Diachenium transsectum. +. 4. Mericarpium transsectum. Ruptura strati interni ac externi pericarpii jam est confecta. +. 5. Portio tantum interna, semen transsectum ac stratum pericarpii adhaerens. +. 6. Mericarpium de filo carpophori pendulum. +. 9. Mericarpium antice. +.

Tab. 101. MCMXLII. II. Rhizoma siccum ex pharmacia.

Obs. Archangelica slavica Reuss. Slov. 184. mihi non innotuit.

XXXIX. Ostericum Hoffm.
Umb. I. 164.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala longiunguiculata in laminam hastato cordatove ovatam expansa, lacinula inflexa. Styli mox elongati apice capitellati. Diachenium utrinque depressum alis lateralibus bene hiantibus. Juga mediana minus elevata, juga lateralia in alas dictas expansa. Juga secundaria supra vittas in valleculis solitarias nunc evoluta. Pericarpium demum in lamellas duas secedens, externa fasciculos auferente. Carpophorum bipartitum.

O. palustre Bess. En. Pl. Volh. 94. Angelica pratensis M. B. Cat. Gor. 1812. Selinum odoratum Bernh. Spreng. Umb. p. 60. Ostericum pratense Hoffm. Umb. Gen. I. 164. Imperatoria palustris Bess. Fl. Galic. I. 264. Rchb. Crit. V. 588. Rhizoma perenne. Caulis bene angulatus, spithamaeus usque bipedalis. Folia infima longipetiolata, bipinnatipartita, partitionibus oblongis seu cordatooblongis serratis acutis. Laminae foliorum superiores in vaginis sessiles, summa folia vaginae. Anguli caulis nunc apices versus membranacei. Involucrum generale nullum seu paucisquamatum. Involucella paucisquamata, squamis limbo serrulatis. Petala albida.

Crescit in pratis aestate exeunte florens raro in ditione media ac orientali. ♃. Zwischen Dieskau und Osendorf bei Halle Garcke! Spandau: Waldsaum beim Bredower Forsthaus 1845. Reinhardt! Rach! Erfurt Bernhardi! Biltz! Buddensieg! Scheithauer! Freudenthal bei Arnstadt. Osswald ex Koch Syn. Sylkowo bei Posen. Ritschel!

Tab. 98. MCMXXIX. Caulis basis et summitas. 1. Involucelli squama. +. 2. Carpophorum in pedicello. +. 3. (lapsu 14!) 4. 5. Petala. +. 6. 7. Flos dejectis petalis ac filamentis. +. 8. 9. Mericarpia antice. +. 10. Diachenium transsectum. +. 11. Parietis pars magis aucta. +. 12. 13. Mericarpia matura transsecta. +.

XL. Levisticum K.
Umb. 101. f. 41.

Calycis limbus obsoletus. Petala oblonga unguiculo baseos ac apice involutis. Styli anthesi papuliformes acuti dein paulo elongati capitati. Diachenium utrinque depressum costis lateralibus magis prominulis duplo latioribus alaeformibus. Vittae solitariae antepositis demum lacunis. Carpophorum bipartitum.

L. paludapifolium. Ligusticum Levisticum L. Sp. 359. Angelica Levisticum All. Ped. II. 10. A. paludapifolia Lam. Dict. I. 173. Ligusticum officinale K. Umb. 101. f. 41. L. vulgare Rchb. Exc. 463. Rhizoma ramosum, apice squamis multis vestitum. Caulis sulcatus hominem altus. Folia basi vaginantia petiolata pinnatipartita, partitionibus tripartitis alternanti paripinnatis partitisve partitionibus cuneato oblongis integris trifidis, bifidisve antrorsum pauciserratis. Folia superne obscura, inferne pallide viridia; suprema simplicia cuneatooblonga acuminata. Involucra deflexa plurisquamata. Involucella integra cupulata multidentata. Petala viridiflava. Fructus brunnei.

Apud nos in regionibus montanis hic inde culta et quasi efferata. Olim in ditione Leodiensi a cl. Lejeune indicatum spontaneum. Ex Croatia habeo: „in graminosis ad Severin. Jun.“ Sadler! Num spontaneum?

Tab. 100. MCMXLI. Caulis summitas. Folium suppositum. Rhizoma appositum. 1. Pars involucelli. +. 2. 3. Petala. +. 4. Carpophorum in pedicello. +. 5. Fructus juvenis anthesi vix

peracta. +. 6. 7. Mericarpia antice. +. 8. Mericarpium intus. +. 9. Mericarpium transsectum. +. 10. Diachenium transsectum. +.

XLI. **Selinum** L. (Hoffm.)
(Gen. 337.) Umb. 150.

Calycis limbus obsoletus. Petala a basi contracta unguiculata oblonga apice lacinula inflexa. Styli filiformes apicibus capitellati anthesi evoluti. Fructus a dorso utrinque compressus pentapterus, alis subaequalibus a fasciculo elongato percursis. Vittae in valleculis solitariae, in superficie commissurali utrinque geminae. Carpophorum bipartitum.

S. Carvifolia L. Sp. 350. Laserpitium selinoides Scop. Carn. I. 198. Angelica Carvifolia Spreng. Umb. Prodr. 16. Mylinum Carvifolia Gaud. Helv. II. 344. Seseli angulatum Lam. Fr. IV. 410. Seseli Pseudo-carvifolia All. Ped. II. 9. Rhizoma radicibus fusiformibus. Caulis angulatosulcatus apicem versus ramosus seu simplex. Folia longipetiolata petiolo ima basi vaginante, sulcato; bipinnatipartita, partitionibus pinnatifido serratis, laciniis limbo microscopice denticulato-asperulis. Involucrum generale nullum. Involucella e squamis linearibus acuminatis pedicellos apice asperulos subaequantibus. Petala lactea.

Nunc commutatur cum Peucedano palustri, quod minus videtur necessarium, cum hoc gaudeat involucro generali.

Crescit in umbrosis sylvarum, in herbidis ad sylvarum margines, in pratis. Aestate. ♃. Forsan in tota ditione excepta Dalmatia.

Tab. 101. MCMXLII. I. Planta. 1. Folii portio, ut videas limbum serrulatum. +. 2. Petalum. +. 3. Fructus. +. 4. Umbellula. +. 5. Mericarpium antice. +. 6. Idem intus. +. 7. Diachenium transsectum. +. 8. Mericarpium transsectum monstrosum, haud pentapterum, sed tetrapterum. +. 9. Mericarpium pentapterum geneticum transsectum. +. 10. Carpophorum cum pedicello. +.

Tribus VI. PEUCEDANEAE DC.
Prodr. IV. 70.

Fructus a dorso compressus, costis lateralibus externis convexis, incrassatis seu alaeformibus, contiguis. Mericarpia costis primariis elevatis, secundariis nullis.

XLII. **Opoponax** K.
Umb. 96.

Calycis limbus minutus. Petala transverse orbiculata, basi abrupte ac brevissime unguiculata, apicibus ligulatis retusis involutis. Styli jam anthesi capitellati, demum paulo aucti. Fructus utrinque valde depressi, calyce obliterato, costis primariis lateralibus incrassatis, reliquis parvulis, costis secundariis spuriis supra vittas in valleculis dilatatis numerosas seu solitarias. Carpophorum bipartitum.

O. Chironium K. l. c. Pastinaca Opoponax L. Sp. 376. Laserpitium Chironium L. Sp. 358. Pastinaca altissima Lam. Fl. Fr. III. 465. Ferula Opoponax Spreng. — R. S. Syst. VI. 597.

Heracleum hispidum Friw. Mss. — Gouan. Ill. tab. 13. 14. W. K. 211. Rhizoma crassum, flavum, gummi resinam tenens jam a veteribus sub Costi illyrici nomine notam. Caulis hominem altus, striatus, superne ramosus, glaber seu asperulus. Folia infima oblonga cordata, superiora laminae ambitu triangula, pinnatipartita, partitionibus infimis pinnatipartitis, partitionibus cuneato cordato rotundatove oblongis dentatis obtuse acutis, superioribus simplicibus; partitione summa imparipinnatifida. Umbella terminalis maxima. Umbellae laterales minores. Involucrum generale paucisquamatum. Involucella plurisquamata. Petala mellicoloria. Fructus mericarpia nunc ambitu orbiculari, nunc ambitu oblongo.

Crescit in apricis saxosis Dalmatiae, Istriae, Croatiae, Liguriae. Aestate. E. gr.: Spalato Dalmatiae Fleischer! „Gebirgspflanze." Auf allen höhern Bergen Dalmatiens. F. Petter! — Istrien im Gebüsch. Tommasini! — Barbana in Istrien. Papperitz! — In ruderatis Croatiae Sadler! An Zäunen in der Lika. Schlosser!

Tab. 102. MCMXLIII. Caulis summitas et folii partes duae. 1. 2. 3. Petala. +. 4. 5. Fructus juniores. +. 6. Stylopodium cum capitibus stylorum. +. 7. Stylopodium mericarpii superne visum. +. 8. Diachenium remoto altero mericarpio ita ut parietem posteriorem conspicias. +. 9. Diachenium extus. +. 10. Mericarpium transsectum. +. 11. Carpophorum. +.

Tab. 149. MCM. 6. Mericarpium transsectum. +.

XLIII. Ferula T.

Inst. rei herb. p. 321. t. 170.

Polygama. Calycis limbus vulgo breve quinquedentatus*). Petala oblonga bene acuta, apicibus plus minus involutis. Styli in floribus hermaphroditicis filiformes capitati, in floribus castratis subnulli seu papuliformes. Diachenium primum statu ovarii turbinatum, serius utrinque depressum. Costae medianae vix elevatae, laterales externae validae alaeformes. Vittae solitariae usque plures per valleculas. Carpophorum bipartitum.

Sect. I. Ferularia DC. Prodr. IV. 174.

Caulis teres. Involucrum generale nullum.

1. F. communis L. Sp. ed. II. 355: foliis supradecomposito partitis, ambitu oblongis, laciniis linearibus acutis limbo laevibus, utrinque viridibus, ramis inflorescentiae a vaginis amplis stipatis, umbellis bene evolutis. Ferula nodiflora Sibth. Sm. Fl. Gr. III. 72. Stirps maxima, pulcherrima. Flores flavi. Umbellae terminales hermaphroditicae vulgo exinvolucellatae, laterales masculae involucellatae.

Ubi tabulam depinxi, fructus maturissimos elegi, quos habui. Sunt ex „Jamin pl. D'Algerie 1850. 30. Ferula communis L. Coteaux du Sahel, environs d'Alger. Fol. Mai. Fr. Juillet." Omnes valleculas gerunt univittatas. Contra copia aliorum speciminum reliquorum vittas in valleculis raro solitarias, geminas, vulgo ternas offerunt, quales fructus in altera tabula depinxi. Non liquet, num illa algeriensis sit alia species, nam reliqua specimina algeriensia (prairies de La Chiffa, 20. Feb. 1861. Lefébvre) plane carent fructibus. Quaestio ab ill. Cosson certe solvetur. Non est F. vesceritensis Coss. Dur., quam typicam teneo.

Reliqua specimina inter se fructuum indole etiam bene differunt. Ita corsicana (Kralik! Salzmann!) fructibus brevibus bene excellunt. Specimina graeca (v. Spruner! v. Heldreich!) juga lateralia multo latiora efferunt.

---

*) Cf. Ferulam Heuffelii Gris.

Indicatur in Dalmatia; „in saxosis apricis insulae Lesina." De Vis. l. c. III. 48. Nicaeae fuit indicata ab Allionio. Ego inde non obtinui. Habeo canariensem, algeriensem (cf. supra), lusitanicam, corsicam, gallicam, italicam, graecam, cretensem, turcicam.

Tab. 104. MCMXLV. I. Caulis summitas. II. Umbellula fructifera. III. Folii portio. 1. Involucelli squama. +. 2. Flos masculus dejectis petalis et staminibus. +. 3. Flos junior hermaphroditicus dejectis petalis et staminibus. +. 4. Stylopodium floris masculi. +. 5. Stylopodium floris hermaphroditici. +. 6. 7. 8. Petala. +. 9. Mericarpium extus. +. 10. Mericarpium intus. +. 11. 12. Mericarpia transsecta. +. Figurae 9 — 12 juxta plantam algeriensem, quae fortasse non huc pertinet.

Tab. 145. MCMLXXXVI. 1. 2. Mericarpia antice. +. 3. 4. 5. Mericarpia intus. +. 6. Mericarpium transsectum. +.

2. F. glauca L. Sp. II. 518: recedit foliis crassioribus, partitionibus latioribus, brevioribus, superne viridibus nitidis, infra glaucis. Ferula neapolitana Ten. Nap. III. 340. t. 9. 10.

Cl. De Visiani l. c. p. 48. duos afferat characteres distinctivos inter utramque speciem. Umbella centralis in praecedenti dicitur subsessilis, in hac pedunculata. Fructus in illa, communi „dicuntur basi angustati jugis acutis, in hac utrinque vix acutati jugis acutis." Umbella subsessilis nunc occurrit. De fructibus nil mihi licet dicere, cum nullos habeam.

Dalmatia: „Ad muros hortorum secus mare circa Ragusa, et in monte Marian prope Spalato." De Vis. l. c. 48! — Specimina mea dalmatica: Ragusae et Spalati. Visiani! Monte Marian an Ackerdämmen. Petter! — Restat unum specimen, quod quis legerit nescio: „Ferula thingitana. Ragusa", quod excellit laciniis foliorum valde brevibus. Hoc gaudet umbella terminali optime sessili. Simile specimen, etiam sine fructibus, habeo in Pyraeo a Sprunero lectum.

Tab. 103. MCMXLIV. Caulis summitas et folium sectum. 1. 2. 3. Fructus variae aetatis. +. 4. 5. Idem superne. +. 6. Flos superne. +. 6. Fructus sterilis. +.

3. F. Sadleriana Led. Ross. II. 300: foliis supradecomposito partitis, ac ambitu oblongis, laciniis limbo, pagina inferiori et praesertim per nervum medium scaberulis, rhachibus ipsis laciniarum etiam limbo scaberulis, vaginis umbellarum lateralium fultientibus maximis inflatis, umbellis bene evolutis. Ferula Sibirica Sadl. Com. Pest. I. 228. Peucedanum sibiricum W. K. Rar. Hung. I. p. 60. tab. 60. Ferulago Sadleri Grisebach & Schenk It. 318. Caulis teres subtilissime striatus, superne flexo ramosus. Vaginae caulis inferiores foliigérae. Rami summi sine ullis vaginis. Umbellae ramorum terminales saepe sessiles ab umbella una pluribusve minoribus stipatae. Involucella in umbellis masculis. Stylopodia pulchre crenulata. Petala flava apicibus ligulatis, haud ita acutis uti Ferulam decet. Fructus oblongi depressi costis mediis argutis humilibus, lateralibus latis. Vittae in valleculis solitariae, additis saepe vittis minutis abbreviatis in valleculis lateralibus. Vittae commissurales binae usque quaternae.

Hungaria: Berge bei Ofen: Piliser Berg. Sadler! Gerenday! (benigne comm. specimen pulcherrimum additis fructibus cl. de Kovats, prof. pesthiensi). Fructus authenticos etiam misit cl. Neilreich in Hort. Vindob. 1845. lectos. — Thordaer Schlucht in Siebenbürgen Wolff Exsicc. fid. Neilreich Nachtr. 200.

Tab. in supplemento edetur.

4. F. Heuffelii Gris.: foliis supradecompositis laciniis ligulatis obtuse acutis hinc pinnatidentatis, limbo laevibus, vaginis umbellarum lateralium fultientibus nullis, nunc squamis quidem linearibus acutis abbreviatis, umbellis saepe paniculatim solutis. Glabra. Calycis limbus mihi nunquam evolutus obvius. Stylopodii limbus pulchre crenulatus. Petala lutea.

Bannatus: auf Kalkfelsen beim Kazan, an der Donau zwischen Plavischewitza und Orsowa. Mai. Juni. Heuffel! (sub Ferula communi L. edita).

Tab. 105. MCMXLVI. Summitas caulis postposito folio. 1. Flos hermaphroditicus. +. 2. 3. Petala [illegible] expan[illegible]. +. 4. Flos masculus dejectis petalis et filamentis. +. 5. Fructus junior. +. 6. Stylopodium floris masculi superne, egregie verrucosum. +. 7. Stylopodium mericarpii fertilis. +. 8. Vertex fructus a latere. +.

Sect. II. Ferulago K. Syn. ed. II. 332.

Caulis angulato sulcatus. Involucrum generale.

5 F. Ferulago L. Sp. ed. 2. 356: foliis supradecompositis, a. basi angustatis, fructibus obovatis costis mediis obtusis filiformibus. Fer. nodiflora Jacq. fl. austr. 5. 28. t. 5. Fer. sulcata Rchb. exc. 461. ex loco. Ferulago nodiflora K. Umb. 97. Ferulago galbanifera K. Syn. ed. II. 332. Planta maxima homine altior. Rhizoma validum bene strigoso comosum, vagina una alterave servata. Folia radicalia basi bene vaginata, dein petiolata, tripinnatipartita usque supra decomposita partitionibus linearibus acutis margine superiore nunc microscopice serrulatis. Folia superiora brevius petiolata, minus vaginata, superiora adhuc vaginaeformia, in involucrorum squamas abeuntes, quae vulgo angustiores, quam in Ferula sylvatica. Umbellae laterales verticillatae, vulgo masculae, dum centralis hermaphroditica. Petala brevissime unguiculata, transversa, apice haud acuto, sed transverso, dentatulo. Flores masculi ovario prope carentes. Calyces in floribus hermaphroditicis pulchre evoluti. Petala bene flava, mellicoloria. Diachenia costis lateralibus bene crassis. Vittae in valleculis et plano commissurali bene numerosae, vulgo quaternae.

Crescit in collibus apricis, saxosis ditionis bene australis. Aestate. ♃. Tirolia australis: bei Trient v. Hausmann! Roveredo Facchini! [(In Fl. Tirol. Hausmanniana haec leguntur: unfruchtbare Wiesen und felsige Orte im südlichen Tirol (Koch Taschenb.) Sehr häufig in Folgaria auf Bergwiesen am Monte Finocchio (Heufler!). An felsigen Stellen bei Roveredo, an der Landstrasse gegen Vallarse (Facchini). Eben da an buschigen Hügeln alla Seglia (Cristofori). Auf Hügeln im Tridentnischen (Pollini!), Trient (Perini!).] — Verona Kellner von Köllenstein! — Triest Hoppe! Tommasini! — Labaci Graf! „Carniolia“ Bernhardi! — Fiume Noë! „Croatia“ (Agram?) Schlosser! — Dalmatia: litorale und subalpine Pflanze. Auf steinigem Boden am Fort Grippe bei Spalato, und um Clissa. Petter! l. c. (Inter specimina exstant nonnulla, quae adeo nodoso inflata, ut Ferulam nodosam Boiss. tibi in mentem revocent. Sectae chrysalides dipteri forsan insecti mihi obtulerunt). Cl. De Visiani habet: „circa Spalato, Clissa, Koinsko, Ragusa et Cattaro.“

Tab. 107. MCMXLVIII. Caulis summitas. Folium postpositum. 1. Petalum a dorso visum expansum. +. 2. Idem antice, directione naturali. +. 3. Flos hermaphroditicus dejectis petalis ac staminibus 4, longitudinaliter sectus: vides ovula pendula. +. 4. Flos idem integer. +. 5. Stylopodium floris hermaphroditici superne. +. 6. Flos masculus superne. +. 7. Idem inferne visus pedicello deciso. +. 8. Idem a latere dejectis staminibus. +. 9. Mericarpium extus. +. 10. Mericarpium transsectum. +.

6. F. sylvatica Bess. Mss. in R. Sch. Syst. VI. p. 592: foliis supradecompositis, medium versus dilatatis, fructibus ovalioblongis, costis internis filiformibus obtusis. Peucedanum officinale Bess. Galic. I. 208. Ferula Barrelieri Ten. Nap. III. 342. Ferula communis Pett. in schedis et Bot. Wg. 408. Lophosciadium Barrelieri Gris. Spic. Rum. 372. — Rchb. Crit. IV.

f. 555. et p. 53. Rhizoma annulatum validum apice coma vaginarum lacerarum comosum. Folia brevius petiolata, quam in praecedenti, ima basi vaginantia, ambitu vulgo cuneato oblongo. Partitiones foliorum pinnatipartitae, seu bipinnatipartitae, laciniis linearilanceis acuminatis apicem versus nunc microscopice serrulatis. Folia caulina minora, summa vaginae ovatae obtuse acutae seu acutiusculae. Nunc occurrunt sub umbellis lateralibus vagina una seu duae oppositae. Involucra ac involucella saepe deflexa. Umbellae laterales masculae.

Specimina transsylvanica mire differunt foliis multo angustioribus. Fructus me deficiunt.

Crescit in Volhynia (unde non habeo, sed olim vidi in patris herbario), Transsylvania, Bannatu, Dalmatia. Aestate. ♃. E. gr. An Waldrändern bei Klausenburg. Sehr häufig. 12. Juli 1854. von Janka! Herrmannstadt Kotschy! — Ad Nyulas comm. cl. Pittoni d. Dannenfeldt, credo a cl. de Kovats lectam. — Bannatus: in sylvis ad thermas Herculis. Jun. Jul. Heuffel! Steinigte Waldplätze bei Csiklowa und Orawicza Wierzbicki! In Wäldern, Holzschlägen und auf Waldwiesen bei Orawicza, Csiklova, Szaska, Czokollen u. a. O. nicht selten. 12. Jun. 1844. Wierzbicki! Auf Kalkbergen bei Orawicza und Csiklova gemein. Wierzbicki! — Sonnige Hügel in Croatien. Jos. Cal. Schlosser! (Specimina ingentia pulcherrima). — Mai. Juni. Gebirgspflanze. Auf dem Berge Beljak unweit Spalato. Petter!

Tab. 106. MCMXLVII. Caulis summitas et folium, valde longe petiolatum, ex Rchb. Crit. l. c. 1. Flos masculus. +. 2. Petalum. +. 3. Stylopodium floris masculi. +. 4. 5. Mericarpia transsecta. +. 6. Diachenium antice. +. 7. Mericarpium intus. +.

7. F. monticola Neilr. Nachtr. 199: foliis supradecompositis laciniis longimucronatis, ambitu . . . ., fructibus oblongoellipticis costis omnibus corticosis incrassatis. Ferulago monticola Boiss. Heldr. in E. Boiss. Diagn. pl. orient. nov. III. 2. p. 91. ubi haec leguntur. F. glabra caule elato crasso angulato superne corymboso ramosissimo, foliis radicalibus . . . . ., caulinis sessilibus abbreviatis bipinnatisectis segmentis in lacinias lineares breves uninervias longiuscule mucronatas teneras, multifidis, umbella centrali amplissima composita longissime et multiradiata, involucrorum phyllis oblongis mucronatis parallele multiveniis, involucelli oblongolanceolatis pedicellis fructiferis brevioribus, mericarpiis pedicello longioribus oblongoellipticis, stylopodio minuto plano stylis brevissimis coronato dentibusque calycinis in cupulam corticosam concretis circumdato jugis omnibus corticosis intermediis crassiusculis elevatis lateralibus in marginem valleculis duplo latiorem abeuntibus, valleculis trivittatis, commissura suboctovittata.

Hab. in dumosis prope Rachova ad radices Parnassi cl. Heldreich. Plantae elatae partem superiorem tantum vidimus. Umbellae centralis radii semipedales, umbellas partiales 8—9 edentes. Mericarpia 5 — 6 lineas longa, $2\frac{1}{2}$ — 3 lata. A F. galbanifera distincta foliorum laciniis brevioribus longius mucronatis, involucri phyllis latioribus, fructus jugis non filiformibus, sed corticosis incrassatis, stylis stylopodioque minoribus. F. campestris eisdem fere notis et praesertim jugis intermediis filiformibus differt. F. sylvatica Besser tandem est planta multo minor mericarpiis duplo minoribus ovalis.

Heuff. in Verh. Zool. bot. Vereins zu Wien VIII.: „glaberrima, caule crasso elato ad apicem usque angulato, foliis basilaribus ambitu lato oblongis tripinnatisectis, caulinis oblongis bipinnatisectis, segmentis linearibus mucronatis; umbella terminali centrali amplissima multiradiata; mericarpiis magnis, oblongoellipticis; jugis crassis corticosis."

„Ad sylvarum margines, in saxosis calcareis in via Toplez et Mehadiam inter rarissima, medio Julio .1856. Janka!"

Eheu! plantam non teneo. Forsan licebit eam in supplemento illustrare.

XLIV. Peucedanum Endl.
Gen. p. 779.

Peucedanum L. Gen. 339.
Imperatoria L. Gen. 359.
Palimbia DC. Prodr. IV. 175.
Selinum Gaud. Helv. II. 333.
Pteroselinum Rchb. ap. Mössl. & Fl. Exc. 453.
Thysselinum Hoffm. Umb. Gen. I. 134.
Taeniopetalum De Vis. Dalm. III. 49. (= Peucedanum Neumayeri).
Taeniopetalum Bunge Al. Lehm. reliq. bot. p. 127.

Calycis limbus quinquedentatus seu obliteratus. Petala obovata in lacinulam retusam seu lobatam angustata. Styli prima anthesi papuliformes dein elongati. Diachenia utrinque depressa costis lateralibus extrorsis crassis (vulgo cum vitta minuta pone fasciculum liberinum descendente, plurimum extrorso), costis internis valde obscuris. Valleculae vittis solitariis usque ternis. Carpophorum bipartitum.

I. **Eupeucedanum** DC. Prodr. IV. 176. Calycis limbus quinquedentatus. Costae mericarpiorum minus dilatatae. Involucrum generale nullum seu subnullum. Valleculae univittatae.

1 P. officinale L. Sp. 353.: caule tereti striato, foliis decompositopartitis, partitionibus linearibus acuminatis, involucro generali paucisquamato, involucellis etiam paucisquamatis, pedicellis fructibus maturis triplo longioribus. Selinum Peucedanum Wigg. Hols. 25. Schk. 63. Hayne Arzgw. VII. 4. Rhizoma apice comosum. Flores lutei.

Crescit in pratis fertilibus hic inde in ditione, non ubique. Aestate. ♃. Habeo ex Bannatu et ex Liguria. Dalmaticum non habet cl. De Vis.

Tab. 112. MCMLIII. Caulis summitas. Postpositum folium valde simplex et addita umbellula fructifera. Ad sinistram mericarpium antice et postice. +. Ad dextram: mericarpium transsectum. +. Fructus juvenis. + Petala duo. +.

2. P. longifolium W. K. Rar. Hung. III. 279. tab. 251: recedit foliorum partitionibus brevioribus, rigidioribus, pedicellis fructus maturos aequantibus.

In Hungaria. ♃. In rupestribus ad Csiklova. Jul. Aug. Wierzbicki! Mehadiae, ad thermas Herculis Heuffel! In pascuis montanis Dalm. Visiani! Biokowo Petter! Fl. Dalm. III. 51: „in rupestribus montium Svilaja, Biokovo et Sniesniza, nec non in Krivoscie Greben, Dubrava, Pastrovichio."

Tab. 111. MCMLII. Caulis summitas. Folium parte decisa. Rhizoma. Ad sinistram umbellula fructifera. Mericarpium antice. Flos dejectis petalis et staminibus duobus. Apex folii. Mericarpium transsectum.

3. P. ruthenicum MB. Fl. Taur. Canc. I. 215. III. 214: foliis tri—ternato partitis, seu bipinnatipartitis, partitionibus linearilanceis acutis uninerviis, involucro paucisquamato, squamis semilanceis, involucelli squamis paucissimis subaequalibus, pedicellis fructum maturum aequantibus. Peucedanum officinale Bess. Enum. 12. P. Besserianum DC. Prodr. IV. 177. Ferula ruthenica Spreng. Umb. Prodr. 14. P. tauricum. M. a Bieb. Fl. Taur. Cauc. I. 215. Flores flavi.

Crescit in Rossia media. Specimina mea: Nargana 1839: Hohenacker! In pratis siccis prope col. Karass prov. ciscauc. cl. Hohenacker! Pretigorsk Hohenacker! „Russia media". „Russia meridionalis"!

Obs. Specimen: Unio itineraria 1839. Ad rupes prope Schusa. Jul. Oct. Hohenacker! mihi potius ad Peucedanum officinale pertinere visum.

Tab. 116. MCMLVII. I. Planta. 1. Mericarpium. +.

4. ? **P. Rochelianum Heuff.** Oest. bot. Zeits. p. 27: vix ac ne vix recedit a praecedenti statura valida, floribus majoribus, involucro nullo. Peucedanum ruthenicum Roch. Ban. p. 62. f. 49. Planta stricta valida. Vidi etiam typum in herb. ill. Archepiscopi Dr. Haynald benigne communicatum.

Crescit in Bannatu. Aestate. ♃. Tria specimina typica herbarii mei: „Auf feuchten Wiesen bei Facset im Krassoer Com. Aug. In betuletis humidis ad Facset Jul. Aug. Banatus. In pratis udis ad Facset Cottus Krasso et ad Karanscow legionis wallachico-banaticae. Jul. Aug." Heuffel!

Tab. 110. MCMLI. Specimen in partes tres sectum. 1. Umbellula florida. +. 2. Flos. +. 3. Fructus immaturus longitudinaliter transsectus +. 3. (Ad dextram) Mericarpium transsectum. +. 4. Umbellula fructifera. 5. Petalum. +. 6. Mericarpium antice. +. 7. Vertex fructus. +.

5. P. coriaceum Rchb. Exc. 866: valde affine P. ruthenico MB., a quo differre videtur caule fractiflexo, umbellae radiis paucioribus, fructibus crassioribus. Pastinaca? Petteri Vis. in Rchb. Exc. p. 866. Peucedanum Petteri. Vis. Cat. Sem. Patav. 1837. Bertol. Ital. III. 347. ?P. parisiense Koch Syn. I. 303.

De nomine nullum dubium. Patris nomen 1832 descriptione fultum ab omnibus neglectum. Pater citavit quidem nomen Mss. Pastinacae Petteri Vis. Sed cum planta nullibi descripta fuerit, nomen specificum nullius juris est. Inde non intelligo, quomodo a viris cl. Visiani, Bertoloni aliisque praepositum fuerit Visianianum nomen. Num vero omnis species a Peucedano ruthenico bene differat, ego nescio. Cl. De Visiani quidem l. c. 51. habet: „Simillimum P. parisiensi DC. et P. ruthenico Bieb. Differt illud foliis decompositis, nempe ter quaterve tripartitis, et umbellae involucro polyphyllo et radiis 10—20; quae quidem notae in genere isto variabiles suspicionem inducerent de stirpium identitate, ni nostrum cultura perstaret. Alterum magis differt radiis umbellae glabris, pedicellis tenuioribus, floribus flavis, fructu oblongo. Planta nostra certissime eadem est ac Tergestina et Istriaca, quamquam hasce cl. Koch loco citato contra cl. Bertolonium specie differre putet."

Ad haec addo, me radios umbellae in Peucedano coriaceo „latere interno puberulos", quales laudat cl. De Visiani saepe frustra quaesivisse.

Cum cl. Koch puto, plantam croaticam et istriacam bene differre. Color petalorum albus fuisse videtur. Fructus non habeo. Habitus strictus omnino Peucedani parisiensis, nec fractiflexus Peucedani coriacei. Rem oculatissimo fautori Tommasinio enixe commendo.

Specimina mea, quae huc pertinent: Adelsberg Dolliner! Heidenschaft in Krain. 2. Jan. 1843. Papperitz! Im Innern von Istrien, zwischen Paos und Pisino. Noë! Im Wald Jasenovac bei Gospic. Schlosser!

Specimina dalmatica: Spalatro Welden! Spalato, Koinsko. Petter! Ragusa Clementi! Dalm. fl. l. c. 51: in pratis circa Boccagnazzo prope Zara, circa Nona, in Petropopolje ad Dernis, Verlik, Koinsko (legi etiam circa Tergestum in pratis Maja; habui ex Istria a Noë). „Flores albi"! Ego plantam cultam vivam, semper petalis ochroleucis decepi et specimina sicca mihi semper flavipetala visa sunt.

Tab. 108. MCMXLIX. Planta secta. 1. Flos. +. 2. Flos juvenis demtis petalis ac staminibus. +. 3. Petalum. +. 4. Mericarpium antice. +. 5. Mericarpium postice. +. 6. Mericarpium transsectum. +

6. P. parisiense DC. Fl. Fr. IV. 336: mihi recedere visum a praecedentibus floribus albis, mericarpiis argute costatis, vittis valde introrsis, commissuralibus valde internis, petalis dorso non carinatis (uti in praecedenti), sed laevibus, foliorum partitionibus abbreviatis. Peucedanum officinale Thuill. fl. Paris. 140. Rhizoma validum fibris petiolorum vetustorum comosum. Caulis striatus, superne ramosulus, seu simplex, viridi glaucus. Folia inferiora longe petiolata, bipinnatipartita, partitionibus tripartitis seu simplicibus lanceolatis acutis marginatis. Umbellae radii pauci. Involucellum nullum seu paucisquamatum. Squamae limbo asperulo minutissime serrulatae. Petalorum laciniae introrsae elongatae retuso emarginatae.

Crescit in pratis Galliae. Aestate. ♃. Comparandum additur. — Cf. tamen supra.

Tab. 109. MCML. Planta secta. 1. Folii partitio. +. 2. Umbellula fructifera. 3. Apex squamae involucelli. +. 4. Flos superne. +. 5. Mericarpium transsectum. +.

7. P. Schottii Bess. DC. Prodr. IV. 178.: caule tereliusculo subangulato, foliis glaucis pinnatipartitis, partitionibus hinc bifidis trifidisve, summis ligulatis acuminatis, reliquis grande vaginatis, radiis umbellae inaequalibus calvis, involucris nullis, involucelli squamis paucis nullisve. Pteroselinum glaucum Rchb. Exc. 458. Oenanthe Karsthia Hacq. pl. Alp. Carn. t. 3. (excl. dentib. calycis ac involucro. Planta incognita, quae in seminariis hortorum quotannis oblata!!) Pimpinella glauca Scop. I. 203. (ed. secunda) vix huc pertinet. Stylos in nostra planta, cujus copia speciminum praesto est, numquam rubros deprehendo, sed albidos. „Folia ter divisa in ramos, denique sustinentes foliola lineam lata, et unicam fere longa, terminalibus trifidis" omnino non quadrat. Rhizoma validum multiceps. Caules vix angulati. Folia prope heteromorpha, uti in Peucedano carvifolio; inferiora brachyptera, platyptera, superiora partitionibus bene longioribus. Umbellae radii valde inaequales. Diachenia bene compressa, costis marginantibus crassis. Petala per dorsum vitta magna percursa. Flores multi fatui, dum cl. Scopolius dicit de Pastinaca glauca: „Flores omnes fertiles."

Crescit in ditione australi rarum. Aestate. ♃. Bei der Kirche in Pieve di Tesino in Valsugana an einem nördlichen Abhange. Facchini! (Cf. Hausm. Tirol. 368!). — Wocheiner Alpen und am B. Nanas. S. pimpinelloides. Sieber! Isonzothal Grisebach! An der Clause bei Flitsch. Julische Alpen. 13. August 1843 Papperitz! — Fiume an Felsen. (Peuced. petraeum) Noë! Fiume Sept. An Felsen! (Peucedanum saxatile Koch & Noë!) Noë! — Fiume, Felsen, auf schattigen Wiesen (Peuced. saxatile Kützing, petraeum Koch) Noë! — Pedemontium: Col de Braus. Reuter & Rchb. fil. 10. Aug. 1843! — Val Roya prope Tendam. Aug. 1852. Reuter!

Tab. 114. MCMLV. Planta. 1. Umbellula. +. 2. Flos masculus. +. 3. Idem petalis staminibusque dejectis. +. 4. Flos hermaphroditicus. +. 5. Idem staminibus petalisque dejectis. +. 6. Petalum postice. +. 7. 8. Petala antice. +. 9. Umbellula fructifera. +. 10. Mericarpium extus. +. 11. Mericarpium intus. +. 12. Mericarpium transsectum. +.

§. 2. **Palimbia** Endl. Gen. 779. Calycis limbus obsoletus. Costae mericarpiorum externae anguste dilatatae. Valleculae trivittatae.

8. P. carvifolium Vill. Delph. h. 630: caule sulcato erecto, foliis pinnatipartitis, partitionibus sessilibus integris seu trifidis seu plurifidis, radiis radiolisque umbellae intus asperulis, valleculis trivittatis. Palimbia Chabraei DC. Pr. 176. Imperatoria Chabraei. Spreng. Umb. 64. Imperatoria pimpinelloides Bönngh. Monast. 91. Peucedanum podolicum Eichw. Skizze 155. Seli-

num Chabraei Jacq. Aust. 72. Selinum Carvifolia Crantz Austr. 163. t. 3. f. 2. Seseli pimpinelloides Spreng. Röm. Schult. Syst. VI. 400. Oreoselinum Chabraei MB. Taur. Cauc III. 209. Oreoselinum podolicum Bess. En. p. 12. Pteroselinum Chabraei Rchb. Exc. 453. Peucedanum Chabraei Rchb. Mössl. Handb. ed. 2. p. 448. Rhizoma apice comosum. Caulis teretiusculus angulatocostatus, vulgo superne ramosus. Folia heteromorpha. Inferiora pinnatipartita, partitionibus ambitu oblongis pinnatipartitis seu bipinnatipartitis laciniis latis oblongoligulatis. Limbus sub lente asperulus. Folia superiora partitionibus angustioribus. Sequuntur folia pinnatipartita partitionibusineariligulatis seu linearibus acutis. Rhachis communis sub umbella asperula. Umbella pauci- inaequalique radiata radiis intus asperulis. Involucrum nullum. Involucella nulla seu subnulla. Petala alba seu viridialba.

b. **selinoides:** foliorum infimorum pinnis abbreviatis. Peucedanum Chabraei Rchb. β. selinoides. Vis Dalm. III. 51. Pastinaca selinoides Vis. Pl. rar. Dalm. in Regensb. Bot. Zeit. Ergbl. 1829. I. n. 1 2. Seseli pimpinelloides Host Aust. I. 393. Schlossera heterophylla Vukit. Oestr. Bot. Wochbl. 1857. p. 350.

Crescit in ditione media ac australi in pratis humidis. Aestate. ♃. Indicatur in ditione omni prope rhenana, danubiali, in Styria, in Bannatu. Specimina mea: Bonn Venusberg Regel! Kegel! Coblenz Wirtgen! — St. Cergue dans le Jura en Ct. de Vaud Leresche! — Wien Dolliner! Feerzbach Carniol Fleischmann! (Specimina nimis pinguia hortum olentia). Bannatus: Rochel! In dumetis humidiusculis totius Banatus Jul. Aug. Heuffel! Zwischen Gebüsch, an Zäunen, in Holzschlägen bei Orawicza und Csiklowa. Jul. Sept. Wierzbicki! — Dalmatia Clementi! (sub nomine Palimbiae Chabraei planta vulgaris.) — Fianona Istriae Tommasini!

b. **selinoides:** in pascuis, herbidis Dalmatiae De Visiani! Verlika v. Welden! Agram. Auf Wiesen und Ackerrändern Aug. 1857. Lud. Farkas — Vukitinovic!

Tab. 113. MCMLIV. I. Planta secta. 1. Umbellae axis basisque radiorum. +. 2. Flos superne. +. 3. Petalum postice. +. 4. Fructus a latere. +. 5. Mericarpium extus. +. 6. 7. 8. 9. Mericarpia varia intus. +. 10. Mericarpium transsectum. +. 11. Folii lacinula. +.
b. selinoides. II. Caulis summitas. Folium radicale.

§. 3. **Cervaria** DC. Prodr. IV. 179. Calycis limbus evolutus. Costae mericarpiorum laterales subdilatatae. Involucrum generale evolutum. Valleculae univittatae.

9. P. Cervaria Lap. Abr. Pyr. 149: caule tereti striato, glauco, foliorum laminis ambitu oblongis bi- tripinnatipartitis, partitionibus oblongis ovatisve spinuloso serratis, hinc lobatis, summis confluentibus, involucro generali polyphyllo reflexo, mericarpiis oblongis latomarginatis, vittis subparallelis. Athamanta Cervaria L. Sp. 352. Ligusticum Cervaria Spreng. Umb. Prodr. 40. Selinum Cervaria Crantz Austr. 167. Cervaria glauca Gaud. Helv. II. 326. Cervaria Rivini Gärtn. fruct. 90. t. 21. f. 10. Cervaria nigra Fl. Wett. Cervaria rigida Mönch. — Riv. t. 12. Jacq. Austr. 69. Schk. t. 79. f. 641. Rhizoma comosum. Bi- usque quadripedale. Caulis superne ramosus. Folia rigidiuscula. Foliorum partitiones nunc cordatae. Petala alba.

Crescit in collibus siccis, ad sylvarum margines, vineas, in sylvis solo vulgo pinguiori, praesertim calcareo. Aestate. ♃. In tota ditione. Dalmaticam habet cl. de Visiani l. c. p. 52: in siccis et collibus circa Zara, Zaton, Koinsko, Ragusa, in sylvaticis montium Komm & Mossor.

Tab. 118. MCMLIX. I. Planta. II. Umbella fructifera, demtis radiis plurimis. 1. Umbellula dejectis mericarpiis, carpophoris fissis, ut videas involucelli squamas serrulatas. 2. Flos, ut videas pedicellum intus scabriusculum. +. 3. Petalum intus. +. 4. Fructus junior superne. +. 5. Mericarpium extus. +. 6. 7. 8. Mericarpia intus: 6 sine vitta ulla, 7. cum vittis integris,

8. vitta una dimidiata, altera semibifida ypsilon graecum obversum efferente. +. 9. 10. 11. Mericarpia transsecta. +.

10. P. Oreoselinum Moench Meth. 82: caule tereti striato pallide viridiusculo, foliorum laminis ambitu triangulis, tripinnatipartitis, partitionibus cuneato oblongis acutis serratis, dentibus mucronatis, nitidis (non glaucis), involucro generali oligophyllo reflexo, mericarpiis rotundis, vittis incurvis. Athamanta Oreoselinum L. Sp. 352. Oreoselinum legitimum. M. Bieb. Fl. Taur. Cauc. III. 210. Cervaria Oreoselinum Gaud. Helv. II. 324. Oreoselinum nigrum Delarbr. Auv. I. 428 Selinum Oreoselinum Scop. Carn. I. 201. Jacq. Austr. 68. Hayne Arzgw. VII. 3. Schk. 64. Riv. 8. Rhizoma minus comosum. Unipedale usque tripedale. Caulis striatus. Rami divergenti ascendentes. Folii rhaches partiales fractiflexae. Petala alba.

Crescit in collibus, montibus, sylvis, ericetis sterilibus vulgo solo multo macriori, quam praecedens! Aestate. ♃. Per ditionem. Etiam in sylvaticis ad Mavize supra Verlika in monte Dinara in Dalmatia indicatus. De Vis Dalm. III. 53.

Tab. 119. MCMLX. Planta parva secta. 1. Flos superne. +. 2. Flos dejectis petalis, staminibus, ut videas stylopodium pileatum. 3. Umbellula fructifera. +. 4. Mericarpium pendulum de altero carpophori crure, crure altero jam libero in pedicello. +. 5. Mericarpium transsectum. +. 6. Mericarpium extus. +. 7. Mericarpium intus. +.

11. P. latifolium DC. Prodr. IV. 181: caule teretiusculo striato superne ramoso. foliis tripartitis vel pinnatipartitis, partitionibus oblongis seu cordatis oblongis acutis, limbo cartilagineo falculato denticulatis, partitionibus nunc imbricantibus, nunc distantibus, nunc confluentibus, vaginis summis ampliatis, apice lamina simplici vel bifida coronatis, involucri squamis setaceis patulis. Selinum latifolium MB. Fl. Taur. Cauc. I. 213. 424. Angelica laevigata Fisch. Cat. Gor. 1812. p. 45. Oreoselinum latifolium M. B. Fl. T. Cauc. III. 211. Petala alba.

In pratis salsis Transsylvaniae. Aestate exeunte. ♃. Heuwiesen bei Klausenburg. 19. Septbr. 1854. Prope Zamosfalva. 22. Aug. 1855. v. Janka!

Praeterea: Sarepta Becker!

Tab. 115. MCMLVI. Planta juvenis apposita caulis parte superiori. Folium superius pinnatipartitum. 1. 2. Portiones ex limbo folii. +. 3. Flos superne in pedicello. +. 4. Petalum expansum. +. 5. Fructus. +.

12. P. alsaticum L. Sp. 354: caule angulato sulcato superne paniculato, foliis tri- pinnatipartitis, partitionibus sessilibus petiolatisve oblongis pinnatilobulis seu trilobulis, lobulis oblongis apiculatis, marginibus scabriusculis, involucro quinque — octosquamato, radiis umbellae laevigatis, stylis fructus maturi stylopodium vix excedentibus, petalis ochroleucis. Cnidium alsaticum Spreng. Umb. Prodr. 40. Cervaria alsatica Gaud. Helv. II. 327. Pteroselinum alsaticum Rchb. Exc. 454. Ligusticum alsaticum Lk. Jacq. Aust. 70. Schk. 79. f. 639. fruct. Usque ultra hominem altum.

Crescit in collibus siccis, sterilibus, in vineis ditionis australis orientalis ac occidentalis. Aestate exeunte. ♃. Indicatur in Austria, Bohemia, Moravia, Styria, Bavaria (Wirceburgi), Thuringia (Haarhausen, Katerberg bei Wandersleben, auf einem Hügel bei der Wachsenburg, Bad Liebenstein. F. Garcke!), Palatinatu, Helvetia occidentali. — Wachsenburg bei Arnstadt. Lucas! Buddensieg! Rauch! — Frankenthal Palatinatus Knop! Schultz Bip! Wetterau. (Nescio! quis legerit „nova civis. 1803."). — Colmar Alsat: Grisebach! — Kahlenberg bei Wien. Papperitz! — Brody, in Galizien. Kloeber!

Tab. 120. MCMLXI. I. Caulis pars superior florida postposito folio inferiori, parte petiolari-vaginali decisa. II. Umbellula fructifera. +. 1. Particula folii. +. 2. Squama involucri. +.

3. 4. 5. Petala intus. +. 6. Fructus junior. +. 7. Diachenium extus. +. 8. Fructus adulti pars superior. +. 9. Mericarpium transsectum. +. 10. Mericarpium intus. +.

13. P. venetum K. Syn. ed. 1. 305: caule angulato sulcato superne paniculato, foliis bi-tripinnatipartitis partitionibus sessilibus petiolatisve semilanceis acutis marginibus scaberulis, involucro quinque- octosquamato, radiis umbellae intus scabriusculis, „stylis fructus maturi tertiam fructus partem superantibus", (Koch! ego fructum maturum eheu! non possideo), petalis albis. Selinum venetum Spreng. Umb. Sp. 73. P. alsaticum β. Mert. K. Deutschl. Fl. II. 382. Pteroselinum alsaticum β. venetum Rchb. Exc. 454. Selinum argenteum All. Ped. 2. p. 9? Cervaria alsatica β. Gaud. Helv. II. 328. Folia superne obscura, infra subglauca. Flores nunc quam in praecedente majores.

Crescit in ditione australi: Helvetia, Lombardia, territorio Veneto, littorali austriaco, Tirolia. Aestate exeunte. ♃. E. gr. Outre Rhone Vallesiae Rchb. fil! — Botzen Tiroliae von Hausmann! Monfalcone Sieber! Fiume Noë! — Chambery Huguenin! S. Marcel Vall. Aug. Rchb. fil.! Taurini colles juxta Supergam cum Physospermo, sed multo rarius Rchb. fil.! Verona Bracht! Baldo bei Brentonico: Roveredo. Papperitz 12. Aug. 1841! — Col de Braus Liguriae Rchb. fil.!!

Reliqua specimina: Vernet Pyr. orient. Godron! Insulae Ionicae: in valleculis Paxo (sic!). Leucadia. Ex rupestribus Doxasio Thessaliae. Mazziari!

Tab. 121. MCMLXII. Planta. 1. Folii partitio. +. 2. Involucri squama. +. 3. 4. 5. Petala. +. 6. Fructus junior. +. 7. Umbella fructibus submaturis.

Obs. Ab ill. Bunge (l. c. sub synonymia generis) ad Angeliceas refertur nomine Taeniopetali peucedanoidis. Ego vivum non vidi fructu maturo.

§. 4. **Selinoides** DC. Prodr. IV. 180. Calycis limbus paulo evolutus. Costae mericarpii laterales multo latiores. Valleculae univittatae. Involucrum polyphyllum.

14. P. austriacum K. Umb. 94.: caule sulcato subramoso, foliis tripinnatipartitis, partitionibus linearilanceolatis acutis, margine laevibus, involucri squamis numerosis denique deflexis, radiis umbellae intus scabriusculis. Selinum austriacum Jacq. Austr. t. 71. S. argenteum Crantz Austr. 174. Selinum nigrum Lam. Fl. Fr. III. 430. Pteroselinum austriacum Rchb. Exc. 454. Selinum nigricans Gaud. Helv. II. 333. Selinum montanum Schleich. S. polymorphum Spreng. Pug. 250. Peucedanum montanum K. Umb. 94. Planta raro bipedalis ab omnibus speciebus recedens foliis illis Selini Carvifoliae similibus.

b. *rablense* Rchb. fil. in hoc tomo tab. 122. fig. III.: foliorum laciniis multo angustioribus, sublinearibus, involucri squamis nunc paucioribus. Ferula rablensis Wulf. in Jacq. Coll. IV. 312. Selinum lineare R. S. VI. 560. S. elegans Balb. Cat. Taur. 4. Selinum rablense Spreng. Pug. II. 51. Oreoselinum rablense Hoffm. Umb. 155. Pteroselinum rablense Rchb. Exc. 454. Peucedanum rablense Koch Umb. 94. — K. Syn. ed. 2. 336: „videtur esse varietas angustifolia P. austriaci, quod observationibus repetitis explorent botanici alpes investigantes."

Crescit in pascuis saxosis, inter frutices. Una cum Serratula Rhapontico vidi in Vallesiae declivibus. In Helvetia australi, Carnia, Carinthia, Austria. Var. b. in Carniolia, Carinthia, Helvetia australi. — Cl. Koch speciem genuinam indicat in Bohemia, unde eam non vidi. Nec crediderim plantam ibi occurrere. — In Bannatu. Aestate. ♃.

Specimina ad manus sunt plantae genuinae haec. Helvetia: supra Morcle Schleicher! Gorges de Fouly ducibus E. Thomas & Muret! 28. Aug. 1843! Joux brulé Vall. 29. Aug. 1843! Rchb. fil.! M. Alesse Valles. Thomas in herb. Boiss.! Mont Brezon Sabaudiae Reuter! — Baden bei Wien v. Leithner! Bertholsdorf bei Wien v. Leithner! Carniolia Pittoni v. Dannenfeldt! — Limborska

Gora Carnioliae. Fleischmann! (Specimen mire laxum, tota folii tela laxa, tenui, quod pro culto habuissem, nisi cl. auctor pro spontaneo ad patrem misisset.) Laibach R. Hinterhuber! — Bergwälder bei Csiklowa im Bannat Wierzbicki!

Praeterea habeo specimen, cujus nomen scripsisse videtur cl. Presl. Locus non appositus. An ita cl. Kochii bohemica indicatio exorta? An recte?

Habeo etiam ex Laconia. Vrioni!

b. *rablense*. Helvetia Schleicher! „Vom Originalstandorte Wulfens, am Fusse des Königsbergs bei Raibel. S. Reisebericht Flora bot. Zeitung 1837. Nr. 5 u. 6. S. 91.“ Tommasini! Raibel Grisebach 1856! Sieber! Aust. 52. edit. germ. sched.! Bernhardi! Hoppe! — An der Klause bei Flitsch. Julische Alpen. 13. Aug. 1843! In Südtirol sehr häufig und sehr verbreitet, insoweit sich die Kalkformation erstreckt und von der Ebene bis auf die mittlere Gebirgsregion. Am östlichen Arme der Valle Aviana, und an allen den Orten, wo von Pollini Ligusticum Seguieri angegeben wird. Auf der Mendel im Val di Non. Bei Alleghe im Bellunesischen Facchini! — Baldi vallis Novesa 5000′ s. m. Bracht! — Andraz Cortina Südtirol. Papperitz!

Tab. 122. MCMLXIII. I. Summitas caulis florida. II. Folium inferius. 1. Flos. +. 2. 3. Petala. +. 4. Umbellula fructifera cum carpophoris, fructibus, floribus sterilibus petalis orbatis. 5. Mericarpium transsectum. +.

b. rablense: III. Planta a b. Papperitz in alp. Julicis lecta, multo glaucior, sed ceterum vix recedens, cl. fautori M. Tommasini, a consiliis imperatoris Austriae, ulterius observanda commendata.

§. 5. **Imperatoria.** K. Umb. p. 95. Endl. gen. p. 779. Calycis limbus obsoletus. Costae mericarpii laterales valde dilatatae complanatae. Valleculae univittatae.

15. P. Ostruthium K. Umb. p. 95: caule tereti subsulcato superne ramoso, foliis tripartitis, laminis petiolulatis trifidis tripartitisve oblongis, basi latissimis, hinc semicordatis aequaliter duplicato serratis. Imperatoria Ostruthium L. Sp. 371. Peucedanum Imperatoria Endl. Medicinalpfl. 395. Selinum Imperatoria Crantz Austr. 174. Heyne Azgw. VI. 15. Engl. Bot. t. 386. Lam. Ill. 199. f. 1. Gärtn. t. 21. Riv. t. 7. Rhizoma amplum ramosum, annulatum, multiceps, prorepens; resina farctum.

Crescit in pratis montium alpiumque. Aestate. ♃. In alpibus certe spontanea. In Sudetis ac „Gesenke“ Moraviae, in Saxonia metallifera vix spontanea, cum magis circa domos observanda, quam secus rivulos, uti in alpibus ac alpibus maritimis apparet. Ita accuratissimus cl. Wimmer perbene in Flora von Schlesien. Dritte Bearbeitung p. 451: „auf Gebirgswiesen. Findet sich in sehr vielen Gärten in den Gebirgsdörfern des Riesengebirgs, der Grafschaft Glatz und des Gesenkes; doch weiss ich ausser den Saalwiesen bei Landeck nach Grabowski keinen Standort anzugeben, auf dem man sie als wild betrachten könnte.“ — Rhizoma diligenter ad usum medicum colligitur praesertim in usum veterinarium: Radix Imperatoriae, s. Radix Imperatoriae albae.

Tab. 123. MCMLXIV. I. Caulis summitas. II. Rhizoma cum flagello juniori. III. Folium inferius altera partitione laterali decisa. 1. Flos superne staminibus dejectis. +. 2. Pistillum junius. +. 3. Umbellula fructifera. 4. 5. Mericarpia extus. +. 6. Mericarpium intus. +. 7. Mericarpium transsectum. +.

16. P. angustifolium Rchb. f. Mss. in tab. 124: caule tereti sulcato superne ramoso, foliis ternato tripartitis, partitionibus bifidis, trifidis, pinnatifidis, laciniis triangulis inaequaliter ac grosse serratis, basi cuneato attenuatis. Imperatoria angustifolia Bellard. Act. Taurin. ex Hornem. h. Hafn. I. 286.

Crescit ad rivulos prope Limone Pedemontii, ubi legit Bellardi. Aestate. ♃. „In alpibus helveticis, Schleicherus; sed locum specialem non designavit.“ Gaud. Helv. II. 638. Locum specialem hunc omnibus indicabo: in hortis devenensibus, cum b. Schleicheri, tum b. Emanuel Thomas. B. amicus E. Thomas confessus est, plantam se numquam legisse, nec in valle praetoria quidem, ubi eam crescere suspicati sunt plures. Prope omnia specimina nostra in herbariis nonnisi culta. Etiam specimina herbarii mei sex, licet duo scheda „Vallée d'Aosta“ ornata, certe omnia de plantis illis vivis oriunda, quae ego anno 1843 vidi in horto Thomasiano. Non satis dolendum, Bourgaeum plantam non reperisse, saltem ego eam non obtinui ab eo.

Tab. 124. MCMLXV. Caulis summitas postposito folio. 1. Flos. +. 2. 3. Petala. +. 4. Umbellula fructifera. 5. Mericarpium transsectum. +. 6. Mericarpium extus visum. +. 7. Mericarpium intus visum. +.

§. 6. **Thysselinum** (Hoffm. Umb. 153. pro genere) Gren. Godr. Franç. I. 690. Calycis limbus minute evolutus. Mericarpia jugis lateralibus valde dilatatis. Vittae non pellucentes sc. non nisi mericarpio valde humefacto. Involucri squamae plures.

17. P. palustre Mönch Meth. 82: caule sulcato, foliis tripinnatipartitis partitionibus lineari-lanceolatis acuminatis margine scabriusculis, involucelli squamis margine membranaceis.. Thysselinum palustre Hoffm., Umb. Gen. I. 134. Selinum palustre L. fl. suec. ed. 2. t. 86. Selinum sylvestre Jacq. austr. 152. Selinum Thysselinum Crantz austr. 170. Thysselinum Plinii Spreng. Umb. 69. Peucedanum sylvestre DC. Prodr. IV. 179. Thysselinum sylvestre „L.“, Th. palustre Hoffm., „Th. angustifolium Riv.“ Rchb. Exc. 453. Thysselinum Schivereckii Bess.! En. Volh. Thysselinum intermedium Bess.! Sched. „Selinum intermedium Bess. Prim. Fl. Galic. — Ex solo compactum, seu flaccidum. Petala alba. Nunc cum Selino Carvifolia confusum. Cf. supra.

Crescit in pratis humidis, in sylvis humidis, ad fossas, stagna. Aestate. ⊙ In ditione exceptis plagis maxime australibus. In Dalmatia non indicatur.

Tab. 125. MCMLXVI. Caulis summitas postposito folio secto, partitionibus quibusdam non delineatis. 1. Flos. +. 2. Mericapium extus. +. 3. Idem intus. +. 4. Idem intus, humefactum. +. 5. Mericarpium transsectum. +. 6. Idem valde maturum, secedens prope Archangelicae more. +.

§. 7. **Taeniopetalum** Rchb. fil. Calycis limbus minute evolutus. Mericarpia jugis lateralibus angustis, toto pericarpio quasi suberaceo. Vittae omnino non pellucentes, commissurales vulgo bigeminae (nunc pellucentes). — Involucrum squamis paucis. — Petala vittata. Vaginae et vultus magis Ferulae, sed petala et fructus angusti Peucedani.

18- P. arenarium W. K. Hung. I. p. 18. t. 20: glaucum, foliis tripinnatipartitis partitionibus cuneatoligulatis apiculatis, ambitu laminae deltoideo oblongo, caule subsulcato superne paniculato ramoso, vaginis abbreviatis amplis nunc apice nudis, nunc lamina lineari seu pinnapartita, petalis (luteis) univittatis.

Crescit in arenosis Hungariae! Aestate. ♃. Auf sandigen Anhöhen des Pesther Comitats, bei dem Waitzners Gränz-Wirthshau und auf dem Landgute Lörentz, bei Veresegyház, an der Landstrasse zwischen Vetsès und Alberti Sadler! Lang! (Etiam comm. a b. Mielichhofer!)

Tab. 117. MCMLVIII. Caulis summitas postposito folio. 1. Flos. +. 2. Flos sterilis dejectis petalis et staminibus. +. 3. 4. Petala expansa. +. 5. Fructus. +. 6. 7. Idem intus. +. 8. Discus superne et calycis dentes. +. 9. 10. Diachenia transsecta. +.

19. P. Neumayeri: glaucum, foliis tripinnatipartitis, partitionibus rhachi alata tripartitis, partitionibus lanceis acuminatis, ambitu laminae oblongo, caule subsculcato seu esulci, superne

ramoso vaginis amplis apice apiculatis, petalis (alboviridulis flavidis) multivittatis. Taeniopetalum Neumayeri Vis. Dalm. III. 49.

In Dalmatia. „Hab. in vineis rupestribus insulae Jaklian prope Ragusa unde primo misit Fr. Neumayer; etiam in monte Dinara legit Doct. A. Mazzolini. Flores ab aestate in autumnum." De Vis. l. c.

Cl. Auctor specimen a Neumayero lectum benigne mihi dedit. Egregium foliis vetustis rufis.

Tab. 116. MCMLVII. II. III. Caulis summitates. IV. Folii pars. 2. 3. Petala intus. + 4. Petalum extus. +. 5. Mericarpium. +. 6. Idem transsectum. +. 7. Idem vertice visum +

Obs. Haud lubenter ill. auctoris genus reducimus. Addimus, ut ipsum faciamus locutum, quae ipse habet l. c. 49.

Char. Calycis margo quinquepartitus, dentibus ovatis acuminatis, margine membranaceis Petala subrotunda integra involuta crassa costata, margine membranacea, ultra apicem contractum in appendicem subrotundam membranaceam emarginatam expansa. Stylopodium floris convexum margine depresso utrinque quinquecrenatum, in fructu conicum, stylis erectis brevissimis, stylis reflexis, stigmatibus globulosis. Fructus ovali — oblongus, a dorso compressus, margine crassiusculo plano cinctus, sectione transversali oblongolineari, lepidoto cinereus, carpello utrinque quinquejugato, jugis extimis obsoletis vel in marginem abeuntibus. Valleculae prominulae, vittis solitariis pericarpio tectis. Commissura vittis binis superficialibus. Columella bipartita libera. Taeniopetalum Neumayeri Vis.

Herba glabra, demum rufescens. Caulis compresso-teres, striatus, farctus, bi- quadripedalis, superne ramosus, vaginatus, aphyllus. Radix fusiformis. Folia radicalia et caulina inferiora bi- tripinnatipartita, petiolis vaginantibus costisque striatis, laciniis crassiusculis carinatis oblongo linearibus mucronatis (in sicco) canaliculatis, media pinnatipartita, superiora sola vagina petiolari amplexante, integra lata coriacea compressa constantia. Umbellae axillares, et terminales pedunculatae, bractea unica linearilanceolata aut nulla vel vagina suprema involucratae, radiis inaequalibus, striatis 4—12. Umbellae multiflorae involucello polyphyllo, foliolis lanceolato — linearibus acuminatis, subtus lepidotis, margine membranaceis patulis. Petala extus intusque carinata, vitro multum augente transspecta vittis arcuatis ramosis, ad costam utrinque 2 — 3 discoloribus. Fructus utraque extremitate truncatus utrinque unialatus, basi foramine orbiculari albomarginati stylopodium conicum excipiente pertusus, sub apice utrinque albocostatus; calycis dentibus minus ac in flore conspicuis, stylis stylopodii discum crassum persistentem subaequantibus, extus compresso convexus, et squamulis sub vitro convexis nitidis cinerascens, ad commissuram planiusculus vel vix concavus. Vittae in valleculis solitariae, sola sectione transversali perspicuae, in commissura superficiales binae, utraque inter fructus axim et marginem fere media.

Genus Ferulae affine potius habitu, quam characteribus. Differt enim calyce, petalis et fructu; ab omnibus autem Peucedaneis discrepat epicarpio squamuloso vittas omnino occultante, petalisque ineis ramosis vittas resiniferas fructus simulantibus exornatis, unde nomen a Ταινία, vitta.

Obs. Vidi pericarpium papulosum. Squamulosum non dixerim. Rchb. f.

XLV. **Tommasinia** Bertol.

Fl. ital. III. 414.

Flores polygami, umbella terminali primaria vulgo maxima fertili, umbellis lateralibus vulgo fatuis. Calycis dentes anthesi evoluti. Petala involuta, lacinula haud ita alte implicita, ac in

Peucedanis. Fructus praecedentis generis, sectionis Selinoidis. Carpophorum uti in illo genere bipartitum (Rarissime monstrose integrum apice bifidum observatum: Tab. 126. fig. 7.).

Genus me judice invalidissimum, citissime delendum nisi quis meliores affert characteres. Viro meritissimo ill. Tommasini non dignum, cui genus probum dicandum erit.

T. verticillaris Bert. l. c Angelica verticillaris L. Mant. 217. Imperatoria verticillaris DC. Fl. Fr. IV. 287. Ostericum verticillare Rchb. Exc. 455. Peucedanum verticillare K. Umb. 95. Jacq. h. Vind. II. 130. Hominem alta pulcherrima Umbellifera. Caulis teres subtiliter striatus, pruinatus rufus. Foliorum vaginae amplae. Laminae tripinnatipartitae. Partitiones subsessiles seu pedicellatae, triangulae, trilobae, pinnatilobae cum impari inaequaliter rectangule seu oblique serratae. Involucrum nullum. Involucelli squamae nullae seu paucae. Petala alboviridula seu flavoviridula.

Crescit inter lapides torrentium in alpinis ac subalpinis regionis praesertim transalpinae ac Hungariae. Aestate. ♃. Prope Dissentis Rhaetiae E. Thomas! — Botzen: im Eisackbett v. Hausmann! Fassa Facchini! — (Tomezhov bei Laibach Fleischmann!) — Sauerbrunn in Ungarn Bilimek!

Tab. 126.MCMLXVII. Caulis summitas. Apposita pars folii. 1. Discus epigynus et calycis dentes. +. 2. Petalum. +. 3. Mericarpium extus. +. 4. Mericarpium intus. +. 5. Mericarpium transsectum. +. 6. Carpophorum normale. +. 7. Carpophori apex abnormis. +.

XLVI. Anethum (L.) Hoffm.

Umb. 117.

Flores subpolygami. Calycis limbus obsoletus. Petala bene involuta, lacinula non alte implicita. Styli prima anthesi papuliformes, demum elongati. Diachenia utrinque depressa costis lateralibus extrorsis dilatatis, costis internis paulo prominulis. Valleculae vittis solitariis. Carpophorum bipartitum.

Ex cl. Koch Syn. ed. p. XXIV. differt ob „petala truncata, arcte involuta", quae in Peucedano dicta „petala obcordata vel subrotunda, in lacinulam coarctata, plana vel subincurvata".

Ex cl. De Candolle IV. 176 et 185 in Peucedano calycis margo quinquedentatus. Petala obovata in lacinulam inflexam coarctata emarginata vel subintegra. Mericarpia jugis subaequidistantibus, 3. intermediis filiformibus. In Anetho idem: calycis margo obsoletus. Petala subrotunda integra involuta, lacinula subquadrata retusa. Mericarpia jugis aequidistantibus, 3. intermediis acute carinatis. —

Cl. De Visiani prope idem affert. — Nec aliud quid habent cl. Grenier & Godron.

Tandem ill. Bentham simplici sua methodo candide haec affert: (Handbook of brit. fl. 1858. p. 255): „The Dillseed (Anethum graveolens), often cultivated as a condiment, has the fruit of a Peucedane with the fine leaves of a fennel.

Discrimen a petalis desumptum, quid valeat, bene observandum ex tabula nostra Peucedani officinalis (Tab. 112.). — Mericarpia jugis filiformibus, „jugis argutis" in Anetho nihil valent, cum in Peucedanis aeque arguta occurrant (Cf. exempli gratia P. austriacum K. tab. 122., P. Ostruthium K. t. 123., P. carvifolium Vill. t. 113).

Dum haec scribo unum mericarpium reperio, quod in altero latere commissurali unam dimidiamque vittam gerit.

Genus vix servandum crediderim.

A. graveolens L. Sp. 377. Pastinaca Anethum Spreng. Schult. Syst. VI. 587. Anethum minus Gouan Ill. p. 20. Selinum Anethum Roth. fl. Germ. I. 143. Planta annua radice semifusiformi albidobrunnea. Caulis usque quadripedalis, vulgo bipedalis, albidoviridique striatus, pruinatus, superne ramosus. Foliorum laminae in vaginis amplis, pruinatis, hyalino margine, tripinnatipartita, partitionibus capillaceis superne canaliculatis. Umbellae amplae radiis usque triginta. Involucra et involucella omnino desiderantur. Flores lutei.

Crescit inter segetes regionum calidarum. Nobis frequentissime colitur in usum culinarium praesertim ad Cucumis sativi fructus condendos. Aestate. ⊙. III. De Visiani habet: „in hortis et satis circa Sebenico, Dernis, Trau." Equidem nulla teneo specimina spontanea nisi: Schimper Abyss. 379! — Bords du Nil Bové! — Tunis Kralik! (Circa Aginnum, ubi colitur in olitoriis rusticis Chaubard!).

Tab. 127. MCMLXVIII. Caulis summitas apposita parte basilari. 1. Flos superne. +. 2. Stamen. +. 3. Petalum intus. +. 4. Fructus junior. +. 5. Fructus maturus. +. 6. Discus epigynus cum stylis superne. +. 7. Umbellula fructifera. +. 8. Mericarpium extus. +. 9. Mericarpium intus. +. 10. 11. Mericarpia transsecta. +.

XLVII. Heracleum L.

Gen. pl. ed. 2. p. 98.

Flores polygami *): Calycis limbus minute quinquedentatus seu omnino obliteratus. Petala flabellata bifida seu rhombea seu unguiculata, semper cum lacinula inflexa, externa in aliis speciebus radiantia. Diachenia valde depressa, margine plano depresso. Vittae clavatae abbreviatae, raro (in H. austriaco L.) adeo tectae (more Peucedani palustris), ut non conspici possint. Carpophorum bipartitum.

Obs. Cl. Godron in Gren. Godr. Fr. I. p. 697. Wendtiae tribum describit: „bandelettes toutes oblitérèes." Ego in H. minimo Lam. omnes reperio, licet brevissimas illasque, quae in commissura, omnino a pericarpio tectas. Timeo, ne plures auctores de vittis scripserint, qui cultro abhorruerint. Qui cultri non est amicus, ille Umbelliferas fugiat.

Genus valde difficile ob polymorphas quasdam species. Ovaria primum hispidula, demum laevia. Petala adeo polymorpha, ut characteres ex illis vix possint sumi. Tamen species in eo videntur constantes, ut radiantes numquam eradiatae occurrant.

Cl. Facchini in libro. „Zur Flora Tirols. I. Heft. Dr. Facchini's Flora von Südtirol. Mit einem Vorworte und Anmerkungen von Fr. B. von Hausmann pag. 32" haec habet: Cl. Crantz Heraclea austriaca ad unicam speciem, unica exceptione, reduxit; bene quidem et ex observatione naturae quamvis nomine non satis apto indito, Heracleum proteiforme vocans (stirp. austr. p. 155 — 8). Botanicis xerographis facile est ex variis formis aliquas sejungere et tamquam species distinctas proponere et describere, cum quid natura ferat ipsis plane ignotum sit, contenti paucis speciminibus ob plantae molem male siccatis et imperfectis, ex quibus formarum nexus minime elucet. Depromunt notas ex foliorum forma et divisione, ex fructus forma et vittis et utrorumque pube, ex petalorum forma, et relativa magnitudine, et colore. Verum si naturam viventem potius, quam sicca specimina, corrupta cadavera investigare voluerimus, reperimus distinctionis notas a scriptoribus adhibitas omni ex parte per gradus continuos omnino confluere. Folia magis vel minus

*) Cum a primitiis flores polygamos attulerim, afferam. Sed vix crediderim, ullum discrimen a floribus polygamis petendum, cum prope ubique occurrant et forte saepe ab ipso solo pendeat, num multi, num pauci, num nulli flores fatui.

pubescentia pube molliore vel asperiore, in quinque vel tria foliola dividuntur petiolis partialibus longioribus vel brevioribus, vel profundum ad petiolum communem fere partiuntur, vel minus profunde inciduntur, vel brevi tractu. Foliola vero vel partitiones, magna et maxima vel mediocria, lata et brevia, angusta, elongata et attenuata, obtusiora vel acutiora, et acuminata deprehenduntur, margine brevius vel profundius incisa et lobata. Fructus non admodum variant forma; tamen ex hac levidensi variatione distinctionis notas petere non desierunt. Fructus pubis praesentia vel copia aeque ac in foliis variare par est. Perspicere debuerunt rem ancipitem esse ex praesentia vel defectu notas statuere, cum fructus eam exuant citius vel serius. Pericarpiorum vittae variant quandoque longitudine vel in uno eodemque hemicarpio. Ajant commissurales deesse in H. alpino et austriaco, quae saepe utique existunt et aeque magnae ac in ceteris Heracleis, quam rem totam Cl. Gaudinus de H. alpino confirmavit (Fl. Helvet. II. 321). Flores in Tirolensibus radiantes quidem; at talis est differentia, per gradus continuos, inter multum et parum radiantes, ut isti magis ad flores non radiantes accedant quam ad valde radiantes. Hinc ab istis formis differentia specifica nulla desumi potest. Quam inanis et condemnenda in universum res sit coloris diversitas in floribus quae distinctionis fundamentum docent Violae tricoloris, Aretiae alpinae, Ajugae pyramidalis, aliarumque plantarum. His praemissis nobis videtur conducere mediam viam ingressuris, non unicam, ut fecit Crantz, sed duas ex Tirolensibus Heracleorum formis species statuere, H. Sphondylium L. et H. asperum M. B. et auctorum fl. germ. Erunt vero hae tamquam speciei summae subordinatae (subspecies barbaris), quae reapse per formas intermedias progressive continua connectuntur, sed facilioris studii causa artificialiter et arbitrarie distinguuntur.

Isthac constructione ad Heracleum Sphondylium pertinent: H. Sphondylium auctorum, flavescens auctorum, H. sibiricum auctorum, H, austriacum L. cum synonymis ad ista relatis. Ad H. asperum: H. Panaces Bertoloni, H. asperum auct. flores germanicae, quod respondet H. Polliniano Bertolonii. — Heracleum elegans, foliolis multifidolaciniatis, ex Vette di Feltre, mihi dubiae cognationis est, foliis ad Sphondylium, ceteris, insuper et loco, videlicet alpino, ad H. asperum accedens. Non enim praetereundum reperiri formas certe ad H. asperum spectantes foliis varie et profunde incisis et laciniatis. Observandum praeterea distinctionem inter folia pinnata et simplicia omnino futilem esse, cum reperiantur, quae altero latere foliolis distinctis et remotis, aut pinnata, altero foliolis ala lata, quin et latissima, conjunctis; ergo pinnata et simplicia ad unum petiolum."

§. 1. **Sphondylium** DC. Prodr. IV. 192. Commissura manifeste bivittata. Flores externi radiantes. Folia pinnatipartita. (Petala alba.)

1. H. Sphondylium L. sp. 358: foliis pinnatipartitis infra hispidulis. Sphondylium Branca Scop. Carn. 204. Engl. Bot. 939. Hayne Arzw. VII. 10. K. Umb. 107. Gaud. II. +. 4. Riv. 4.

β. *elegans* K. Syn. ed. 2. 338: foliorum partitionibus ligulatis pinnatilobis pinnatifidisve. H. elegans Jacq. Austr. 175. „H. Panaces L." Rchb. Exc. 457. fid. Koch (Mihi non omnino liquet.)

Crescit in pratis totius ditionis, etiam in subalpinis. Aestate. ♂. In Dalmatia indicatur a cl. De Visiani.

Tab. 128. MCMLXIX. Caulis summitas postposito folio. 1. 2. 3. Flores varii superne. +. 4. Flos tetrapetalus. +. 5. Idem filamentis inflexis. +. 6. Flos infra, ut videas ovarium hispidulum transsectum.

Tab. 129. MCMLXX. 1. 2. Mericarpia matura extus. +. 3. 4. Mericarpia matura intus. +. 5. 6. Mericarpia transsecta. +. 7. Carpophorum. +. I. Rhizoma.

β. elegans K.: Tab. 129. MCMLXX. II. Caulis summitas postposito folio.

2. H. Panaces L. Sp. 318: recedit a praecedenti foliis inferne molliter lanuginoso pilosulis. — Num species? Vix! — Num planta Linaei? — Nescio. Dicit haec: „Caulis crassitie, quanta vix pollice et indice comprehendi queat prope radicem, rufescens, sulcatus, una cum vaginis foliorum, quae ambo inferne pilis rigidiusculis reflexis scabra; altitudo fere humana. Folia alterna (vagina ampla ventricosa) insidentia petiolo brevissimo, mox triplici; laterali petiolo utrinque insidet foliolum circumscriptione cordatum, acuminatum, triplici sinu ultra medium utrinque incisum et praeterea profundius serratum et iterum tenuius serratum, lobis omnibus acutiusculis. Foliolum hoc parum rugosum, laeve, subtus vix manifeste tomentosum. Petiolo intermedio tria foliola insident, quorum lateralia sessilia, praecedentibus aequalia, sed latere exteriori angustiora. Quintum vero foliolum impar majus est, sed praecedentibus simile et profundius sinuatum. Umbellae ex singulis alis terminalibus altiores singulae. Involucrum universale paucis foliolis persistentibus, partiale pluribus angustissimis brevibus. Umbella copiosa, ampla. Corollae albae, radiatae, magnae. Omnes flosculi fertiles. Semina ovalia, parum convexa, utrinque lineis 4 obscuris notata. — Habit. in alp. Apenninis, ego e Sibiria habui. ♂ rarius ♃."

Specimina, quae valde dubius huc retuli: Auf Wiesen, am Forenzi bei Cortina, Ampezzothal, Südtirol. Papperitz! Bei Breth am Prediel. Julische Alpen. 12. Juni 1843. Papperitz! (Specimen depictum.) Nanos, Freyer!

Tab. 132. MCMXXIII. Caulis summitas cum folio inferiori postposito. 1. Fructus. +.

++ Folia integra: lobata seu fissa.

3. H. Pollinianum Bert. Ital. III. 433: foliis radicalibus cordato oblongis, vulgo acuto septemlobis, utrinque asperis ac viridulis, vittis subaequalibus. „H. asperum M. B." Rchb. Exc. 457. Heracleum pyrenaicum Poll. hort. et prov. Ver. pl. nov. p. 8. Heracleum alpinum Poll. Ver. I. 338. Heracleum amplifolium Poll. Ver. I. 339, non Lap.

Crescit in Dalmatia, in Tirolia australi ac in alp. Juliis. Aestate. ♃. Alpen in Fiemme und Fassa. Facchini! Marmolata im Fassathal Papperitz! — Am Moresch: Julische Alpen. Papperitz! — In pascuis montium Vellebith, et in apricis petrosis Orien. De Visiani!

Tab. 135. MCMLXXVI. Caulis summitas et folium inferius. Apposita umbellula fructifera. 1. 2. 3. Petala. +. 4. Ovarium junius. +. 5. 6. Mericarpia extus. +. 7. Mericarpium extus monstrosum: pro vallecula una adsunt duae valleculae, utraque evittata. Vitta una normalis, una omnino abbreviata, una duplex, abbreviata. 8. 9. Mericarpia intus. +.

(4.) H. pyrenaicum Lam. Dict. I. 403: foliis radicalibus subcordato oblongis, obtusato septemlobis, infra molliter albidoque tomentosulis, vittis valde clavatis. H. amplifolium Lap. Pyr. tab. 79. 80.

Comparandum additur, quod cum praecedenti non idem crediderim. Specimina mea ex monte Pyrenaeo. A l'entrée de la Val d'Eynes in pratis. Aug. Endress! Vallée du Lys. Aunier!

Tab. 133. MCMLXXIV. Caulis summitas et folium inferius. Ad dextram flos superne, ad sinistram duo fructus +.

5. H. palmatum Baumg. Transs.: foliis transversis subpalmato acutilobis septem-, usque novemlobis, lobis acutis pinnatidentatis, serratis, subtus mollibus pilosulis, vittis valde clavatis. Vaginae breves valde cucullatae, sericeo arachnoideae.

In Transsylvania: ad rivum alpinum e lacu To Szlatoi superiori emanentem sub alpe Retyezat in Cottu Hunyadensi. Aug. Heuffel! Haynald! (In herb. ill. Episcopi Dr. Haynald ac herbario proprio). — In Bannatu ac Bucowina fid. cl. Neilreich.

Tab. 130. MCMLXXI. Umbella postposita portione superiori folii. 1. 2. Squamae involucellares. +. 3. Flos superne. +. 4. Fructus juvenis. +. 5. Mericarpium transsectum. +. 6. Mericarpium extus. +. 7. Mericarpium extus monstrosum, valleculis tribus, vittis tribus. +. 8. Mericarpium intus. +.

6. H. alpinum L. 359: foliis radicalibus cordato palmatis quinque- usque septemlobatis, lobis obtusatis seu obtuse acutis serratis, infra parce pilosulis, vittis externis clavatis subaequalibus, internis brevissimis, translucentibus.

Species vulgo humilis, foliis parvis palmatilobis valde insignis. Num Heracleum Pollinianum, pyrenaicum et alpinum ad eandem speciem pertineant, ego nescio. Nec de re judicare auderem. Ill. Koch nullas seu tantum ad apicem commissurae vittas reperit. Equidem in speciminibus meis easdem semper reperi licet minime dubius de cl. Koch sagacitate.

Crescit in pratis Jurassi Helvetiae. A. b. Koch etiam in Vallesia indicatum. Aestate. ♃.

Quatuor specimina Thomasiana „Mont Jura". Unum Schleicherianum.

Tab. 134. MCMLXXV. Caulis floridus et fructifer postpositis foliis duobus. 1. 2. 3. 4. Petala. 5. Fructus. +. 6. 7. Mericarpia intus visa. +.

§. 2. **Euheracleum** DC. Prodr. IV. 191. Omnia praecedentis sectionis, sed flores omnes prope aequales (vix radiantes) et petala flavoviridula.

7. H. sibiricum L. Sp. 358.

b. **longifolium** K. Syn. I. 338: foliorum partitionibus angustis. H. longifolium Jacq. Austr. 174. H. flavescens Bess. Galic. I. 210.

Crescit in Lithuania: Wilna Gorski! (In montibus Vestrogothiae J. Lange!) — Habeo etiam Ciscaucasicum: Hohenacker U. J. 1842!

Planta diu ac satis superque dubia Quae cl. Facchini dixit, ea supra citavi. Cl. Neilreich (Nachträge zu Maly's Enumeratio p. 201) haec habet: „H. sibiricum L. oder doch die in Oesterreich dafür gehaltene Pflanze ist nach meiner Ansicht nur Varietät des H. Sphondylium L. (Neilr. Nied. Oestr. 634) und dürfte in subalpinen Gegenden einzeln im ganzen Gebiete vorkommen. Similiter affert cl. Wimmer (Schles. dritte Bearbeitung 452): „Im Gebirge kommt die gewöhnliche Form mit breiten Blattlappen und Zipfeln; und diese oft mit violetten Staubbeuteln vor, welche man unter dem Namen H. elegans begreift; ausserdem eine zweite mit tiefer getheilten Blättern und schmälern Abschnitten derselben, welche wir früher als H. sibiricum aufführten. Allein letztere findet sich auch hier und da in der Ebene; diejenigen Kennzeichen, wodurch diese Formen unterschieden werden zu können schienen, erwiesen sich bei genauer Betrachtung als unbeständig und ich glaube daher, dass alle diese nur als Formen einer Art angesehen werden können, eine Ansicht, zu der auch unsern Freund Ritschl in Posen seine sehr genaue Beobachtung dieser Gewächse geführt hat. Ob H. sibiricum Linnés verschieden sei, muss dahin gestellt bleiben.

Cl. Godron et Gren. (Fl. Fr. I. 695) novam speciem statuunt: H. Lecokii Godr. & Gren. Haec habent. „L' H. sibiricum L. est voisin de cette espéce; mais il s'en distingue par ses pètales ovales-lancéolés, atténués au sommet, non échancrés; par ses fruits de moitié au moins plus petits; par ses feuilles bien moins développées, pubescentes en-dessous, mais non cendrées-tomenteuses; par ses tiges bien plus grèles et moins élevées."

Mihi omnia, quae praeter citata teneo specimina, sub Heraclei sibirici nomine accepi, omnia ad vulgare H. Sphondylium pertinere videntur. Quae contra antea citavi, ea mihi bene differre visa.

Tab. 131. MCMLXXII. I. II. III. Caulis sectus postposito folio inferiori. IV. Umbellula florida decisis floribus salvo uno. +. 1. Fructus juvenis. +. 2. 3. 4. Petala. +. 5. 6. 7. Mericarpia extus. +. 8. 9. Mericarpia intus. +.

§. 3. **Wendtia** DC. Prodr. 18. 194. Flores radiantes. Vittae commissurales tectae, seu non pellucentes.

8. H. austriacum Jacq. Austr. tab. 61: foliis pinnatipartitatis seu tripartitis, petalis albis, fructu demum calvo. Sphondylium Austriacum Scop. Carn. ed. L. p. 204!

Crescit in alpibus ac subalpinis imperii austriaci. Hungaricum non novi. Aestate. ♃.

Tab. 136. MCMLXXVII. Planta. 1. Flos radialis. +. 2. Flos disci. +. 3. Fructus juvenis. +. 4. 5. Mericarpia extus. +. 6. Mericarpium intus. +. 7. Mericarpium transsectum. +. Vides vittas.

9. H. siifolium Rchb. Exc. 456: recedere visum petalis roseis, fructibus semper hispidulis. Tordylium Syfolium Scop. Carn. ed. 2. V. 1. 194. Tab. 8! — Nescio num sit species sincera. Fructus maturos non habeo. Folia quodammodo accedunt ad illa Pimpinellae magnae.

Crescit in alpibus Austriae. Aestate. ♃. Trauenstein bei Gmunden in grasigen, schattigen Schluchten. Papperitz! Hallstadt in Oesterreich; am hohen Plossen. Papperitz! Wocheiner Alpen. Noë! Idria: Storshez Alpe. — (Nescio quis legerit). Oberkrain: Begunshza und Galiza Alpe. Freyer!

Tab. 127. MCMLXXVIII. 1. Planta. 2. Fructus juvenis. +.

XLVIII. Pastinaca T.

Inst. 319. t. 170.

Flores polygami. Calycis limbus obsoletus seu minute quinquedentatus. Petala subrotunda, involuta, non inflexa. Diachenium planocompressum margine expansum. Costae tenuissimae, mediae aequidistantes. Valleculae univittatae. Vittae elongatae, acutae, solitariae. Carpophorum bipartitum. — Petala lutea.

1. P. sativa L. Sp. 376: foliis pinnatipartitis, partitionibus approximatis, oblongis ovatisve serratis; supra calvis nitidis, infra pubescentibus. Hayne Arzw.. VII. 16. Selinum Pastinaca Crantz Austr. 160. Anethum Pastinaca Wib. Werth. 911. Culta gaudet radice eduli carnosa. P. sativa Mill. Dictn. 2.

Dicitur a quibusdam ex Oriente ad nos venisse, sed prope omnes auctores, europaeam habere videntur, etiam cl. A. De Candolle in Geographie botanique.

Tab. 141. MCMLXXXII. I. II. Caulis sectus. III. Folium radicale. +. IV. Radix culta. 1. Ovarium junius. +. 2. Petalum expansum nervis delineatis. +. 3. Petalum positione naturali. +. 4. Stylopodium superne. +. 5. Mericarpium extus. +. 6. Mericarpium intus. +. 7. Mericarpium transsectum. +.

2. P. opaca Bernh. ap. Horn. Hort. Hafn. II. 91: foliis pinnatipartitis, partitionibus approximatis, oblongis ovatisve, serratis, opacis, utrinque pubescentibus, P. urens Req. in Gren. Godr. Fr. I. 694.

Fiume Bernhardi! Monte Maggiore Noë! Agram Schlosser! Botzen Facchini! Vintschgau Tappeiner!

Tab. 142. MCMLXXXIII. I. Caulis summitas. +. II. III. Folii secti partes. +. IV. Umbellula fructifera. 1. Flos. +. 2. Fructus. +. 3. Mericarpium transsectum. +.

3. P. Fleischmanni Hlad. in Koch. Syn. ed. 1. p. 307: foliis bipinnatipartitis, partitionibus distantibus, laciniis approximatis oblongis acuminatis. — Planta gracilenta a praecedenti diversissima.

Crescebat in Carnioliae monte Schlossberg Labaci. Hladnik! Fleischmann! Freyer! Croat. Fiume Noë! Aestate. ⊙.

Tab. 140. MCMLXXXI. Plantae summitas apposita parte caulis ad sinistram ac folio infimo postposito, 1. 2. Petala. +. 3. Mericarpium extus. +. 4. Summitas diachenii. +. 5. Mericarpium intus. +. (Sphalmate 9 pro 5.) 6. Mericarpium transsectum. +. 7. Stylopodium superne. +. (Sphalmate legis 10 pro 7.) — Flos. +.

IL. **Tordylium** L.
Gen. 330.

Flores polygami. Calycis limbus quinquedentatus nunc obsoletus. Petala cuneato obovata, bifida, saepe valde inaequalia, cum lacinula inflexa. Diachenium a dorso planocompressum, vix fornicatum, margine incrassato abrupto praeditum. Costae mediae humillimae, aequidistantes. Valleculae 2—3 vittatae.

§. 1. **Eutordylium** DC. Prodr. IV. 197. Vittae in valleculis solitariae. Petala radiantia asymmetrica.

1. T. maximum L. Sp. 345: strigosum, caule basi simplici, foliis radicalibus pinnatipartitis, petalis extus pilosis, fructibus limbo non seu obsolete crenatis, setosis, stylis setulosis, involucelli squamis umbellulas subaequantibus. Jacq. Austr. 142.

Crescit in collibus, inter frutices, in sepibus in ditione australi ac media: Hercyniam usque. Aestate. ⊙. — ⊙ (?)

Tab. 139. MCMLXXX. I. II. Planta secta. III. Umbella florida. IV. Umbella fructifera submatura. V. Umbellula fructu maturo. +, 1. Involucelli squama. +. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. Petala varia. 10. Fructus junior. +. 11. Fructus maturus limbo incrassato Hasselquistiae more planissimo. +. 12. Mericarpium transectum. +. 13. Mericarpium intus vittis geminatis. +. 14. Mericarpium intus vittis solitariis. +. 15. Stylus. +. 16. Seta ex fructu. +.

2. T. officinale L. Sp. 345 (excl. syn.): puberulum, caule a basi ramoso, foliis radicalibus cordato triangulis crenatis, petalis extus calvis, stylis calvis, fructibus extus papulis clavatis onustis, involucelli squamis umbellulas superantibus. Tordylium microspermum Ten. App. Sem. h. Neap, 1827. „T. apulum Col.“ Rchb. Exc. 452. exsicc. 340. Tratt. Plant. Portschl. tb. 2. Sibth. Sm. Graec. tab. 267.

Crescit in Dalmatia. Vere. ⊙.

Tab. 138. MCMLXXIX. I. Planta secta. II. Umbellula fructifera. 1. Flos a latere. +. 2. Flos foecundus superne. +. 3. Flos sterilis superne. +. 4—9. Petala. +. 10. Fructus junior calycinis dentibus evolutis. +. 11. 12. Fructus juniores dentibus calycinis non evolutis. +. 13. 14. Mericarpia extus. +. 15. Mericarpium intus. +. 16. Mericarpium transsectum. +. 17. Fructus a latere. +. 18. Carpophorum. +. 19—22. Papillae fructus. +.

§. 2. **Condylocarpus** DC. l. c. 198. Vittae plures. Petala radiantia symmetrica. Condylocarpus Hoffm. Umb. 1. 202.

3. T. apulum L. Sp. 345. (excl. syn. Col.) Tordylium grandiflorum Moench Meth. 78. Condylocarpus apulus Hoffm. l. c. Annuum. Molliter pilosulum. Folia pinnatipartita cum impari. Partitiones cordato triangulae pinnatilobae crenulatae; partitio terminalis transversa. Folia summa cuneata tridentata. Umbellae longiradiatae. Involucrum abbreviatum, ex squamis setaceis. Involucella flores haud aequantia: petala radiantia in floribus solitaria (in praecedenti planta gemina) aequalia, sc. symmetrica. Mericarpia extus et intus clavato papillosa. Costae vix discernendae.

Crescit in littore adriatico et istriaco. Vere. ⊙. In Dalmatia vulgare. In Istria: Pola & Verudа Tommasini! S. Helena Barbana. Scoglio S. Pietro. Papperitz!

Tab. 137. MCMLXXVIII. II. Planta. III. Umbella fructifera. 2. Flos radiante petalo. +. 3. Flos demto uno petalo. +. 4. 5. Petala. +. 6. Fructus junior. +. 7. Mericarpium extus. +. 8. Idem transsectum. +. 9. Albumen transsectum. +. 10. Fructus superne. +. 11. Idem a latere. +. 12. Mericarpium intus. +. 13. Papulae duae. +.

Tribus VII. Silerineae K.

Umb. 84.

Fructus a dorso compressus, cóstis lateralibus mericarpiorum externis marginantibus crassis, contiguis. Mericarpia costis primariis elevatis, secundariis bene evolutis sed minoribus.

L. Siler Scop.

Carn. I. 217.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala unguiculata, lamina in lacinulam inflexam evoluta. Fructus a dorso compressus. Juga mericarpii primaria obtusangula, lateralia marginantia; juga secundaria minora. Fasciculi in jugis primariis angusti, subelongati. Vittae (mihi mediae triangulae obviae) singulae; commissurales utrinque singulae, seu geminae seu una et dimidia.

S. trilobum Scop. l. c. Crantz a. p. 186. S. aquilegifolium Gärtn. Fr. p. 92. t. 22. Angelica aquilegifolia DC. Fl. Fr. IV. 306. suppl. 508. Laserpitium aquilegifolium Jacq. a. 2. p. 29. t. 147. Planta exaltata. Rhizoma bene comosum. Caulis et folia inferne glauca. Folia triternata laminis oblongis trilobis, crenatis.

Crescit inter frutices, ad oras sylvarum. Aestate. ♃. Hildesheim Osthaus! — Butzbach in der Wetterau Gravelius! Heinrichsberg bei Ebersgrub im Kreise Wetzlar Lambert! Bogshorn bei Salzhemmendorf Mavors! — Kahlenberg bei Wien 20. Juni 1805. (Nescio quis legerit.) Grätz, Plawutsch v. Pittoni! Freyer! Maly! S. Gotthard bei Grätz Zechenter! — Wocheiner Alpen in Krain Hoppe!

(Etiam ex monte Tauro Kotschy 1836 N. 223!)

Tab. 143. MCMLXXXIV. I. Caulis summitas florida. +. II. Folium inferius valde simplex (vulgo sunt triternata). III. Rhizomatis collum. IV. Umbellula fructifera. +. 1. Flos a latere. +. 2. Idem superne dejectis staminibus. +. 3. Mericarpium extus. +. 4. 5. Mericarpia intus. +. 6. Mericarpium transsectum. +.

Trib. VIII. Thapsieae K.

Umb. 73.

Fructus a dorso compressus vel subdidymus. Mericarpia jugis primariis quinis filiformibus, nunc paulo setulosis; lateralibus plano commissurali impositis. Juga secundaria filiformia, exteriora alata, nunc omnia alata. Fructus vel octo-, vel quadrialatus.

LI. Laserpitium L.

Gen. 344.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala cuneato obovata cum lacinula inflexa. Mericarpia a dorso bene depressa, jugis primariis filiformibus, secundariis quaternis omnibus bene alatis. Valleculae sub jugis secundariis univittatae. Carpophorum bipartitum.

§. 1. **Platyphylla.** Foliorum partitiones latae infimae saltem cordatae.

1. L. latifolium L. Sp. 356: floribus albis, involucri squamis calvis bene evolutis. Jacq. Austr. t. 146. Planta usque tripedalis. Rhizoma bene comosum, annulatum, validum. Caulis teres, glaber, laevis, nunc ramosus. Folia ternato pinnatipartita. Partitiones oblongae serratae marginatae, nunc lobatae. Involucrum bene evolutum squamis linearisubulatis acuminatis calvis. Radii umbellae nunc intus scabri.

a. **glabrum** K. Syn. Ed. I. p. 310. Ed. 2. p. 341: foliis glabris. Laserpitium glabrum Crantz Austr. 181. Laserpitium Libanotis Lam. Dict. III. 423.

b. **asperum** K. Syn. I. c.: foliis subtus petiolisque scabris. Laserpitium asperum Crantz l. c. 179. Laserpitium Cervaria Gmel. Bad. I. 657.

Utraque varietas saepe transitus praebet. „In regionibus nostris inter varietatem glabram et hirto scabram limites reperire non potui, qua de causa eas sub Laserpitio latifolio Linnaei conjunxi.“ K. l. c.! „Non alia planta majorem habet cum Laserpitio mox sequente, aut latifolio Linnaei similitudinem, ut etiam pro varietatibus haberi possint.“ Crantz l. c. 181! „β. asperum. Geht vielfach in die vorige über.“ Neilreich Niederöstr. p. 637!

Crescit in collibus, subalpinis inter frutices, in herbidis per ditionem australem ac mediam. In ditione septentrionali perrarum.

Tab. 144. MCMLXXXV. I. Inflorescentia. II. Folium inferius parte decisa +. III. Umbellula fructifera. IV. Rhizomatis apex +. 1. 2. Flores +. 3. Fructus +. 4. 5. Mericarpia transsecta +. b. **Asperum.** V. Umbellula ovariis junioribus. VI Folium.

2. L. marginatum: floribus flavidoluteolis nunc purpureo limbosis purpureisve, involucri squamis calvis nunc subnullis nullisve.

a. **alpinum:** humile, foliis bipinnatipartitis (usque ternato bipinnatipartitis), floribus purpureis. Laserpitium alpinum WK. III. 253! Laserpitium trilobum Baumg. Roch. Pl. ban. rar. p. 65. tb. XXVII. Planta humilis. Rhizoma crassiusculum annulatum comosum. Folia longius petiolata, lamina bipinnatipartita, partitionibus oblongis serratis, marginatis, nunc uno, nunc utroque margine lobatis. Folia superiora reducta; summa (involucris exclusis) bene vaginata, pinnatipartita partitionibus linearibus acuminatis. Involucra bene evoluta, setacea, raro subobsoleta. Radii congesti intus scabridi. Petala purpurea, disco nunc luteola. (Verum colores omnes juxta sicca specimina descriptos energice moneo!)

b. **genuinum:** elatius, foliis ternato pinnatipartitis, petalis flavoviridibus purpureo marginatis.

aa. **scabrosum:** umbellae radiis intus scabris, foliorum partitionibus ovatis. Laserpitium marginatum WK. l. c. II. 210.

bb. **Aruncus:** umbellae radiis intus scabris, foliorum partitionibus oblongo elongatis illas folii Arunci aemulantibus.

cc. **Gaudinii:** umbellae radiis intus calvis. Laserpitium Gaudinii Morett. Comoll. fl. com. n. 344. et in bot. ital. n. 3. p. 33. Laserpitium luteolum Gaudin. fl. Helv. II. p. 348.

Quotquot fructus indagavi fasciculos semper medianos decepi, dum in praecedenti externos. Et costae in hoc gibberosae, in illo planiusculae. Neglecta hac nota mere anatomica planta haud ita facile verbis diagnostice separatur omisso petalorum colore, cum folia licet diversa tamen haud bene describi possint sphaera ampla omnes lusus amplectente.

Bene de planta disseruit cl. Andrae, v. Schl. Bot. Zeit. 1855. p. 291. „Laserpitium marginatum WK. Pl. rar. Hung. t. 192. (Laser trilobum Baumg. n. 492 und Siler alpinum Baumg. n. 495.) Alpen von Arpasch und Fogarasch, in letzterm am Golu Braza in der Tannenregion bei

4500′ Höhe. Verzweigung und Blatttheilung dieser Art ist veränderlich, und hiernach Laserpitium alpinum WK. l. c. t. 253. davon nicht zu unterscheiden. Koch hebt hervor (Syn. ed. II. P. 1. p. 241.), dass dieses glatte, jenes innen rauhharig scharfe Doldenstrahlen habe; Waldstein und Kitaibel bemerken indess gerade das Umgekehrte; auch Rochel giebt von seinem Laserpitium trilobum (Pl. ban. rar. p. 65 t. XXVII. f. 53), das er selbst mit L. alpinum WK. identisch erklärt, scharfe Strahlen. Aber auch dieses Kriterium wird von unsern Exemplaren in Frage gestellt, indem sowohl Formen, die mit Rochel'scher Abbildung, als auch solche, welche mit der des Laserpitium marginatum WK. auf's vollkommenste übereinstimmen, gezähnelt scharfe Strahlen besitzen. Aus allem scheint hervorzugehen, dass L. alpinum WK. nur weniger verzweigte, blattärmere Form des L. marginatum ist. Uebrigens sind Blätter und Früchte des Laserpitium trilobum Rochel von denen des L. marginatum WK. nicht verschieden, sowie die beiden Pflanzen der unserigen auf's genaueste gleichen. Baumgarten hat unter Siler alpinum und Laser trilobum offenbar nur arm- und wenig getheilt blättrige Formen der in Rede stehenden Art beschrieben, die sonach Laserpitium alpinum WK. entsprechen."

Cl. Neilreich acutissime: „L. alpinum, marginatum und Gaudinii scheinen mir nur Var. Einer Art zu sein. (Vgl. auch Reichb. Germ. p. 451. Nr. 2930 und Andrä Bot. Zeit. 1855 p. 291.) Spero fore ut acutissimus vir in novo libro de plantis Hungariae sibi auctoritatem nostri L. marginati formaliter vindicaverit, sed librum nondum eheu! ad manus habeo quotidie exspectatum, nec aequum mihi visum fuit, juxta illud suspicium allatum (l. c.) ill. Neilreich auctorem nominare.

Crescit in alpibus ac montanis Bannatus, Transsylvaniae, Carniolae, Dalmatiae, Lombardiae, Tessini. Aestate. ♃.

A. **alpinum:** in graminosis alpis Retyezat in Cottu Hunyadensi Aug. Flor. Transsylvaniae. Heuffel!

B. **genuinum.** aa. **scabrosum:** an den Waldrändern und den obersten Wiesen des Berges Crim bei Laibach. H. Freyer! Uskokengebirg ob Jaorovic, am Gorgan, Reifnitz. H. Freyer! Auf dem Monte Maggiore Noë!

bb. **Aruncus:** auf dem Berge Krimm bei Laibach, auf den obersten Wiesen, den 8. Juli. Sieber Austr.!

cc. **Gaudinii:** Auf Villazzano bei Trient. Auf einer Wiese bei Deutschofen, im Gebiete von Botzen. Facchini! — Helvetia. Schleicher! — Mont Generoso en Tessin. Airolo au St. Gotthard. E. Thomas! — Dalmatia: „in sylvaticis montium Svilaya sub jugo Suovér dicto, ubi legi Julio." De Vis. Dalm. III. 56!

Laserpitium marginatum. A. **alpinum.** Tab. 145. MCMLXXXVI. I. II. Planta. 7. Flos +. 8. Fructus junior +.

B. **genuinum.** aa. **scabrosum.** Tab. 146. MCMLXXXVII. Plantae sectae partes. 1. Flos +. 2. Fructus juvenis +. 3. Fructus adultus transsectus +.

bb. **Aruncus.** Tab. 150. MXMI. Planta secta ad sinistram umbellula involucelli squamis nimis rudi manu sculptis, cum pro ciliolis dentes fuerint expressi. Lobus folii partitionis, ut videas rete nervorum.

cc. **Gaudinii.** Tab. 147. MCMLXXXVIII. Plantae sectae partes. 1. Flos a latere +. 2. 3. Petala +. 4. Flos superne +. 5. Fructus junior +. 6. Umbellula fructifera.

3. L. Archangelica Wulf. in Jacq. Coll. I. 214: floribus albis, involucri squamis bene evolutis dense ciliatis. Laserpitium Chironium Scop. Carn. Edit. secund. I. 197. Jacq. Ic. Rar. 58. Planta pluripedalis caule sulcato deorsum hispido. Folia ternato pinnatipartita, partitionibus oblongis acutis basi nunc cuneatis, serratis. Rhachis in foliis vetustis bene calva, in

junioribus hispida seu hirsuta. Partitiones summae saepe decurrentes, nunc basi ovatae. Involucri squamae margine hyalinae, nunc toto limbo valde hirsutae; lanceae, seu pinnatipartitae. Pedicelli intus bene scabri. Petala calva.

Crescit in pratis subalpinis, inter virgulta in Hungaria, Silesia austriaca, Carniolia. Aestate. ♃.

Mährisch schlesisches Gesenke: Wimm. Fl. Schles. dritte B. p. 453: an waldigen Gebirgslehnen und Abhängen des Hochgebirges. Nur im Gesenke: am Altvater, an der Hungerlehne und im Kesssel. Zuerst von v. Mückusch und Grabowski gefunden. Im Gesenke Grabowski! Kessel Rchb. fil.!

Carniolia: Thiergarten bei Laibach, Reifnitz, Friedrichstein ob Gottschee Freyer!

Hungaria: Comit. Liptov. Rochel! In sylvis montis Domuglett ad thermas Herculis. Heuffel! Steyerdorf Wierzbicki!

Tab. 152. MXMIII. I. Caulis summitas florida.. II. Folium radicale. III. Umbellula fructifera. 1. Squama involucri +. 2. Flos dejectis staminibus +. 3. Flos a latere +. 4. Mericarpium transsectum +.

4. Laserpitium nitidum Zant. Comm. Brix. 1813. sec. Poll. fl. Veron. 351: floribus albidis, involucri squamis hinc illinc parce ciliatis. — Las. hirtellum Gaud. Hel. II. 350. Rhizoma valde comosum. Caulis striatus primum valde pilosus (superne saltem), tandem calvus. Folia bipinnatipartita partitionibus superioribus cuneatis, inferioribus stipitatis, oblongis, pinnatilobis, serratis, rhachi ac superficie inferiori hispidis. Involucri squamae ligulatae acuminatae, raro apice trifidae. Involucelli squamae subaequales, juvenes limbo glandipiles, adultae subcalvae pilis quibusdam acephalis. Jam dum haec scribo diu nescivi, cur squamam involucelli N. 1 in tabula adeo glandipilem delineaverim. Tandem iterum et optime vidi in umbellis omnino non evolutis. Fructus tandem snlphureus.

Crescit in Tirolia ac Tessino. Aestate. ♃. Auf Alpenwiesen ober Molveno im Val di Non. Sparsam, weil die Pflanze, welche spät blüht (mitten im August), eher abgemäht wird, als der Samen zur Reife gedeihen kann. — Auf den östlichen Kalkgebirgen von Giudicarien auf mittler Gebirgshöhe. Von der Brescianischen Grenze bis an das Val di Non (Anannia der Römer). Facchini!

V. Hausm. fl. von Tirol. 376: „Judicarien: auf Kalkgebirgen, ober Molveno, nahe an der Grenze des Nonsberger Gebiets, dann Langiado und Turrichio (Facchini). Monte aprico bei Bolbeno vorzüglich al Rocolo del Festi (Boni). Judicarien: ai Toric. (Perrini)! Laserpitium hirtellum: Val Sassina. E. Thomas! (exacte idem!)

Tab. 153. MXMIV. I. Umbella florida. II. Basis plantae. III. Umbellula fructifera +. 1. Involucelli juvenis (!) squama intus visa. (Extus disco lanata.) +. 2. Flos superne +. 3. Fructus juvenis a latere +. 4. Mericarpium transsectum +.

§. 2. **Stenophylla.** Foliorum partitiones angustae cuneatae.

5. Laserpitium Siler L. Sp. 357: caule sulcato glabro, foliis glaberrimis tripinnatipartitis, partitionibus lanceolatis acutis integris trifidisve, nervis reticulatis. Siler montanum Crantz austr. 155. Jacq. Austr. 145. Hayne Arzgw. VII. t. 7. Rhizoma cylindraceum, comosum. Caulis erectus, glaber, substriatus. Involucra ac involucella multisquamata. Umbellae amplae albiflorae.

Crescit in pascuis, in sylvis subalpinis montanisque usque in regionem Pini Mughi per alpes, in Hungaria, Dalmatia, Suevia. Calcareum solum amat. Aestate. ♃. In Dalmatia: in sylvaticis montium Vellebith ad Vella Pakleniza, et circa Ragusa. De Vis. l. c. II. 56!

Tab. 148. MCMLXXXIX. I. Planta secta. II. Umbellula fructifera. 1. Portio folii +. 2. Flos fatuus demtis petalis duobus. 3. Flos fertilis dejectis petalis duobus ac staminibus +.

4. Fructus junior alis nondum evolutis +. 5. Mericarpium antice +. 6. Mericarpium intus +. 7. Mericarpium transsectum +.

6. Laserpitium peucedanoides L. Sp. 358: caule sulcato glabro, foliis glaberrimis tripinnatipartitis partitionibus lanceolatis acutis integerrimis, venis lateralibus cum costa subparallelis. Jacq. Ic. Rar. 350. Praecedenti simillimum, albiflorum, gracilius, humilius.

Crescit in Carniolia, Tirolia, Styria, Tessino, Lombardia, Aestate. ♃.

Tab. 149. MXM. Planta secta folio ex inferioribus postposito. 7. Partitio folii +. 8. Pars apicilaris ejusdem +. 9. Flos superne +. 10. Mericarpium extus +. 11. Mericarpium intus +. 12. Mericarpium transsectum +. Umbellula fructibus junioribus juxta sinistram.

7. Laserpitium gallicum L. Sp. 357: caule subsulcato glabro, foliis glaberrimis decomposito pinnatipartitis, partitionibus polymorphis, cuneatis ligulatis acutis, tridentatis, quinquedentatis, nitidis. — L. cuneatum Moench. Meth. 79. L. trifurcatum Lam. Fl. Fr. III. 415. Caulis usque hominem altus, striatus, glaberrimus. Folia amplissima, multum varia. Adsunt rara specimina partitionibus linearilanceis acuminatis (Bourgeau 1854. Sierra Nevada: Cortijo de la Vibora sine Nr. — 1850. Nr. 675. Sierra de Segura.). Reliqua specimina partitiones multo breviores efferunt, multum varias. Petala vulgo alba, raro rosea. Fructus alae nunc subintegrae, nunc varie dentatae, jugis primariis nunc alulis parvis obtectis.

Crescit in Liguria (ac Sabaudia?). Sub monte Col de Tenda Limone versus. Lisa, Reuter, Rchb. fil.! Col de Braus Rchb. fil.! (Camberii? Au dessus du Pas de la fosse. Huguenin N. 86!)

Tab. 155. MXMVI. I. Umbella florida. II. Umbellula fructifera +. III. Folium sectum. 1. Flos +. 2. 3. 4. 5. Petala +. 6. Fructus juvenis +. 7. Mericarpium +. 8. Mericarpium intus +. 9. Idem alulis costarum valde evolutis +. 10. Mericarpium transsectum +.

8. Laserpitium prutenicum L. Sp. 357: caule angulato, basi piloso, pilis reversis, foliis bipinnatipartitis, partitionibus ligulatis acutis, rhachi ac marginibus saltem pilosulis. Laserpitium selinoides Crantz c. 182. Siler gallicum Crantz l. c. 188. L. gallicum Scop. Carn. (ed. 2.) I. p. 196. Saepe autumno rufo colore aspersum. Caulis usque tripedalis, vulgo bipedalis. Folia summa laminis lanceis. Involucri squamae lanceolatae acutae. Involucelli squamae subaequales, ciliato serrulatae. Petala alba, sicca subsulphurea.

Crescit in pratis sylvisque Dalmatia excepta. Aestate. ♃. (Etiam ♂?). —

Tab. 151. MXMII. I. II. III. Caulis sectus. IV. Umbellula fructifera. 1. Involucelli squama +. 2. Flos +. 3. Petalum +. 4. Fructus +. 5. Mericarpium intus +. 6. Mericarpium transsectum +.

9. Laserpitium Panax Gouan Ill. 13: caule sulcato, glabro, foliis decomposito pinnatipartitis partitionibus linearibus acutis. Laserpitium hirsutum Lam. Fl. Fr. III. 648. Laserpitium Halleri Vill. Prosp. 25. Hall. Helv. tab. 19. Rhizoma obliquum, valde comosum. Folia nunc calva, nunc brevissime hispidula. Caulis striatus, nunc sursum ramosus. Involucri squamae oblongae acuminatae limbo membranaceae, hispido ciliolatae. Involucelli squamae subaequales. Flores albi. Fructus maturos numquam obtinui.

Crescit in alpibus Tiroliae, Helvetiae, Sabaudiae. Aestate. ♃.

Tab. 154. MXMV. I. Planta florida. II. Umbella fructibus semimaturis. Radii omnes uno excepto demti. 1. Flos superne +. 2. Flos a látere +.

Obs. En plantam dubiam.

„Sel. pl. rar. Galiciae et Bucovinae auct. Dr. Francisco Herbich. Czernovicii 1836. 4." legis:

Laserpitium Winkleri. Foliis superioribus biternatis, foliolis longissimis angustis linearibus integerrimis. Mihi.

Hab. in Bucovinae pratis ad pagos Weretschanka, Kozman et Kliwodin. Jun. Jul. Per.

Obs. Radix longa crassa aromatico-amara. Caulis 3—5pedalis glaberrimus ramosus. Folia oriuntur e vaginis amplexicaulibus amplissimis tumescentibus glabris; inferiora sunt bipinnata, vaginis summis insident foliola ternata vel simplicia. Pinnulae vel foliola omnia sunt coriacea margine revoluta integerrima (nequaquam dentata), apice mucronata, supra nuda, subtus pallidiora et ad venas pilis albis obsita; pinnulae foliorum inferiorum sunt diversiformes, pleraeque basi inaequales, aliae lanceolatae, aliae bilobae aliaeque oblongaeque apice trifidae vel subpalmatae; pinnulae foliorum superiorum longissimae angustissimae lineares. Petioli universales partialesque pubescunt. Umbella amplissima. Involucri foliola 10 circiter acuminata deflexa. Involucella caduca. Pedunculi latere superiori setuloso-scabri. Flores albi, petala subaequalia. Fructus utrinque alis 4 membranaceis glabris cincti.

Et in „Fl. Bucov. Lips. 1859." p. 303:

L. Winkleri Herb. Foliis inferioribus bipinnatis, foliolis oblongis lanceolatis integris vel lobatis, superioribus biternatis, foliolis longissimis angustis sublinearibus integerrimis margine revolutis.

Auf Wiesen bei Kozman, Werenczanka, Kliwodin. Juni, Juli. ♃.

Diagnoses cl. Neilreich benevolentissime misit, nescius me libros tenere.

Tribus IX. DAUCINEAE K.

Umb. 76.

Fructus a dorso lenticulari compressus, vel sectione transversali subteres. Mericarpia jugis primariis quinis, filiformibus (setulosis), lateralibus plano commissurali impositis; secundariis quaternis, magis prominulis, aculeatis, aculeis liberis vel in alam connatis. Albumen complanatum vel subsemiteres, antice planiusculum.

LII. Orlaya Hoffm.

Umb. I. p. 58.

Polygama. Calycis limbus plus minus evolutus. Petala externa radiantia, bipartita, reliqua ligulata cum apiculo inflexo. Fructus a dorso lenticulari compressus. Juga primaria filiformia, setulosa, lateralia in plano commissurali. Juga secundaria bene evoluta, in aculeos soluta; vittas obcelantia.

Genus mihi valde dubium. Dicuntur juga secundaria onusta aculeis bi- — triseriatis. Ita occurrunt in Orlaya grandiflora Hoffm. In O. maritima aculei saepe uniseriati, aculeis quibusdam lateralibus, adventitiis nunc appositis. In Orlaya platycarpo vulgo uniseriati! Nolui mutare aliquid, ne in crabonum nidum digitos immitterem.

1. O. grandiflora Hoffm. l. c.: involucelli squamis late hyalino marginatis, umbellis pluriradiatis, diachenio ovoideo costis secundariis aculeis pluriseriatis apicibus simpliciter acutis (nec glochidiatis). Daucus grandiflorus Scop. Carn. I. 189. Caucalis grandiflora L. p. 346. Platyspermum grandiflorum M. K. Deutschl. Fl. II. 360. Radix fusiformis, annua. Caulis sulcatus, laevis, simplex seu ramosus, spithamaeus usque bipedalis, — vulgo pedalis. Rami erecti. Folia tripinnatipartita subcalva seu pilosula. Folia superiora reducta vaginis pulchre hyalino marginatis. Involucri involucellique squamae limbo membranaceae, disco virides nervis albidis. Umbella a cl.

Neilreich optime cum cyma Viburni Opuli comparatur. Carpophorum bifidum. Calycis dentes subulati.

Crescit in arvis et locis apertis inter virgulta. Aestate. ⊙. In ditione australi ac media. Etiam in tota Dalmatia, ubi vere floret, a cl. de Visiani indicatur.

Tab. 157. MXMVIII. I. Planta secta. II. Umbella fructifera. 1. Flos masculus fatuus +. 2. Flos radiatus +. 3. Petalum +. 4. Fructus junior +. 5. Carpophorum +. 6. Diachenium transsectum +.

2. O. platycarpos K. Umb. disp. 79: involucelli squamis late hyalino marginatis, umbellis bi- — triradiatis, diachenio oblongo, costis secundariis aculeis uniseriatis apicibus minutissime glochidiatis. Caucalis platycarpos L. Sp. 347. — Jacq. Hort. Vind. III. tab. 10. Radix fusiformis. Caulis sulcatus, subglaber. Rami diffusi. Folia praecedentis, vulgo simpliciora. Involucra ac involucella bi- usque trisquamata, dum in praecedenti plurisquamata. Petala radiantia quam in praecedenti bene breviora. Aculei fructuum vulgo purpurei. Carpophorum bifidum.

Crescit in agris arvisque. Aestate. ⊙. In Istria, Dalmatia, Liguria.

Tab. 156. MXMVII. Planta. 1. 2. Squamae involucelli +. 3. Flos fatuus +. 4. Idem, petalis staminibusque dejectis. Vides stylos nullos adesse +. 5. 6. 7. 8. Petala non radiantia +. 9. 10. Carpophora +. 11. Fructus junior +. 12. Fructus adultus extus +. 13. Mericarpium adultum intus +. 14. Mericarpium transsectum +.

3. O. maritima K. Umb. l. c: involucelli squamis herbaceis, umbellis bi- usque quinqueradiatis, diachenio elliptico, costis secundariis aculeis uni- usque biseriatis glochidiatis. Daucus muricatus β. maritimus L. p. 349. Caucalis maritima Gouan Hort. Monsp. 135. Caucalis pumila Gouan fl. Monsp. 285. Radix fusiformis. Tota planta minute velutina. Caulis subdecumbens. Rami, ubi adsunt, divaricati. Folia tripinnatipartita, laciniis brevibus trianguloooblongis, approximatis. Umbella axis primarii saepe sessilis. Umbellae axium lateralium longipedunculatae. Petala purpurea. Calycis dentes ligulati obtusi.

Crescit in littore marino mediterraneo. Aestate. ⊙.

Tab. 205. MMXLVI. I. Planta. II. Umbellula fructifera. 1. Flos fertilis +. 2. Idem +. 3. Flos sterilis dejectis petalis et staminibus +. 4. Mericarpium extus +. 5. Mericarpium intus +. 6. Carpophorum integrum (saepe etiam furcatum occurrit) +. 7. Mericarpium transsectum +.

LIII. Daucus L.

Gen. 333.

Polygamus. Calycis limbus quinquedentatus varie evolutus. Petala obovata cum apiculo, externa saepe radiantia. Fructus a dorso lenticulari compressus. Juga primaria filiformia, setulosa, lateralia in plano commissurali. Juga secundaria bene evoluta in aculeos uniseriatos supra vittas.

Genus difficillimum. Sed videntur re vera plures species subesse. Auctores forsan quosdam characteres nimis laudant. Ita apices aculeorum, qui in multis libris pro Dauco Carota simplices laudantur, mihi rarissime simplices obvii fuerunt, vulgo fuere glochidiati. Num vittarum indoles, in omnibus libris neglecta alicujus momenti sit, me fugit.

Maxima in eo nititur difficultas, quod specimina vulgo incompleta, seu tantum florida, seu tantum fructifera suppetunt. Evolutione partium pleraeque species certo valde ludunt. Nuper in

oppido Eutin cum ill. Nolte reperi specimen Dauci Carotae involucri foliis pinnatipartitis elongatis involucellisque similibus valde insigne.

§. 1. **Platyspermum** (Hoffm. Umb. I. 64.) DC. Prodr. IV. 210. Costae commissurales valde approximatae.

1. D. muricatus L. Mant. 393: fructus alis latis ultra quartam infimam in aculeos solutis. Artedia muricata L. Sp. ed. I. 242. Platyspermum muricatum Hoffm. l. c. Planta e majoribus, usque pluripedalis, hispida. Folia tripinnatipartita, partitionibus triangulis acutis. Rami ex axillis inter umbellam et folium fultiens innovantur. Flores albi.

In ditione nostra nullibi fuit indicatus. Sed specimen habeo: „Caucalis muricata Doll. Briel prope Viennam. Dr. Pokorny!" Ibi igitur videtur introductus fuisse. Moneo tamen, exc. Neilreich rem nescire (Fl. Nied. Oestr. 638), unde suspicio commutati speciminis exoriri possit. Ego specimen obtinui ex herb. beat. Buek Francof. Viadr.

Specimina mea. Champs à Lagos, Algarve. Bourgeau 1893! Inter segetes Estramadurae cistagan., imprimis in basalticis Serrae de Monsanto Apr. 1840! Welwitsch 471! — Calabria L. Thomas! — In locis herbidis prope Panormum: al Piano della Stuppa v. Heldreich! Tanger Salzmann! Algier Guyon! Haies à Haouch et Allia, environs d'Alger. Jamin 32!

Tab. 161. MMLI. Caulis fastigium sectum. 1. Flos +. 2. Flos fatuus dejectis staminibus et petalis +. 3. Fructus cum involucelli squama +. 4. Mericarpium intus visum +. 5. Mericarpium extus visum +. 6. Styli cum stylopodio +. 7. Mericarpium transsectum +.

§. 2. **Carota** DC. Prodr. IV. 211. Costae commissurales distantes.

+ Umbellae demum contractae, nidum simulantes. Albiflori.

2. D. setulosus Guss. De Prodr. IV. 211: breve setosus, involucri foliis linearisubulatis, pinnatipartits, aculeis fructuum corpore latioribus, involucellis umbellulas superantibus. — Planta tenuis, elegans.

Lissa Stalio fid. De Vis. l. c. III. 57.

Specimina mea: Ischia Gussone! In herbidis ad littora maris ad Granatelli sotto Portici. v. Heldreich! Attica. Spruner! Sartori!

Tab. 158. MIM. I. Planta. II. Umbellula fructifera. 1. Folii lacinia +. 2. Umbellula +. 3. Flos +. 4. Petalum +. 5. Idem a latere +. 6. Umbellula fructifera +. 7. 8. Mericarpia +. 9. Involucri portio +.

3. D. Carota L. Sp. 348: hispidus, involucri foliis umbellam subaequantibus, linearibus seu linearitripartitis pinnatipartitisve, receptaculo umbellae communi demum non ampliato, flore centrali purpureo, aculeis fructus diametrum subaequantibus superantibusve. Fl. Dan. 723. Sv. Bot. 104. Engl. Bot. 1174. Hayne Arzgw. 271. t. 2. Radix culta ampliata esculenta.

Ubique crescit in pascuis, arvis, pratis ut Anthriscus sylvestris ac Carum Carvi ac Aegopodium Podagraria valde divulgatus.

Tab. 159. MM. I. II. III. Plantae sectae partes. IV. Radix culta esculenta. V. Umbellula fructifera. 1. Umbellula +. 2. Umbellula alia involucelli squamis rhombeis +. 3. Flos expansus +. 4. 5. Flores a latere +. 6. 7. Flores centrales +. 8. Mericarpium +. 9. Idem intus visum +. 10. Mericarpium transsectum +. 11. Aculeus fructus +.

4. D. maritimus Lam. Dict. I. 634: glaber, superne rudis, involucri foliis umbellam subaequantibus, vulgo trifidis, receptaculo umbellae communi demum non ampliato, flore centrali albo, aculeis fructus diametrum subaequantibus superantibusve. D. parviflorus Guss. Prodr. I. 322.

Crescit in Liguria Aestate. ♂. Col. de Bruis 9. Aug. 1843. Rchb. fil.! (Montpellier Salzmann!).

Tab. 160. MMI. Planta. 1. Umbellula fructifera. 2. 3. Flores superne +. 4. Fructus junior +. 5. Involucelli squama +. 6. Flosculus fatuus dejectis petalis +. 7. Mericarpium transsectum +. 8. Mericarpium intus +. 9. Mericarpium extus +. 10. Aculeus ex fructu +. 11. Pedicellus +.

6. D. maximus Desf. Atl. I. 241: pilosulus, superne rudis, involucri foliis umbellam subaequantibus, trifidis pinnatipartitisve, receptaculo umbellae communi demum ampliato, flore centrali purpureo, aculeis fructus diametrum subaequantibus superantibusve. — Ex hoc Dauci culti plures dicuntur exorti.

Crescit in arenosis sterilibus circa Perzagno in Canale di Cattaro; colitur in insula Lesina. De Vis Dalm. Circa Cattaro De Visiani! S. Andrae prope Tergestum. Papperitz! (efferatus?) — Corsica: Bastia. Mabille 35! Palermo Decker! Nauplia Berger! Tunis: Zaghouan. 5. Julio. 26. Julio. Kralik! — Champs arides à Sidi Ferruch Alger. Jamin 168! Marais de l'Oued al Haleg. Lefebvre!

Tab. 162. MMIII. Caulis pars superior bis secta. Addita umbellula florida aucta. 1. Mericarpium transsectum +. 2. Mericarpium extus +.

Obs. Forsan huc pertinet specimen incompletum: Scoglio S. Marco Ins. Brionic. Papperitz!

6. D. Gingidium L. Sp. 348: velutinus, involucri foliis umbella brevioribus, pinnatipartitis, receptaculo umbellae demum non ampliato, flore centrali purpureo, aculeis fructus diametrum dimidiam aequantibus.

Flores nunc purpurei.

Crescit in maritimis saxosis scopulorum circa Lesina. De Visiani l. c. 58!

Tab. 205. MMXLVI. III. Caulis summitas et folium inferius. 8. 9. 10. Involucelli squamae +. 11. Carpophorum +. 12. Mericarpium extus, demta ala altera interna +. 13. Mericarpium intus +.

++ Umbellae semper convexae, numquam contractae.

7. D. gummifer Lam. Dict. I. 634: floribus albis, aculeis dimidiam fructus diametrum non aequantibus. — Planta compacta. Involucri squamae latiusculae umbella breviores.

In littoris marini rupibus. In Liguria indagandus. Aestate. ♂.

Tab. 163. MMIV. Planta. 1. Umbellula fructifera. 2. Squamae involucelli +. 3. Flos +. 4. Flos demtis petalis staminibusque. 5. Mericarpium antice +. 6. Idem intus visum +. 7. Mericarpium transsectum +. 8. Carpophorum +.

8. D. hispidus Desf. Atl. I. 243, tab. 63: floribus luteis basi sanguineo unimaculatis, aculeis fructuum diametrum superantibus. D. halophyllus Brot. Lus. II. t. 168. Humilis. Hispidus. Ramosus. Involucra umbellas non aequantia, pinnatipartita.

Crescit in Algerio, Canariis ac Corsica, unde et apud nos forsan in Liguria legendus. Corsica Eschenbach! — Sidi Ferruck Alg. Guyon! Teneriffa: in collibus et pascuis circa Laguna Bourgeau 1351! (Rochers du Cabo de S. Vincente, Algarve 14. Mai. Bourgeau 1895! Nescio, num huc pertineat. Albi flores videtur fuisse et vittarum lineis sericeis densissimis fructus recedit.)

Tab. 164. MMV. Planta apposita umbellula fructifera. 1. Involucri folium +. 2. Involucelli squama +. 3. Flos +. 4. Idem +. 5. Mericarpium antice +. 6. Mericarpium intus +.

Obs. Planta mihi pessime nota est Daucus mauritanicus L. Juvat transscribere, quae habet il. De Visiani l. c. 58:

Daucus mauritanicus L. Sp. pl. ed. .II. p. 348 et mant. alt. p. 351. Bertol. fl. ital. IV. p. 168.

D. hirsutus, foliis bipinnatipartis, petiolis secundariis divaricato patentibus, foliorum segmentis ovatis oblongisve inciso pinnatifidis, pedunculo umbellae apice dilatato convexo, involucri foliolis late pinnatifidis, involucelli lanceolato — acuminatis margine albomembranaceis ciliatis integris divisisve umbellulam aequantibus, aculeis setaceis apice stellato — glochidiatis aut aristula inflexa munitis fructus latitudine brevioribus. Syn. Daucus hispidus Host.! fl. austr. I. p. 456 ex herbar., non Desf. Rchb.! fl. exc. p. 449. excl. syn. Engl. bot. — Icon. Bocc. pl. sic. rar. tab. 14. f. 2, bona. Moris. oxon. sect. 9. tab. 13. f. 3. ead, sed deterior.

Hab. in Lesina, unde misit Stalio. Petala alba, exsiccatione flava. Floret aestate. ♂.

Subord. II. CAMPYLOSPERMAE K.

DC. Prodr. 215

Tribus X. CAUCALINEAE K. l. c.

Fructus a latere contractus vel subteres. Mericarpia jugis primariis quinis, filiformibus, setosis vel aculeatis, ternis intermediis dorso, geminis lateralibus plano commissurali impositis; secundariis quaternis, magis prominulis, aculeatis, vel copia aculeorum totam valleculam obtegentium obliteratis. Albumen involutum, vel margine inflexum.

LIV. Caucalis Hoffm.

Umb. 54.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala obovata, emarginata cum lacinula inflexa, exteriora radiantia. Fructus a latere subcompressus. Mericarpia jugis primariis ternis evolutis minute aculeatis. Vittae sub jugis secundariis et commissurales, fasciculi sub jugis primariis et secundariis contigui.

1. C. daucoides L. Sp. 346: foliis tripinnatipartitis, partitionibus linearibus acutis, involucro generali nullo, seu mono- — diphyllo.

a. **vulgaris:** aculeis jugorum secundariorum uni- — biserialibus glabris diametrum fructus subaequantibus. Jacq. Austr. t. 157. St. H. 81.

b. **muricata** Gren. Godr. Fr. II. 674: aculeis jugorum secundariorum uniserialibus glabris diametro fructus bene brevioribus. C. muricata Bischoff! Linnaea XIV. p. 131. Cl. Neilreich Nied. Oest. 639. haec habet: „Der vorigen in der Tracht vollkommen ähnlich, aber durch die sehr kurzen Stacheln der Nebenriefen, welche mehr einer Reihe von Höckern gleichen, leicht zu unterscheiden. Eine sehr zweifelhafte Art, die sich zu C. daucoides, wie Ranunculus tuberculatus zu R. arvensis verhält. Da ich jedoch bisher keine Uebergänge fand, und dieselbe eine Reihe von 8 Jahren durch die Aussaat beständig blieb, so wollte ich sie nicht einziehen."

Inter segetes prope ubique haud rara. Vere exeunte in autumnum ⊙. b. muricata: „auf Aeckern unter dem Getreide, mit der vorigen, aber viel seltner und sehr die Standorte wechselnd, bisher nur im Becken von Wien. Im Marchfelde stellenweise, bei Kagrau, Wagram, Oberweiden, Baumgarten, vor der Belvedere-Linie Wiens, zwischen Hernals und Währing, bei Neudorf, Mödling, am Eichkogel, in der Hinterbrühl, bei Gisshübel; am Fusse des Leithagebirges gegen Govss und Winden zu." Neilreich l. c.! — Specimina mea: Wien Dolliner! Schönheit! Et culta: Heidelberg

Bischoff! — Et specimen c. a W. Gerhard Lipsiensi signatum. „Caucalis muricata Spreng.“, quo patet Sprengelium jam novisse plantam. — Bohem., Transsylv., Croatia Neilr. Nacht. 205!

Tab. 170. MMXL. a. **genuina.** I. Planta. II. Umbellula fructifera. 1. Flores tres, laterales fatui cum duabus involucelli squamis +. 2. Flos fatuus petalis dejectis +. 3. 4. 5. Petala +. 6. Umbellula, mericarpiis de carpophoris dejectis +. 7. Fructus superne. Vides dentes calycis +. 8. Mericarpium transsectum +. 9. Mericarpium intus +.

b. **muricata** Godr. Gren. III. Ramus. 10. Mericarpium transsectum.

LV. Turgenia Hoffm.

Umb. 59.

Polygama. Calycis limbus quinquedentatus. Petala obovata, emarginata cum lacinula inflexa, exteriora subradiantia. Fructus a latere contractus. Juga primaria terna exserta bene evoluta, aculeata; commissuralia insilientia. Juga secundaria minutius aculeata. Aculei pluriseriati. Fasciculi annulum cohaerentem circa semen efficientes. Vittae minutae solitariae inclusae.

T. latifolia Hoffm. l. c. Caucalis latifolia L. Syst. Nat. II. 205. Tordylium latifolium L. Sp. Fl. ed. II. p. 345. Turgenia multiflora DC. Prodr. Syst. Nat. IV. 218. Jacq. Vind. II. 128. Sow. Engl. Bot. 198. Annua, sursum nunc ramosa. Caulis sulcatus, hispidulus echinulatus. Folia pinnatipartita cum impari, partitionibus grosse serratis decurrentibus. Umbellae vulgo triradiatae. Involucrum generale tri- — quadrifolium, foliis oblongis medio disco herbaceis, ceterum scariosis, denticulatis, acutis, ternis seu quaternis. Involucelli squamae subaequales. Aculei fructuum rufoviolacei. Petala rosea seu subrosea.

Crescit in cultis ac satis. In ditione australi frequens septentrionem versus rarescit et praesertim frugibus australibus satis apparet. Talem frequentissimam Misniae Saxonum annis 1840, 1841 prope Niederau legi, cum antea tantum a Maukeo semel lecta fuerit 1817.

Tab. 163. MMIX. Planta secta. 1. Involucelli squamae +. 2. Flos fatuus +. 3. Idem +. 4. Flos fertilis +. 5. Idem +. 6. 7. 8. 9. Petala, et 7 quidem petalum a dorso +. 10. Carpophorum +. 11. 12. Stamina +. 13. Mericarpium extus +. 14. Idem intus +. 15. Idem transsectum +.

LVI. Torilis Hoffm.

Umb. 49.

Polygama. Calycis limbus quinquedentatus. Petala obovata, emarginata, cum lacinula inflexa, exteriora subradiantia. Fructus a latere subcontractus. Juga primaria minute, juga secundaria longius aculeata. Fasciculi angustissimi sub costis primariis, liberrimi, nullibi inter se cohaerentes. Vittae solitariae.

§. 1. Umbella exserta.

a. Pluriradiata.

1. T. Anthriscus Gmel Bad. I. 615: involucro umbellae generali quinque- — plurisquamato. Tordylium Anthriscus L. Sp. 346. Caucalis Anthriscus Scop. Carn. I. 191. Jacq. Austr. III. 261. Gaud. Helv. 2. t. 4. Fl. Dan. 919. Sow. Engl. Bot. 987. Planta viminea, biennis, sursum ramosa; aspera; foliorum laminae subtriangulae bipinnatipartitae inciso serratae. Involucella etiam subquinquesquamata. Fructus oblongi aculeis arcuato ascendentibus non glochidiatis, saepe demum purpurei. Petala alba seu rosea.

Crescit in sepibus ac sylvis prope ubique. Aestate. Autumno. ⊙.

Tab. 165. MMVI. I. II. III. Planta secta. 1. Pars caulis +. 2. Lobulus folii +. 3. Papilla ex eodem +. 4. Apex dentis calycini +. 5. Flos superne +. 6. Flos inferne +. 7. 8. 9. Mericarpia transsecta +. 10. Umbellula fructibus semimaturis +. 11. Fructus valde juvenis +. 12. Carpophorum in pedicello +.

2. T. infesta Hoffm. Umb. 89: involucro nullo seu subnullo. Scandix infesta L. Syst. Veg. 237. Caucalis helvetica Jacq. Vind. III. t. 16. Caucalis arvensis Huds. Angl. 113. Caucalis infesta Curt. Lond. fasc. 6. 23. Torilis helvetica Gmel. Bad. I. 627. Divaricata, vulgo humilis, nunc elata. Folia praecedentis. Aculei fructuum glochidiati (2!). Flores albi.

Optime cl. Neilreich monet, in hac commissuram esse evittatam. Enim enimvero vittae adeo involutae, ut conspici non possint.

b. **longistyla:** elatior, stylis anthesi stylopodium bene excedentibus. T. neglecta R. S. Syst. Veg. VI. 484. T. infesta Rchb. Exc. 447. Multo major, quam praecedens.

c. **heterophylla** De Vis. l. c. 61: gracilis, foliorum partitionibus elongatis, summis indivisis tripartitisve, mericarpiis nunc homomorphis, nunc dimorphis, altero aculeato, altero papuloso. T. heterophylla Guss. Prodr. Sic. I. 326. Torilis infesta β. Bertol. Ital. III. 188. C. purpurea Ten. Neap. III. 279.

Cl. Bertoloni l. c. de T. heterophylla haec habet: „varietas β. vix distinctione digna habet folia suprema ternata, aut simplicia, lanceolato-elongata, integerrima, vel parce, et remota serrata, vel tota levius, aut grossius serrata. Haec stirps more aliarum plantarum ludibundarum a recentioribus botanicis vexata, et in falsas species distracta, de quibus ridet, qui vidit plantam in loco natali."

Crescit in arvis, ad sepes. Aestate. ♂. In ditione media rarior, in ditione australi vulgaris.

c. **heterophylla:** in Istria ac Dalmatia, jam vere.

Tab. 166. MMVII. (Torilis helvetica Gmel.) I. Planta. II. Umbella fructifera. 1. Flos +. 2. Umbellula cum fructu uno evoluto glochidiato. 3. Mericarpium transsectum. Aculei fuerant glochidiati, quales omisit sculptor.

b. **longistyla:** (Torilis helvetica var. infesta.) III. Ramus. 4. Umbellula +. 5. Flos +.

c. **heterophylla:** (Torilis helvetica Gm. var. heterophylla.) Tab. 167. MMVIII. II. Planta. 10. Flos +. 11. Aculeus glochidiatus +. 12. Fructus glochidiatus utrinque aequalis +. 13. Fructus inaequalis de carpophoro secedens +. 14. Umbellula +. 15. Mericarpium transverse sectum +.

b. Umbella biradiata.

3. T. leptophylla Rchb. fil. Mss. in Tab. 169. Caucalis leptophylla L. Sp. ed. 3. 347. C humilis Jacq. Vind. II. 92. tab. 195. C. parviflora Lam. Dict. I. 656. Planta gracilis, scaberula. Folia bipinnatipartita, partitionibus linearibus acutis abbreviatis. Umbellulae pauciflorae nunc flore uno sessili. Involucelli squamae lanceae hispidae. Fructus aculeati. Aculei more generis granulati; vulgo glochidiati, nunc non glochidiati, saltem aculeis detritis. Jam dum haec scribo, juvenes fructus bene glochidiatos reperio. Petala alba, nunc rufula. Calycis dentes ovati acuti strigosi.

Crescit in agris arvisque Dalmatiae ac Liguriae. Vere. ⊙. Lissa Stalio De Vis. Dalm. III. 60. — Demonte, Tenda. Rchb. fil.!

Loca certe non persistentia: Eljershausen bei Göttingen 1780. Ehrhart! „Lüttich, Luxemburg, Waadt, Wallis." Moneo pro Emanuelo Thomas me plantam Tendae collegisse, meque eidem fructus maturos dedisse, cum plantam ab omnibus emtoribus rogatam colere vellet.

Tab. 169. MMX. I. Planta. 1. Flos +. 2. 3. Petala +. 4. Stylopodium et calyx superne +. 5. Carpophorum +. 6. Mericarpium antice +. 7. Mericarpium intus +. 8. 9. Mericarpia transsecta +. Setae glochidiatae neglectae!

§. 2. Umbella subsessilis (capitata).

4. T. nodosa Gärtn. Fr. Sem. I. 82. Tordylium nodosum L. Sp. 346. Caucalis nodosa Huds. Angl. 114. Sow. Engl. Bot. 199. Planta diffusa. Folia tripinnatipartita partitionibus acuminatis. Umbellae terminales („oppositifoliae" sc. ramo axillari umbellam inter et folium evoluto). Fructus nunc toti aculeati (ac saepissime glochidiati), nunc toti verrucosi, nunc alio latere aculeati, alio verrucosi.

Crescit in agris arvisque. Aestate. ⊙. In Liguria, Dalmatia, Istria. In Tirolia australi. Etiam in littore septentrionali, certe casu lecta: Varel bei Oldenburg fide Boeckeler!

Tab. 167. MMVIII. I. Planta secta. 1. 2. Umbellae +. 3. Calycis dens +. 4. Carpophorum basi setis cinctum +. 5. Flos +. 6. Idem superne +. 7. Fructus heteromerus +. 8. Mericarpium papulosum +. 9. Fructus heteromerus transsectus +. Setae glochidiatae a sculptore more suo pluries neglectae.

Obs. 1. Planta mihi bene dubia est Torilis microcarpa Bess. Cl. De Candolle Prodr. IV. 218. haec habet:

T. microcarpa (Bess.! cont. enum. n. 1362.) caule ramoso, foliorum segmentis linearibus incisis, extimo non elongato, umbellis longe pedunculatis 8—10 radiatis, involucri foliolis 5—7, setaceis, fructibus ovatis, aculeis fructu multo brevioribus incurvatis. ⊙. In Ukrania, Podolia austr. Torilis Ukranica Spreng. in Schult. Syst, VI. 485. Involucella ut in T. Anthrisco umbellam aequantia.

Cl. Heuffel Bann l. c. 119!: „Caule aspero, erecto, ramoso, ramis erecto patulis; foliis bipinnatifidis, foliolis linearilanceolatis, argute serratis; umbellis longe pedunculatis, involucro polyphyllo, involucellis umbellam aequantibus, linearisetaceis; petalis radiantibus; aculeis fructus brevissimis non glochidiatis.

In rupestribus lapidosisque calcareis, inter Plavischevitza et Dubova ad Danubium loco Kázàn dicto. Jun. Jul.

In herbario specimina habeo et a Rochelio, et a Heuffelio et tale vidi in herb. ill. Archepiscopi Dr. Haynald. Omnino eandem plantam habeo ex Dalmatia: „Oenanthe globulosa." Petter!

Jamjam typum plantae non vidi, nec vidit cl. Neilreich, quem de specie consultavi. In herbario Rocheliano adest specimen Besserianum, signatum „Torilis spec. E Podol." Missum est anno 1817. Est valde vimineum, strictum, gracile, ramis arrectis. Fructus minuti aculeis erectis non glochidiatis. Folia prope destructa. Adsunt laciniae quaedam.

Plantam ulteriori examini commendo: videtur T. Anthriscus foliis tenuissime sectis?

Tab. 110. MMLI. I. Summitas caulis speciminis Heuffeliani. 1. Fructus plantae Besserianae.

Obs. 2. Caucalis tenella Delile Eg. 58 t. 21. f. 3 = Torilis tenella. Caucalis erythrotricha Boiss. & Hausskn. Mss. = Torilis erythrotricha: annua, diffusa, ramosa, ramis patulis seu erectis glabris, foliis ambitu oblongo triangulis bipinnatipartitis partitionibus lanceis pinnatifidis adpresse ac minute strigosis, umbellis exinvolucratis biradiatis, involucelli squamis lanceis apiculatis margine scariosis, calycis dentibus oblongis acutis, petalis minutis purpureis, diachenii globosi aculeis atropurpureis glochidiatis pluriseriatis. — A Torili tenella et leptophylla diacheniis globosis longe distat. — In collibus graminosis prope Aleppum. 4. 4. 1865. 1300 ped. alt. Haussknecht!

Tribus XI. Scandicineae K.

Umb. I. c. 130.

Fructus a latere evidenter compressus, vel contractus; saepius rostratus. Mericarpia jugis 5 filiformibus, quandoque alatis, vel basi obliteratis et apice tantum conspicuis, lateralibus marginantibus omnibus aequalibus, secundariis nullis. Albumen involutum.

LVII. Chaerophyllum L.

Gen. 358.

Polygamum. Calycis limbus obsoletus. Petala obcordata cum lacinula inflexa nunc radiantia. Fructus e latere contractus, oblongus. Mericarpia jugis quinis aequalibus obtusissimis; lateralibus marginantibus. Styli elongati.

I. **Leiopetalum** Neilreich Nied. Oest. 644. Petala calva.

+ Involucelli squamae ciliatae.

1. Chaerophyllum temulum L. Sp. 370: caule basi hispido, in internodiis inflato, foliis bipinnatipartitis partitionibus oblongis obtuse lobato pinnatifidis, stylis stylopodium subaequantibus. Jacq. Austr. 65. Myrrhis temula Spreng. Umb. Prodr. 29. Caulis basi maculatus. Involucelli squamae subconnata.

Crescit in dumetis, inter virgulta, in sylvis, ad vias. Aestate. ♂.

Tab. 175. MMXVI. Planta secta. 1. Flos +. 2. Flos sterilis demtis duobus petalis +. 3. Flos radii +. 4. 5. 6. Petala +, 7. Stylopodium superne +. 8. Umbellula fructifera +. 9. Stylopodium fructus junioris +. 10. 11. Stylopodia florum cum stylis, uti in praecedenti figura +. 12. Mericarpium transsectum +. 13. 14. Involucelli squamae +.

2. Chaerophyllum aromaticum L. Sp. 371: caule deorsum hispidulo, in internodiis inflato, foliis triternato pinnatipartitis, partitionibus oblongoligulatis acutis serratis, molliter hispidulis, stylis stylopodium fructus maturi superantibus. Jacq. Aust. 150. Rchb. Ic. VI. f. 707. Myrrhis aromatica Spreng. Umb. Prodr. 28.

Crescit in nemoribus ac pratis sylvarum hinc inde in ditione media ac australi cisalpina. Aestate. ♃.

Tab. 181. MMXXII. Caulis pars superior. Folium inferius. Rhizoma plantae junioris cum foliis. Flos fertilis. Flos sterilis superne. Mericarpium. Idem transsectum +. Caulis pars +. Involucelli squamae, sed ex planta culta calva.

Tab. 176. MMXVII. 11. Umbellula florida +. 12. Umbellula fructifera fructibus semimaturis +. 13. Fructus talis transsectus +. 14. Umbellula maturis fructibus. Vides carpophora fissa. Omnia involucella calva.

Tab. 110. MMLI. Squama involucelli genetica bene ciliata.

3. Chaerophyllum aureum L. Sp. 370: caule hispido in internodiis subtumido, foliis tripinnatipartitis, partitionibus oblongolanceolatis hinc serratis, glabris seu pilosulis, stylis stylopodium fructus maturi superantibus. Scandix aurea Roth Germ. I. 123. Myrrhis aurea Spreng. Umb. Prodr. 29. Jacq. Austr. 54. Caulis maculatus.

b. **glabriusculum** K. Syn. ed. I. 317: caule glabro seu basi tantum hispido, foliis margine pilis aspersis.

c. **glabrum** K. l. c.: glaberrimum. C. monogonum Kit. Lk. En. H. Berol. I. 281.

Crescit in pratis ac sepibus in ditione media ac meridionali haud ubique. Aestate. ♃. Dalmatam non affert cl. De Visiani. Fiume. Auf Bergwiesen bei Kamenjak 1500. Noë! Moneo, me 1850 plantam novo loco Saxoniae legisse: Frauenstein!

Tab. 177. MMXVIII. I. Caulis summitas. II. Caulis pars infima cum rhizomate. III. Folium. IV. Umbellula fructifera. 1. Squama involucelli +. 2. Flos sterilis +. 4. Flos fertilis +. 4. Mericarpium extus +. 5. Idem intus +. 6. Mericarpium transsectum +.

+ + Involucelli squamae calvae.

a. Albiflora.

4. C. bulbosum L. Sp. 370: caule sub internodiis incrassato, basi hispido, superne glabro, foliis decomposito partitis, partitionibus linearilanceis integerrimis pinnatidentatisve, stylis reflexis stylopodium subaequantibus. Myrrhis bulbosa Spreng. Umb. Prodr. 29. Jacq. Austr. 63. Radix napiformis, edulis. Caulis maculatus.

Crescit in dumetis, in ruderatis, sylvis, ad ripas. Aestate. ♂. Haud ubique, nec in regionibus australioribus.

Tab. 176. MMXVII. I. II. Caulis summitates. III. Portio caulis cum parte incrassata sub internodio. IV. Caulis junioris basis. V. Umbellula fructifera. 1. 2. Involucelli squamae +. 3. Flos superne +. 4. Petalum extus +. 5. 6. Mericarpia transsecta +. 7. Umbellula dejectis mericarpiis, carpophoris variis +. 8. Fructus seminaturus +. 9. Mericarpium maturum extus +. 10. Idem intus +.

5. C. laevigatum De Vis. Dalm. III. 65: recedit glabritie, squamis involucelli angustioribus, fructibus clavatis, foliorum partitionibus melius lanceolatis. Haec habet cl. vir. l. c.:

1251. Chaerophyllum laevigatum Vis.

Ch. tuberosum glaberrimum laeve, geniculis tumidis, foliis tripinnatipartitis, lacinulis lanceolato-linearibus elongatis acuminatis, superiorum linearibus, involucellis glabris, fructibus lineari-subclavatis.

Hab. in umbrosis circa Verlika et Mávicze. Flores albi. Floret vere. ♃.

Radix tuberosa. Herba omnis glaberrima. Caulis erectus striatus glaucus immaculatus, divaricate ramosus. Folia ternatopartita, partitionibus bipinnatipartitis, laciniis inferioribus subdivisis, reliquis integris, in foliis inferioribus lanceolatis, in superioribus linearibus. Umbellae in ramis terminales et in dichotomiis, nudae, radiis fructiferis erectis; umbellulae fructiferae striatae, involucello 1—4 phyllo, foliolis linearibus elongatis, floribus pluribus abortivis. Fructus pedicello subaequalis linearis, saepe basi angustior, jugis obtusis laevibus, valleculis anguste linearibus, univittatis. Stylopodium pulvinatum, stylis duplo longioribus divaricatis, stigmatibus depresso capitatis.

Obs. Affine Chaerophyllo bulboso, quod praeter hirsutiem differt caule maculato, foliorum laciniis triplo brevioribus, fructuque minore latiore, basi ovato, apice attenuato.

Obtinui ab ill. auctore fragmentum typi prope Verlika Dalmatiae lectum. Moneo, fructus me omnino eosdem in Chaerophyllo bulboso nunc reperisse. Omnes fructus hujus speciei fatui clavati videntur.

Tab. 110. MMLIII. Umbella ac portio folii in caule.

b. Flaviflorum. (Orthospermum!!)

6. C. coloratum L. Mant. alt. 57: hirsuto pilosum, foliis tripinnatipartitis, petiolis secundariis refracto patulis, partitionibus ligulatis pinnatifidis, involucellis coloratis glabris. Myrrhis colorata Spr. Schult. Syst. Veg. VI. 515. Jacq. H. Vind. I. t. 51.

Crescit in Dalmatia ac apud Montenegrinenses. Vere. Aestate. ⊙. Zara. Fleischer U. I. An Hecken um Spalato, Littoral-Pflanze. Mai. Juni. Petter! An Hecken unter Dornen um Torrette, Salona. Petter! Lesina. Botteri! De Vis. III. 65: „in apricis asperis totius Dalmatiae littoralis a Zara ad Montenegro, etiam in humilioribus montium Krivoscie."

Tab. 182, MMXXIII. I. Caulis pars superior. II. Folium inferius. III. Umbellula fructifera. Moneo in internodio infimo pilos deorsum versos, quos energice depinxeram, a sculptore neglectos. 1. 2. 3. Involucelli squamae +. 4. Flos fertilis superne +. 5. Flos sterilis superne +. 6. 7. Fructus juniores +. 8. Fructus sterilis junior +. 9. Styli cum stylopodio superne +. 10. Mericarpium extus +. 11. Mericarpium intus +. 12. Carpophorum +. 13. 14. Mericarpia transsecta +.

II. Dasypetalon. Neilr. l. c. 645. Petala omnino seu apice tantum ciliata. (Involucella ciliata.)

7. C. hirsutum L. Sp. 258: carpophoro apice bifido. Chaerophyllum palustre. Lam. Enc. I. 683. Ch. Cicutaria Vill. Dauph. II. 644. Myrrhis hirsuta Spreng. Umb. Prodr. 28. Scandix hirsuta Scop. Carn. 211. Caulis subaequalis sc. non nodoso incrassatus, sulcatus, pilosus seu prope calvus. Folia bipinnatipartita, partitionibus oblongis acutis pinnatifidis serratisve. Flores albi seu rosei.

Crescit in sylvis, inter virgulta, juxta rivulos usque in regiones alpestres. Hinc inde. In Dalmatia desideratur. Vere exeunte. Aestate. ♃.

Tab. 180. MMXXI. I. II. Planta. III. Umbellula. 1. Involucelli squamae +. 2. Flos fertilis +. 3. Flos sterilis +. 4. Mericarpium extus +. 5. Mericarpium intus +. 6. Mericarpium transsectum +.

8. Ch. Cicutaria Rchb. Exc. 445: carpophoro ad basin usque bipartito, petalis omnino ciliatis. Ch. hirsutum Vill. Dauph. II. 644. Ch. Cicutaria Rchb. Exc. 445. Ch. magellense var. B. Ten. Prodr. Neap. app. 4. Ch. Villarsii K. Syn. ed. I. 317. ed. 2. I. 349. „Vielleicht keine echte Art." Neilreich l. c. 646!

Crescit in alpibus Helvetiae et Austriae. Aestate. ♃.

„Chaerophyllum Villarsii K." Tab. 179. MMXX. I. Caulis summitas. II. Folium inferius. III. Umbellula fructifera, in qua reperis carpophorum bipartitum. 1. Involucelli squamae +. 2. Flos fertilis +. 3. Flos sterilis +. 4. Mericarpium extus +. 5. Mericarpium intus +. 6. Mericarpium transsectum +.

9. Ch. elegans Gaud. Helv. II. 364: carpophoro bipartito, petalis apice barbellatis. „Chaerophyllum hirsutum β. verticillatum S. (an species distincta?) Ad pedem M. St. Bernhard juxta flumen." Schleich. in sched. Planta speciosa foliorum partitionibus elongatis acuminatis, umbellis secundariis sub umbella terminali geminis oppositis seu verticillatis ac involucelli squamis caudatis insignis. Ill. Koch affert tota involucella membranacea. Hoc consulto omisi. Reperis tales squamas in umbellis lateralibus fatuis, sed squamae umbellae terminalis telae multo validioris, nec eas ab illis specierum praecedentium substantia recedere dixerim.

Crescit ad torrentem in pede septentrionali montis Sancti Bernhardi in Vallesia. Schleicher! E. Thomas! Muret! Lagger! — „Auf Alpen in Vorarlberg." v. Hausmann zool. bot. Ges. 1858. II. 372. fid. Neilreich Beiträge 205.

Tab. 178. MMXIX. Caulis summitas et partes folii secti. 1. Involucelli squama. 2. Flos sterilis +. 3. Umbellula fructifera. Vides carpophorum bipartitum ad dextram +. 4. Mericarpium extus +. 5. Mericarpium intus +. 6. 7. Mericarpia transsecta +.

LVIII. Anthriscus Hoffm.
Umb. 38.

Recedit a praecedenti genere mericarpiis subteretibus ejugatis, rostro tantum quinquejugato.

I. Cerefolium Neilr. Nied. Oestr. 642. Species annuae.

1. A. Cerefolium Hoffm. l. c. 41: umbellae radiis puberulis, fructus corpore rostrum ter superante. Scandix Cerefolium L. Sp. 247.

a. **Var. sativa** Endl. Pos. 336: fructibus laevigatis. Chaerophyllum sativum Lam. Fl. Fr. III. p. 438. Scandix Cerefolium Jacq. Austr. IV. 390. Chaerophyllum sativum Lam. Fl. Fr. III. 438. Engl. Bot. 1268. Sv. Bot. 283. Fl. Dan. 1640. Caulis erectus subtiliter striatus, praesertim in articulis pilosus. Folia bi- — tripinnatipartita, superne glabra, infra hinc pilosula. Partitiones oblongae dentatae seu pinnatidentatae. Flores albi.

b. **trichosperma** Endl. Pos. 336: fructibus strigosis. Anthriscus trichosperma. R. S. Syst. VI. 525. Scandix Cerefolium Hayne Arzw. VII. 14.

Var. sativa Endl. frequentissime colitur. Ab ill. De Visiani indicatur: in hortis insulae Morter.

Var. trichosperma Endl. in sepibus, sylvis, inter virgulta. Vere. ⊙. Dalmatia: Dernis: De Visiani! Bannatus: Werschetz Wierzbicki! Syrmia: Rochel! — Wien: Kovats! Ortmann! Tappeiner! Juratzka! Polauer Berge im südlichen Mähren. v. Uechtritz! Makowsky! — Seduni Vallesiae. Muret! — Nuper etiam in Thuringia nisi fallor prope Sondershausen a cl. Irmisch lecta haec varietas.

Tab. 187. MMXXVIII. Var. sativa Endl. I. II. Caulis sectus. III. Basis caulis. 1. Squama involucri +. 2. Flos +. 3. 4. 5. 6. Petala +. 7. Flos fatuus petalis dejectis +. 8. Fructus junior +. 9. Fructus adultus +. 10. Carpophorum +. 11. Mericarpium transsectum +.

Var. trichosperma Endl. IV. Caulis summitas. 12. Mericarpium +.

2. A. vulgaris P. Syn. I. 320: umbellae radiis calvis, fructus corpore rostrum quinquies superante. Scandix Anthriscus L. Sp. 257. Engl. Bot. 818. Fl. Dan. 863. Jacq. Austr. II. 154.

Haud rarus prope ubique in pagis ad sepes, muros. Aestate. ⊙.

Tab. 188. MMXXIX. I. Planta. II. Umbella fructifera. 1. Squama involucri +. 2. Carpophorum cum basi pedicelli setis cincta +. 3. Fructus +. 4. Mericarpium transsectum +. 5. Flos +.

II. Cacosciadium (Rchb. Exc. 444 Sect. Chaerophylli). Neilr. Nied. Oestr. 643. Biennes seu perennes species.

3. A. sylvestris Hoffm. Umb. 40: caule glabro, seu basi hinc pilosulo, non velutino, fructibus laevibus (seu tuberculatis). Chaerophyllum sylvestre L. Sp. 369. Fl. Dan. 2050. Sv. Bot. 124. Hayne I. 33. Jacq. Austr. II. 149. — Radix fusiformis. Caulis erectus, teretiusculus, sulcatus, laevigatus seu inferne pilosulus, apicem versus vulgo ramosus. Folia bipinnatipartita, partitionibus pinnatifidis. Involucelli squamae oblongae acutae ciliatae. Pedicelli saepissime circa ovarii basin setosi. Petala radiantia.

b. **alpestris** Wimm. Sil. ed. 2. p. 111: foliis tenuioribus, ambitu melius triangulis, partitionibus inferis magis evolutis, fructibus subbrevioribus. Cf. opus 40 paginarum et duarum tabularum: Ueber Chaerophyllum nitidum Wahlb. Von Dr. P. Ascherson. Aus den Verhandlungen des botanischen Vereins für Brandenburg besonders abgedruckt. Haec cl. vir synonyma diligentissime collegit. Scandix sylvatica Kit. hb. W. 5894. fol. 1! Chaerophyllum nitidum Whlbg. Carp. 85. Chaerophyllum cadouense Spr. in R. S. Syst. Veg. VI. 522. A. alpestris

W. Gr. fl. Sil. I. 289. Chaerophyllum sylvestre L. var. Ch. nitidum Whlbg. Rchb. Exc. 444. Anthriscus dubius Kabath fl. Gleiw. 80. A. abortivus Jord. Obs. 7. fragm. p. 28.

c. **tenuifolia** DC. Prodr. IV. 223: foliorum partitionibus ultimis linearibus. Anthriscus torquata Thom. Cat.

Planta genuina crescit in pratis, sylvis, sepibus usque alpes versus. Vere exeunte. Aestate ineunte. ♃. Etiam in Dalmatia indicatur.

b. **alpestris** Wimm.: in Carpathis, Sudetis, Alpibus, Jurasso.

c. **tenuifolia** DC.: Mont Terrible in Jurasso Bernensi. E. Thomas! Lagger!

Tab. 183. MMXXIV. Caulis summitates duae et folium ex inferioribus. 1. Squama involucri +. 2. Flos hermaphroditicus superne +. 3. Idem dejectis staminibus +. 4. Flos sterilis superne dejectis staminibus +. 5. Fructus valde juvenis +. 6. 7. Flores steriles dejectis petalis ac staminibus +. 8. Umbellula cum fructibus duobus +. 9. Fructus carpophoro secedente +. 10. Mericapium intus +. 11. Mericarpium transsectum +.

Tab. 184. MMXXV. Var. alpestris Wimm. Summitates caulium duae ac folium var. apricae et pars folii varietatis umbrosae.

Tab. 185. MMXXVI. Var. tenuifolia DC. II. Summitas caulis secta.

Obs. Anthriscus sylvestris Hoffm. var. abyssinica J. Gay. Rich. Abyss. I. 332. a. cl. Gay l. c. distinguitur „pilis basim fructus cingentibus longiusculis, non brevissimis subnullis." Equidem setas illis in speciminibus, quae habeo, quatuor nunc nullas, nunc bene breves decipio: nullas in N. 1362, breves in N. 1129.

4. A. nemorosa MB. Taur. Cauc. III. 237: recedit fructuum tuberculis setigeris. Chaerophyllum nemorosum M. B. l. c. I. 232. Anthriscus sylvestris γ. M. K. Deutschl. Fl. II. 458.

Crescit prope Francofurtum ad Viadrum Buek! Werschetz Bannatus Wierzbicki! ♃.

Specimen Dollinerianum Anthrisci rivularis Doll.! „ad rivulos Idriae" melius huc pertinet, quam ad sequentem, quod indumentum velutinum omnino non adest. Bis contra specimina Anthrisci rivularis obtinui, quae erant Chaerophyllum hirsutum.

Specimina caucasica multo graciliora, quam nostra et setas crebriores offerunt. Illa ex Cilicia validiora.

Tab. 185. MMXXVI. I. Caulis summitas cum folio inferiori. 1. Carpophorum cum coronula setarum +. 2. Carpophorum sine coronula setarum +. 3. 4. Mericarpia +.

5. Anth. fumarioides Spr. Umb. Prodr. 27: recedit ab utroque praecedenti caulibus foliisque pube velutina holosericeris. Scandix fumarioides WK. Pl. Rar. Hung. III. t. 224. p. 250: „Caulis et folia in juniore stirpe pube tenuissima, mollissima brevissimaque holosericea sunt et quodammodo canocinerascunt." Planta elegans, tenuis, foliis tenue sectis.

b. **Hladnikiana** Rchb.: folii partitionibus numerosioribus, abbreviatis. Chaerophyllum Hladnikianum Rchb. Exsicc. 1703.

c. **latiloba** De Vis. III. 64: folii partitionibus latioribus. Anthriscus Cerefolium Vis. Rar. Dalm. B. t. 1829. I. p. 3. A. sicula De Vis. Dalm. II. XXVII.

Crescit in Carniolia, Croatia, Dalmatia. Aestate. ♂. (?) Labaci: M. Nanas, Planina. Hladnik! Fleischmann! Scofitz! Mala Utzka am Monte Maggiore. Papperitz! Monte Maggiore. Biasoletto! Sadler! Schutzengelberg. Dolliner! Ottelza. Hladnik! Idria. Juriantschisch! — Fiume. Noë! — Montenegro. Tommasini! Vellebith. De Visiani! De Vis. l. c. III. 64: in subalpinis umbrosis montium Vellebith, Mossor, Biokovo, Velliveth; var. latiloba: in monte Sel'a.

Tab. 186. MMXXVII. Caulis summitas. Folium inferius. Rhizoma. Umbellula fructifera. Flos dejectis staminibus +. Mericarpium +. Idem transsectum +.

LIX. Physocaulos Tausch.

Bot. Zeitg. 1834. p. 342.

Recedit ab Anthrisco stigmatibus transversis in stylopodio conico sessilibus.

1. Ph. nodosus Tausch l. c. Scandix nodosa L. Sp. 369: Anthriscus nodosa P. Syn. I. 320. Chaerophyllum nodosum Lam. Enc. Bot. I. 678. Torilis macrocarpa Gärtn. Fr. Sem. I. 83. tab. 20. f. 12. Biasolettia nodosa Bert. Ital. III. 191. — Jacq. Vind. III. 25. Planta annua, hirta. Caulis ad articulos inflatus. Folia tripinnatipartita partitionibus pinnatifidis laciniis triangulis seu lobatis; utrinque hispidula, ambitu triangula. Umbellae bi- usque triradiatae involucro generali nullo. Involucella paucisquamata. Pedicelli anthesi peracta incrassati. Carpophorum integrum.

Crescit in sterilibus, dumetis, sepibus Bannatus, Croatiae, Istriae, Dalmatiae, Liguriae. Vere. ⊙.

Tab. 174. MMXV. I. II. Planta secta. III. Caulis fructifer. 1. Squama involucelli +. 2. Flos hermaphroditicus +. 3. Fructus +. 4. Mericarpium intus +. 5. 6. Mericarpia transsecta +.

LX. Scandix Gärtn.

Fr. Sem. II. p. 33. t. 85. f. 8.

Calycis limbus quinquedentatus prope obsoletus. Petala cuneato obovata. Fructus oblongus quinquecostatus rostro bene abrupto elongato a dorso seu a latere compresso. Styli varie evoluti. Juga prominula fasciculis farcta. Vittae interjectae solitariae. Carpophorum simplex seu bifidum. Fructus ope rostrorum elastice Erodii more dehiscentes.

I. Pecten DC. in Duby Bot. Gall. I. 240. Rostrum fructus a dorso compressum.

1. Sc. Pecten Veneris L. Sp. 368: involucelli squamis ligulatis acutis ciliatis integris seu incisis, rostro fructus corpus ter superante. Scandix Pecten Hoffm. Umb. I. p. 24. t. 1. f. 22. Myrrhis Pecten — Veneris All. Ped. 1376. Chaerophyllum rostratum α. Lam. Dict. I. 685. Chaerophyllum Pecten Veneris Crantz Austr. 189. Jacq. Austr. III. t. 263. Radix filiformifusiformis. Caulis erectus, teretiusculus, subtiliter striatus, ramosulus, laevis seu cum tota planta subtiliter pilosulus. Folia tripinnatipartita, partitionibus ovatis acutis nunc pinnatifidis. Umbellae uni-, bi-, triradiatae. Involucella plurisquamata.

Crescit in agris, arvis, ruderatis. Vere exeunte in autumnum. ⊙.

Tab. 188. MMXXIX. III. Planta. IV. V. Umbellae. 6. Squama involucri integra +. 7. Flos fertilis +. 8. Flos sterilis +. 9. Mericarpii corpus transsectum +. 10. Rostrum transsectum +.

2. Sc. brachycarpa Guss. Ind. Sem. 1825. Mss. Prodr. Sic. I. 350: involucelli squamis ligulatis acutis subciliatis integris, rostro fructus corpus vix bis superante. — Styli bene breves, multo breviores quam in praecedente.

Crescit in Sicilia. Hic comparandi causa additur.

Tab. 206. MMXLVII. II. Planta. 5. Fructus antice +. 6. Idem a latere mericarpio altero dejecto +. 7. Carpophorum +. 7. Mericarpii corpus transsectum +.

3. Sc. pinnatifida Vent. h. Cels. t. 14: involucelli squamis linearibus trifidis multifidisve, rostro fructus corpus ter superante. — Planta gracilior, firmior praecedentibus. Caulis teretiusculus sulcatus saepe rufus. Folia praecedentium, sed partitiones melius lineares, quasi cartilagineae, duriores. Umbellae uni- — biradiatae. Fructus tandem saepius flabullato dispositi, rufoviolacei. Styli bene breves.

Haec planta ab Auerswaldio Lipsiensi in Bonplandia I. 62. affertur tamquam istriaca, a. b. Papperitz lecta. Qua de re cf. infra.

Specimina herbarii mei: Hispania: Serrania de Ronda. Boissier & Reuter! — Sierra de Segura Bourgeau 685! — Cerro de Jabalcon près Baza Bourgeau 1199! — Iberia caucasica Hohenacker! In agris cultis prope Gamischdawanda ditionis Swant. Hohenacker! In lapidosis ad ripas arduas fluminis Gandscha ditionis Elisabethpol Georg. Cauc. Hohenacker! — Aderbeidschan Szovits! — In umbrosis rupestribus montis Sinai W. Schimper! — Ispahan Aucher 4618! — Elmalu in petrosis lacunarum. Bourgeau Lycie 116! — Ouchak (Phrygie) à 910 met. d'alt. — Vignes. Balansa 1857. N. 1236! — Inter segetes subst. calc. c. Orfam Haussknecht! — In glareosis jugis alpestribus frequens versus Halbun. Zebdaine. Kotschy 1855. N. 13!

Tab. 206. MMXLVII. I. Planta. 1. Fructus antice +. 2. Idem a latere +. 3. Carpophorum bifidum +. 4. Mericarpii corpus transsectum +.

Obs. Jam dicendum de planta Auerswaldiana. Moneo, b. amicum Papperitz mihi primo omnia dupla in itineribus collecta obtulisse, unde pro certo credo, me plantam Auerswaldianam habere. „Scandix Pecten L.“ lecta fuit a. b. Papperitz juxta Contovello Tergesti 25. Mart. 1843. involucri squamis plurifidis. Specimina valde juvenia fructus quosdam immaturos obtendunt. In specimine florido squamae involucelli omnino in folia mutatae. — Similia specimina habeo ex Tyroli: Auf Aeckern (Kalk) im Etschlande in Tirol. v. Hausmann! (Alia involucella genetica, alia foliacea). Botzen Sonnenburg! — Inter segetes solo calc. circa Aleppum 12. Mart. 1865. C. Haussknecht! (Ab ill. Boissier simplicissime pro communi Veneris pectine declaratur.) — „Scandix pinnatifida Vent.“ In segetibus prope Olave et alibi in Navarra. Junio 1850. Willkomm! It. hisp. secundum 234! In tali specimine Willkommiano Auerswaldii hypothesis forsan structa est. Planta utraque tamen facillime distinguenda, jam caulibus in vulgari diffusis, ab basi ramosis, dum in bipinnatifida basi simplices superne hinc ramosuli; folii laciniis in illa lanceis acutis herbaceis, in hac linearibus crassiusculis; involucelli squamis genuinis in illa ovatis submembranaceis, in hac linearibus, trifidis pinnatifidisve carnosulis.

Etiam in vulgari planta fructus multo longiores, ampliores, vulgo pauciores. — Videtur igitur potius lusus, monstrum, quam varietas occurrisse, cum prope omnia specimina etiam involucella genuina offerant.

II. Wylia Duby l. c. Rostrum fructus a latere compressum.

4. Sc. australis L. S. 369: involucelli squamis oblongis acutis bidentatisve herbaceis vix membranaceo marginatis. Chaerophyllum rostratum β. Lam. Dict. I. 685. Wylia australis Hoffm. Umb. I. p. 5. t. 2. f. 1. Myrrhis australis All. Ped. II. 29. Sibth. Graec. 285. Planta gracilis. Flores radiantes. Fructus pilosi.

Inter segetes, ad vias. Vere. ⊙. Ex insulis Dalmatiae. De Visiani! Lussin piccolo an Wegen. Tommasini! Noë!

Tab. 189. MMXXX. II. Planta. III. Umbellula fructifera. 4. Involucelli squama +. 5. Flos fertilis +. 6. Flos sterilis +. 7. Rostrum transsectum +. 8. Mericarpii rostrum transsectum +.

5. Sc. grandiflora De Vis. Dalm. III. 63 (L. Sp. 369? DC. Prodr. IV. 221?): involucelli squamis rhombeoovatis transversis latius membranaceo marginatis. Reliqua praecedentis. Flores melius radiantes. Vix crediderim esse sinceram speciem. Potius status melius evolutus praecedentis. —

Fiume: Lazareth S. Francesco. 1835. 1837. Noë! — „In locis apricis asperis inter Cherso et Lossin piccolo in insula Ossero, unde habui ab egr. Doct. Biasoletto et Noë.“ De Vis. l. c. 63.

Tab. 189. MMXXX. I. Planta. 1. Squama involucri +. 2. Flos sterilis +. 3. Flos fertilis +.

Obs. Cl. Grisebach vult ex Sc. pinnatifida Vent. novam tribum effici ob carpophorum apice bifidum, stylos brevissimos, petala radiantia. Carpophorum in Scandicineis levissimi momenti et bene inconstans. Petala in ipsissima Scandice Pectine radiantia occurrunt. Styli in Sc. hispanica Boiss.! ceterum bene affini, et S. brachycarpa Guss! aeque breves. Inde sectionem „Stellam" (Gris. Rum. 369!) non accipio. — Nec bene intelligo, quomodo Scandix orientalis Gris.! l. c. recedat a Sc. grandiflora De Vis., si quidem quatuor, quae habeo specimina Friwaldiana „e Macedonia" recte ad cl. auctoris speciem referenda, quod crediderim, cum omnia bene quadrent exceptis mensuris, quae erroribus typographicis videntur confusae.

LXI. Myrrhis Scop.

Carn. 207.

Polygama. Calycis limbus omnino obsoletus. Petala cuneato obovata cum lacinula inflexa. Mericarpia quinquecostata, fasciculis in costarum apicibus, reliquo spatio demum omnino cellulis evanidis vacuo. Vittae nullae. Albumen hippocrepicum. Carpophorum bifidum.

M. odorata Scop. l. c. Scandix odorata L. Sp. 368. Chaerophyllum odoratum Lam. Dict. I. 683. Jacq. Austr. App. 37. Schk. t. 80. f. 683. Bi- — quadripedalis. Tota mollissime puberula. Foliorum laminae ambitu triangulae bipinnatipartitae partitionibus semilanceis pinnatidentatis. Umbellae involucro nullo. Involucelli squamae lanceolatae ciliatae.

Crescit in alpibus ac Carpathis et Sudetis. Meissner in Hessen. Eifel bei Malmedy. — Timeo ne alpibus ac Carpathis exceptis nullibi praeterea spontanea sit. In Sudetis eam semper prope hominum domos reperi, qui plantam aromaticam medicamen et corrigens alcoholis habent. Tamen cl. Wimmer, mihi semper magnus Apollo, credit, plantam in Silesia spontaneam: dritt. Bearbeitung p. 458: „und wahrscheinlich auch ursprünglich bei uns wild, obwohl an einem solchen Standorte bisher noch nicht gefunden."

Tab. 172. MMXIII. I. Caulis summitas. II. Umbella fructifera. 1. Flos sterilis superne +. 2. Flos sterilis superne stylis omnino castratis +. 3. Idem postice +. 4. Flos sterilis +. 5 Involucri squama +. 6. Mericarpium junius transsectum +. 7. Diachenium transsectum +. 9. Mericarpium maturum transsectum +. 9. Diachenium secedens +.

LXII. Freyera Rchb.

Handb. Nat. Pflzsyst. 291.

Polygama. Calycis limbus obsoletus. Petala cuneata dilatato lanceolata inflexa. Styli in floribus hermaphroditicis evoluti, in floribus sterilibus papuliformes, demum corniformes erecto conniventes. Mericarpia transsectione pentagona. Costae bene prominulae, fasciculis inclusis. Vittae solitariae. Carpophorum bifidum. Setae sub diachenio.

Fr. tuberosa Rchb. l. c. Biasolettia tuberosa K. Syn. ed. I. p. 318. Radix sphaerico tuberosa. Caulis angulatus nunc superne ramosus, basin versus retrorse hispidus. Folia bene petiolata, basi infima vaginata bipinnatipartita, partitionibus pinnati- seu tridentatis. Folia summa diminuta. Umbellae fastigiatae sine involucro generali, 8—10 radiatae. Radii demum arcuati. Involucelli squamae ovatae seu oblongae acutae minute denticulatae. Petala alba. Stigmata obscure colorata. Costae albae nigro fasciatae.

„Crescit in sylvaticis umbrosis montium Vellebith, Biokovo, Velliverh supra Risano. Majo." De Vis. l. c. III. 66! Specimina mea: Vellebith v. Welden! Fleischer U.-J.! Fredericus, Rex Saxoniae! — Biokovo Dalm. De Visiani! — Auf dem hohen Berge Beljak. Petter!

Tab. 173. MMXIV. Planta secta. Flos sterilis. Styli cum stylopodio +. Mericarpium dehiscens +. Mericarpium transsectum +. Flos fertilis +. Carpophorum cum pedicello +. Mericarpium intus visum +.

Obs. Planta majellensis: Bunium cynapioides Bert. It. III. 47. Myrrhis cynapioides Guss. Rar. p. 127. tab. 24. M. Bunium Ten. Nap. III. 322 excl. syn. praeter Guss. mihi non cognita. Ex descriptione Bertoloniana praesertim differre videtur dentibus calycinis, diachenio omnino nigro, setis stipantibus multis — caule glaberrimo. Quae notae exceptis dentibus calycinis certe leviores. — Hinc non ausus sum praeponere nomen Grisebachianum: Freyera cynapioides Spicil. Rum. 366, quod praeferendum, simulatque probatum erit, utramque speciem combinandam esse.

Obs. 1. Exc. cl. Neilreich hanc plantam e Croatia affert et locum Kochianum: Monte Maggiore repetit (Beitr. 205). B. amicus Papperitz retulit, locum montis Maggiore haberi sphalma Biasolettianum.

Obs. 2. Molopospermum K. quid inter Scandicineas sibi velit, nullus intelligo. Ad Smyrneas relegavi.

Tribus XII. SMYRNEAE K.

Umb. 133.

Fructus turgidus a latere saepe compressus vel contractus. Mericarpia jugis quinis, lateralibus marginantibus vel ante marginem sitis, jugis interdum suboliteratis. Albumen involutum vel latere interiore sulcatum, ideoque sectione transversali semilunare vel complicatum.

A. Albumen (Endospermium) angulatum.

LXIII. Molopospermum K.

Umb. 108.

Polygamum. Calycis limbus quinquedentatus. Petala lanceolata. Mericarpia semiglobosa, quinquecostata, costis ternis porrectis bene evolutis. Fasciculi nulli. Vittae solitariae, quaternae, quinae, senae. Carpophorum bipartitum.

M. peloponnesiacum K. l. c. Ligusticum peloponnesianum L. Sp. 360. M. cicutarium DC. Prodr. IV. 230. L. cicutarium Lam. Fl. Fr. III. 453. Habitus Pleurospermi austriaci. Folia maxima bipinnatipartita, partitionibus secundariis triangulis varie serratis, partitionibus primariis saepe basi pinnulis appendiculatis. Occurrunt folia satis tenue secta. Umbellae vulgo plures sub umbella terminali verticillatae, a foliis parvis eleganter stipatae. Flores albi.

Crescit in alpium pede australi. Aestate. ♃. E. gr. Sella route du Simplon. Muret! Thomas! — Baldi vallis Novesa. Bracht! — An Felsen der Jenipca. Jul. Alpen. Papperitz! — Zhaun in Krain. Hladnik! Biatzowski! (cum varietate tenuissime secta). — Felsen des Matajur-Berges. Tommasini! —

Tab. 171. MMXII. I. Caulis summitas. II. III. Foliorum partitiones. IV. Umbellula fructifera. 1. Fructus semimaturus +. 2. Fructus dehiscens +. 3. Fructus submaturus +.

Tab. 169. MMX. 10. 11. Petala +. 12. Flos hermaphroditicus +. 13. Flos sterilis +. 14. 15. 16. Mericarpia transsecta +.

LXIV. Conium L.
Gen. 469.

Polygamum. Calycis limbus omnino obsoletus. Petala cuneato obovata cum lacinula minuta inflexa. Diachenium a latere compressum, quasi hexagonum. Mericarpia jugis quinis prominulis fasciculiferis. Vittae nullae. Carpophorum bipartitum. Involucrum. Involucella.

C. maculatum L. Sp. 349. Cicuta maculata Lam. Fl. Fr. III. 104. Cicuta major Lam. Dict. II. 3. Coriandrum Cicuta Crantz a. 24. Jacq. Austr. II. 156. Fl. Dan. 2168. Hayne Arzgew. I. 31. Sv. Bot. 226. Hoffm. I. A. f. 3. Glaberrimum. Radix fusiformis. Caulis tri- — quadripedalis, fistulosus, laevis, pruinatus, atropurpureo maculatus. Folia decomposito pinnatipartita, partitionibus oblongoligulatis pinnatidentatis. Sub umbella quavis terminali vulgo geminae umbellae in axillis foliorum oppositorum. Costae fructus rugulosae undulato crenatae.

b. **leiocarpum** Boiss. Balansa exsicc.: costis integerrimis.

Crescit in ruderatis, ripis fluviorum, dumetis. Aestate. ♂.

Tab. 191. MMXXXII. I. Caulis pars. II. Umbellula fructifera. III. Folii pars. IV. Basis caulis cum radice. 1. Squama involucelli +. 2. Flos sterilis +. 3. Flos hermaphroditicus a latere +. 4. Idem superne +. 5. Carpophorum +. 6. 7. Mericarpia a latere +. 8. 9. 10. 11. Mericarpia transsecta +.

LXV. Scaligeria DC.
Coll. Mem. p. 70. t. 1. f. B.

Calycis limbus brevissime quinquedentatus. Petala ab ungue brevissimo transverse ovata, apice subito in processum linearem bilobum contracta. Styli jam anthesi elongati. Diachenium didymum. Costae inaequaliter prominulae, superne incrassatae, dein valde attenuatae basin versus. Fasciculi solitarii. Vittae genuinae ternaeve. Carpophorum bipartitum.

S. cretica De Vis. Dalm. III. 70. Bunium creticum D'Urv. En. pl. p. 311. Pimpinella napiformis De Vis. Sem. Patav. 1847. Bunium majus Host Austr. I. 350. Scaligeria Tournefortii Boiss. Diagn. Or. Ann. sc. nat. III. Ser. II. p. 70. Radix napiformis. Folia longipetiolata, pinnatipartita, partitionibus inferioribus longius petiolatis, pinnis rhombeis, antice serratis, saepe trifidis. Involucra nulla. Umbella multiradiata. Involucelli squamae ligulatae mucronatae uninerviae. — „Cerefolium sapit“ De Vis. l. c. Mihi Physospermo semper persimilis visa. Flores albi.

Crescit in saxosis collinis insulae Lesinae frequens, rarius in agris. Aestate. ♃. De Vis. l. c.: Lesina; „in saxosis fruticetis vulgaris.“ Botteri! De Visiani!

Tab. 200. MMXLI. Caulis summitas et basis et folium inferius. 1. Squama involucelli +. 2. Petalum a dorso visum +. 3. Petalum extensum +. 4. Fructus junior +. 5. Stamen +. 6. Fructus maturus dehiscens +. 7. 8. Mericarpia antice +. 9. Mericarpium intus +. 10. 11. Mericarpia transsecta +.

LXVI. Pleurospermum Hoffm.
Umb. p. IX.

Calycis limbus quinquedentatus. Petala oblonga nunc apiculata. Stylopodia in stylos bene extensa. Diachenium subobpyriforme. Costae crenulatae angulatae. Exocarpium de endocarpio adeo secedens, ut vittae solitariae et fasciculi quibus vittae secundariae antepositae in endocarpio persistant. Carpophorum bipartitum.

P. austriacum Hoffm. l. c. Ligusticum austriacum L. Sp. 360. Ligusticum Gmelini Vill. Dauph. II. 610. t. 13. All. Ped. 43. Folia bipinnatipartita partionibus cuneato oblongis acutis serratis duplicatove serratis pinnatifidisve. Involucri squamae ligulatae acutae, nunc pinnatifidae. Radii umbellae numerosi. Involucella plurisquamata.

Crescit in ripis fluviorum, inter virgulta in regionibus montanis. Aestate. ♃. Rarum in ditione media, copiosius in ditione australi. — Erfurt. Cämmerer! — Milleschauer in Böhmen. Papperitz! Rchb. f.! — Sattler bei Hirschberg in Schlesien. Rchb. f.! Melzergrube und zweite Schneegrube Riesengeb. Wimmer! Rchb. f.! Kleiner Teich. Tausch! Aupagrund. Krause! — Gesenke: Kessel, Brünnelheide. Rchb. f.! — Untersberg bei Salzburg. Hoppe! Nanas. Freyer! — In Helvetia australi indicatur. — Com. Trent. in monte Malenicza. Com. Lipt. Rochel! Bei der Panorahöhle nächst Orawicza im Bannat. Wierzbicki! — Pedemont. Lisa!

Tab. 192. MMXXXIII. Caulis summitas. Folium. Rhizomatis pars summa cum caulis basi 1. Flos +. 2. Flos sterilis superne +. 3. Idem postice +. 4. Diachenium secedens +. 5. 6. Diachenia +. 7. Mericarpium intus +. 8. 9. Mericarpia transsecta +.

LXVII. Hladnikia K.

Synd. ed. I. 320.

Polygama. Calycis limbus quinquedentatus. Petala late ovata cum lacinula abrupta lineariligulata biloba inflexa. Diachenia oblongofusiformia. Mericarpia quinquecostata. Costae argutae de valleculis latis abruptae. Fasciculi antepositis vittis in costis. Vittae genuinae in valleculis ternae; geminae commissurales. Albumen leviter intrusum. Carpophorum bipartitum. Pericarpium semper cohaerens.

Malabaila Hoffm. a recentioribus scriptoribus iterum recepta Malabaila Tausch non potest accipi.

H. Golaka. Athamanta Golaka Hacq. Carn. 25. t. 5. Ligusticum carniolicum Host. Austr. I. 378. Pleurospermum Golaka Rchb. Exc. 441. Hladnikia golacensis Koch. Syn. ed. I. 320. Rhizoma comosum. Caulis teretiusculus sulcatus. Folia glauca bipinnatipartita partitionibus oblongis pinnatifidis. Involucri squamae ac illae involucelli oblongae acutae. Flores albi.

Crescit in montibus Carniolae ac Tiroliae australis. „Im Krummholz.“ Freyer! Aestate. ♃. In montibus prope Idriam Sieb. Austr. 380. (Ligusticum Sprengelii Sieber!) Golakberg. — Germadaberg und Lorenziberg bei Billichgratz. Grosskahlenberg bei Laibach. Hladnik! Graf! Freyer! Alpe Kosik in Krain. Fleischmann! Gipfel des Velki Golak. 4680! Tommasini!

Tirol: an einem steilen, steinigten nördlichen Abhange auf der Alpe Compogrosso in Vallarsa, nicht weit von der vicentinischen Grenze. Facchini! Huter!

Tab. 193. MMXXXIV. Planta secta, adjecta umbellula fructifera. 1. Involucri squamae +. 2. Flos sterilis superne +. 3. Flos fertilis superne +. 4. Flos sterilis postice +. 5. 6. Petala expansa +. 7. Diachenium +. 8. 9. Mericarpia transsecta +. 10. Pedicellus cum carpophoro. Bipartitum intelligis ex apiculo altero.

B. Albumen (Endospermium) hippocrepicum exangulatum.

LXVIII. Echinophora L.

Gen. 329.

Calycis limbus retusus seu quinquedentatus. Petala oblonga in lacinulam linearem apice bifidam inflexa ciliata, dorso puberula. Styli elongati. Mericarpium semisterile, fusiforme. Costae paulo

prominulae fasciculis solitariis. Vittae solitariae. Flos fertilis in quavis umbellula centralis a receptaculo circumvallante inclusus.

E. spinosa L. Sp. 344. Rhizoma perenne. Caulis sulcatus teretiusculus, sursum ramosus. Folia pinnatipartita partitionibus trifidis pinnatifidisve pungentibus. Involucri involucellique squamae oblongoligulatae apiculatae ciliatae.

In littore arenoso maris adriatici et mediterranei. Aestate. ♃.

Tab. 190. MMXXXI. I. Caulis summitas florida. II. Caulis summitas fructifera. 1. Squama involucri +. 2. Umbellula +. 3. 4. Petala +. 5. Flos hermaproditicus petalis staminibusque dejectis a receptaculo liberatus +. 6. Mericarpium transsectum +. 7. Flos hermaphroditicus cum receptaculo transsectus +. 8. Idem transsverse transsectus +.

LXIX. Prangos Lindl.

Journ. sc. lond. 1825. n. 37. p. 7.

Calycis limbus oblitteratus. Petala cuneato ligulata, apice cucullatogaleata cum apiculo inflexo. Diachenium spongiosum. Mericarpia pentaptera, exocarpio a mesocarpio distincto. Endocarpium cum vittis numerosis circa albumen transsectione semilunare collectis. Styli elongati. Carpophorum bipartitum.

P. ferulacea Lindl. l. c. Laserpitium ferulaceum L. Sp. 358. Folia decomposito pinnatipartita partitionibus linearibus acutis. Umbellae amplae. Involucra ac involucella linearisetacea. Petala diu persistentia lutea.

Prope Ragusam Dalmatiae. De Visiani! ♃.

Tab. 199. MMXL. Caulis summitas et folium sectum. 1. Flos sterilis superne +. 2. Stylopodium varie formatum +. 3. 4. Petala +. 5. Stylopodium cum stylis ex flore fertili +. 6. Flos fertilis dejectis petalis +. 7. Carpophorum in pedicello +. 8. 9. Mericarpia transsecta +.

LXX. Physospermum Cuss.

Mem. Soc. med. Paris. 1782. p. 279.

Calycis limbus minute quinquedentatus. Petala cuneato oblonga cum lacinula lineari biloba inflexa. Mericarpium didymum subtilissime costatum. Fasciculi solitarii. Vittae solitariae. Albumen involutum. Carpophorum bipartitum.

Physospermum verticillatum nunc angulos obscuros in albumine profert.

1. Ph. cornubiense: foliis ternato pinnatipartitis, partitionibus cuneato oblongis pinnatifidis, laciniis inciso dentatis. Danaa aquilegifolia All. Ped. n. 1392. t. 63. Haenselera damaecornis Lag. Gen. & Sp. p. 13. Ligusticum aquilegifolium W. Sp. I. p. 1425. Sison sylvaticum Brot. Lus. 37. Danaa sylvatica Lag. Am. nat. II. 97. Smyrnium nudicaule Bieb. Taur. I. 238. Pimpinella Danaa Bieb. Carp. 163. Physospermum aquilegifolium K. Umb. 134. Planta elegans, gracilis. Rhizoma tortum annulatum. Folia radicalia longipetiolata pauca. Nunc etiam occurrunt folia oblongolanceolata quasi Bupleuri. Caulis nunc paucirameus.

Crescit in Pedemontio: juxta Taurinum. Aestate. ♃. Ibi duce am. Lisa legimus Reuter! Rchb. f. 1843 inter virgulta collium haud procul a Superga.

Tab. 197. MMXXXVIII. Caulis floridus. Umbellula fructifera. Folium genuinum addito folio simplici. 1—4. Petala +. 5. 6. Fructus juniores varie evoluti. 7. 8. Mericarpia a

latere +. 9. Idem perpendiculariter transsectum +. 10. 11. 12. Mericarpia horizontaliter transsecta +.

2. Ph. verticillatum De Vis. l. c. III. 358: foliis triternato pinnatipartitis, partitionibus oblongis acutis inciso serratis. Laserpitium verticillatum W. K. Rar. Hung. II. 186. t. 171. Physospermum acteaefolium Presl Del. Prag. 128! Ph. angelicaefolium Guss. Prod. p. I. 356. Alschingera verticillata Vis. Dalm. III. 69. Planta elata. Caulis subteres multisulcatus. Umbellae sub umbella terminali saepe verticillatae saltem in speciminibus validis.

Crescit in umbrosis montium Dalmatiae, Croatiae Istriaeque. Aestate. ♃. Monte Maggiore. Papperitz, Sendtner 24. Maj. 1843! Tommasini! — Agram. Schlosser! — Dalm.: Promina et Svilaja. De Visiani! Clementi!

Reliqua specimina: Sicilia: Madonia, Pizzuta: Todaro! Kabylia: in sylvaticis montis Tababor Kabyliae orientalis ad 1200 m. ad cacumen. 21. Juli 1861. Kralik!

Tab. 198. MMXXXIX. I. Caulis summitas umbella terminali remota. II. Folium inferius. III. Umbellula fructifera. IV. Alia, fructibus multo longioribus, sed certe ejusdem speciei. (Dalm. a cl. Clementi). 1. Flos +. 2. Petalum +. 3. 4. 5. Fructus +. 6. Mericarpium intus +. 7. 8. Mericarpia transsecta +.

LXXI. Smyrnium L.

Gen. fl. ed. 2. p. 100 ex cl. Sp. am.

Calycis limbus minutus seu obsoletus. Petala oblonga cum lacinula inflexa. Diachenium didymum obtusissime utrinque tricostatum. Fasciculi in angulis. Vittae numerosissimae annulum in endocarpio efficientes. Carpophorum apice summo fissum. Flores viridilutei.

1. Sm. Olusatrum L. Sp. 376: caule teretiusculo sulcato aptero, foliis triternato partitis ternatovepartitis partitionibus oblongis lobatis, inciso serratis. Lam. Enc. pl. 104. Sow. Engl. Bot. 230.

Locis umbrosis, in ruderatis ditionis adriaticae ac mediterraneae. Vere. ♃.

Tab. 199. MMXXXI. Caulis summitas addita folii parte. 1. Flos sterilis +. 2. Flos hermaphroditicus +. 3. Carpophorum +. 4. Diachenium altero diachenio soluto +. 5. Mericarpium antice +. 6. Idem intus +. 7. 8. Mericarpia transsecta +.

2. Sm. rotundifolium Mill. Gard. Dict. n. 2: caule teretiusculo sulcato, aptero, foliis biternato partitis, partitionibus oblongis cordato oblongisve inciso serratis nunc lobatis, superioribus cordato amplexicaulibus, summis orbiculatis amplexicaulibus integerrimis. S. Dodonaei Spr. Umb. 24.

In pratis regionis Adriaticae. Vere. ♃. Vellebith. De Visiani! Fiume. Noë!

Tab. 196. MMXXXVII. Caulis summitas. Folium inferius. Radix. 1. Flos fertilis +. 2. Idem adultior petalis staminibusque dejectis +. 3. Diachenium de carpophoro decedens. +. 4. Mericarpium +. 5. Carpophorum +. 6. Mericarpium intus +. 7. Mericarpium transsectum +.

3. Sm. perfoliatum Mill. l. c. 3: caule teretiusculo angulato alato, foliis infimis ternatis biternatisve, superioribus cordato oblongis nunc lobatis; inciso dentatis. Sm. perfoliatum L. Sp. 376? W. K. Hung. I. 23. Sibth. Sm. graec. III. tab. 289. Sm. Dioscoridis Spr. Umb. p. 25.

In sylvaticis montium. Vere exeunte. ♃. In littorali austriaco, Hungaria, Austria inferiori (?). E Dalmatia: Vissnovizza. Petter! — Werschetz Bannatus. Wierzbicki! Vom Berge Kobel bei Pressburg. Gerenday! Cott. Gümegyiensis. Sadler! — „Bei Heimburg Nied. Oestr." Miller!

Tab. 195. MMXXXVI. Summitas florida et fructifera et folium inferius. Mericarpia duo antice. + Mericarpium intus +. Mericarpia duo transsecta +.

Subordo III. COELOSPERMAE K. l. c.

Albumen hemisphaerico- vel saccato concavum.

Tribus XII. CORIANDREAE K.

Umb. 82.

Diachenium globosum vel bigloboso didymum, apterum.

LXXII. Coriandrum L.

Gen. 356. excl. sp.

Calycis limbus inaequalis quinquedentatus. Petala flabellato bifida cum lacinula inflexa, symmetrica, assymmetrica, radiantia. Mericarpium globosum. Juga primaria et secundaria flexuoso prominula. Valleculae evittatae. Commissuralis facies utrinque univittata. Carpophorum integrum.

C. sativum L. Sp. 367. St. H. 3. Schk. 72. Hayne Arzgw. VII. t. 13. Fl. Graec. III. 283. Planta annua. Radix fusiformis. Caulis subtiliter striatus, superne ramosus. Folia bi- — tripinnatipartita. Partitiones foliorum inferiorum latiores cuneato oblongae crenatae seu inciso serratae; illae foliorum superiorum lineares hinc dentatae. Umbella sine involucro. Umbellulae involucellatae. Flores albi.

Ex Oriente. Colitur in hortis agrisque. In vineis agrisque hic inde. Aestate. ⊙. In Dalmatia quasi spontaneum affert cl. De Visiani III. 72: „in cultis circa Trau, Spalato, Ragusa et in insula Lesina.“ Lesina Botteri!

Alia specimina: Parma Jan! — Lusitania: in vineis trans Tagum Welwitsch 450! — Cairo Delile! Wiest! — Aleppo Montbret! — Fatme Arab. Fischer! Schimper!

Tab. 202. MMXLIII. Planta. 1. Flos radians +. 2. Flos symmetricus +. 3. Fructus juvenis sterilis +. 4. Fructus juvenis fertilis +. 5. 6. Diachenia +. 7. Carpophorum +. 8. 9. Mericarpia intus +. 10. 11. 12. Mericarpia transverse secta +.

LXXIII. Bifora Hoffm.

Gen. Umb. 191.

Calycis limbus obliteratus. Petala flabellata bifida cum lacinula inflexa, symmetrica, assymmetrica, radiantia. Mericarpium biglobosum. Juga primaria et secundaria evoluta. Vittae nullae. Facies commissuralis minima utrinque foramine transverso pandurato, quod carpophoro incumbente simplici biforatum apparet.

B. testiculata Rchb. Exc. 440: umbellis bi- — triradiatis, petalis subaequalibus, diacheniis grosse verrucosis. Coriandrum testiculatum L. Sp. 367. Bifora flosculosa Bieb. Taur. Cauc. Suppl. 234. Bifora flosculosa Spr. Syst. Veg. I. 892. Lam. Enc. 196. t. 2. Foliorum laciniae lanceae, nunquam capillares.

Crescit in Dalmatia, Istria, Liguria inter segetes. Vere. ⊙.

Tab. 201. MMXLII. I. Planta. 1. Umbellula flore uno fertili, floribus duobus fatuis +. 2. Petalum +. 3. Inflorescentia dejectis fructibus, carpophoris servatis. 4. Mericarpium junius +. 5. Mericarpium adultius +. 6. Idem superne +. 7. 8. Idem horizontaliter transsectum +.

9. Mericarpium intus demto carpophoro +. 10. Idem, carpophoro foramen tegenti, hinc duplex visum +.

2. B. radians Bieb. Taur. Cauc. Suppl. 233: umbellis quadri- — septemradiatis, petalis radiantibus, stylis elongatis, diacheniis subtilissime granulatis. Biforis radians Spr. Veg. I. 893. Foliorum laciniae superiorum capillares. Fructus vulgo altiores, quam in praecedenti. Radii umbellae longiores, teneriores.

Inter segetes Dalmatiae, Istriae, Lombardiae, Rhaetiae, Austriae (Neilr. Nied. Oestr. 648!). Aestate. ⊙.

Tab. 201. MMXLII. II. Planta. 11. Flos radians +. 12. Idem postice +. 13. Flos subregularis +. 14. Umbellula fructifera apposito carpophoro. 15. Fructus junior +. 16. Fructus adultior superne +. 17. Mericarpium intus +. 18. Idem transsectum +. 19. 20. Albumen +.

Supplementum.

Ad pag. 19. 2: **Bupleurum croceum** Fenz. Pugill. pl. nov. Syriae I. 16: umbellis pluriradiatis, petalorum cucullis brevissime laciniatis, diacheniis laevibus, involucellis post anthesin erecto — patulis (?), albumine bene coelospermo, fasciculis post costas. Involucella anthesi crocea.

Comparandum additum. Specimina mea: Ouchak (Phrygie); à 910 métr. d'alt. Vignes. Balansa. 1332! — In agris argillosis prope Harran Mesopotamiae. Haussknecht!

Tab. 207. MMXLVIII. II. Caulis ramis resectis. 5. Umbellula petalis dejectis +. 6. Diachenium +. 7. Stylopodium cum stylis superne +. 8. Mericarpium transsectum +.

Ad pag. 19. 3. **Bupleurum longifolium** L. ex Transsylvania involucellis majusculis pollens, nunc B. aureum Fisch. ex Hoffm. Umb. 115. Led. Ross. II. 263. nominatur. Ego discrimen a vulgari longifolio L. omnino non reperio. Specimina mea: in herbidis alpinis Korongis alt. 6000 ped. 25. Jul. 1850. Kotschy! In alpibus Rodnaensibus Julio. Exc. Archep. Dr. Haynald!

Quae nuper obtinui specimina songarica Schrenkiana, a cl. de Trautvetter pro Bupleuro aureo determinata, ea contra involucellis valde brevibus flores non aequantibus pollent.

Ad pag. 21. 8. **Bupleurum ranunculoides** L. Addo haec.

Tab. 207. MMXLVIII. 3. Discus floris tristyli +. 4. Mericarpium transsectum, ut videas angulos valde evolutos cum fasciculis productis.

Ad **Bupleurum caricifolium W.** Addo haec.

Tab. c. I. Planta. 1. Diachenium +. 2. Mericarpium transsectum, ut compares angulos vix evolutos.

Cf. pag. 25. obs. Specimen depictum ab ill. de Tommasini missum.

Ad p. 24. N. 16. **Bupleurum nodiflorum** Sm. Sibth. Graec. 260: involucelli squamis ovatis aristatis membranaceis herbaceo trinerviis, involucris umbellam aequantibus superantibusve, petalis alto galeatis in lacinulam divergentibilobam extensis, foliis spatulatis apiculatis.

Comparanda. Planta orientalis. Aleppo. Kotschy! Palaestina. Boissier! Saïda. Blanche!

Tab. 208. MMXLIX. I. Planta. 1. Petalum +. 2. Mericarpium intus +. 3. Idem extus +. 4. Idem transsectum +.

Ad pag. 25. 18 b. **Bupleurum glaucum** Rob. Cast. DC. Suppl. fl. Fr. 5. 15: fructibus pedicellatis oblongis, jugis —, involucelli squamis linearilanceis dorso ut marginibus serrulatis. Diffusum. Glaucum.

Comparandum. Species mediterranea. Specimina suppetunt: Perpignan, Cazasse de Peñe. Rugl! Sardinia. Moris! Cagliari. Müller! In collinis aridis insulae St. Pietro. Majo. Müller! — Grottamare Neap. Rabenhorst! — Teneriffa: Paso alto de Santa-Cruz. De la Perraudière! — Cap Sunium. Spruner! Nauplia. Berger! Smyrna, dans les près salès. Balansa!

Tab. 208. MMXLIX. II. Planta. 5. Umbellula +. 6. Petalum +. 7. Carpophorum +.

Ad pag. 26. **Oenanthe fistulosa** L. III. Nolte misit specimina 1821 juxta Ratzeburgum lecta foliis tenuissime sectis ac radicibus napiformibus sessilibus. Juxta haec:

Tab. 103. MMXLIV. VI. Radix. VII. Portio folii +.

Ad pag. 29. 76. Hic inserendum est:

Phellandrium conioides Nlt. in Hans. Exsicc. Hols. Erectum, ramis arrectis, foliorum laminis longioribus, gracilioribus, laciniis ovatis oblongisve obtuse serrato pinnatilobis, mericarpiis bene pentangulis, costis commissura subsymmetricis, nec more Ph. aquatici valde acutis.

In ripis albis juxta Blankenese leg. cl. Nolte!

Tab. 203. MMXLIV. I. Summitas caulis. II. III. IV. Portiones foliorum. V. Umbellula fructifera. 1. Flos +. 2. Diachenium +. 3. 4. Mericarpia transsecta +.

Ad pag. 34. 10. **Seseli Tommasinii** Rchb. f.:

Tab. 204. MMXLV. Planta. Ad dextram umbella fructifera et folium laxius evolutum. 1. Squama involucelli +. 2. Fructus juvenis +. 3. Petalum +. 4. Fructus +. 5. Mericarpium transsectum +. 6. Carpophorum +.

Ad pag. 53. 3. **Ferula Sadleriana** Led.:

Tab. 209. MML. Caulis summitas. Apposita vagina in caule et folii pars. Addita umbellula fructifera. 1. 2. Folii partitiones +. 3. Flos superne +. 4. Flos a latere +. 5. Mericarpium antice +. 6. Idem intus +. 7. Idem transsectum +.

Ad pag. 55. **Ferula monticola** Neilr.:

Plantam numquam obtinui nisi fragmenta quaedam hellenica, quae debeo cl. de Uechtritz, qui summa comitate ac benevolentia ad plures amicos scripsit, ut plantam mitterent.

Tab. 210. MMLI. III. Umbella florida. Umbellula fructifera. Folii pars. 3. Fructus +.

Prodierunt tabulae:

1 — 40. Medio Junio 1863.
41 — 70. Exeunte Decembri 1863.
71 — 110. Exeunte Decembri 1864.
111 — 150. Ineunte Augusto 1865
151 — 190. Medio Junio 1866.
191 — 220. Ineunte Aprili 1867.

Decades Leguminosarum duae jamjam prope sunt absolutae. Sperandum fore, ut opus nunc citius possit edi.

INDEX.

Typogr. Guilielmi Baensch Lipsiensis.

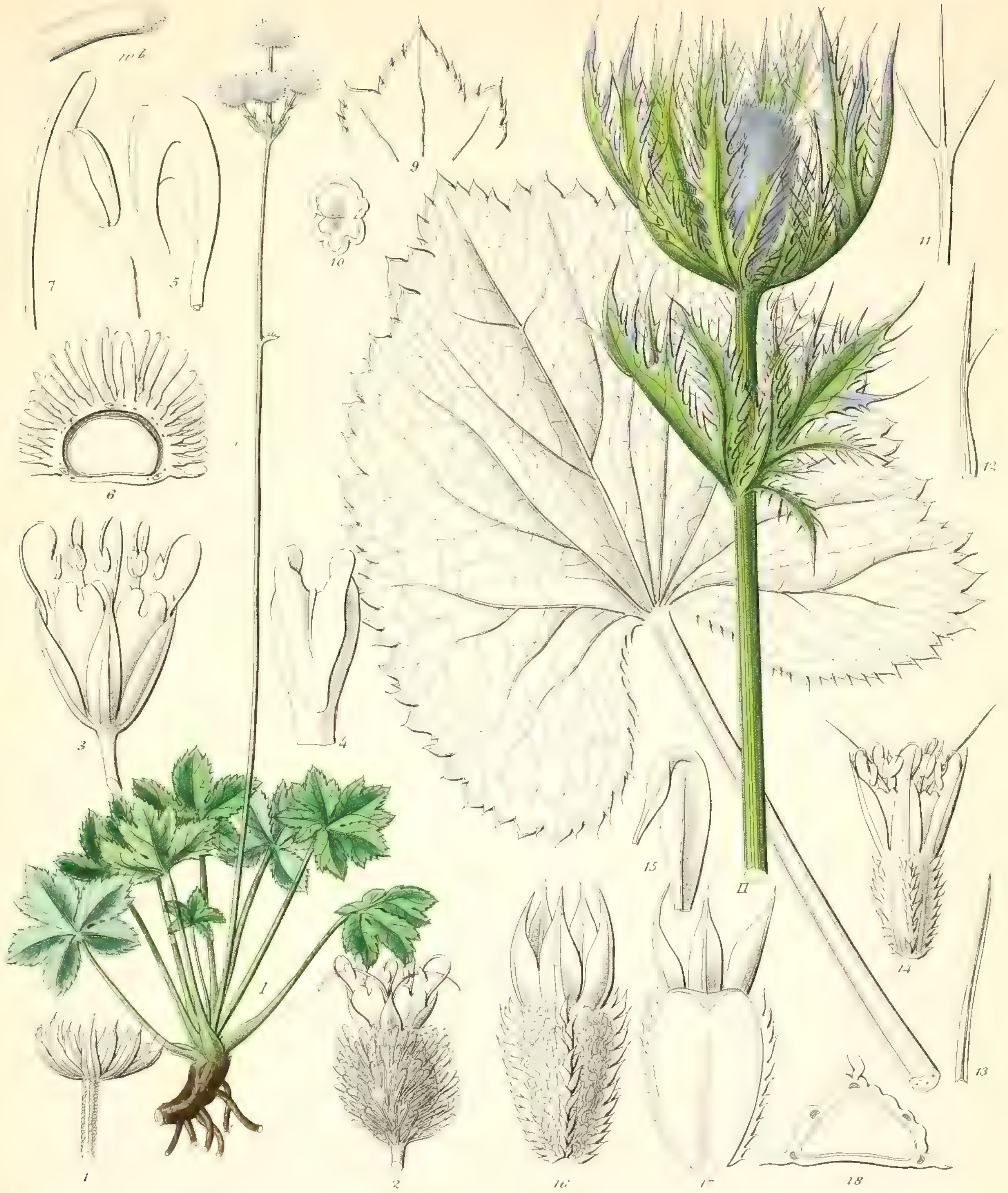

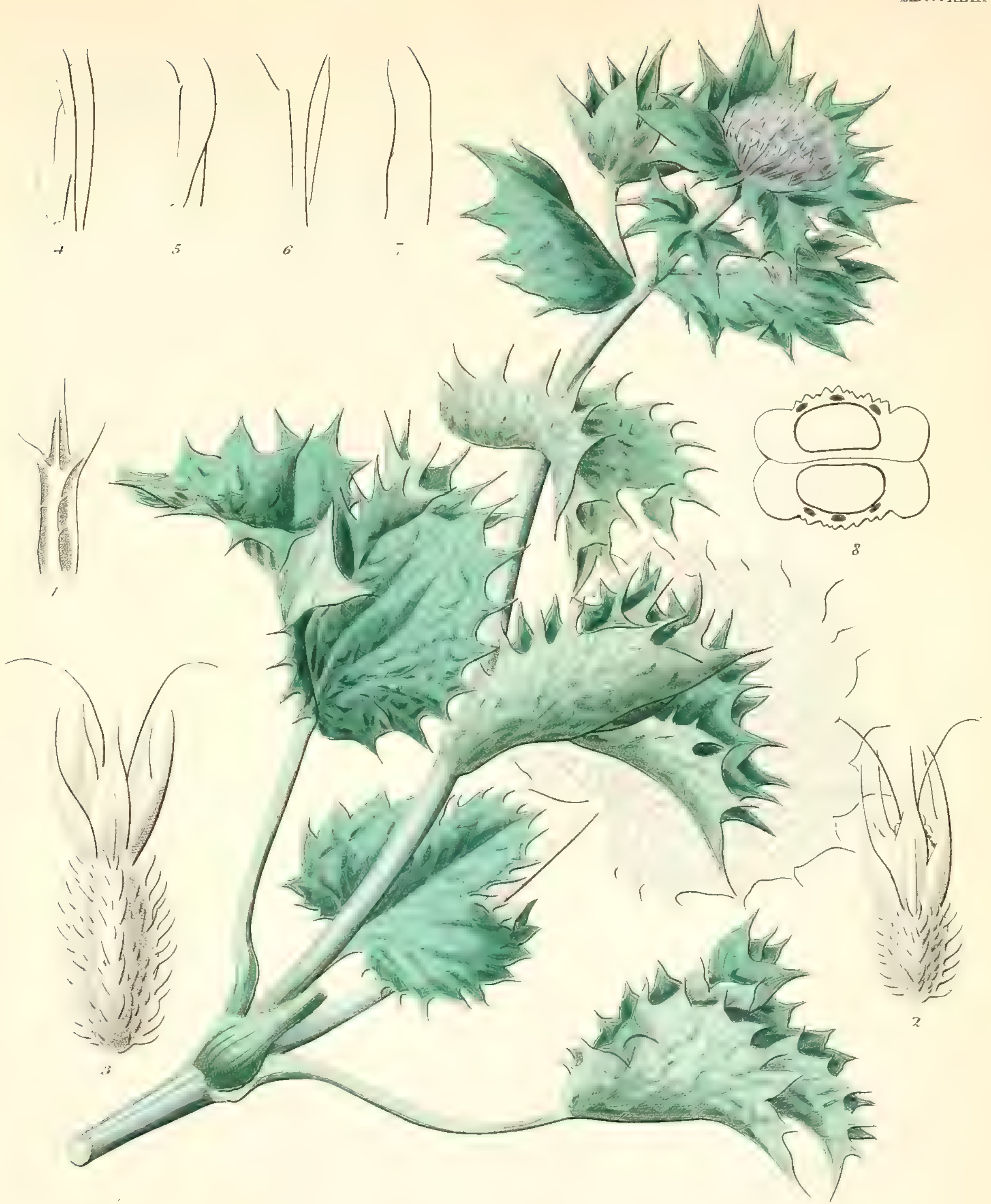

I 8 7 II 2 4 3 1 5 6

10 b
7
5
9
10
11
12
6
3
4
1
15
II
14
13
1
2
16
17
18

1
4
5
8
9
11
1
6
3
2

4
5
6
7
1
8
3
2

Eryngium amethystinum L.

1
8
9
5
6
7
4
2
3

1
2
3
4
5
6
7

I
II
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

I. II. 1–6. Apium [illegible] Rchb. fil. III. 7–12. A. repens Rchb. fil.

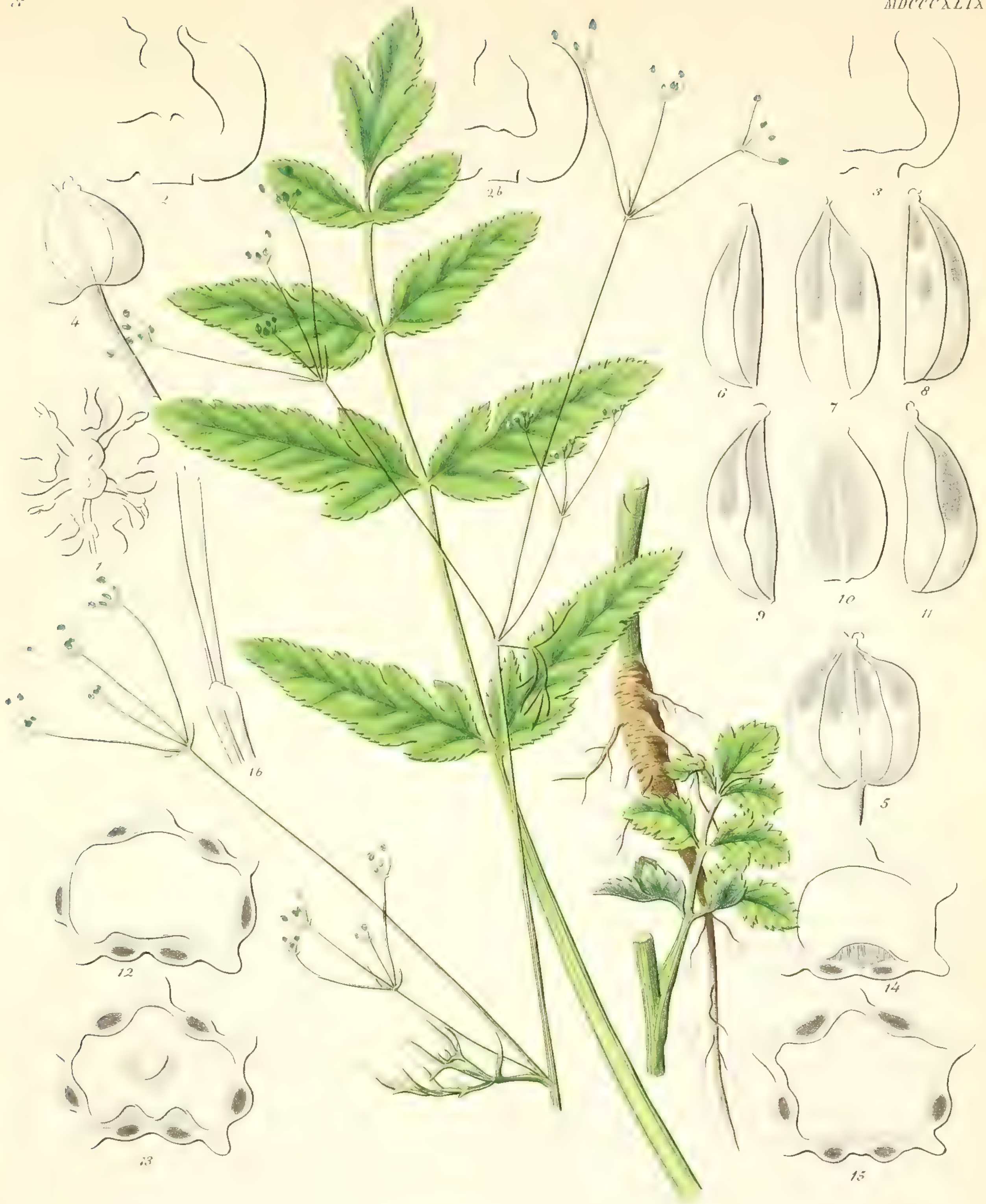

Apium nodiflorum Rchb. fil.

[illegible]

I. 1–14 Petroselinum ammoides Rchb. fil. II 15–21 P. Thorei Gd.

L.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
10
14

1
2
3
4
5
6
7
8
9

Pimpinella Anisum L.

3
1
4
2
5

Pimpinella Tragium Vill.

MDCCCLXVIII
I
II
3
4
5
7
8
Berthold.

I
II
III
IV
V
2
3
4
5
6

1
2
3
4
5
6
8
9
10

1
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
11

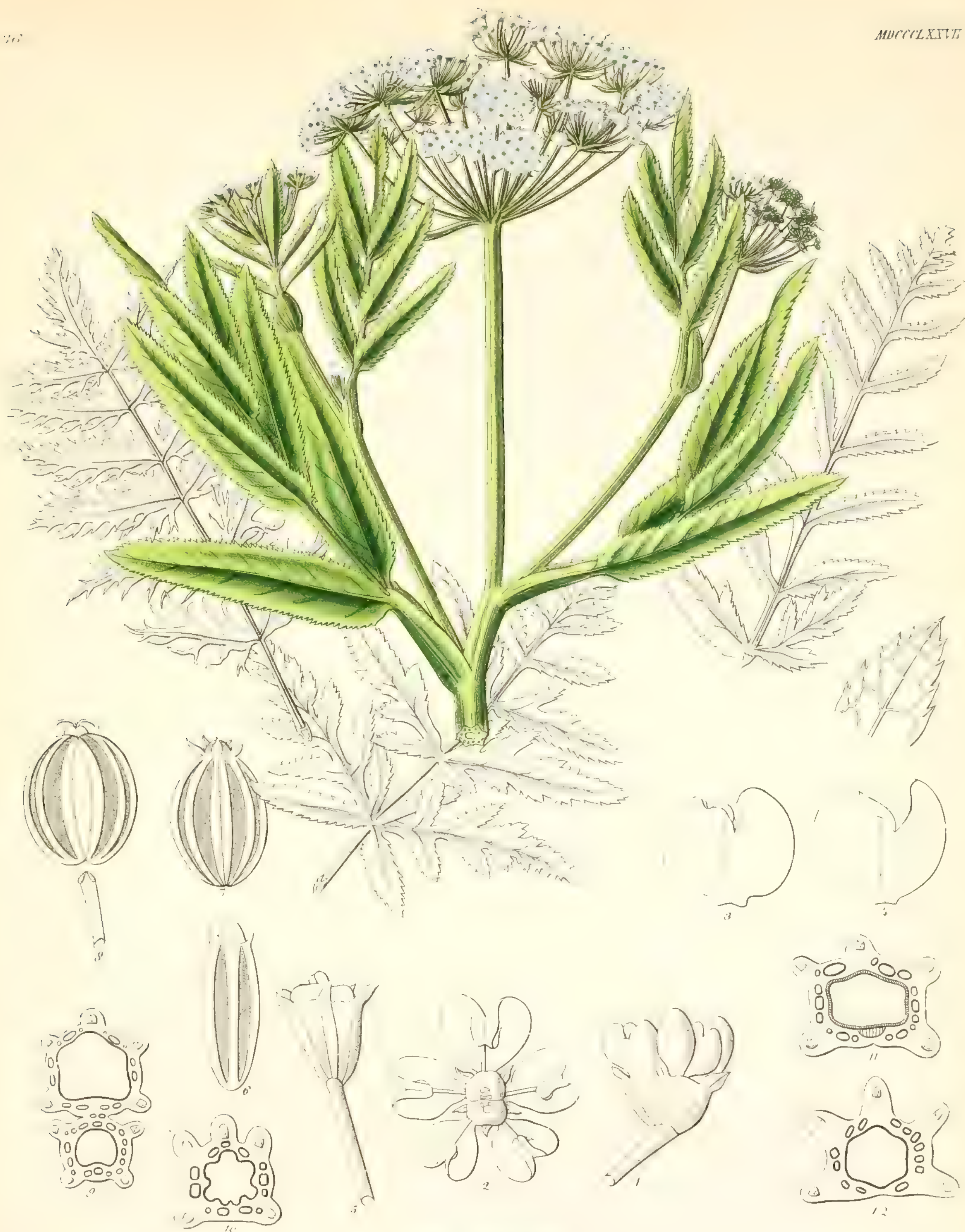

1
2
3
4
5
6

Bunium ferulaceum Sm.

I
II
III
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

9
1
2
5
8
6
3
4

5
6
1
2
3
8
4

2
3
6
1
4
5

I
II
9
10
3
4
6
8
12
13
14
15
16

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
I
II

1
2
3
4
5

I
II
1
2
3
4
5
6
8
9
10

I. Bupleurum fruticosum L. II. B. ranunculoides L. III. B. gramineum Vill.

I. 1-4 Bupleurum Gerardi Jacq. II. 5-9 B. affine Sadl.

del. Berthold sc.

1–7 Bupleurum aristatum Bartl. I II 8–12 B. [illegible]

3
2
I
II
7
1
4
5
6

I. [illegible] decompositum [illegible] II. [illegible]

[illegible]

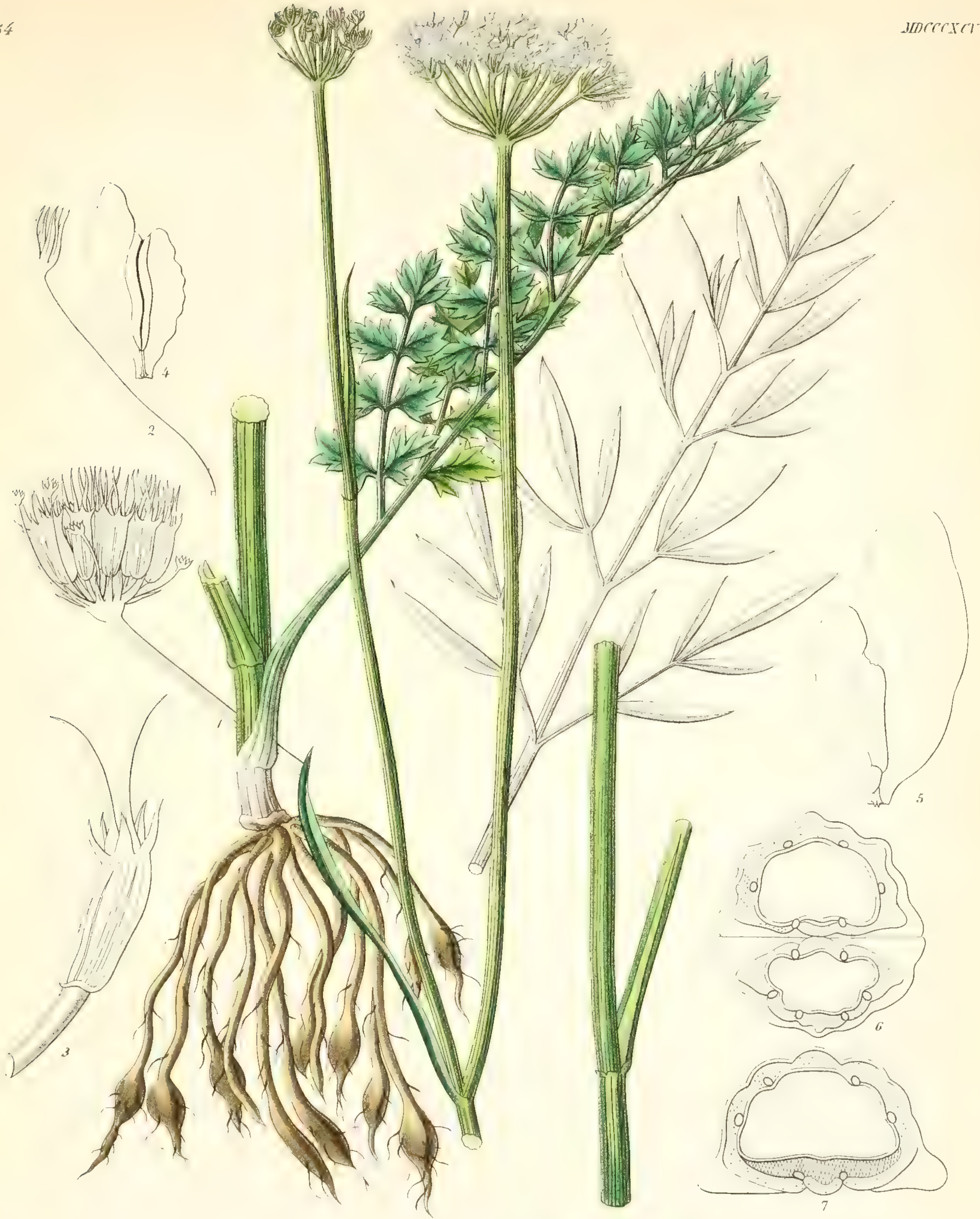

Oenanthe Lachenalii Gmel

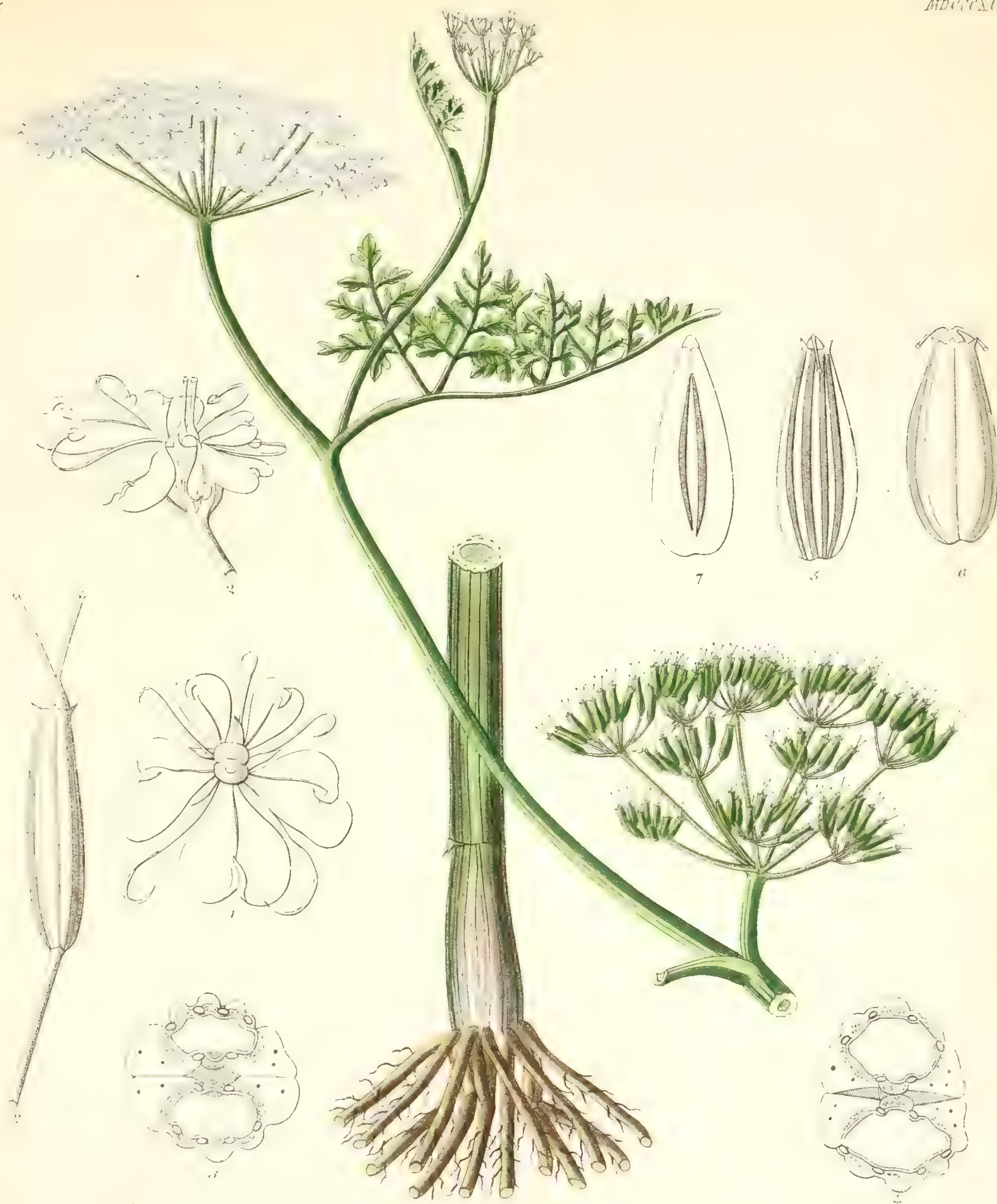

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

I
II
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

Oenanthe pimpinelloides L.

Oenanthe Phellandrium Lam.

Berthold

1
2
3
4
5

[illegible] pastinacifolia Bertol

MCM

Crithmum maritimum L.

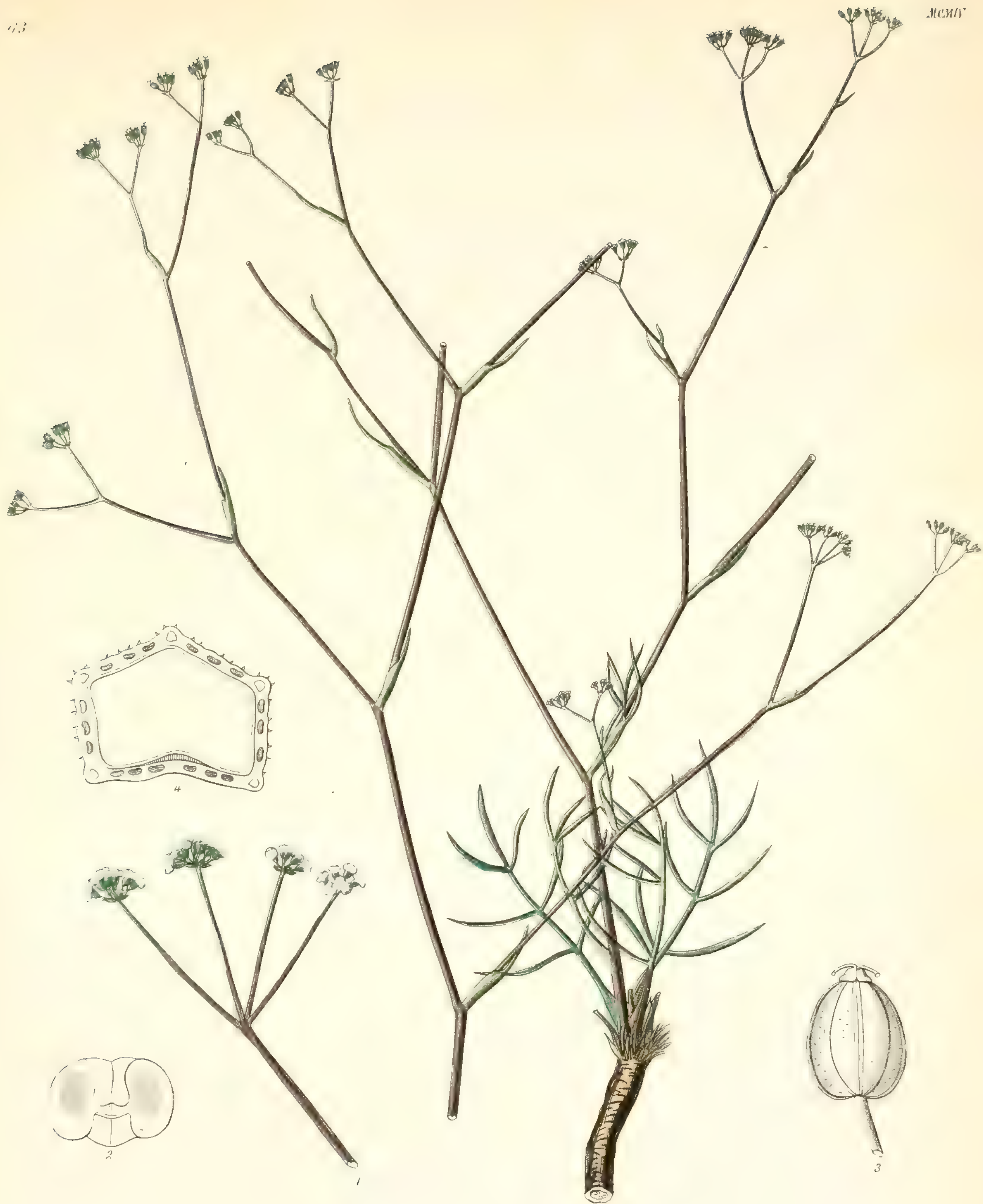

1
2
3

Seseli glaucum Jacq.

Rchb. fil. del.

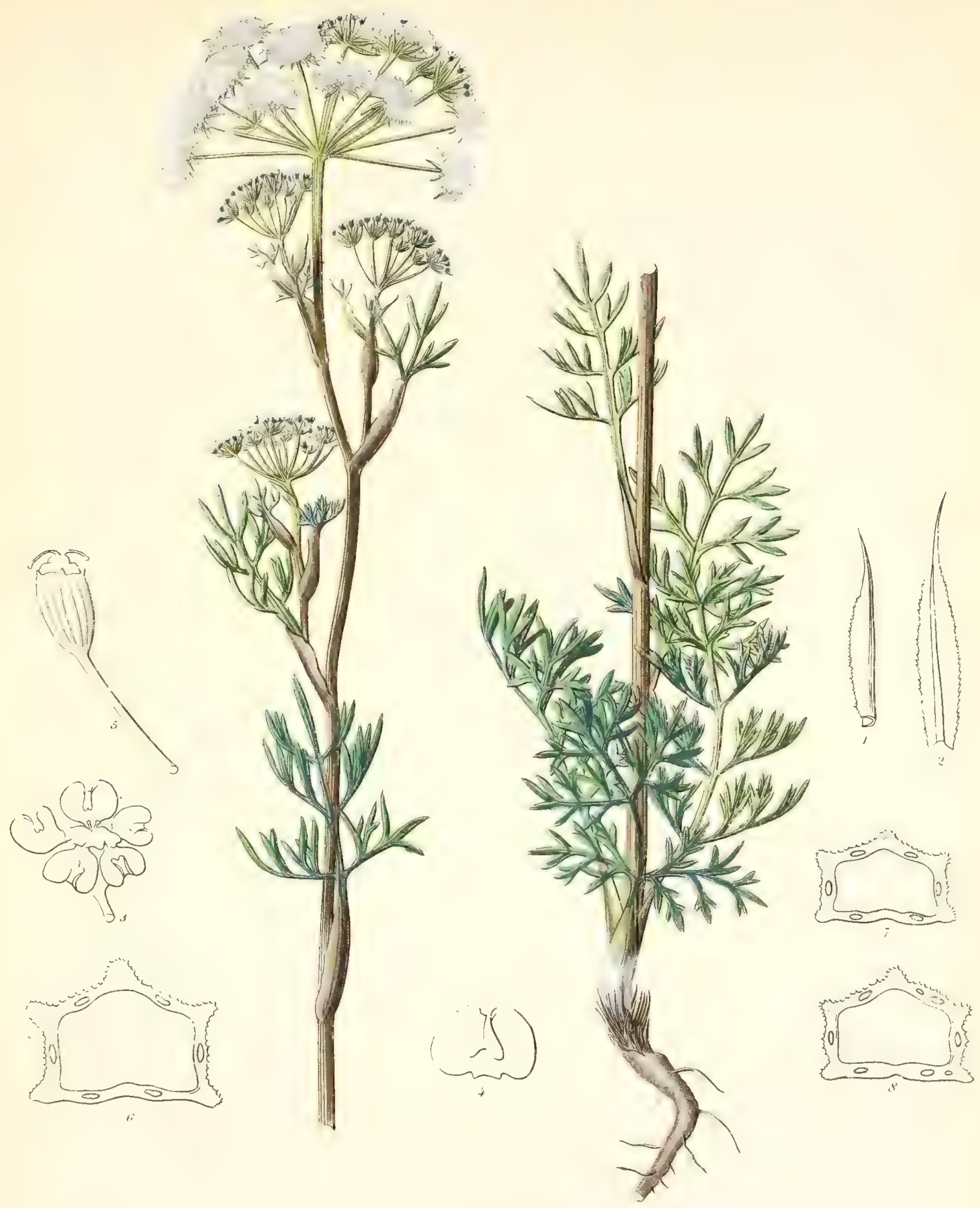

4
2
1
3

Seseli montanum L.

6
2
1
7
3
4
5

1
2
3
4
5
6
7
8

1
6
3
2
5
4

MCMXIII

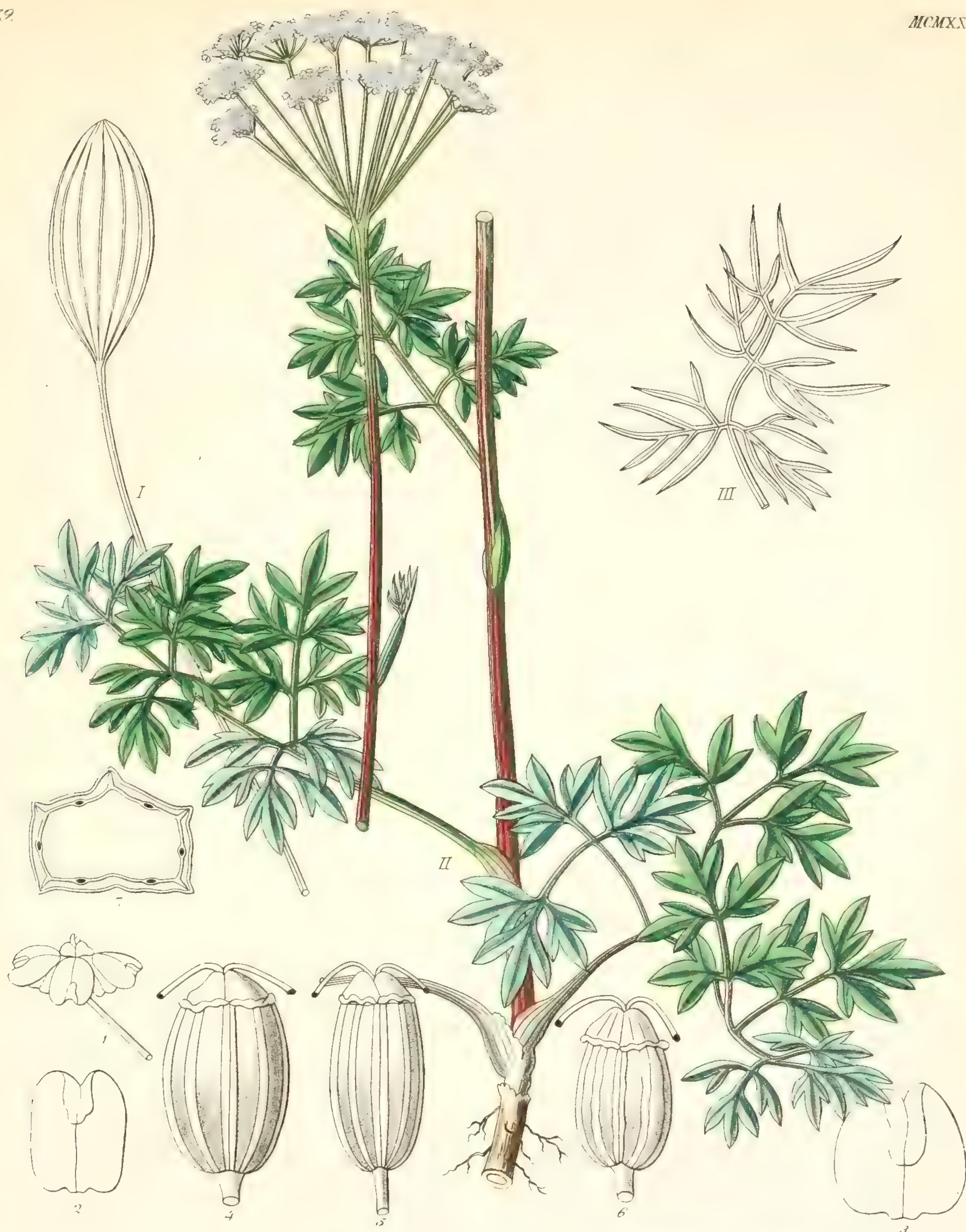

1
2

I
II
III
1
2
3
4
5
6
7

7
1
2
4
5
6
3

Cnidium apioides Spr.

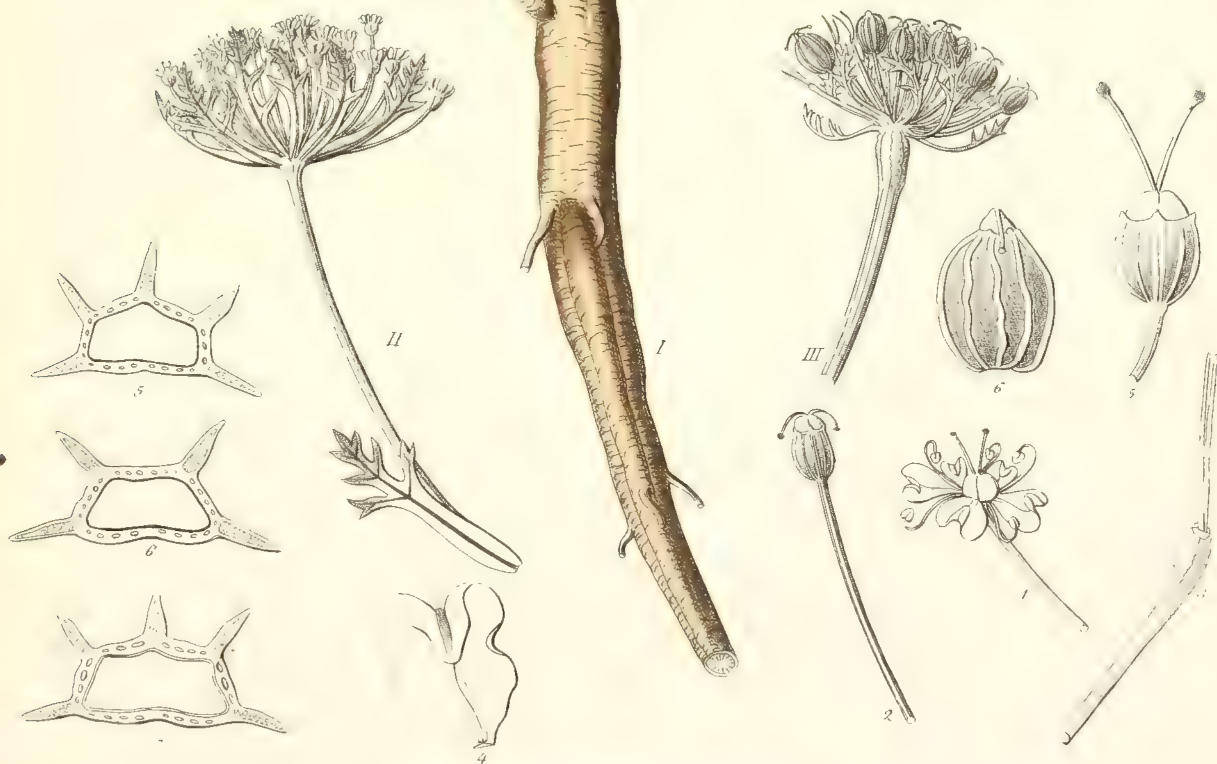
Rchb. fil. del. Berthold sc.

Silaus pratensis Bess.

I
II
III
1
2
3
4
6
8
9
10
11
12
13
14

Ligusticum persicum

3
6
1
5
2
7
4

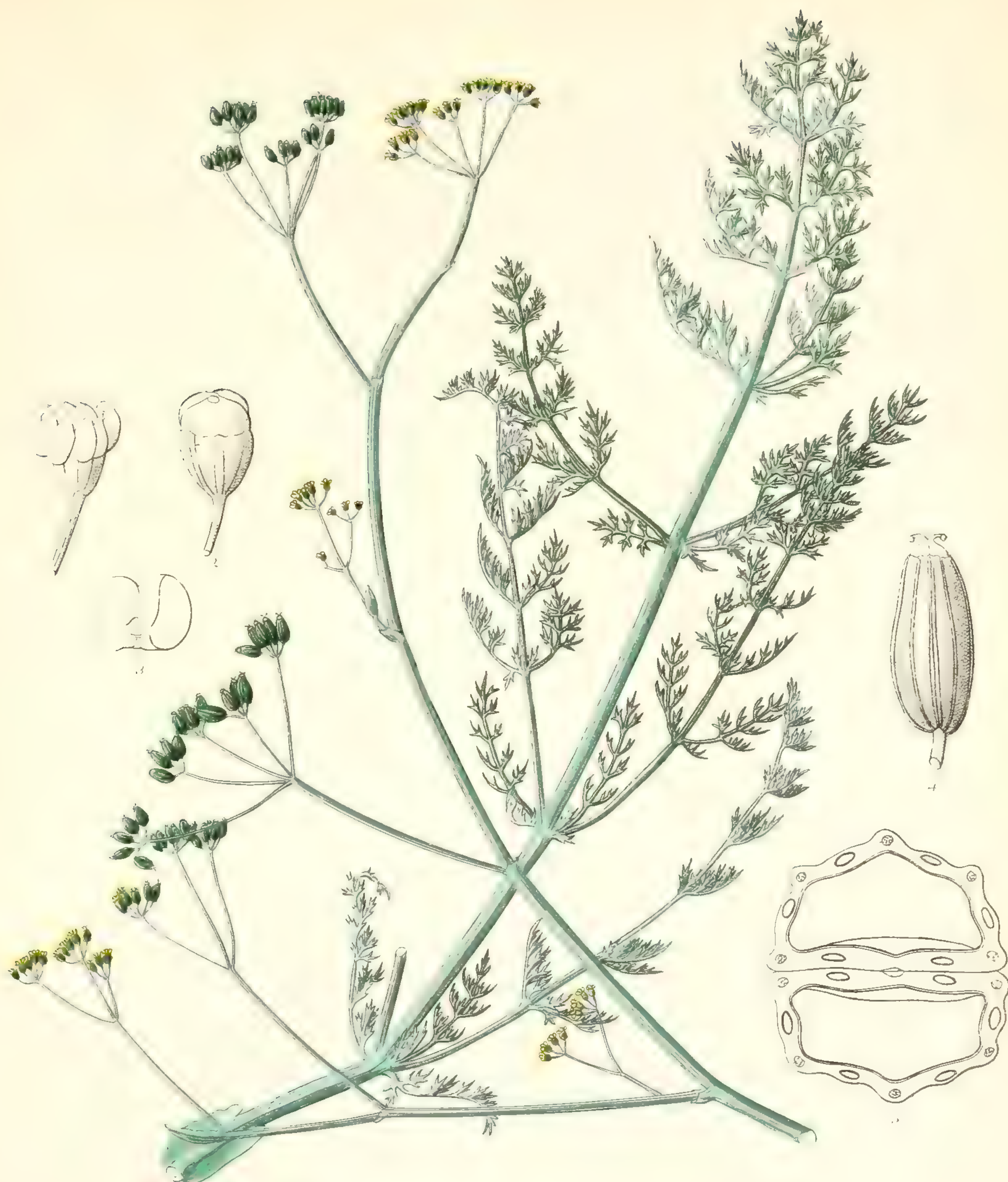

9
5
4
3
1
2
6
7
8

1
2
I
II
14
15
12
3
7
5
10
13
4
8
9
6
11

I
II
III
1
2
3
5
6
8

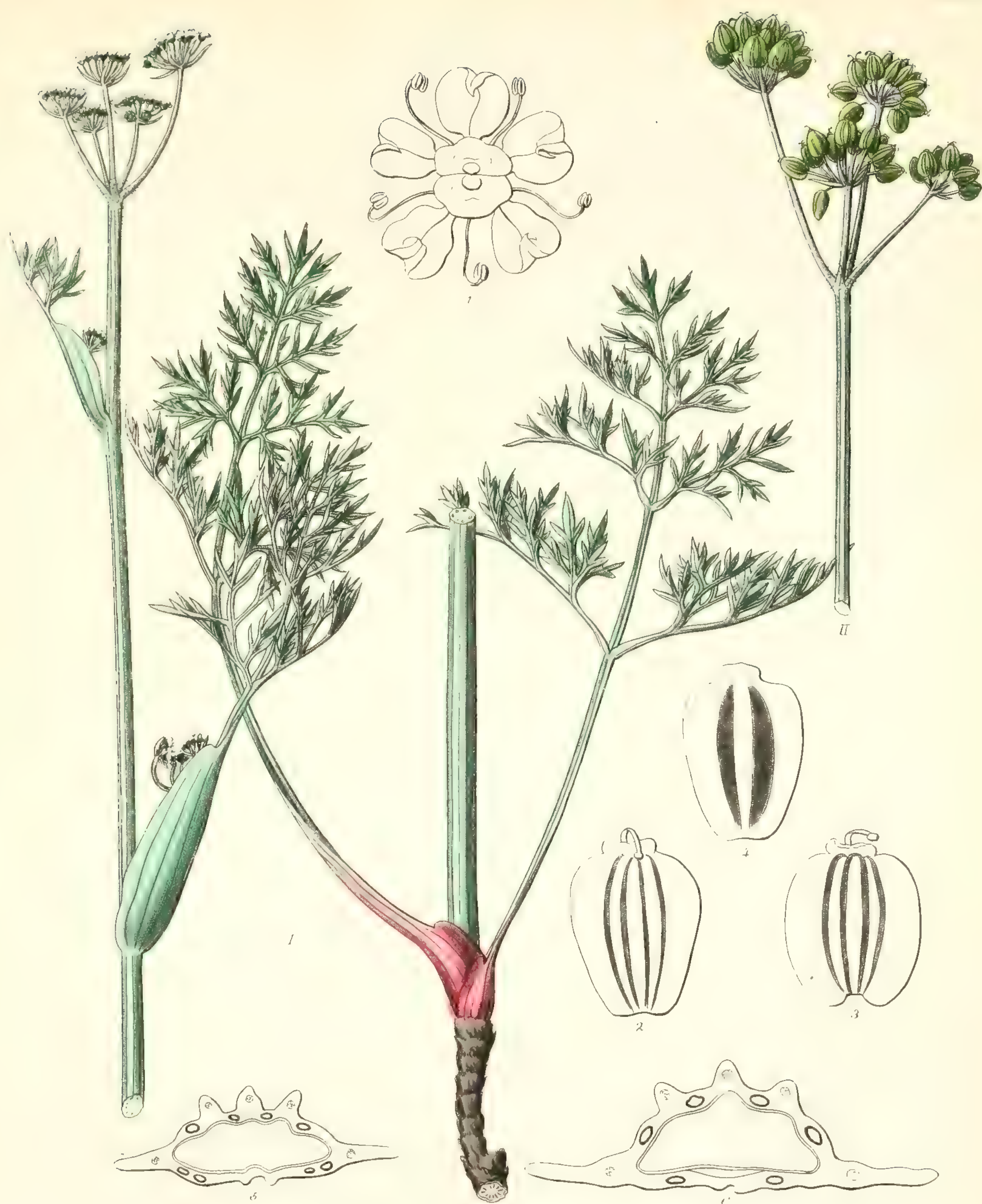

4
5
2
6
1
3
8

I
II
1
2
3
5
6
8
9
10
11

1
2
3
I
II
4
5
6
7
8
9
10
11
12

I
II
III
1
2
3
4
5
6
7
8

1
I
II
4
2
3

MCMXL.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

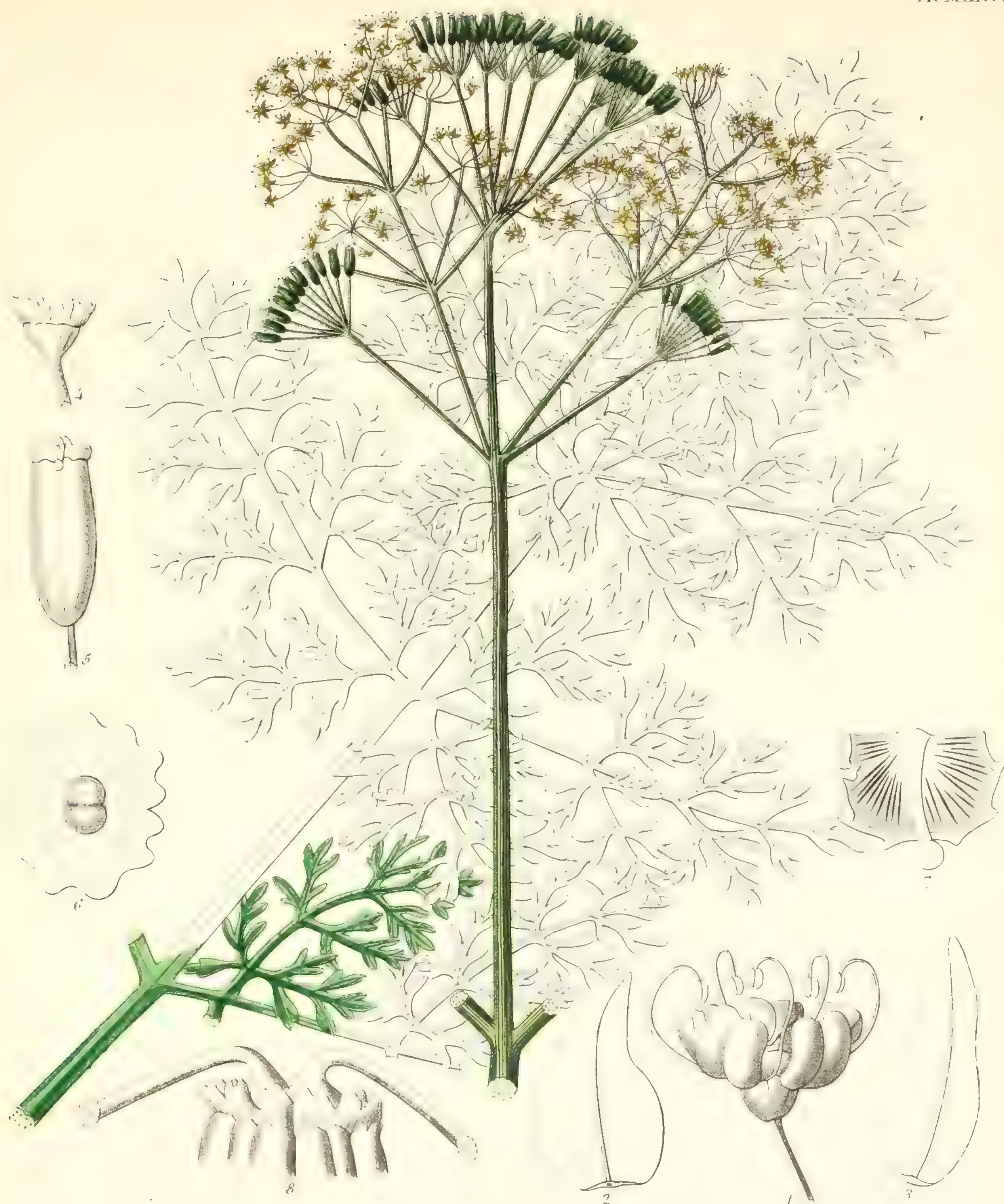

6
3
11
8
9
10
2
5
4

Ferula glauca L.

I
II
III
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

6
3
2
4
5

1. Oenanthe pimpinelloides L. 2. 3. Oe. media Gris. 4. 5. Seseli leucospermum W. K. 6. 8. Hippomarathrum i
I. III–12. Peucedanum longifolium W. K.

Peucedanum officinale L.

I. II. [illegible]

Peucedanum sciotta Fr.

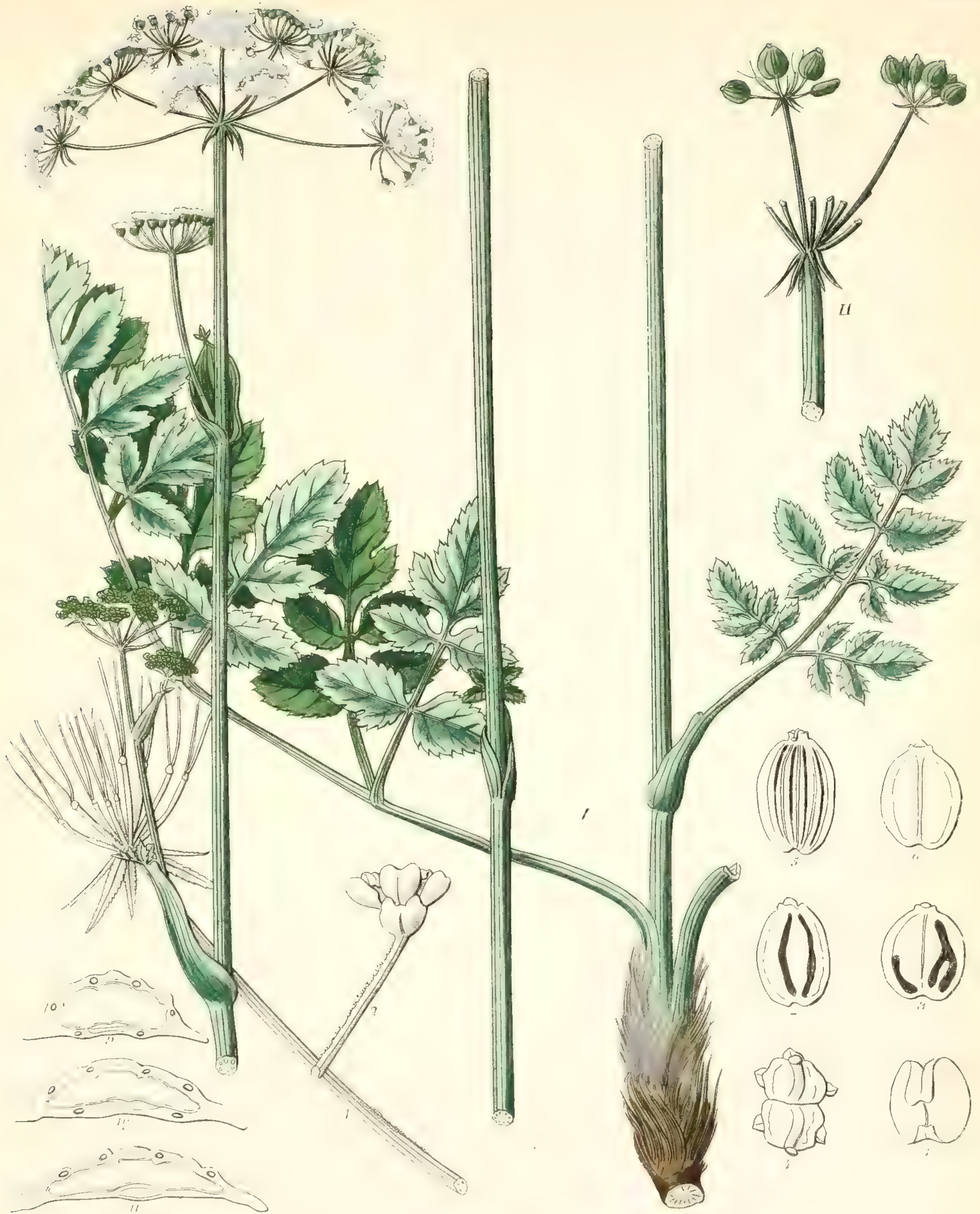

Peucedanum latifolium DC.

I. 1. Peucedanum ruthenicum M.B. II. III. IV. 2–5 Taeniopetalum Neumayeri De Vis.!

Peucedanum Cervaria Lap.

Peucedanum Oreoselinum Moench

Peucedanum alsaticum L.

Peucedanum venetum K.

H. ib. fil. del.

I. II. 1–5 *Peucedanum austriacum* K. III *var. rablense.*

Peucedanum Ostruthium K.

Peucedanum angustifolium Rchb. fil.

Peucedanum palustre Moench.

Tommasinia verticillaris Bert.

Anethum graveolens L.

Heracleum Sphondylium L.

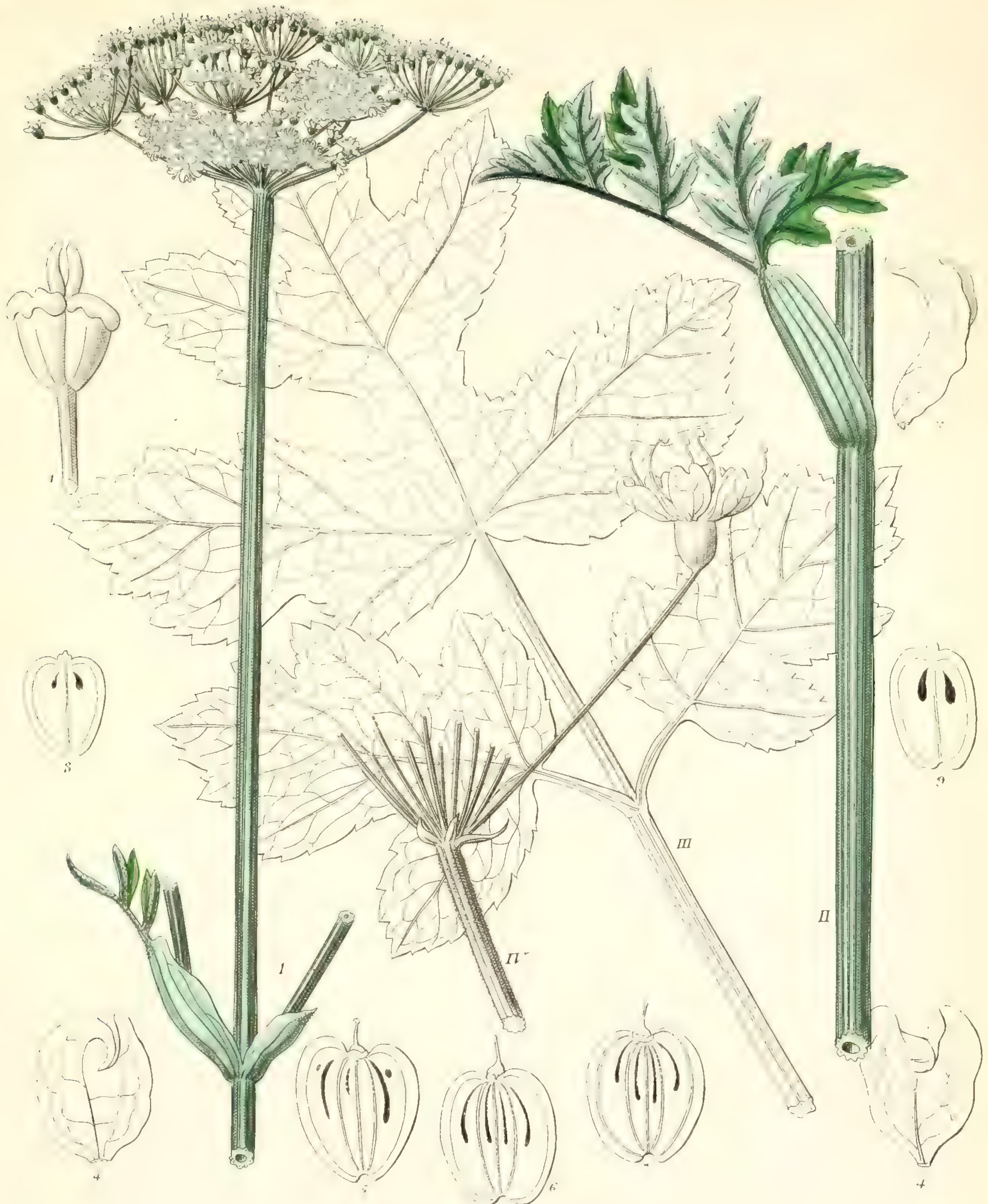

I. Heracleum Sphondylium L. II. var. elegans K.

Schnell

Heracleum palmatum Baumg.

Heracleum sibiricum L.

Heracleum Panaces L.

Heracleum pyrenaicum Lam.

Heracleum alpinum L.

Heracleum Pollinianum Bert.

Heracleum austriacum L.

I. 1 Heracleum siifolium Rchb. II. III. 2–14 Tordylium apulum L.

Tordylium officinale L.

Tordylium maximum L.

Pastinaca Fleischmanni Hladn.

Pastinaca sativa L.

Pastinaca opaca Bernh!

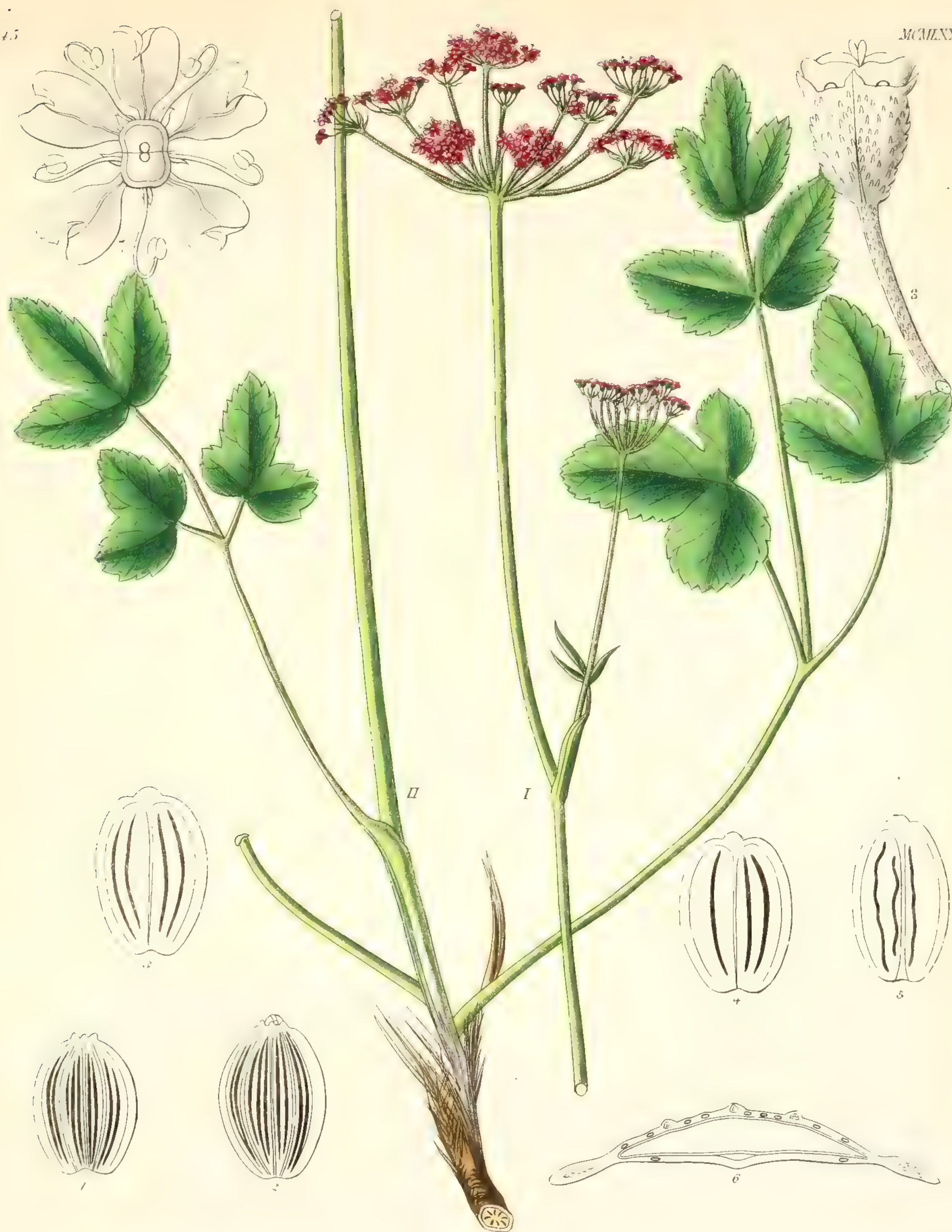

Siler trilobum Scop.

Laserpitium latifolium L.

I__IV 1_5 glabrum K. V VI asperum K.

1–5 Ferula communis L. 6. Opoponax Chironium K. I. II. 7. 8. Laserpitium alpinum W.K.

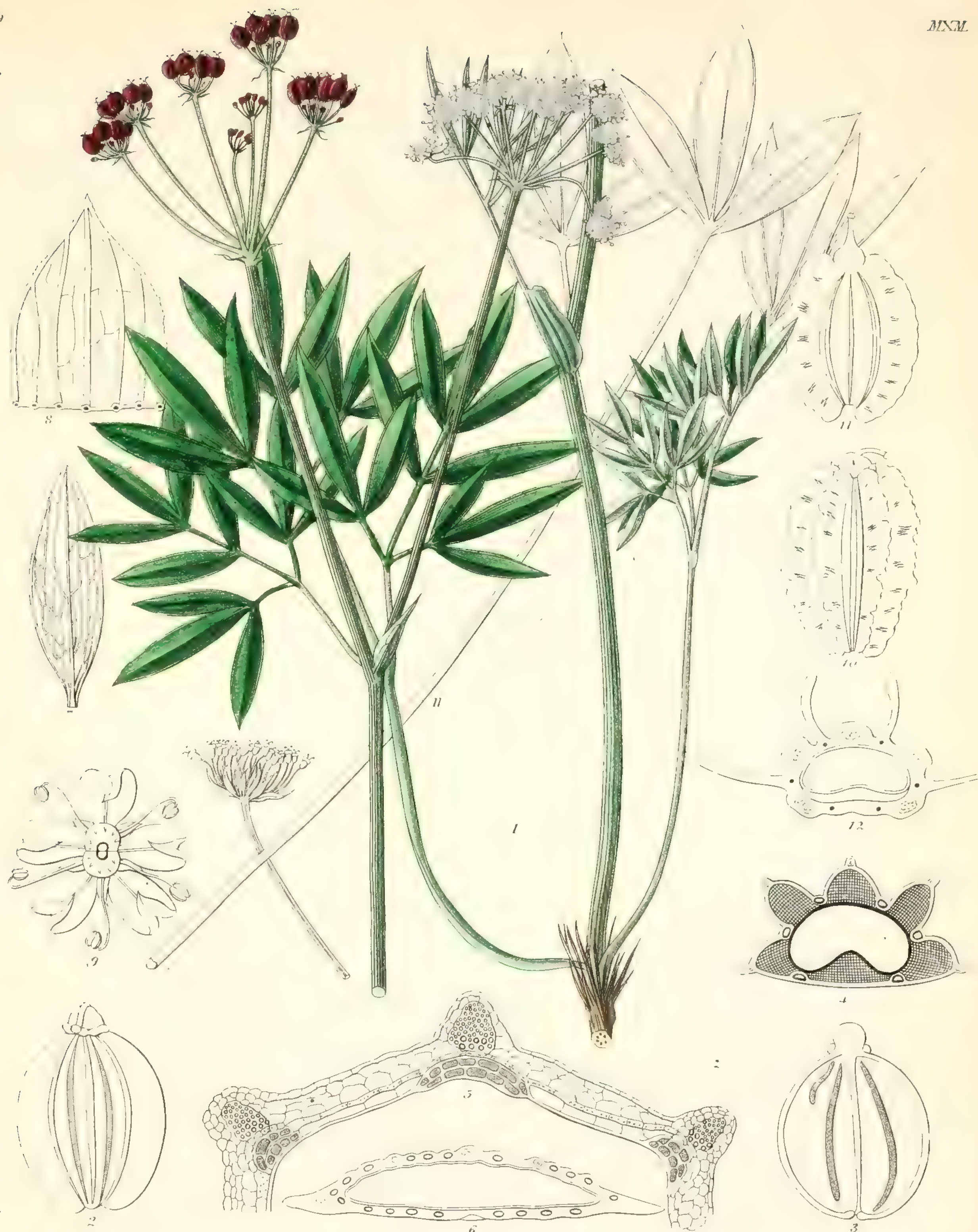
Laserpitium marginatum W.K.

Laserpitium Gaudini Morett.

Laserpitium Siler L.

1. 2. 3. 4. *Cenolophium Fischeri K.* 5. *Silaus pratensis Bess.* 6. *Opoponax Chironium K.* I. II. 7–12. *Laserpitium peucedanoides L.*

Laserpitium marginatum Aruncus Rchb fil.

Laserpitium prutenicum L.

Laserpitium Archangelica Wulf.

Laserpitium nitidum Zant

Laserpitium hirsutum Lam.

Laserpitium gallicum L.

Orlaya platycarpos K.

Orlaya grandiflora Hoffm.

Daucus setulosus Guss.

139. MM

Daucus Carota L.

Daucus maritimus Lam.

Daucus muricatus L.

Daucus maximus Dsf.

Daucus gummifer Lam.

Daucus hispidus Desf.

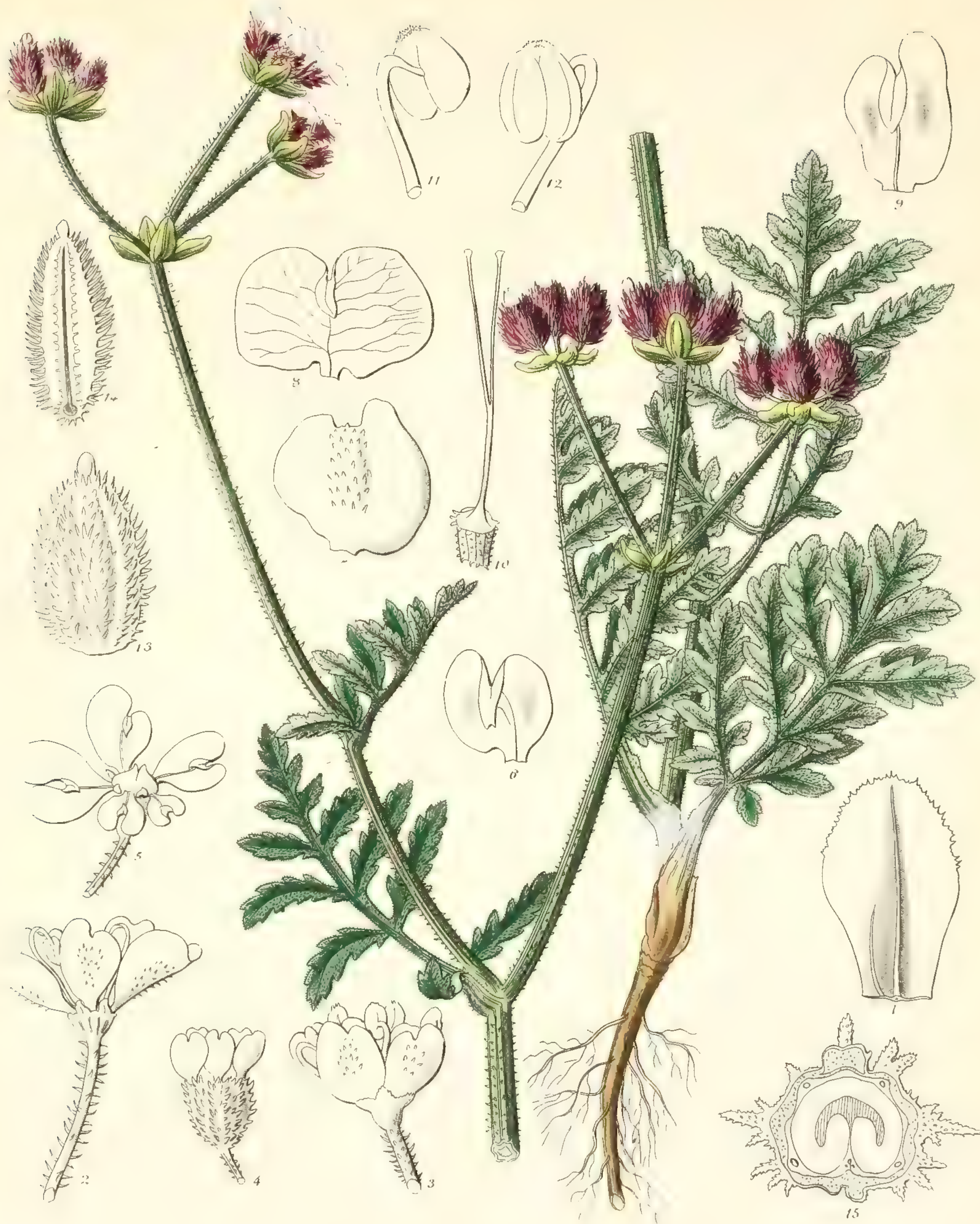
Torilis Anthriscus Gmel.

I. II. 1. 3. *Torilis helvetica Gmel.* III. 4. 5. *var. infesta.*

I 1–9 Torilis nodosa Gärtn. II 10–15 T. helvetica Gm. var. heterophylla.

Turgenia latifolia Hoffm.

I. 1–9. Torilis leptophylla Rchb. fil. 10–16. Molopospermum peloponnesiacum K.

I. II 1-9. *Caucalis daucoides* L. III. b. *muricata* Godr. Gren.

Berthold sc.

Molopospermum peloponnesiacum K.

Myrrhis odorata Scop.

Freyera tuberosa Rchb.

Physocaulos nodosus Tausch.

Chaerophyllum temulum L.

I. V. 1–10 Chaerophyllum bulbosum L. 11–14. C. aromaticum L.

Chaerophyllum aureum W.

Chaerophyllum elegans Gaud.

Chaerophyllum Villarsii K.

Chaerophyllum hirsutum L.

Chaerophyllum aromaticum L.

Chaerophyllum coloratum L.

Anthriscus sylvestris Hoffm.

Anthriscus sylvestris Hoffm. var. alpestris Wimm.

I. 1–4 Anthriscus nemorosa M.B. II. A. sylvestris Hoffm. var. tenuifolia D.C.

Anthriscus fumarioides Spr.

Anthriscus Cerefolium Hoffm.

I–III. 1–11. *var. sativa* Endl. IV. 12. *var. trichosperma* Endl.

Berthold sc.

I II 1-5. *Anthriscus vulgaris* P. III-V. 6-10. *Scandix Pecten Veneris* L.

I 1–3. Scandix grandiflora De Vis. II. III. 4–8. Sc. australis L.

Scherell sc

Echinophora spinosa L.

I–IV. 1–11. Conium maculatum L. V. b. leiocarpum Boiss.

Pleurospermum austriacum Hoffm.

Hladnikia Golaka Rchb. fil.

Berthold

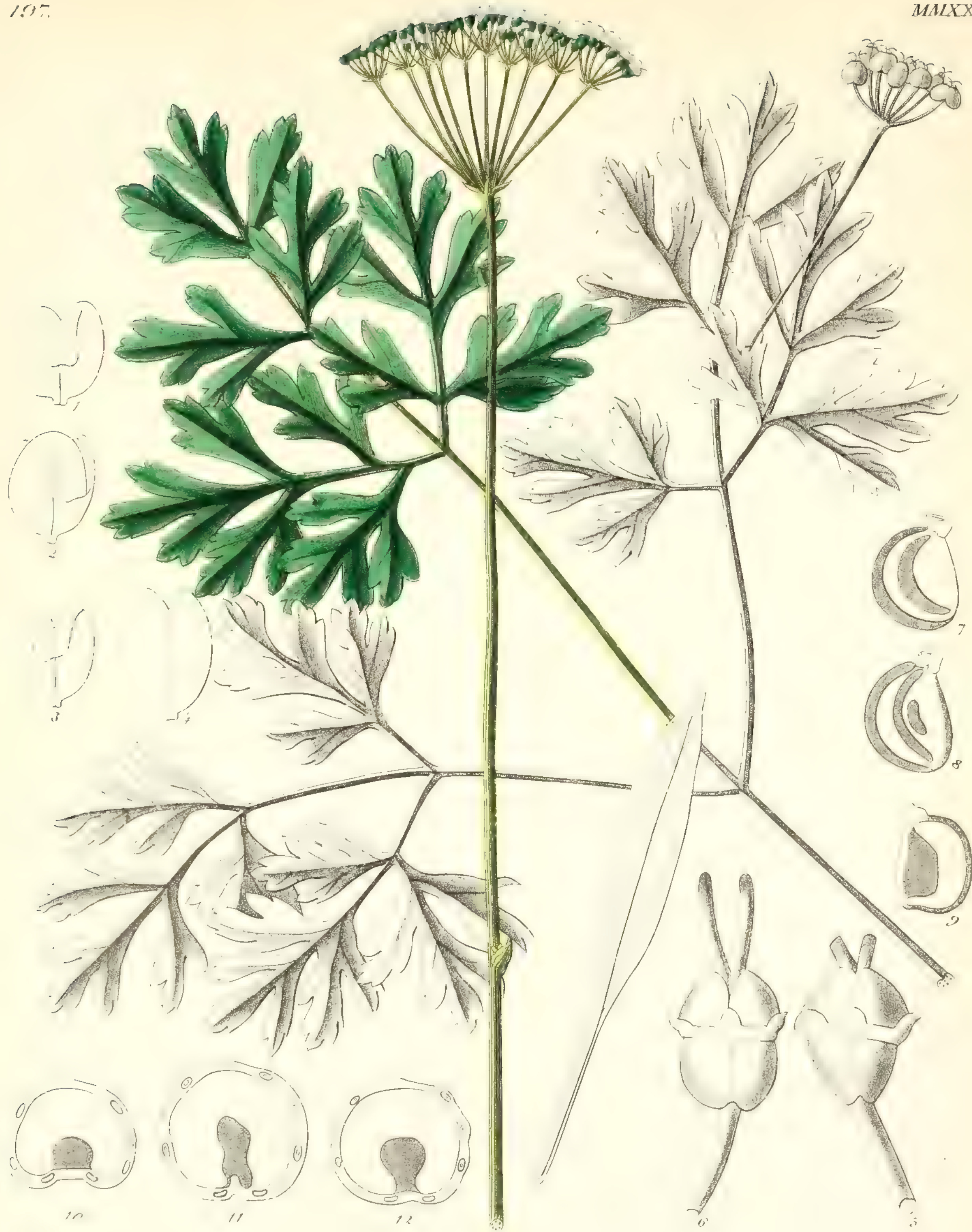
Smyrnium Olusatrum L.

Smyrnium perfoliatum Mill.

Smyrnium rotundifolium Mill.

Physospermum aquilegifolium K.

Physospermum verticillatum De Vis.

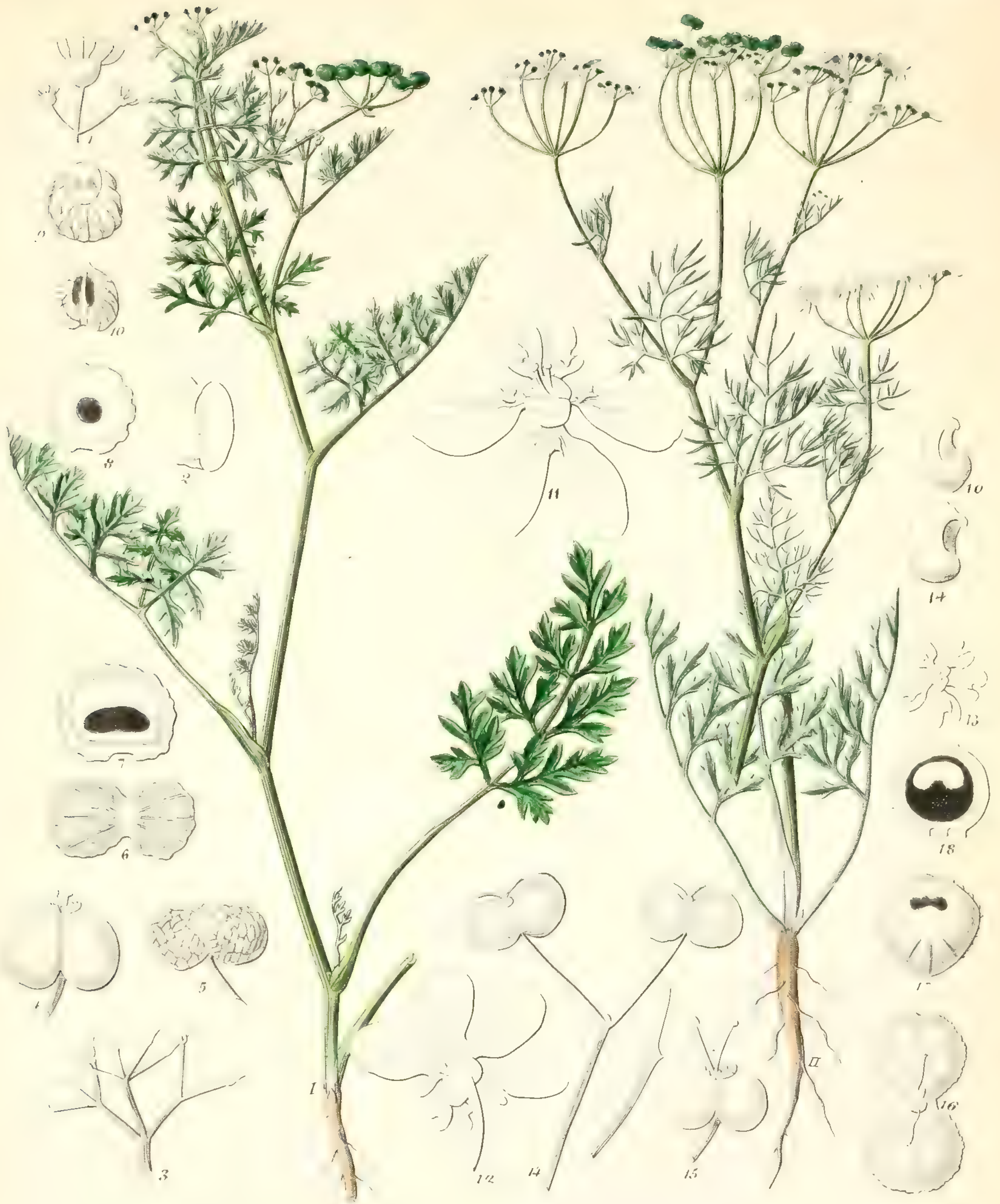
Berthold s.

Prangos ferulacea Lind.

Rchb fil. del. Berthold sc.

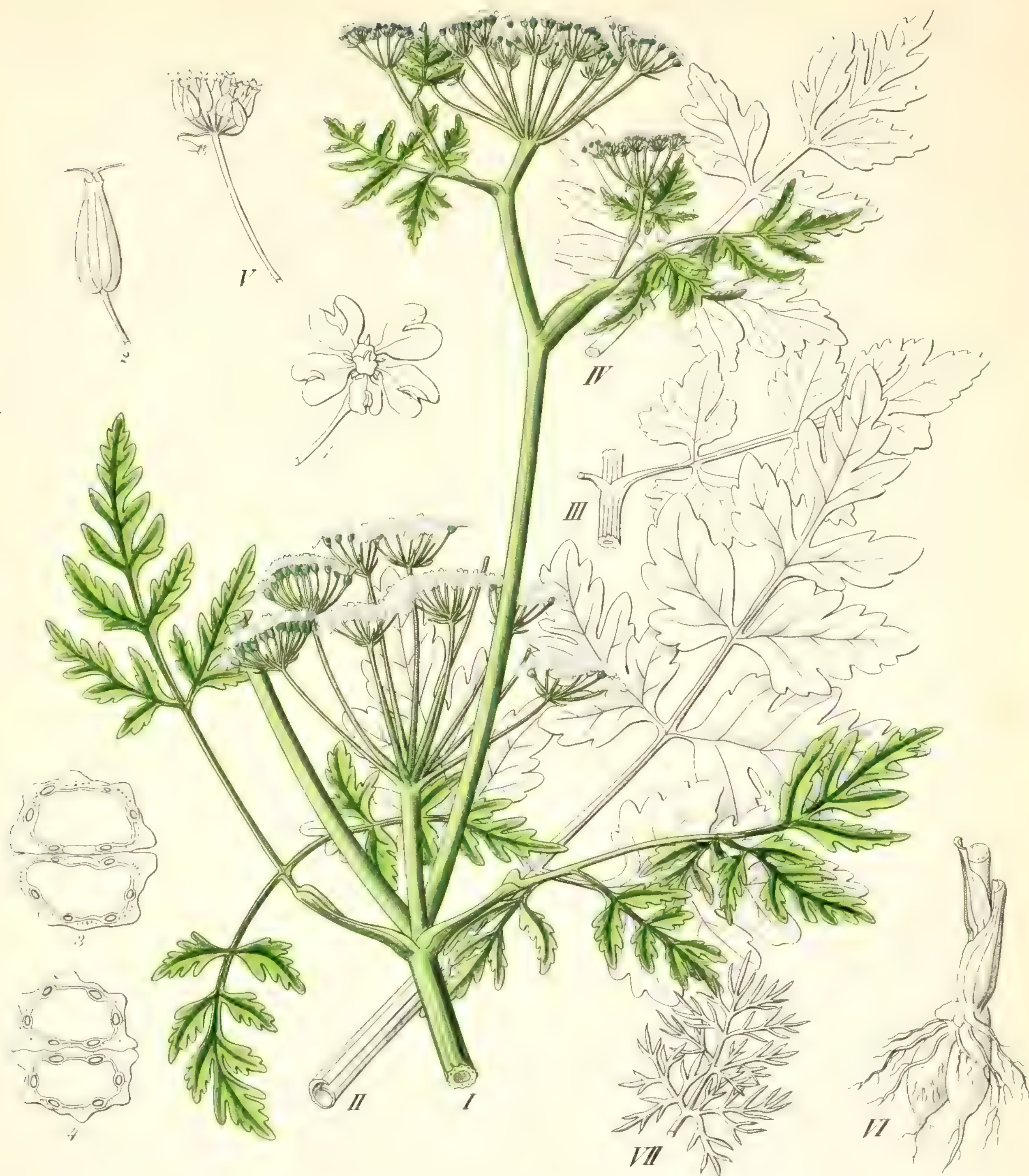
Scaligeria cretica Vis.

I. 1–10. *Bifora testiculata* Rchb. II. 11–20. *B. radians* M. Bieb.

Coriandrum sativum L.

I-V. 1-4. Phellandrium conioides Nlt. VI-VII. Oenanthe fistulosa L.

Rchb fil. del.

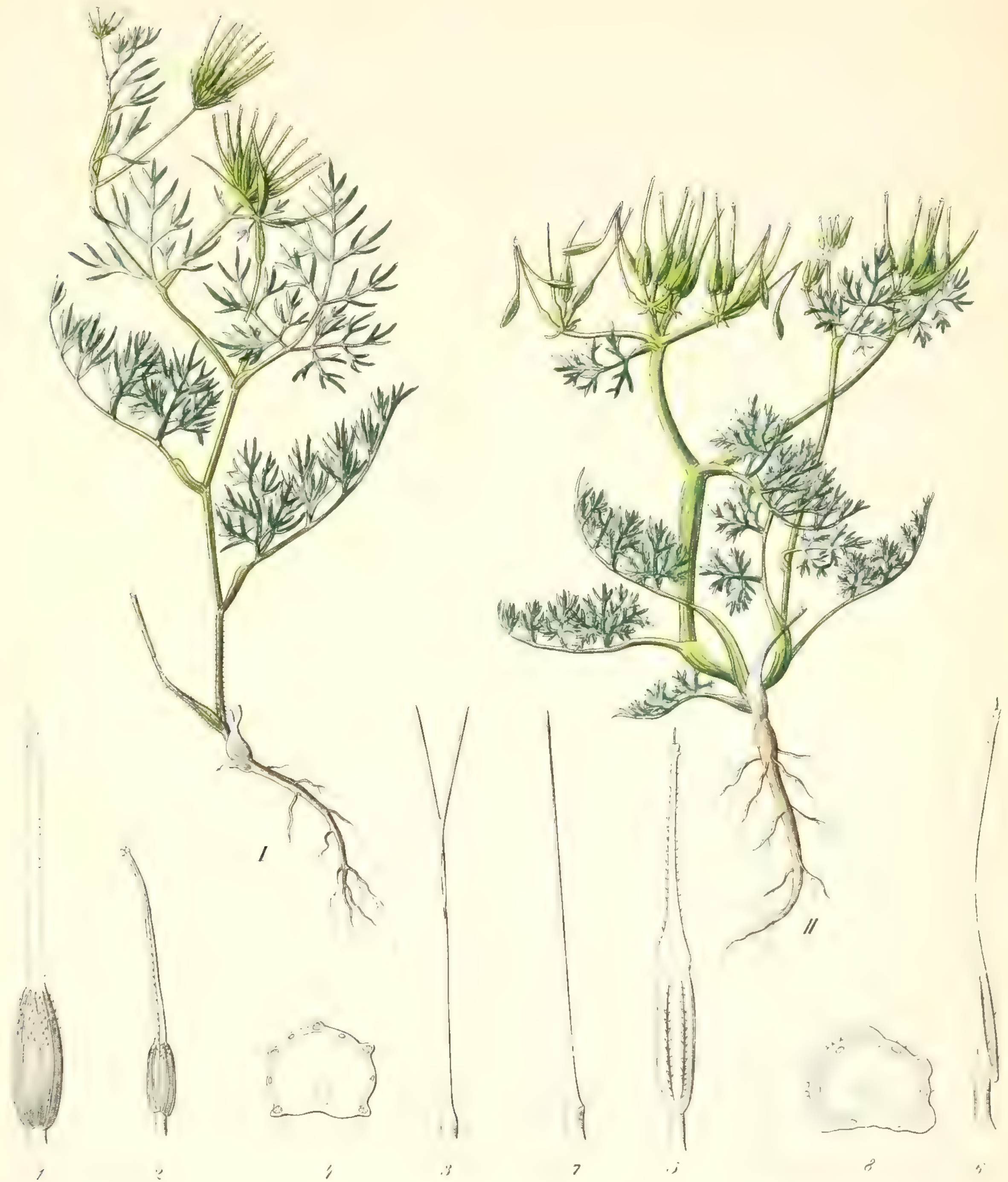
Berthold sc.

Seseli Tommasinii Rchb. fil.

I. II. 1-7 Orlaya maritima K. III. 8-13. Daucus Gingidium L.

I 1-4 *Scandix pinnatifida* Vent. II 5-8 *Sc. brachycarpa* Guss.

Rchb. fil. del. Berthold sc.

I. 1. 2. Bupleurum caricifolium II. B. ranunculoides L. II. 5-8. B. croceum Fzl.!

Rchb. fil. del. *Berthold sc.*

I. 1–4. *Bupleurum nodiflorum* Sm. II. 5–7. *B. glaucum* Rob. Cast.

Ferula Sadleriana Led.

I 1 Torilis microcarpa Bess. 2 Chaerophyllum aromaticum L. II. Ch. laevigatum Vis
III 3. Ferula monticola Neilr

New York Botanical Garden Library
QK281 .R4 v.21 gen
Reichenbach, H. G./Icones florae Germani
3 5185 00103 7165

